

1919

NSV LIIDU RIIGIPANK

Nr. 5

10. märtsil 1955. a.

KOVI
ERSEMPLAR

*NSV LIIDU RIIGIPANGA
KONTORITELE JA OSAKONDADELE*

INSTRUKTSIOON

ETTEVÖTETE-, ORGANISATSIOONIDE- JA
ASUTUSTEVAHELISTE ARVELDUSTE KOHTA
NING ETTEVÖTETE JA ORGANISATSIOONIDE
KREDITEERIMISE KOHTA ARVELDUSTEGA
SEoses OLEVATE OPERATSIOONIDE ALAL

TALLINN 1956

ARH

A-21126

NSV LIIDU RIIGIPANK

Nr. 5

10. märtsil 1955. a.

NSV LIIDU RIIGIPANGA
KONTORITELE JA OSAKONDADELE

INSTRUKTSIOON

ETTEVÕTETE-, ORGANISATSIOONIDE- JA
ASUTUSTEVAHELISTE ARVELDUSTE KOHTA
NING ETTEVÕTETE JA ORGANISATSIOONIDE
KREDITEERIMISE KOHTA ARVELDUSTEGA
SEoses OLEVATE OPERATSIOONIDE ALAL

LIIGI KIRJASTUS
RAAMATUKOGU

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS

TALLINN 1956

Kustutatud

Fr. R. Kreutzwaldi
nim. ENSV Riiklik
Raamatukogu

08-10-2002

Eesti Rahvusraamatukogust

166.263

Originaali tiitel:

Инструкция

о расчетах между предприятиями, организациями и учреждениями
и о кредитовании предприятий и организаций по операциям,
связанным с расчетами

Москва 1955

ARHIIVKOGU

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU

002.20

ESIMENE OSA

TEISELINNALISED ARVELDUSED

1. Arveldused erinevates asustatud punktides asuvate Riigipanga asutuste poolt teenindatavate ettevõtete, organisatsioonide ja asutuste vahel on teiselinnalised arveldused.

2. Teiselinnalisi arveldusi lähetatud materiaalsete väärtuste ja kaupade, osutatud teenuste ja tehtud tööde eest ning muude operatsioonide alal teostatakse:

a) aktsepti teel — vastastikuste nõuete tasaarvestuseta ja tasaarvestusega;

b) akreditiividega;

c) erikontode kaudu kaubakäibe alal ja

d) ülekannetega NSV Liidu Riigipanga asutuste ning NSV Liidu ja liiduvabariikide sideministeeriumi ettevõtete kaudu.

I p e a t ü k k

ARVELDUSTE AKTSEPTIVORM

I j a g u. Üldsätted

3. Aktseptivorm on teiselinnaliste arvelduste eelistatuim vorm kaubalis-materiaalsete väärtuste ja teenuste eest tasumisel, ning selle eesmärgiks on kaasa aidata lepingulise distsipliini tugevdamisele.

Arvelduste aktseptivormi korral kirjutab hankija välja maksenõuded¹ ja annab need inkassoks teda teenindavasse pangaasutusse. Need nõuded tasutakse maksja nõusolekul tema arveldus-, jooksev- või eelarveliselt kontolt pangas.

Nõuete tasumine võib toimuda ka laenukontodelt, kui see on ette nähtud vastavate Riigipanga instruksioonidega krediteerimise alal.

¹ Edaspidi nimetatakse lühendatult: «maksenõuded» — «nõuded» ning «materiaalsed väärtused ja kaubad» — «kaubad».

4. Aktseptivormi kasutatakse seoses arveldustega ettevõtete, organisatsioonide ja asutuste vahel, kellel on pangas arveldus-, jooksev- või eelarvelised kontod.

5. Aktseptivormi ei kasutata pretensioonilise iseloomuga reklamatsioonidega ja nõuetega seoses olevate arvelduste korral (kuigi need tulenesid materiaalsete väärtuste, kaupade¹ või teenuste tasumisest), samuti ka arvelduste korral, mis on seoses avanssidega (olguigi et need on lepingus ette nähtud) ning maksete eraldamistega kõrgemalseisvatele lülidele.

6. Arvelduste aktseptivormi kasutamist käesoleva instruksiooni p. 5 toodud juhtudel lubatakse ainult:

a) täiendavate arvete puhul, kui need on välja kirjutatud valitsuse määruste (korralduste), ministriumide korralduste ja Riigipanga Juhatuse erijuhiste põhjal;

b) seoses nõuetega maksetele ehitiste osalise valmisoleku eest ja mitteeluruumide rendimaksu tasuks jooksva kuu eest;

c) maksete eraldamisel kõrgemalseisvatele lülidele, kui see on ette nähtud Riigipanga Juhatuse erijuhistega;

d) seoses «Glavuglesbõti» organisatsioonide poolt tarbijatele kivisöekütte kõrgema kvaliteedi ja tarbijate poolt «Glavuglesbõti» organisatsioonidele sõe madalama kvaliteedi puhul kirjutatud nõuetega.

7. Korduvaid nõudeid ühe ja sama kaubasaadetise kohta inkassoks ei võeta, välja arvatud käesoleva instruksiooni punktides 58 ja 687 ettenähtud juhud, ning kui korduvate nõuete esitamine on tingitud maksjate nimetuste ebaõigest näitamisest hankijast olenematuil põhjustel. Nendel juhtudel tuleb varem esitatud nõuded tagasi kutsuda.

II ja g u. **Maksenõuete koostamine ja inkassokandmine**

8. Arvelduste aktseptivormi korral inkasso alal on arveldusdokumendiks nõue (vorm nr. 883 — vt. lisa nr. 1) koos sellele juurdelisatud faktuuriga. Nõude ja faktuuri võib koondada ühele ja samale blanketile (vorm nr. 900 — vt. lisa nr. 2).

9. Hankija on kohustatud näitama nõuetes ja neile juurdelisatavates faktuurides kohaliku või otsese lepingu

¹ Vt. märkus lk. 3.

kuupäeva (või ostja tellimuse kuupäeva ja numbri), mille täitmiseks on toimunud materiaalsete väärtuste hange. Riigipanga Juhatuse erijuhiste olemasolu korral lubatakse nõuetes ja faktuurides viidata lepingu või tellimuse asemel teistele materiaalsete väärtuste lähetamise aluseks olevatele dokumentidele.

Peale selle näidatakse nõuetes tingimata:

a) raudteede, laevanduste, autotranspordi ja maanteede ministriumide autotranspordi organisatsioonide ja lennujaamade poolt väljaantud veodokumentide numbrid ja kuupäevad, või üleande-vastuvõtu aktide või neid asendavate dokumentide (kaubasaajate allkirjadega varustatud saatelehed või faktuurid — peale nõuetele juurdelisatute) numbrid ja kuupäevad — kaupade saatmisel hankija või ostja auto- või hobutranspordiga. Seejuures näidatakse transpordi liik (autotransport või hobutransport);

b) tööde vastuvõtu aktide või neid asendavate dokumentide numbrid ja kuupäevad — seoses nõuetega osutatud teenuste ja tehtud tööde eest;

c) normaalse dokumendikäibe tähtaeg ja

d) nõude teised rekvisiidid.

Kui NSV Liidu valitsuse määruste põhjal teostuvad hanked lepinguid sõlmimata, tuleb nõudes ja faktuuris viidata NSV Liidu valitsuse vastava määruse kuupäevale.

Enne lepingu sõlmimiseks ettenähtud tähtpäeva möödumist teostatud hangete korral tehakse nõuetele ja faktuuridele pealdis «Lepingueelne hange».

Kauba saatjad näitavad samu andmeid ka neil juhtudel, kui hankijad materiaalsete väärtuste lähetamise ja nõuete inkassoks esitamise on pannud organisatsioonidele, kes ei seisa vahetus vastastikusel lepingulises vahekorras ostjatega (transiitlähete korral).

Vajaduse korral on Riigipanga asutustel õigus nõuda hankijalt lepingu, ostja tellimuse või muu dokumendi esitamist, millele on viidatud nõuetes ja faktuurides.

Lepingut sõlmimata või ostja tellimusega teostatud kaubalähetamisfaktide avastamisel teatavad pangaasutused sellest hankijate kõrgemalseisvatele organisatsioonidele — vastavate abinõude tarvitusele võtmiseks.

10. Nõudeid, kus pole viidatud lepingule või ostja tellimusele, samuti ka neid nõudeid, kus pole näidatud käesoleva instruksiooni p. 9 loendatud teisi rekvisiite ning nõu-

deid hankija juurde vastutavale hoiule jäetavate laiatarbe-kaupade kohta inkassoks ei võeta.

Nõudeid teiste kaupade kohta, mis akti põhjal on jäetud hankija juurde vastutavale hoiule, ei võta pank samuti inkassoks. Erandeid võib lubada ainult üksikjuhtudel, kui kaupade hankija juurde vastutavale hoiule jätmise tehingu sõlmimine on majanduslikult õigustatud (näiteks masinad ja teised kaubad eritellimuste järgi, mida ei saa hankijast olenematuil põhjusil kohe lähetada, eksportkaubad, kala-anumates vastuvõetud eluskala jms.). Nõuete inkassoks vastuvõtmine võib neil juhtudel toimuda ainult Riigipanga osakonna juhataja (operatsioonidevalitsuse ülema) loal.

Nõuete tasumine vastutavale hoiule jäetud kaupade eest võib toimuda ainult majandusorgani omavahendite arvel.

11. Hankija on kohustatud saatma faktuurid ja muud lepingus ettenähtud dokumendid maksjaile viivitamata pärast kaupade lähetamist (igal juhul aga enne nõuete inkassoks andmist pank) ning näitama nõuetes kuupäeva, millal need dokumendid maksjaile saadeti.

12. Hankija on kohustatud esitama tema poolt välja kirjutatud nõuded pangale kohe pärast kauba lähetamist või teenuste osutamist.

Pank võtab nõudeid inkassoks ühe kuu jooksul, arvates kaupade lähetamise või teenuste osutamise kuupäevast.

Pangaasutuste juhatajad või nende poolt volitatud krediititöötajad võivad lubada nõuete vastuvõtmist ka pärast 30-päevast tähtaega, kuid mitte pärast hagiõiguse aegumistähtpäeva möödumist.

13. Arvelduste aktseptivormi kasutatakse seoses nõuetega, mille iga üksiku summa pole alla 250 rubla.

Nõukogude Liidu Telegraafi Agentuuri (TASS) nõuded võetakse vastu alates 100-st rublast.

14. Ühte nõudesse võib võtta mitu faktuuri, vaatamata igapäevasele summale, tingimusel, et niisuguse nõude summa ei ole alla käesoleva instruksiooni p. 13 ettenähtud miinimumi.

Niisugused nõuded võetakse inkassoks, kui iga neisse võetud faktuuri järgi laaditud kauba lähetamise või teenuste osutamise päevast pole möödunud rohkem aega kui käesoleva instruksiooni p. 12 on ette nähtud.

Ühte nõudesse pole lubatud võtta fakture erisuguste maksetähtaegadega (3 ja 10 päeva).

15. Lepingus ettenähtud juhtudel võib nõudeid välja kirjutada peale hankija tema nimel ka kauba saatja (transiitlähetiste korral).

Käesoleva instruksiooni punktides 617—619 ettenähtud juhtudel lubatakse inkassoks vastu võtta ka hankija nimel kirjutatud nõudeid mitteisemajandavailt ettevõtteilt.

16. Hankijail on õigus inkassoks antud nõuet tagasi kutsuda või selle summat vähendada. Neil juhtudel on hankija kohustatud avalduses näitama tagasikutsumise või summa muutmise motiivid. Need avaldused kuuluvad täitmisele pärast seda, kui krediidiinspektor on esitatud materjalide põhjal selgitanud välja tagasikutsumise põhjused.

Nõuete tagasikutsumist käibevahendite ümberjaotamise eesmärgil võib lubada peavalitsuse või ministeeriumi kirjaliku korralduse põhjal, seejuures ei tohi nõude tagasikutsumise momendil olla hankija arvelduskontole pretensioone, mis kuuluvad rahuldamisele maksete järjestuse esimese nelja grupi kohaselt.

Niisuguseid korraldusi võivad anda:

a) minister — kui käibevahendite ümberjaotamine toimub kooskõlas NSV Liidu ministrile antud õigusega käibevahendite ümberjaotamiseks majandusorgani kuu- ja kvartalibilansside järgi;

b) ministeerium või peavalitsus — viitega käibevahendite äravõtmisele antud hankijalt, kes kutsub nõude tagasi teise majandusorgani käibevahendite täiendamiseks, kelle käibevahendid täiendatakse kooskõlas nende majandusorganite kinnitatud tulude ja kulude bilansiga.

17. Oma korraldused, järelepärimised, pretensioonid pangale ja muu kirjavahetuse, mis on seoses arveldustega inkasso alal, saadab hankija ainult teda teenindavale pangaasutusele.

III jagu. Maksenõuete aktsepteerimine

18. Nõue loetakse aktsepteerituks, kui maksja kolme tööpäeva jooksul pärast nõude saabumist teda teenindavasse pankas¹ pole teatanud sellele pangale täielikust või osalisest aktseptist keeldumisest. Pärast selle tähtaja möö-

¹ Edaspidi kasutatakse lühendatult «hankijat (ostjat) teenindav pangaasutus» asemel «hankija pank» või «ostja pank».

dumist ei võta pank enam vastu ei täielikku ega osalist aktseptist keeldumist.

Aktsepteerimistähtpäeva väljaarvestamisel ei võeta arvesse nõude pank saabumise päeva.

19. Kolhooside, külanõukogude, partei-, komsomoli- ja ametiühinguorganisatsioonide nimele kirjutatud nõuded loetakse aktsepteerituks ainult sel juhul, kui nende organisatsioonide ametiisikud, kellel on õigus käsutada jooksevkontot pangas, annavad kirjalikult nõusoleku saabunud nõuete tasumiseks.

Nõuete summade mahakandmine mainitud organisatsioonide kontodelt ilma kirjaliku avalduseta pole lubatud. Juhul, kui pank 15 päeva jooksul ei saa nõusolekut (aktsepti), tagastatakse nõue hankija pangale.

20. Arvestades maksja sidepidamise võimalusi pangaga võib Riigipanga asutuse juhataja loal maksjale, kelle asukoht on väljaspool teda teenindava pangaasutuse asukohta, aktsepteerimise tähtaega pikendada üle kolme päeva.

Igal juhul ei tohi aktsepteerimise tähtaeg ületada 7 päeva.

21. Maksja on kohustatud jälgima tema nimele pank saabuvald nõudeid.

Kolhoosidele, külanõukogudele, partei-, komsomoli- ja ametiühinguorganisatsioonidele saadavad pangaasutused saabunud nõuete kohta kirjalikud teatised.

IV jagu. Täielik ja osaline aktseptist keeldumine

22. Maksjal on õigus keelduda nõude aktseptist täies summas:

a) kõigil seaduses, hanke põhitingimustes või hankija ja ostja vahelises lepingus ettenähtud juhtudel;

b) juhul, kui hankija esitab nõude tellimata kaubale või teenustele, mis pole lepingus ette nähtud;

c) juhul, kui kaup või teenused, millele nõue on välja kirjutatud, on maksja poolt juba varem tasutud;

d) juhul, kui hankija adresseerib varem maksja aadressile suunatud teelolevad kaubad mujale.

Aktseptist keeldumisel on maksja kohustatud teatama pangale ja hankijale lühidalt keeldumise motiividest.

Juhul, kui aktseptist keeldumise motiiviks on seaduse, hanke põhitingimuste või lepingu rikkumine, tuleb kindlasti

viidata hankija poolt rikutud ja aktseptist keeldumiseks õigust andvale seadusele, hanke pöhitingimustele või vastavale lepingu punktile.

Kui on ainult viidatud lepingu punktile ning pole näidatud ära, milles seisab lepingu rikkumine, pole pangal alust aktseptist keeldumist vastu võtta.

Teraviljasalve organisatsioonid võivad viljatoodete ümberpaigutamistega oma süsteemi piirides (kaasa arvatud transiitlähetsised) seoses olevate arvelduste puhul keelduda nõuete aktseptist ainult juhtudel, kui hankijate poolt maksjaile saadetud arvetele pole juurde lisatud transpordija toodangu kvaliteeti tõendavaid dokumente.

23. Aktseptist keeldumine tunnistatakse alusetuks, kui see pole üldse motiveeritud või kui motiiv on ilmselt vastuolus seadusega või Riigipanga eeskirjadega, samuti ka, kui vajalikel juhtudel pole viidatud lepingu punktile. Nii ei võta pank vastu aktseptist keeldumist, kui maksja näitab motiivina vahendite puudumist, kauba mittesaabumist, faktuuri mittesaamist, kui see pangas on olemas jne.

Samuti ei võeta vastu aktseptist keeldumist, mis on motiveeritud sellega, et kaup pole tellitud, või on rikutud lepingu tingimusi neil juhtudel, kui kaup on ostja poolt vastu võetud üleande-vastuvõtu aktiga. Ostjale jääb õigus osaliseks keeldumiseks, kui hankija kõrgendas kindlaksmääratud hindu, ei teinud kindlaksmääratud mahahindlusi või tegi nõudes või faktuuris aritmeetilise vea.

Kui arvelduskontole pöhitegevuse alal on esitatud kapitaalremondi või kapitaalremonti puutuv nõue, siis peab maksja andma panka aktseptist keeldumise asemel korralduse nõude tasumiseks vastavalt kontolt.

24. Majandusorganid näevad lepingute eri punktides ette, millised lepingu rikkumise juhud annavad maksjale õiguse aktseptist keeldumiseks.

25. Juhul, kui on võimalik osaline aktseptist keeldumine, pole maksjal õigus keelduda nõude aktseptist täielikult.

Pank ei võta vastu täielikku aktseptist keeldumist, kui maksja keeldub motiividel, mis võivad olla põhjuseks osalisele aktseptist keeldumisele.

26. Maksjal on õigus osaliselt keelduda nõude aktseptist juhtudel, kui hankija:

a) kõrgendas hinnakirjas, lepingus või muul seaduslikul

teel kindlaks määratud kaupade ja teenuste hindu, juurdehindlusi ja hinnalisandeid;

b) lähetas kaupa kogustes, mis ületasid lepingus kindlaksmääratud koguseid antud kvartali, kuu või dekaadi kohta;

c) lähetas ühes partiis koos tellitud kaubaga ka kaupu ostja poolt tellimata sortimendis ja artiklites;

d) tegi nõudes või faktuuris aritmeetilise vea;

e) juhul, kui kaup ja teenused olid varem maksja poolt osaliselt tasutud.

27. Osalisest aktseptist keeldumisest on maksja kohustatud teatama pangale ja hankijale, silmas pidades käesoleva instruksiooni punktides 22 ja 23 toodud eeskirju.

Peale selle on maksja samaaegselt kohustatud saatma vahetult hankijale osalist aktseptist keeldumist põhjendava üksikasjalise arvestuse (millistest kaupadest maksja loobus, milliste sortide hind oli kõrgendatud jne.).

28. Maksjal on õigus kuni aktsepteerimistähtpäeva saabumiseni täielikult või osaliselt keelduda nõude aktseptist juhul, kui hankija on lähetanud mittekvaliteetset, mittekomplektset või mittestandardset toodangut.

Nõuete aktseptist keeldumised mittekomplektse ja mittestandardse toodangu korral võivad põhineda faktuuride andmeil või saabunud toodangu ülevaatuse aktidel.

Aktseptist keeldumised seoses toodangu halva kvaliteediga võivad põhineda ainult saabunud toodangu ülevaatuse aktidel. Ülevaatuse aktid tuleb koostada kooskõlas hanke põhitingimuste ja lepingutega.

29. Pank kontrollib, kas täieliku või osalise aktseptist keeldumise motiivid vastavad käesoleva instruksiooni eeskirjadele, kuid ei kontrolli (peale aritmeetiliste vigade), kas hankija tegelikult on rikkunud neid lepingu punkte, millele viitab maksja. Pank ei vaata läbi mingisuguseid vaidlusi hankija ja maksja vahel aktseptist keeldumise motiivide sisu suhtes.

30. Põhjendamata täieliku või osalise aktseptist keeldumise eest, samuti ka täieliku aktseptist keeldumise eest juhtudel, kui oli võimalik osaline keeldumine, kannab maksja materiaalset vastutust hankija ees, vastavalt kohtu- või arbitraaži otsusele.

31. Aktsepteerimine ja aktseptist keeldumine ei võta hankijalt ja maksjalt õigust avaldada edaspidi üksteisele

pretensioone. Need pretensioonid vaatab läbi kohus või arbitraaž ükskõik kumba poole hagemisel.

32. Maksja avaldab täielikku või osalist aktseptist keeldumist teda teenindavale Riigipanga asutusele motiveeritud telegrammi teksti esitamise teel, mis saadetakse kahel aadressil: hankijale ja hankija pangale.

33. Aktseptist keeldumisi võtab vastu Riigipanga osakonna juhataja (kontori operatsioonide valitsuse ülem), krediidigrupi juhataja või vanem-krediidiinspektor.

Kui maksja enne aktseptist keeldumist sai pangalt koos nõuetega saabunud fakture, siis need faktuurid esitatakse koos avaldusega aktseptist keeldumise kohta ja jäävad pank.

34. Nõue, mille kohta saabus aktseptist keeldumine, säilitatakse pangas kartoteegis nr. 3 (endine kartoteek nr. 4) ühe kuu jooksul, välja arvatud käesoleva instruksiooni p. 136 toodud juhud.

35. Kõikide maksjate (välja arvatud kolhoosid ja külanõukogud) arveldus-, jooksev- ja eelarveliselt kontolt tasutakse ilma aktsepteerimiseta:

a) nõuded kommunaalteenuste (gaas, vesi, kanalisatsioon), telefoni abonementmaksu ning tarbijatele kindlaksmääratud tariifide järgi antava elektri- ja soojusenergia eest, sealhulgas ka ühendatud võimsus ja madal «koo-sinus fi»;

b) sideministeeriumi organisatsioonide nõuded tähtpäevaks tasumata jäänud raadiovastuvõtjate, televiisorite ja translatsioonivõrkude raadiopunktide kasutamismaksude eest, samuti ka nõuded eraldamistele ametkondlike raadiosõlmede valdajate abonementmaksust;

c) Naftatööstuse Ministeeriumi ettevõtete nõuded — loodusliku gaasi eest;

d) teede-, merelaevastiku- ja jõelaevastiku ministeeriumide organisatsioonide nõuded — vastastikuste arvelduste alal kaupade veo eest otse-segähendusteid mööda raudteedel ja veeteedel; veodokumentidesse võetud maksetele ja maksudele;

e) Teraviljasalve organisatsioonide nõuded viljatoodete ja kombineeritud sööda eest juhtudel, kui nende üleandmine toimus hankija laos;

f) Kaug-Põhja rajoonides asuvate kõikide süsteemide kaubandusorganisatsioonide ja merelaevastiku ministeeriumi Artiksnabi organisatsioonide poolt esitatud nõuded

transpordikuludele turufondikaupade üleviimise eest lähtesadamatest (jõesadamatest) sihtkoha sadamateni (jõesadamateni). Mainitud organisatsioonide nõuded võetakse vastu tasumiseks ilma aktsepteerimiseta tingimusel, et need anti panka hiljemalt 15 päeva pärast, arvates transpordikulude tegemise momendist.

36. Pooltevahelise lepingu olemasolu korral võib aktsepteerimiseta mahakandmist rakendada nõuetele posti-telegraafi teenuste ja kommunaalhoonete rendi tasumise kohta.

37. Mittekvaliteetseks, mittekomplektseks või mittestandardseks osutunud kaupade eest tasumisel on ostjal õigus omakorda kirjutada nõue hankija nimele. Pank võtab need nõuded ostjatelt vastu inkassoks 5-e päeva jooksul kauba kvaliteedi kohta kindlaksmääratud korras akti koostamise momendist, kuid mitte hiljem kui 10 päeva jooksul kauba saabumise momendist, et üleliia tasutud summad mitteaktseptilises korras maha kanda hankija arvelduskontolt või ta isikukontolt vastastikuste nõuete tasaarvestuste alal.

Selles ostja nõudes peab olema viidatud maksedokumentidele (nõue, korraldus, limiteeritud raamatust tšekk, arveldustšekk jne.), mille järgi ta maksis kaupade eest, ning ühtlasi näidatud makse summa, maksedokumendi kuupäev ja number ning selle dokumendi tasumise kuupäev.

Pank kontrollib nende nõuete panka inkassoks andmise õigeaegsust nõuetele juurdelisatud, saadud kauba kvaliteedi kohta koostatud akti ärakirja järgi. Kui aktis pole näidatud kauba saabumise kuupäev, siis esitab majandusorgan selle kohta eraldi õiendi.

Ärakiri aktist saadetakse koos nõudega hankija panka ja antakse hankijale pärast nõude tasumist.

Nõuded ülemäära tasutud summade mahakandmiseks hankijate kontodelt võetakse inkassoks ja krediidi kindlustuseks.

Niisugust nõuet võib esitada tasaarvestuseks enne hankija aktsepteeritud nõude tasumist. Sel juhul vähendatakse makset hankijale pretensiooni summa võrra ühekordseteks tasaarvestusteks ettenähtud korras.

Tasaarvestatud summalt ei arvestata viivist hankija kasuks.

38. Käesoleva instruksiooni punktides 35 ja 37 loetletud aktsepteerimiseta tasumisele kuuluvate nõuete kõikide

eksemplaride esiküljele vajutatakse templijäljend «Ilma aktsepteerimiseta», kuid teede-, merelaevastiku- ja jõe- laevastiku ministriumide nõuetele (vastastikuste arvel- duste korral) — märgitakse templiga või käsitsi «Ilma aktsepteerimiseta, vastavalt NSV Liidu Raudteede Põhi- kirja p. 149-le»; käesoleva instruksiooni p. 36 loetletud nõuetele vajutatakse templijäljend «Ilma aktsepteerimiseta, vastavalt lepingule».

Ülaltoodud pealkirjade puudumisel kuuluvad nõuded aktsepteerimisele ja tasumisele üldistel alustel.

V jagu. Maksenõuete tasumine

39. Maksja pank ei tasu aktsepteeritud nõudeid ega ka nõudeid, mis lepingu tingimuste kohaselt kuuluvad tasumi- sele ilma aktsepteerimiseta, kui neis ei viidata lepingule, tellimusele, NSV Liidu valitsuse määrusele või kui neis pole antud juhiseid materiaalsete väärtuste lähetamise kohta lepingueelse hanke korras. Niisugused nõuded tagastatakse hankijaile neid teenindavate pangaasutuste kaudu.

40. Aktsepteeritud nõuete tasumiseks on kehtiv 10-päe- vane tähtaeg pärast nende saabumist pank, arvestamata nõude saabumispäeva.

Näiteks, 1. oktoobril maksja pank saabunud nõue kuu- lub tasumisele 11. oktoobril.

Nõude tasumine ei või toimuda pärast seda tähtpäeva ka neil juhtudel, kui aktsepteerimise tähtaeg on pikendatud käesoleva instruksiooni p. 20 kohaselt.

41. Aktsepteerimise tähtaja möödumisel (s. o. makse- tähtaega pikendamata) kuuluvad tasumisele nõuded:

a) mis on välja kirjutatud hulgi- ja jaekaubandus- organisatsioonide nimele kaubalis-materiaalsete väärtuste ja teenuste eest ning kõikide ministriumide ja amet- kondade turustus- ja varustusorganisatsioonide nimele, ole- nemata sellest, kas Riigipangas neid krediteeritakse eri- laenukontode kaudu või mitte;

b) arvelduste teostamisel vastastikuste nõuete tasa- arvestuse teel;

c) auto- või hobustranspordiga veetud kaubalis-mate- riaalsete väärtuste eest;

d) viina, viinatoodete, viljatoodete ja naftasaaduste eest, samuti ka kombineeritud sööda tehaste poolt ostjatele müüdud kombineeritud sööda eest;

e) hankijatelt — tellijate nimele kapitaalremonditööde täitmise eest;

f) ettevõtelt, organisatsioonidelt ja kolhoosidelt — Teraviljasalve organisatsioonide nimele teravilja, seemnete, rohu ja heina väljaveo eest sügavpunktidest;

g) Teraviljasalve punktidelt ja baasidelt — Teraviljasalve kontorite nimele käibekulude tasuks;

h) tarbijate kooperatsiooni organisatsioonidelt — vahetusoperatsioonide objektiks olnud teravilja eest;

i) tööstusettevõtelt — elektri- ja soojusenergia eest, mis lastakse üldkasutusvõrku mitte tariifide järgi, vaid eriliste kokkulepete põhjal maksjatega;

j) mis on välja kirjutatud «Glavlesosbõti» valitsuste (osakondade) ja teiste NSV Liidu Metsatööstuse Ministeeriumi ning liiduvabariikide metsatööstuse ministeeriumide turustusorganisatsioonide nimel — metsatoodangu eest ning paberi- ja puidutöötlemistööstuse ministeeriumide ettevõtete poolt iga liiki fondeeritava kleebitud vineeri eest, mida hangitakse tarbijatele «Glavbumsbõti» ja «Glavfanspitšpromi» korralduste järgi;

k) kõikidelt hankijatelt — eelarveliste ja ühiskondlike organisatsioonide nimele (välja arvatud nende isemajandavad ettevõtted ja organisatsioonid);

l) TASS'ilt — tema klientide nimele;

m) «Glavvtortšermeti» ja «Glavvtortšvetmeti» valitsuselt ja osakondadelt — tarbijate poolt saadud musta ja värvilise vanametalli eest.

Kõik ülalloendatud nõuded tasutakse aktsepteerimistähtpäevale järgneval päeval.

Aktsepteerimise tähtaja pikendamisel käesoleva instruksiooni p. 20 kohaselt pikendatakse vastavalt ka maksetähtaega.

Seejuures pank, kes teenindab maksetähtaja pikendust mittekasutatavat ostjat, on kohustatud teatama lubatud aktsepteerimise tähtaja pikendusest antud ostja peamisi hankijaid teenindavatele Riigipanga asutustele — teatamiseks hankijatele ja arvesse võtmiseks nende nõuete järgi mainitud ostjatele krediteerimise tähtaja määramisel.

42. Väliskaubanduse Ministeeriumi impordiühenduste ning ministeeriumide ja ametkondade peavalitsuste nõuded importkaupade lähetamise kohta kuuluvad aktsepteerimisele ja tasumisele kahepäevase tähtaja jooksul, arvestamata nende saabumispäeva maksja panka.

43. Nõuded ilma maksja aktsepteerimiseta teostatavate arvelduste alal tasutakse hiljemalt järgmisel päeval pärast nende saabumist pank.

44. Kui nõue jääb kindlaksmääratud tähtpäevaks tasumata maksja kontol vahendite puudumise tõttu, siis teatab maksja pank sellest hankijale teda teenindava pangaasutuse kaudu.

45. Tasumatajäänud nõuetel on maksetähtpäeva möödumisel täitedokumendi jõud. Nõuetel, mille järgi pank võttis vastu osalise aktseptist keeldumise, on täitedokumendi jõud aktsepteeritud summa piires.

46. Täitedokumendi jõudu omavad nõuded tasutakse nende tasumistähtpäevade järjekorras, vastavalt vahendite laekumisele maksja kontole, pidades silmas Riigipanga instruksioonides ettenähtud järjestust ja osalise tasumise korda. Need nõuded hoitakse pangas (kartoteegis nr. 2) kuni nende täieliku tasumiseni.

47. Maksja võib tema poolt aktsepteeritud nõuete sundsissenõudmise vastu vaielda, esitades hankija vastu hagi kohtu või arbitraaži organitele. Hagi esitamine ei peata sundsissenõudmist, välja arvatud need juhud, kui sundsissenõudmise peatamise kohta on eriline kohtu- või arbitraaži määrus viitega nõude numbrile ja kuupäevale.

48. Maksjal on õigus tasuda enne maksetähtpäeva saabumist omal valikul ükskõik millist temale tasumiseks esitatud nõuet, kuid ainult pärast kõikide antud päevale langevate viibinud ja tähtajaliste arvelduskontole esinevate pretensioonide tasumist.

Ennetähtaegne nõuete tasumine pangakrediitide arvel pole lubatud.

49. Aktsepteeritud nõude tasumise viivitamise eest tasub maksja hankijale viivist 0,01% ulatuses iga viivitatud päeva eest, kusjuures alammääraks on 10 rubla. Kui viivise summa on alla 10 rubla, siis seda sisse ei nõuta. Viivist arvestatakse täistuhandetelt rubladelt — summasid kuni 500 rublani ei võeta arvesse, summad 500-st kuni 1000 rublani võetakse täistuhandetena. Dokumentidelt, mille summa on alla 500 rubla — olenemata viivitatud päevade arvust — viivist ei arvestata.

Nõude tasumisel nõuab pank viivist täisrublades ja arvestab seda maksetähtpäevale järgnevast päevast kuni tasumise päevani, viimane kaasa arvatud.

50. Maksja võib anda pangale korralduse selle nõude, mille aktseptist ta varem keeldus, täielikuks või osaliseks tasumiseks. Vahendite puudumisel maksja kontol paigutatakse niisugune korraldus kartoteeki nr. 2.

VI jagu. Kaubakäive arvelduste aktseptivormi korral

51. Ostja võib tema aadressile saabunud kaupa kasutada enne nõude tasumist.

Kui ostja kasutas kaupa enne aktsepteerimistähtpäeva saabumist, siis kaotab ta õiguse keelduda nõude aktseptist täies summas.

52. Kui ostja pangas puudub nõue ostja poolt saadud kaupadele, peab viimane tasuma selle kauba eest maksekorraldusega käesoleva instruksiooni punktides 62—65 toodud korra kohaselt.

53. Kui ostja keeldus nõude aktseptist, jääb selle nõude järgi saabunud kaup (välja arvatud lisas nr. 3 mainitud kiiresti riknevad kaubad) ostja vastutavale hoiule. Osalise aktseptist keeldumise korral jääb kaup ostja vastutavale hoiule selles osas, mille tasumisest ta keeldus.

Kiiresti riknevate kaupade hoiu ja realiseerimise kord on näidatud käesoleva instruksiooni p. 766.

54. Ostja on kohustatud saabuvate kaupade järele valvama, neid transpordiorganisatsioonidelt õigeaegselt vastu võtma, oma ladudesse paigutama ja hoolitsema nende säilitamise eest ka nendel juhtudel, kui ta aktseptist keeldus.

55. Ostjate poolt seoses nõuete aktseptist keeldumisega vastutavale hoiule võetud kaupade säilitamise kontrolli teostab pank nende kuuajalise kartoteegis nr. 3 hoidmise tähtaja vältel vähemalt üks kord; süstemaatiliselt põhjendamata aktseptist keeldumist esitavate majandusorganite juures aga — vähemalt üks kord 15 päeva kestel.

Asetleidnud kontrolli kohta koostatakse akt, millele kirjutavad alla panga ja majandusorgani esindajad.

56. Juhul, kui pank avastab kaupade puudujäägi või puudumise, võtab ta tarvitusele järgmised abinõud:

a) teatab sellest hankijale teda teenindava panga kaudu;

b) koos nõude põhisummaga kannab ostja arvelduskontolt maha trahvi hankija kasuks 5% suuruses summas raisatud kauba väärtusest;

c) nõuab kõrgemalseisvilt organisatsioonidelt ostja

ametiisikute karistamist või annab asja prokuratuurile süüdlaste kriminaalvastutusele võtmiseks.

57. Pank pole kohustatud teostama kontrolli, kui kaup asub väljaspool selle asustatud punkti piire, kus asub ostja pank.

VII jagu. Majandusorganite arveldused kauba ümbersuunamise korral

58. Majandusorganil-hankijal, kes teeloleva kauba suunas mujale või kes sai teateid ilma tema korralduseta kauba ümbersuunamise kohta, on õigus välja kirjutada nõue majandusorgani nimele, kelle aadressil kaup suunati.

Kehtestatud ajavahemiku (kauba lähetamise kuupäeva ja nõuete pangale esitamise kuupäeva vahel) ületamine neil juhtudel ei tohi olla tähtsuseks nõuete inkassoks võtmisel. Need nõuded võetakse krediidi kindlustuseks tingimusel, kui nad esitatakse pangale hiljemalt 3-e tööpäeva jooksul, arvates päevast, mil hankija sai teateid kauba ümbersuunamise kohta, või päevast, mil ta tegi korralduse selle kohta.

59. Üheaegselt uuele ostjale nõude esitamisega on hankija kohustatud tagasi kutsuma esialgse ostja nimele antud nõude ümbersuunatud kaupade kohta ning sellest temale teatama. Ilma tagasikutsumise korralduseta ei võta pank nõuet inkassoks uue ostja nimele.

60. Kui nõue ümbersuunatud kaupadele on juba tasutud esialgse ostja poolt, siis on hankija kohustatud üheaegselt nõudega uue ostja nimele andma pangale maksekorralduse saadud summa tagastamiseks esialgsele ostjale.

Vabade rahaliste vahendite puudumisel hankija arvelduskontol asetatakse niisugune maksekorraldus kartoteeki nr. 2 ja tasutakse maksejärjestuse teise grupi dokumendina.

Juhul kui vahendid ümbersuunatud kauba eest esialgselt ostjalt saabuvad pärast nõude tagasikutsumist, on hankija kohustatud tagastama need vahendid ostjale sama korra kohaselt.

VIII jagu. Arveldused faktuurimata kaubalis-materiaalsete väärtuste hangete alal

61. Riigipanga asutused on kohustatud teenindatavate majandusorganite aruandlusbilansside analüüsimisel kontrollima faktuurimata kaubalis-materiaalsete väärtuste olemasolu ja nõudma nende tasumist.

62. Juhul kui faktuurimata kaubalis-materiaalsete väärtuste hankijaid on võimalik kindlaks teha, on ostja kohustatud esitama pangale maksekorralduse nende väärtuste tasumiseks. Niisuguste korralduste tasumine toimub majandusorgani omavahendite arvel, krediteerimise objektiks olevate väärtuste korral aga Riigipanga krediitide arvel.

63. Faktuurimata viljatoodete, söödateravilja, kombineeritud sööda, samuti peetide andjaile väljaantava sööda-siirupi ja suhkru tasuks välja kirjutatud maksekorraldustes peavad maksjad ära märkima käibemaksu summa, mille hankija pank kannab liidueelarve tuludesse.

64. Kui osutub võimatuks kindlaks teha, missuguste ettevõtete ja organisatsioonide poolt laaditi kaubalis-materiaalsed väärtused, peab ostja kandma nende väärtuse liidueelarve tuludesse.

65. Ostja kannab vastutust faktuurimata kaubalis-materiaalsete väärtuste hindamise eest kooskõlas kehtivate hinnakirjadega või vastavate lepinguhindadega, arvestades seejuures tariifi ja transpordikulude maksumust.

IX ja gu. Arveldused nõudmata jäänud, dokumentideta ja ennetähtaegselt väljalaaditud kaupade realiseerimise alal

66. Raudteejaamad, realiseerimislaod ja laevanduste sadamad, kes realiseerivad kauba saajate poolt nõudmata jäänud, dokumentideta ja teel väljalaaditud kaupu, esitavad neid teenindavasse Riigipanga asutusse inkassokorralduse koos hindamisakti ärakirjaga ja tegeliku kaubasaaja üleande-vastuvõtu aktiga. Niisuguse inkassokorralduse summa kantakse maha kauba saaja kontolt mitteaktseptilises korras ja kantakse inkassokorralduses näidatud jaama, realiseerimislaod või sadama deposiitkontole.

Kui maksjal puuduvad rahalised vahendid, hoitakse inkassokorraldus kartoteegis nr. 1, kuid kolm päeva pärast selle saabumist asetatakse kartoteeki nr. 2 ja tasutakse järjestuse teise grupi dokumendina, juurde arvates viivist alates mainitud kartoteeki asetamise päevast.

67. Käesoleva instruksiooni p. 66 mainitud deposiitkontodelt võib teha ainult nende summade ülekandeid jaamade ja sadamate arvelduskontodele, vastavalt nende maksekorraldustele, mis neile kuuluvad ühenduses peale- ja mahalaadimistöödega, hoidmisega ja muude maksudena

realiseeritud kaupadelt. Rahaliste vahendite jäägid seisuga iga kuu esimeseks kuupäevaks kantakse hiljemalt järgmise kuu 5. päeval üle vastava raudteevalitsuse või laevandusevalitsuse deposiitkontole.

68. Rahalised vahendid raudteede (laevanduste) valitsuste deposiitkontodelt, vastavalt nende korraldustele, antakse välja ja kantakse üle:

a) kaupade omanikele kuuluvate summade väljamaksmiseks vahetult või ümberlaadimise või sihtkoha raudtee (laevanduse) deposiitkonto kaudu, vastavalt teede, mere-laevastiku ja jõelaevastiku ministeeriumide eeskirjadele;

b) transpordiorganisatsioonide tulude või arvelduskontodele — vedude peale- ja mahalaadimistööde, hoidmise ja muude maksude tasuks;

c) liidueelarve tuludesse, teatud juhtudel (dokumentideta kaupade korral) aga vastava transpordiministeeriumi tuludesse.

X jagu. Teiselinnaliste inkassooperatsioonide vormistamise ja arvestuse kord

69. Hankijad peavad kirjutama panka inkassoks antavad nõuded ja faktuurid kehtestatud tüüpvormide: arvega ühendatud maksenõude v. nr. 900 (vt. lisa nr. 2) või allpool toodud maksenõuete ja arvefe vormide standardblankettidele.

70. Vorm nr. 900 blankett koosneb kahest osast.

Ülemine osa — faktuuri maksenõude juurde — on ette nähtud hangitud kaupade (osutatud teenuste) nimetuse, arvu, hinna maksumuse ja hankijate äranägemisel teiste täiendavate andmete näitamiseks teostatud hangete ja teenuste kohta.

Alumine osa — maksenõue — sisaldab panga kaudu arvelduste tegemiseks vajalikke rekvisiite.

Vorm nr. 900 blankettide komplekt täidetakse hankija poolt 5-es eksemplaris, millest pangale esitatakse nõude esimesed kolm eksemplari (blanketi küljest äralõigatud alumine osa) ja nõude neljas eksemplar koos arvega (lahti lõikamata blankett).

71. Kui blanketti v. nr. 900 ei saa kasutada hankija töötajate tõttu, siis kirjutab hankija fakture vajalikul arvul eksemplares arve ühtede või teiste tüüpvormide

blankettidele (vormid nr. 857, 858, 865, 868) ja eraldi maksenõuded v. nr. 883 (vt. lisa nr. 1) 4-s eksemplaris, millest pangale esitatakse esimesed kolm nõudeeksemplari, juurde lisades ühe eksemplari igast nõudesse võetud arvest.

72. Nõuded arveldusteks toodangu eest, mille pealt Riigipank kannab inkasseeritud maksesummalt käibemaksu eelarve tuludesse, tuleb koostada järgmistel erivormi blankettidel (lisaeksemplariga rahandusorganile), näidates neis käibemaksu summa:

v. nr. 847 — kui käibemaks kuulub eelarve tuludesse kandmisele maksja asukoha järgi ja v. nr. 849 — kui käibemaks kuulub eelarve tuludesse kandmisele hankija asukoha järgi.

Mainitud vormide blankettide komplekt koosneb 5-st eksemplarist, millest pangale esitatakse esimesed neli eksemplari koos faktuuridega ühes eksemplaris.

73. Hankijalt inkassoks vastuvõetud dokumente kasutab pank järgmiselt:

a) vormide nr. 900 ja 883 nõuete komplektide esimesed kaks eksemplari ning vormide nr. 847 ja 849 komplektide esimesed kolm eksemplari saadetakse maksja pank, lisades nõude v. nr. 900 juurde selle vormi blankettide komplekti neljanda (lahtilõikamata) eksemplari, nõuete ülejäänud kolme vormi kasutamisel aga — neisse võetud faktuurid;

b) v. nr. 900 ja 883 komplektide kolmandad eksemplarid ning v. nr. 847 ja 849 neljandad eksemplarid jäävad hankija pank;

c) kõikide vormide nõuete komplektide viimased eksemplarid jäävad hankijaile maksete laekumiste üle kontrolli teostamiseks.

74. Inkassoks saabunud nõude esimene eksemplar, selle tasumisel maksja pangas, on memoriaalorderiks, teine aga saadetakse pärast tasumist koos FVK¹ krediti-aviisiga hankija pank. V. nr. 900 komplekti neljas eksemplar ja teiste vormide blankettidele kirjutatud nõuetega saadud faktuurid lisatakse maksja isikukonto väljakirjutuse juurde.

Nõude v. nr. 847 kolmanda eksemplari saadab maksja pank rahandusorganile koos väljakirjutusega isikukontost käibemaksu alal, kuid v. nr. 849 saadetakse koos nõude

¹ МФО — межфилиальные обороты. (Tõlkija.)

teise eksemplariga FVK aviisi juures hankija panka — samuti rahandusorganile saatmiseks.

75. Mingeid lisasid nõudele, peale faktuuride pank vastu ei võta. Erandeid lubatakse käesoleva instruksiooni (näiteks arvelduste korral kapitaalehituse alal, seoses hangetega NSV Liidu Riigikaitse Ministeeriumile ja NSV Liidu Siseministeeriumi vägedele) ning teiste Riigipanga Juhatuse juhistega ettenähtud juhtudel.

76. Nõuded mittekvaliteetseks, mittekomplektseks või mittestandardseks osutunud kaupade eest üleliigselt tasutud summade mahakandmiseks hankijate arvelduskontodelt mitteaktseptilises korras esitatakse blankettidel v. nr. 883. Nõudesse võetud faktuuride rekvisiitide näitamiseks ettenähtud ridadele kirjutatakse umbes järgmine tekst: « 195 . . . aastal liigselt tasutud nõude nr. . . . järgi 195 . . . a., vastavalt juurdelisatud aktile.» Niisuguse nõude juurde lisatakse ärakiri aktist kauba kvaliteedi kohta, mis pärast nõude tasumist antakse maksjale.

77. Vorm nr. 900 blankettidele kirjutatavatel nõuetel peab olema number, mis peab ühtima arve (vorm nr. 900 blanketi ülemine osa) numbriga. Teiste vormide blankettidel koostatud nõuetele peavad samuti olema märgitud samad numbrid, mis on märgitud neisse võetud faktuuridelegi. Kui ühte nõudesse on võetud mitu faktuuri, siis omistatakse sellele neist esimese arve number.

Viimasel juhul on hankija kohustatud märkima ülejäänud arvetele (vastavas lahtris) nõude numbril, millesse antud arve on võetud.

78. Kui maksja ei saa fakture vahetult hankijalt enne aktsepteerimistähtpäeva möödumist, siis on tal õigus kirjutada ärakiri faktuuri eksemplarist, mis saabus panka koos nõudega.

79. On lubatud pangast maksjale välja anda fakture, mida ta pole saanud. Seejuures loigatakse blanketile v. nr. 900 kirjutatud arve (komplekti neljanda eksemplari ülemine osa) nõude küljest lahti ja antakse maksjale allkirja vastu komplekti neljanda eksemplari alumisel osal, mis jääb panga kartoteeki esimese ja teise eksemplari juurde. Koos nõuetega v. nr. 883, 847 ja 849 saadud faktuurid antakse maksjale järgmise sisuga allkirja vastu:

ALLKIRI

« . . . » 195 . . a. oleme vastu võtnud maksenõudesse
nr. võetud hankija faktuurid nr.
üldsummas rbl.

Maksja nimetus:

Allkiri:

See allkiri võetakse iga nõude kohta eraldi ja kinnitatakse selle külge, nõude tasumisel aga saadetakse maksjale koos väljavõttega tema kontost.

Aktseptist keeldumise korral on maksja kohustatud pangale tagastama vastavad faktuurid koos aktseptist keeldumise avaldusega (telegrammiga).

80. Maksete aviseerimisel telegraafi teel, vastavalt hankija soovile, peetakse telegraafikulud kinni kehtiva ülekandetelegrammide taksi järgi. Muud klientide korraldustest tingitud telegraafikulud (näiteks aktseptist keeldumise telegrammid) kantakse maha klientide kontodelt tegeliku kulusumma suuruses.

81. Täiendavaid korraldusi maksja pangale peab hankija andma eranditult teda teenindava pangaasutuse kaudu.

82. Hankijate korraldusel panga poolt saadetakse telegrammid täiendavate korraldustega inkasso alal (nõude tagasikutsumine, summa muutmine jne.), samuti ka telegrammid aktseptist keeldumise kohta peavad lõppema sõnaga «Pank». Kui telegramm on šifreeritud, siis sõna «Pank» jääb lõpust ära.

83. Panka inkassoks võetud nõuded arvestatakse:

a) hankija pangas — ainult need nõuded, mille alusel hankijatele antakse krediiti teelolevate arveldusdokumentide tagamisel, bilansivälisel kontol nr. 435 — «Krediidi tagamiseks vastuvõetud arveldusdokumendid»;

b) maksja pangas — kõik saadud nõuded vastavalt järgmistel bilansivälistel kontodel:

nr. 414 — «Inkassoks saabunud tasumisele kuuluvad arveldusdokumendid» (kartoteek nr. 1);

nr. 415 — «Inkassoks saabunud, tähtpäevaks tasumata jäänud arveldusdokumendid» (kartoteek nr. 2);

nr. 416 — «Maksenõuded, mille kohta saabus aktseptist keeldumine» (kartoteek nr. 3).

Inkassodokumentide raamatupidamisarvestust kontodel nr. 435, 414, 415 ja 416 peetakse nõuetes näidatud summates.

XI ja g u. Teiselinnaliste maksjate nimele kirjutatud maksenõuete pank a inkassoks andmise kord

84. Teiselinnaliste arvelduste alal esitab hankija pangale nõuded koos kahes eksemplaris koostatud registriga (v. nr. 884), eraldades selle üksikutes lahtrites laenukonto tagamiseks olevad nõuded ja nõuded, mille tagamisel pank ei anna krediiti.

85. Inkassoks antavate nõuete komplektid tuleb kirjutada kirjutusmasinal ühekorraga läbi kopeerpaberi. Määritud, parandatud summadega ja ebaselge tekstiga dokumente ei võta pank vastu. Nõuete kirjutusmasinal kirjutamisest võib pank vabastada ainult neid hankijaid, kellel ei ole kirjutusmasinat. Sel korral võib nõuete komplekte kirjutada käsitsi selgelt, keemilise pliiatsiga läbi kopeerpaberi. Allkirjad kõigil dokumentidel peavad olema kirjutatud tindiga.

Kohal, mis on ette nähtud nõude kuupäeva märkimiseks, märgivad hankijad dokumentide pank a inkassoks andmise kuupäeva.

86. Nõuete komplektide esimestele eksemplaridele kirjutavad alla kaks hankija poolt volitatud isikut ning neile vajutatakse pitsatijäljend. Hankija allkirju nõuetel pank ei kontrolli.

87. Registratele peavad alla kirjutama kaks isikut, kellel on õigus käsutada hankija arvelduskontot ja peale selle peab registril olema pitsatijäljend, mille proovid on pangas juba olemas. Hankija kannab täit vastutust panga ja maksja ees registrisse kirjutatud nõuete õige vormistamise eest.

88. Hankijad peavad dokumente pank a inkassoks esitama üks kord päevas. Seejuures tuleb ühe maksja nimele kirjutatud faktuurid võtta ühte nõudesse.

XII ja g u. Hankijaid teenindavate pangaasutuste töö dokumentide inkassoks vastuvõtmisel

89. Dokumente inkassoks vastuvõttev pangatöötaja on kohustatud kontrollima:

a) kas esitatud nõuded kuuluvad inkassoks vastu-

võtmisele (näiteks, kas nende hulgas pole pretensioonilise iseloomuga fakture — nõudeid, mille summa on alla kehtestatud miinimumi või niisuguseid, mille järgi ajavahemik kaupade lähetamise või teenuste osutamise kuupäevast kuni dokumentide panka inkassoks andmise kuupäevani ületab 30 päeva jne.);

b) kas nõudes on näidatud maksja pank;

c) kas nõuetes ja faktuurides on viidatud lepingule, tellimusele või NSV Liidu valitsuse määruse (mille alusel hange toimus lepingut sõlmimata) kuupäevale, või kas on pealkiri «Lepingueelne hange»;

d) kas nõuetes on kõik teised rekvisiidid ja kas need on kirjutatud õigesti, eriti, kas nõudes näidatud maksja nimetus, temale saadetud arvete numbrid ja summad ühtivad vastavate rekvisiitidega, mis on toodud nõude blanketi (vorm nr. 900) ülemises osas või teist vormi nõuetele juurdelisatud faktuurides;

kas nõudes on õigesti näidatud hankija panga FVK number ja dokumendikäibe tähtaeg. Pank ei kontrolli dokumendikäibe tähtaega nõuetel, mida ei võeta vastu krediidi tagamiseks;

e) kas nõude kuupäev vastab nõude vastuvõtupäevale pangas (vastasel korral kriipsutatakse kuupäev läbi ja kõikidele nõudeeksemplaridele märgitakse nende inkassoks vastuvõtmise kuupäev), kas on nõuetes märke faktuuride ja nende lisade hankija poolt maksjale ärasaatmise kuupäeva kohta;

f) üksikutelt klientidelt dokumentide inkassoks vastuvõtmise erieeskirjadest kinnipidamist, kooskõlas käesoleva instruksiooni viiendas osas toodud arvelduste ja krediteerimise iseärasustega;

g) hankijate kontodelt vahendite mitteaktseptilise mahakandmise eeskirjadest kinnipidamist mittekvaliteetsete, mittekomplektsete või mittestandardsete kaupade eest tasumisel (vt. käesoleva instruksiooni p. 37);

h) templijäljendi «Impordi teel» olemasolu nõuetel importkaupade eest, mis on välja kirjutatud ministriumide importühenduste ja peavalitsuste või neid asendavate organisatsioonide poolt;

i) esitatud nõuete vastuvõtmise võimalust teelolevate arveldusdokumentide tagamisel avatud laenukonto tagamiseks (käesoleva instruksiooni punktid 474—480);

j) krediidi tagatiseks vastuvõetud nõuete üldsumma vastavust registri lahtri «Laenude tagatised» kokkuvõttele.

Kui Riigipanga asutuse juhataja loal võetakse inkassoks nõue, mis on välja kirjutatud hankija juurde vastutavale hoiule jäetud kauba eest, siis peab hankija transpordidokumentide numbrite ja kuupäevade jaoks määratud lahtris tegema märkuse: «Vastutaval hoiul».

Riigipanga asutuse juhataja nõusolek antud nõude inkassoks vastuvõtul peab olema kirjutatud sellele nõudeeksemplarile, mis jääb hankija pank. Nõude esimesel, maksja pank saadetaval eksemplaril tehakse pealdis: «Vastu võetud Riigipanga juhataja loal».

90. Nõudeid, mis ei vasta p. 89 toodud nõuetele, ei võeta inkassoks, kriipsutatakse registris läbi (registri summat vastavalt parandades) ja tagastatakse koos nende juurde kuuluvate faktuuridega hankijaile allkirja vastu registri esimesel eksemplaril.

91. Pärast inkassoks vastuvõetud dokumentide kontrollimist vajutab pangatöötaja nõuete esimesele kahele eksemplarile panga templijäljendi, milles on näidatud FVK tingnumber, ning kirjutab alla registri mõlematele eksemplaridele, mispeale annab registri teise eksemplari hankijale — allkirjana nõude vastuvõtmise kohta.

92. Inkassoks vastuvõetud dokumendid suunatakse:

a) nõudeeksemplarid, mis kuuluvad maksja pank saamiseks (vt. p. 73) ja faktuurid — ekspeditsiooni, ära-saatmiseks Riigipanga tähitud kirjana;

b) nõuete kolmandad eksemplarid (vormid nr. 900 ja nr. 883) ning neljandad eksemplarid (vormid nr. 847 ja nr. 849), mis on vastu võetud krediidi tagatiseks — konto nr. 435 — «Krediidi tagatiseks vastuvõetud arveldusdokumendid» kartoteeki.¹ Krediidi tagatiseks vastuvõtmata jäänud nõuete mainitud eksemplarid paigutatakse vajalike teadete saamise juhaks eraldi kausta, kus nad brošeeritakse vastuvõtu kuupäevade järgi klientide kontode numbrite järjekorras.

Registri esimesed eksemplarid jätab inkasso alal töötaja enda juurde.

Nõuded koos faktuuridega tuleb saata maksja pank nende inkassoks vastuvõtmise päeval.

¹ Kaubandus- ja varumisorganisatsioonide poolt kirjutatud makse-nõuete suhtes võib juhendada käesoleva instruksiooni p. 336 juhistest.

93. Teelolevate arveldusdokumentide tagamisel avatud hankijate laenukontode võlgnevuse tagatiseks vastuvõetud ning bilansivälisel kontol nr. 435 arvestatavad dokumendid säilitatakse selle konto kartoteegis üksikute hankijate kaupa, igale hankijale eraldatud kartoteegi osas aga — dokumentikäibe tähtaegade järgi.

Nende dokumentide arvestust peetakse iga hankija kohta eraldi staflites blankettidel vorm nr. 305.

94. Päeva lõpul konto nr. 435 kartoteeki pidav töötaja võrdleb päeva jooksul vastuvõetud dokumentide registrite kokkuvõtteid (lahtri järgi «Laenude tagatised») hankijate staflite sissetulekukannetega, arvestades seejuures sellesse kartoteeki vastuvõetud teisi dokumente (vt. käesoleva instruksiooni p. 477). Pärast seda võrdlust kirjutatakse teelolevate arveldusdokumentide tagamisel avatud laenukonto võlgnevuse tagatiseks päeva jooksul vastuvõetud dokumentide üldsumma konto nr. 435 sissetulekuna bilansivälise sissetuleku-väljamineku koondorderisse (vorm nr. 10).

Registrid brošeeritakse päevade kaupa ja need on inkassoks vastuvõetud nõuete žurnaaliks.

XIII jagu. Maksjaid teenindavate pangaasutuste töö Inkassoks saabunud nõuete vastuvõtmine ja töötlemine.

95. Maksja pank, saades dokumendid teiselinnalistelt pangaasutustelt, kontrollib, kas saadetud dokumendid kuuluvad tema poolt teenindatavatele klientidele ja märgib nõude mõlemale eksemplarile nende saamispäeva.

96. Ekslikult saadetud nõuded tuleb viivitamata edasi saata nõudeil näidatud aadressil.

Juhul, kui maksja arvelduskonto asukoht on täpselt teada, läkitatakse valesti adresseeritud dokumendid koos kirjaga blanketil vorm nr. 315 pearaamatupidaja või tema asetäitja loal õigel aadressil.

Muudel juhtudel tuleb valesti adresseeritud dokumendid otsekohe tagastada pangaasutusele, kes need saatis.

Inkassodokumentide ümberadresseerimisel saadetakse ärakiri kirjast (vorm nr. 315) pangaasutusele, kellelt dokument saabus.

97. Eksikombel saadetud ja valesti adresseeritud dokumendid registreeritakse üldžurnaalis koos teiste inkassoks saabunud dokumentidega, kuid ümberadresseeritud ja tagas-

tatud dokumentide summad kriipsutatakse selles žurnaalil läbi selleks, et neid summasid mitte arvata sissetulekusse kandmisele kuuluvate dokumentide kokkuvõttesse. Lahtris «Märkused» tehakse märkus dokumentide ümbersuunamise või tagastamise kohta. Vastavalt käesoleva instruksiooni p. 100 kriipsutatakse samuti läbi tasumiseks mitte vastuvõetavate nõuete summad ja tehakse ühtlasi märkus tagastamise kohta.

98. Nõue, milles maksja nimetus on näidatud täpselt, kuid arvelduskonto number pole õige, võetakse tasumiseks vastu maksja nimetuse järgi. Nõuete loetelus, mis pannakse klientidele teadmiseks välja, tehakse märges nõudes leiduvate defektide kohta. Kui maksja tõendab, et see nõue ei kuulu temale, peab ta aktsepteerimiseks kehtestatud tähtaja jooksul tasumisest keelduma. Kui pangale ei esitata tasumisest keeldumist, tasutakse see nõue maksetähtpäeva saabumisel üldise korra kohaselt.

99. Kui nõue, millele peab olema juurde lisatud faktuur, saabub maksja pank ilma selleta, siis peab pank välja selgitama, kas maksja sai vastava faktuuri. Jaataval korral kannab pank nõude konto nr. 414 sissetulekusse ja võtab selle tasumiseks vastu harilikus korras.

Kui maksja ei saanud faktuuri, kuid on nõus nõuet tasuma temal olevate teiste andmete põhjal (millest ta teatab pangale kirjalikult), siis tasub pank nõude maksja konto kaudu. Kui aga maksja, tutvumata faktuuriga, ei pea võimalikuks anda oma nõusolekut tasumiseks, saadab pank telegrammi hankija panka palvega arve välja saata. Nõude saabumisel kantakse see konto nr. 414 sissetulekusse ja tasutakse üldises korras. Kuni faktuuri saamiseni hoitakse niisugused nõuded inkasso alal töötaja juures erilises kaustas.

100. Maksjaile ei tohi esitada tasumiseks, vaid tuleb viivitamata tagastada hankija panka ilma bilansivälisele kontole nr. 414 kandmata need nõuded, kus:

a) puudub viide lepingule või tellimusele, valitsuse määruse (mille alusel hange toimus ilma lepingu sõlmimiseta) kuupäevale või kus puudub pealkiri «Lepingueelne hange»;

b) puudub viide transpordidokumendile või vastuvõtuüleande aktile.

101. Nõude mõlemale eksemplarile märgitakse maksetähtpäev, mis määratakse järgmiselt:

a) nõuetele kolmepäevase aktsepteerimistähtajaga, mis tasutakse makse pikenduseta — kuupäev, mis järgneb kolmandale tööpäevale pärast nõude maksja pankas saabumispäeva, viimast arvestamata. Sama korra kohaselt määratakse maksetähtpäevad teiste aktsepteerimistähtaegadega, ilma makse pikenduseta tasutavatele nõuetele;

b) kümnapäevase maksetähtajaga nõuetele — 10. kalendripäev, arvates nende pankas saabumise päevast, viimast arvestamata.

Kui sel viisil arvestatav tähtpäev langeb mittetööpäevale, märgitakse nõudele maksetähtpäevana sellele päevale järgnev tööpäev.

Näide. 1. oktoobril saabunud kolmepäevase aktsepteerimistähtajaga nõuetele, mis tasutakse makse pikenduseta, märgitakse maksetähtpäevana 6. oktoober (3. oktoober ei ole tööpäev), kuid kümnapäevase maksetähtajaga nõuetele 11. oktoober.

Operatsioonipäeva jooksul saabunud aktsepteerimata tasutavatele nõuetele märgitakse maksetähtpäevana nende maksja pankas saabumise kuupäev, pärast operatsioonipäeva lõppu saabuvatele nõuetele aga nende saabumispäevale järgnev kuupäev.

Aktsepteerimata tasutavad nõuded registreeritakse samas žurnaaalis, kus inkassokorraldusedki koos täitedokumentidega, ning töödeldakse ja tasutakse samas korras kui teisi dokumenteги maksjate kontodelt vahendite vaidluseta mahakandmiseks.

102. Pärast maksetähtpäevade märkimist korrastatakse nõuded nende tähtpäevade järgi ja peale selle iga tähtpäeva all omakorda maksjate kaupa ning registreeritakse žurnaalides (vorm nr. 307), mis täidetakse kahes eksemplaris (läbi kopeerpaberi), eraldi iga maksetähtaja kohta. Uhte eksemplari kasutatakse konto nr. 414 žurnaalina, teine aga pannakse välja klientidele — teadete saamiseks neile saabunud nõuete kohta. Riigipanga asutuste pearaamatupidajate äranägemisel võib selles žurnaaalis maksjate nimetuste asemel näidata nende kontode numbri.

103. Kõik aktsepteerimiseks ja tasumiseks saabuvad nõuded tuleb läbi töötada ja kirjutada registreerimise žurnaaali nende saamise päeval, et mitte rikkuda maksetähtpäevade määramise korda, mis määratakse kindlaks lähtudes nende saabumise kuupäevast, ja et registreerimise

žurnaali ära kiri oleks järgmise päeva hommikul klientuurile vaatamiseks välja pandud.

104. Kõikide žurnalis (vorm nr. 307) registreeritud nõuete üldsumma kantakse bilansivälise konto nr. 414 «Inkassoks saabunud tasumisele kuuluvad arveldusdokumendid» sissetulekusse bilansivälise koondorderi (vorm nr. 10) järgi.

Päeva jooksul registreeritud nõuded võib kanda bilansivälise konto nr. 414 sissetulekusse järgmisel päeval.

105. Kõik sissetulekusse kantud nõuded paigutatakse konto nr. 414 kartoteeki (kartoteek nr. 1) koos nendele juurdelisatud faktuuridega ning paigutatakse maksetähtpäevade järgi, tähtpäevade alajaotus tehakse omakorda maksjate järgi.

Kartoteek nr. 1 kohta peetakse koondkaarti (v. nr. 67), kuhu iga päev üldsummades kantakse sissetulek, väljaminek ja nõuete jääk selle kartoteegi järgi. Peale selle kaardi võivad pangaasutused pearaamatupidaja äranägemisel pidada eraldi stafleid (v. nr. 305) iga maksetähtpäeva kohta.

106. Kolhooside, külanõukogude, partei-, komsomoli- ja ametiühinguorganisatsioonide nimele kirjutatud nõuete kohta peab pank nõude saabumise päeval saatma maksjaile teatised (kutsed), näidates neis tähtaja, mille jooksul maksja peab andma panka kirjaliku korralduse antud nõude tasumiseks, või tema aktseptist keeldumise.

Need nõuded tuleb registreerida eraldi žurnalis (v. nr. 307) ja arvestada konto nr. 414 eraldi stafli järgi, et mitte keerukaks teha selle konto tähtpäeva-staflite pidamist. Kontrolli nende nõuete tasumise või tagastamise üle teostatakse mainitud žurnaali järgi, tehes selles märkusi tasumise või tagastamise kohta.

Maksenõuete tasumine

107. Nõuded (välja arvatud kolhooside, külanõukogude, partei-, komsomoli- ja ametiühinguorganisatsioonide nimele kirjutatud nõuded), mille kohta ettenähtud tähtpäevaks maksjalt ei tulnud aktseptist keeldumist, loetakse aktsepteerituiks ja maksetähtpäeva saabumisel kuuluvad need tasumisele maksjate kontode kaudu.

108. Maksetähtpäeval valib kartoteeki nr. 1 pidav pangatöötaja välja kõik nõuded, mis võib tasuda sel päeval, kusjuures ta arvestab kehtestatud järjestust ja maksjate kontode seisundit.

Tasumiseks korrastatud nõuete kohta koostatakse (summeerimis- või arvepidamismasinal või käsitsi) loetelud kahes eksemplaris (blankettidel vorm nr. 318), eraldi iga maksjate kontosid pidava pangatöötaja (vastutava täitja) jaoks, järgmiste rekvisiitidega:

- a) maksja konto number;
- b) maksetähtpäev;
- c) maksenõude number;
- d) summa.

Rekvisiit «Maksetähtpäev» näidatakse ainult enne tähtpäeva tasutavate dokumentide kohta. Nendes Riigipanga asutustes aga, kus peetakse tähtpäeva-stafleid kartoteegile nr. 1, ei näidata ka nõude numbrit. Igas loetelus tuuakse välja selles esinevate dokumentide üldsumma. Loetelud nummerdatakse — alates iga päev number ühest — ja neile kirjutab alla kartoteeki nr. 1 pidav töötaja.

Kui ühe ja sama maksja kontolt tasutakse korraga üle 3—5 nõude, siis koostatakse nende tasumise kohta (arve-masinal või käsitsi) memoriaal-koondorder 3-es eksemplaris (blankettidel vorm nr. 303). Iga niisuguse orderi üldsumma kirjutatakse vastavale operatsioonitöötajale antavasse nõuete loetellu.

109. Kõigi tasumisele kuuluvate nõuete esimesed ja teised eksemplariid koos v. nr. 900 komplekti neljandate eksemplaridega või faktuuridega, samuti koondorderite kõik eksemplariid antakse operatsioonitöötajaile koos loetelude (kuhu on võetud nõuded ja orderid) esimeste eksemplariidega.

Nõuete kõigile eksemplaridele ja v. nr. 900 komplektide neljandatele eksemplaridele märgitakse eelnevalt tasumise kuupäev.

Loetelude teised eksemplariid jäävad kartoteeki nr. 1 pidava töötaja juurde, et ta saaks kontrollida kontosid pidavatele töötajatele üleantud dokumentide tasumist.

110. Maksjate kontodel vahendite olemasolu korral kirjutab operatsioonitöötaja alla kõigi nõuete (sealhulgas ka memoriaal-koondorderisse võetud nõuded) esimestele ja teistele eksemplaridele, samuti ka neile ordereile.

Tasutavate dokumentide summad kantakse maha maksjate kontodelt ja kantakse üle FVK kaudu vastavatele Riigipanga asutustele — hankijate kontodele kandmiseks.

Koondorderite teised eksemplarid ja faktuurid saadetakse pärast tasumist maksjaile koos väljakirjutustega nende kontodest, kuid loetelud ja koondorderite kolmandad eksemplarid, millel on operatsioonitöötaja märkus neisse võetud nõuete tasumise kohta, tagastatakse inkassokartoteeki pidavale töötajale ning need on aluseks tasutud dokumentide bilansiväliselt kontolt nr. 414 mahakandmiseks. Peale selle kasutatakse nende loetelude ja orderite ära kirjade andmeid märkuste tegemiseks nõuete tasumise kohta konto nr. 414 kartoteegi juurde kuuluvates registreerimise žurnaalides.

Riigipanga asutustele on lubatud, pearaamatupidaja äranägemisel, jätta konto nr. 414 žurnaalis tegemata märkused nõude tasumispäeva, tema kartoteeki nr. 2 üleandmise või tasumata tagastamise kohta. Need Riigipanga asutused teostavad kontrolli õigeaegse tasumise või kontolt nr. 414 tasumata mahakandmise kohta konto nr. 414 tähtpäeva-staflite järgi.

111. Päeva jooksul tasutud kõigi nõuete üldsumma kantakse bilansivälise koondorderi (v. nr. 10) põhjal konto nr. 414 väljaminekusse.

Pärast bilansivälise koondorderi koostamist brošeeritakse tasutud inkassodokumentide loetelud ja orderite (v. nr. 303) kolmandad eksemplarid kronoloogilises järjekorras eraldi kausta.

112. Lisas nr. 4 loendatud Riigipanga asutustele antakse õigus üle kanda ja nõuda nõuete põhjal laekunud summade ülekandmist teistest Riigipanga asutustest telegraafi teel.

Tähendatud nimekirja võetud Riigipanga asutuste poolt teenindatavad hankijad võivad nõuda inkassoks antud nõuete tasuks laekunud summade ülekandmist endale telegraafi teel, sõltumata sellest, missuguses Riigipanga asutuses asub maksja konto. See õigus antakse ka kõigile hankijaile, kellede nõuded on kirjutatud mainitud nimekirjas toodud Riigipanga asutuste poolt teenindatavate maksjate nimele.

Maksete telegraafiline aviseerimine vormistatakse vastavalt järgnevale korrale.

Hankija, kes soovib, et makse kantakse üle telegraafi teel, teeb äraantavate nõuete registrile (enne allkirju) järgmise pealkirja: «Maksummad nõuete nr. nr. eest kandke üle telegraafi teel meie arvel» ja selge pealkirja (kas templiga, kirjutusmasinal või käsitsi) kõigi vastavate nõuete eksemplaride ülemistele äärtele: «Makse üle kanda telegraafi teel».

Maksja pank, saades korralduse telegraafiliseks aviseerimiseks, koostab FVK telegraafilise aviisi antud nõude maksumumale, millest on kinni peetud telegrammikulu maksumus vastavalt kehtivale ülekandetelegrammide taksile.

Selleks, et ülekantav summa oleks väljendatud täisrublades, jäetakse ära selles esinevad kopikad alla 50, lisades need ülekandetelegrammi kinnipeetavale maksumusele, kuna aga 50 kopikat ja rohkem ümardatakse järgneva täisrublani, vähendades vastavalt ülekandetelegrammi kinnipeetavat maksumust.

Nii näiteks, kui Habarovskis asuva Kraikaubastu baasi nõude nr. 34 järgi Magadani Tööstuskaubastult saadud summast 3255 rbl. 64 kop. tuleb ilma ära kirjata lihtülekandetelegrammi maksumusena taksikohaselt kinni pidada 11 rubla, siis pärast kinnipidamist kuuluks ülekandmisele 3244 rbl. 64 kop. Seoses ülekande summa ümardamisega täisrubladeks, kantakse hankijale telegraafi teel 3245 rbl., pidades kinni telegrammikuludena 10 rbl. 64 kop. Telegrammis ei näidata kinnipeetud telegrammikulude maksumust. Ülekandetelegrammi tekst on sel korral järgmine:

«Ülekande Habarovsk Pank

(Ülekandevõti) krediteerige 60014 kraikaubastu baas rubla 3245 (summa šifreeritakse) linna tööstuskaubastu inkasso 34 (telegrammi lähetamise kuupäev ja telegraafilise aviisi viiekohaline number).»

Nõude teine eksemplar säilitatakse koos esimese eksemplariga maksja panga päevadokumentide hulgas.

113. Mitme nõude põhjal maksete ülekandmisel telegraafi teel teiselinnaliste hankijate kontodele koostatakse üks FVK telegraafiline aviis päeva jooksul ühelt ja samalt maksjalt ühe hankija dokumentide järgi saadud maksete üldsummale.

Telegraafilise aviisi tekstis näidatakse maksja nimetus, tasutud nõuete numbrid ja üldsumma, millest telegrammikulud on maha arvatud, kartoteegist nr. 2 tasumisel aga

näidatakse eraldi viivise summa (numbritega). Telegrammi lõpul märgitakse aviisi summa šifreeritult või sõnadega.

Kui telegraafilisse aviisi võetud maksete hulgas on osaline makse, siis kirjutatakse aviisi tekstis vastava nõude numbri ette sõna «Osaline».

On lubatud koostada üks telegraafiline aviis mitme maksja poolt üheaegselt tasutavate ühe ja sama hankija nõuete kohta.

114. Kõik Riigipanga asutused peavad inkasseeritud maksed üle kandma FVK kontode kaudu telegraafi teel, kui ühe dokumendi järgi tasutav summa või osalise makse summa on vähemalt 100 000 rubla ning posti teeloleku aeg maksja ja hankija pangaasutuste vahel ületab 5 päeva.

Neil juhtudel aviseerib pank maksed inkasso alal telegraafi teel hankija avalduseta ja telegrammikulude maksust laekunud makse summast kinni ei peeta.

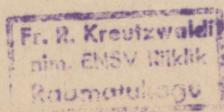
Kui näiteks Pensa oblastis Serdobski linnas asuva kellavabriku nõue nr. 732 175 335 rbl. 80 kop. suuruses summas tasuti 10. juulil Kiiemis «Glavmašpriborsbõti» kontori poolt 175 685 rbl. 80 kop. suuruses summas, millesse on arvatud viivist 350 rbl., siis ülekandetelegrammi tekst on järgmine: «Ülekande Serdobsk Pensa oblast Pank (ülekandevõti) Krediteerige 48001 kellavabrik iżavi¹ duneh vžezo 80 kopikat Glavmašpriborsbõti kontori inkasso 732 kaasa arvatud viivist duked¹ 10. juulil 37751».

Saja tuhande rublaste ja sellest suuremate summade aviseerimisega seoses olevad telegrammikulud kantakse bilansikontole nr. 352 «Operatsiooni- ja mitmesugused kulud» artikkel 43 «Klientide operatsioonidega seoses olevad telegrammikulud» ja neid ei tasuta klientide poolt.

115. Kui nõue tasutakse väiksemas summas kui see, milles ta on välja kirjutatud — kas hankija korralduse põhjal summa vähendamise või tasaarvestamiseks osalise tagasikutsumise tõttu — siis mõlemal nõude eksemplaril (nõuete v. nr. 847 ja 849 esimesel, teisel ja kolmandal eksemplaril) peab olema näidatud alus, mille põhjal makse on vastu võetud vähendatud summas.

Pärast korralduse saamist hankija pangalt nõude summa vähendamise kohta kirjutatakse tagasikutsumatud summa konto nr. 414 väljaminekusse ja nõude pöördele

¹ sõnad: «ižavi, duneh, vžezo, duked» on võetud NSV Liidu Riigipanga telegrammide koodist

tehakse selle kohta märkus, nõude esiküljele aga tehakse pealkiri või vajutatakse templijäljend: «Osaline tagasikutsumine». Ülejäänud summa kirjutatakse konto nr. 414 väljaminekusse sel määral, kuidas nõue tasutakse.

116. Kui maksja kontol küllaldaste vahendite puudumise tõttu tasutakse nõue osaliselt, siis koostatakse osamakse summale memoriaalorder (v. nr. 5) kolmes eksemplaris ja need orderid kantakse eraldi loetellu (v. nr. 318). Loetelu ülemisele äärele tehakse pealdis «Osaline tasu». Lahtris «Summa» märgitakse konto nr. 414 väljaminekusse kandmisele kuuluva osamakse summa. Nõude esiküljele vajutatakse templijäljend: «Osaline tasu».

Iga osamakse summa ei või olla alla 1000 rubla. Päeva jooksul teostatud osamaksete üldsumma kirjutatakse loetelu alusel konto nr. 414 väljaminekusse.

Pärast maksesumma maksja kontolt mahakandmist lisatakse orderi teine eksemplar FVK aviisi juurde, kolmas aga maksja konto väljakirjutuse juurde.

Nõude kõigil eksemplaridel kirjutavad operatsioonitöötaja ja kontrollija alla märkusele osalise makse kuupäeva ja summa kohta, mispeale nõue koos faktuuridega tagastatakse inkassokartoteeki asetamiseks.

Seda kartoteeki pidav töötaja on kohustatud jälgima loetelu (v. nr. 318) abil osaliselt tasutud dokumentide õigeaegset tagastamist.

117. Nõude järgi lõpliku makse saamisel vormistatakse, jaotatakse ja suunatakse inkassodokumentide üksikud eksemplarid üldkorras.

Nõude iga eksemplari esiküljel tõmmatakse numbritega kirjutatud esialgsele summale pliitsiga ringjoon ümber ja selle kõrvale kirjutatakse viimase makse summa, mille ette kirjutatakse tähed «l/m» (= lõplik makse).

Kontode nr. 414 ja 415 kartoteekide registreerimise žurnaalides ei tehta märkusi osaliste mahakirjutuste kohta, vaid näidatakse ainult antud nõude viimase, lõpliku tasumise kuupäev.

Osaliste mahakandmiste korral kontolt nr. 415 (kartoteek nr. 2) koostatakse eraldi loetelud (v. nr. 318).

Samasugustesse loeteludesse kirjutab inkassogrupp summad, mis kontodelt nr. 414 ja 415 maha kantakse seoses osalise aktseptist keeldumisega või nõuete summade osalise tagasikutsumisega. Neil juhtudel näidatakse lahtris «Märkused» osalise mahakandmise põhjus.

118. Inkassodokumentide tagastamisel mittetasumise korral, seoses nende tagasikutsumisega hankija poolt, saadetakse nende dokumentide esimesed eksemplarid hankija pangale, teised eksemplarid aga lisatakse koos vastavate korraldustega kontode nr. 414 ja 415 päeva bilansivälise sissetuleku-väljamineku koondorderi juurde.

119. Maksja võib tasuda temale saabunud fakture, mille kohta pank pole nõudeid saanud, pangale maksekorralduse esitamise teel, milles on näidatud materiaalse väärtuste väljumise kuupäev, tasutavate faktuuride numbrid ja kuupäevad, samuti ka kauba liik.

120. Nõuded kolhooside, külanõukogude, partei-, kom-somoli- ja ametiühinguorganisatsioonide nimele tasutakse maksja tasumiskorralduse saamise päeval, vahendite puudumisel aga asetatakse kartoteeki nr. 2.

Kui korraldus ei saabu 15 päeva jooksul, kantakse nõue konto nr. 414 väljaminekusse ja nõude teine eksemplar saadetakse hankija pangale märkusega tagastamise põhjuse kohta (esimene eksemplar jääb bilansivälise sissetuleku-väljamineku koondorderi juurde).

Tähtpäeval tasumata jäänud
maksenõuete säilitamine, arvestus ja
töötlemine

121. Tähtpäeval tasumata jäänud aktsepteeritud makse-nõuded, mis arvestatakse bilansivälisel kontrol nr. 415 — «Inkassoks saabunud, tähtpäevaks tasumata jäänud arveldusdokumendid», säilitatakse selle konto kartoteegis (kartoteek nr. 2) maksjate kaupa, igale maksjale eraldatud kartoteegi osas aga nõuete tasumise järjestuse-gruppide järgi ja igas niisuguses grupis kartoteeki nr. 2 asetamise järjekorras.

Kartoteegi nr. 2 juurde peetakse stafleid (v. nr. 305) iga maksja kohta ja konto nr. 415 koondkaarti (v. nr. 67).

122. Päeva lõpul nõuded, mis kuulusid tasumisele sel päeval, kuid jäid vahendite puudumise tõttu tasumata, kantakse loetellu (v. nr. 308) ja viimase kokkuvõtte alusel kantakse need üle kontolt nr. 414 kontole nr. 415. Need loetelud on žurnaaliks kartoteegile nr. 2.

Kartoteegi nr. 1 žurnaalis (v. nr. 307) näitavad panga-asutused, kus ei peeta tähtpäeva-stafliit, vastavate nõuete

ühel real dokumentide kartoteeki nr. 2 üleandmise kuu-päevad.

Pangaasutustes, kus kartoteegid nr. 1 ja nr. 2 peetakse ühe ja sama pangatöötaja poolt, võib kartoteeki nr. 2 üleantavate nõuete loetelud jätta koostamata; sel juhul tehakse märkmed nõuete tasumise kohta kartoteegist nr. 2 konto nr. 414 žurnaalis.

Riigipanga asutused, kus kartoteegi nr. 2 staflid üksikute klientide viisi peetakse arvepidamismasinail ning kanded neisse tehakse iga üksiku dokumendi numbri ja summa näitamiseks, võivad samuti kartoteeki nr. 2 üleantavate nõuete loetelud jätta koostamata. Niisugusel juhul tehakse märkusi dokumentide kontolt nr. 415 mahakandmise kuu-päeva kohta antud maksja staflil lahtris «Väljaminek» kohakuti vastava dokumendi järgi sissetulnud summaga.

123. Kui osalise aktsepti või osalise tasumise tõttu saabub nõue kartoteegist nr. 1 kartoteeki nr. 2 väiksemas summas kui oli esialgne summa, siis näidatakse nõude esialgne summa kartoteegi nr. 2 loetelu-žurnaali lahtris «Märkused» — juhuks, kui vajatakse andmeid.

Kontolt nr. 414 kontole nr. 415 ülekantavad summad kirjutatakse nende kontode bilansivälisesse sissetuleku-väljamineku koondorderisse (v. nr. 10).

124. Päeva jooksul tasumatajäänud nõuete loetelu koostades tuleb samal ajal valmistada teatiseid hankijate pankadele eraldi iga täies summas tasumatajäänud nõude kohta, näidates selles mittetasumise põhjused. Kartoteeki nr. 2 üleantavate osaliselt tasutud nõuete kohta ei saadeta teatiseid mittetasumise põhjustest.

Kartoteeki nr. 1 pidava töötaja allkirjaga varustatud teatiseid tasumata nõuete kohta, mille järgi maksed tuleb üle kanda posti teel, saadetakse samuti posti teel ning need tuleb saata samal päeval Riigipanga tähitud kirjana. Teatiseid nende nõuete kartoteeki nr. 2 üleandmisest, mille kohta on kehtiv maksete telegraafiline aviseerimine, saadetakse telegraafi teel.

Sajale tuhandele rublale ja suuremale summale kirjutatud nõuete üleandmisel kartoteeki nr. 2 (sealhulgas ka osaliselt tasutud, mille osalise tasu summa on üle kantud posti teel) saadetakse teatis hankija pangale telegraafi teel, kui sellele pangaasutusele saadetava posti teeloleku aeg ületab kolm päeva.

Telegraafilised teatised koostatakse Riigipanga telegrammide koodis näidatud vormide järgi, posti teel saadetavad teatised — vorm nr. 314 järgi.

Päeva jooksul tasumata jäänud ühe ja sama hankija nõuete kohta tuleb saata üks telegramm.

Kui ostjalt on võetud õigus korraldusi anda kauba kohta enne selle tasumist, siis lisatakse maksmatajätmise teatise tekstile sõnad: «Rakendatud vastutav hoid».

125. Hankija pangalt saabuvad järelepärimised inkasoks saadetud nõuete saatuse kohta registreeritakse žurnaal v. nr. 309 ja antakse täitmiseks üle kartoteeki nr. 2 pidavale töötajale. Vastused telegraafilistele järelepärimistele tuleb saata telegraafi teel, posti teel saabuvatele aga posti teel, hiljemalt järelepärimise saabumise päevale järgneval päeval, sõltumata sellest, kas nõue on tasutud või mitte.

Korduva järelepärimise saabumise korral tuleb vastus saata samal päeval telegraafi teel.

Vastuse saatmise kuupäev märgitakse saabunud järelepärimiste žurnaali.

Pangaasutuse pearaamatupidaja või tema asetäitja peab iga päev kontrollima järelepärimistele vastamist, ühtlasi välja selgitades ja kõrvaldades hankijate pankade järelepärimisi, eriti aga korduvaid järelepärimisi esilekutsuvaid põhjusi.

126. Kartoteegis nr. 2 asuvad nõuded tasutakse kooskõlas kehtestatud järjestusega maksjate kontodel vahendite tekkimisega avanenud võimaluste piires.

Nõuete kartoteegist nr. 2 üleandmine tasumiseks ja nende tasumine vormistatakse samuti, nagu see toimub kartoteegist nr. 1, kusjuures kartoteegist nr. 2 tasutavatele nõuetele koostatakse eraldi loetelu, näidates selles maksete tähtpäevad. Neis loeteludes tuuakse välja üksikud kokkuvõtted maksjate kaupa tasutud dokumentide mahakandmiseks maksjate staflite väljaminekust. Peale selle peab kartoteegist nr. 2 tasutavatele nõuetele seda kartoteeki pidav töötaja juurde arvestama viivist 0,01% viivisesolevalt maksummalt iga viivitatud päeva eest, vastavalt käesoleva instruksiooni p. 155—162 toodud juhistele. Viivitatud päevade arv ja viivise summa märgitakse tasutavate nõuete mõlemale eksemplarile, kirjutades ühtlasi välja makse üldsumma (kaasa arvatud viivis). Memoriaal-koondorderite koostami-

sel võetakse viivise summad orderi summasse. Ühtlasi märgitakse viivitatud päevad ja viivise summad nõude (v. nr. 900) neljandale eksemplarile või konto väljakirjutusega maksjale saadetakse maksjale saadetavale tasutud faktuurile. Kui nõudesse on võetud mitu arvet, siis märgitakse templiga või käsitsi antud nõude järgi sissenõutud viivise summa ühele neist arvetest järgmise näite kohaselt:

<p>Maksenõude üldsummat on arvestatud viivist päeva eest rubla.</p> <p style="text-align: right;">Raamatupidaja</p> <p>Kuupäev</p>
--

127. Kartoteegist nr. 2 nende nõuete tasumisel, mis kindlaksmääratud korra kohaselt esitatakse pangale ilma faktuurita, saadetakse maksjale koos väljavõttega tema isikukontost teatis, näidates selles maksja konto numbri, nõude numbri ja summa, sissenõutud viivise ning kontolt mahakantud üldsumma (kaasa arvatud viivis).

128. Kõikidel kartoteeki nr. 2 asetatud nõuetel on täitedokumentide jõud.

Kui kartoteegis nr. 2 asuvaid nõudeid ei anta üle maksummade sissenõudmiseks panga kaudu (eriti, kui ta hankija korraldusel tagastatakse viimasele või antakse üle kohtutäiturile), siis asetab maksja pank nõude esimese eksemplari pöördele järgmise sisuga templijäljendi:

«Võrdsetel alustel täitedokumentidega kuulub käesoleva maksenõude järgi sissenõudmisele summa ,
(numbritega ja sõnadega)
millele juurde arvestada 0,01% viivist iga päeva eest, alates 19 . . a. kuni tasumise päevani.»

« . . . » 195 . . a.

Vapipitser

Allkirjad

Esimene allkiri peab olema pangaasutuse juhataja või tema asetäitja oma.

Sel juhul saadetakse templijäljendiga varustatud nõude esimene eksemplar ära, kuna panka, konto nr. 415 bilansi-

välise sissetuleku-väljamineku koondorderi juurde jääb teine eksemplar märkega nõude ilma tasumiseta ärasaatmise kohta.

129. Posti teel saadetavatel korraldustel nõude tagasikutsumise kohta peab olema kaks allkirja ja panga vapi-pitser.

Hankija panga kirjad ja telegrammid nõuete tasumata tagasikutsumise kohta asetatakse päevadokumentide hulka koos sissetuleku-väljamineku koondorderiga, millesse on võetud väljaminekusse kantud nõuete summad.

130. Täitedokumendi jõu omanud nõue tagastatakse hankija pangale koos saatekirjaga, milles on viidatud korralduse numbrile ja kuupäevale. Dokumendi üleandmisest kohtutäiturile saadetakse hankija pangale teatis — edasiandmiseks hankijale.

131. Tasumata nõude tagasikutsumisel kartoteegist nr. 1 tehakse nõude esimesel eksemplaril pealdis: «Tagastatakse ilma tasumiseta, vastavalt T/korraldusele nr. «. . . .» 19 . . a.» See eksemplar koos faktuuridega saadetakse hankija pankale — üleandmiseks hankijale.

Aktseptist keeldumine

132. Nõude täielikust või osalisest aktseptist keeldumisel on maksja enne kindlaksmääratud aktsepteerimise tähtaja möödumist kohustatud esitama pangale telegrammi kahel aadressil — hankija pangale ja hankijale endale järgmise vormi kohaselt:

Täielikust aktseptist keeldumise korral:

2 aadressi

..... linn Pank

Ärakiri
(hankija telegraafiaadress)

..... keeldub aktseptist
(maksja nimetus)

.....
(maksenõude number ja summa, dokumendikäibe tähtaeg)

.....
(aktseptist keeldumise motiiv, vajaduse korral märkida lepingu punkt)

Osalise aktsepteerimise korral:

2 aadressi

..... linn Pank

Ärakiri
(hankija telegraafiaadress)

.....
(maksenõude number ja summa, dokumendikäibe tähtaeg,

..... aktsepteerib osaliselt
maksja nimetus)

.....
(aktsepteeritav summa, osalise aktsepteerimise motiiv, vajaduse korral näidates

.....
lepingu punkti)

Kui posti teelolek ostja pangast kuni hankija pangani ei ületa 3 päeva, siis saadetakse teatis aktseptist keeldumise kohta posti teel.

Telegrammide saatmisel tuleb kasutada Riigipanga telegrammikoodi.

133. Telegrammid täieliku või osalise aktseptist keeldumise kohta esitatakse pangale 3-es eksemplaris, millest teisel eksemplaril peavad olema isikute allkirjad, kellel on õigus alla kirjutada maksja poolt pangale esitatavatele rahalis-arveldusdokumentidele.

Telegrammi teisele eksemplarile (joone all, enne allkirju) teeb maksja pealdise: «Telegrammi maksumus kandke maha meie kontolt nr. . . . ».

Kui osalisest aktseptist keeldumisel nõude summat vähendatakse mitte enam kui 1000 rubla võrra, siis maksja poolt esitatud telegrammi tekst (esimene ja kolmas eksemplar) saadetakse hankija pangale posti teel (kolmas eksemplar aga edasitoimetamiseks hankijale).

134. Aktseptist keeldumise vastuvõtuluba vormistatakse käesoleva instruksiooni p. 33 nimetatud isikute allkirjadena. Nõusolek kirjutatakse nõude esimesele eksemplarile või aktseptist keeldumise telegrammi teisele eksemplarile. Kontrolli teostamiseks aktseptist keeldumise esitamise õigeaegsuse üle märgib kartoteeki nr. 1 pidav töötaja eelnevalt aktseptist keeldumise telègrammi teisele eksemplarile nõude kartoteeki saabumise kuupäeva.

135. Rahuldatud aktseptist keeldumise telegrammi esimene eksemplar varustatakse vastavate allkirjadega ja maksja panga pitsiriga ning antakse telegraafi samal päeval.

Telegrammi maksumus kantakse konto nr. 352 — «Operatsiooni ja mitmesugused kulud», artikkel 43, deebetisse.

Maksja poolt allakirjutatud telegrammi teine eksemplar pannakse vastava nõude juurde.

Iga kuu lõpul arvatakse kokku telegrammide kolmandatel eksemplaridel näidatud telegrammi maksumuse järgi klientide kontodelt mahakantavad telegrammikulud ning kantakse konto nr. 351 — «Operatsiooni- ja mitmesugused tulud», artikkel 32, kreditisse.

136. Nõuded, mille kohta pank võttis maksjailt vastu aktseptist keeldumise, arvestatakse bilansivälisel kontol nr: 416 — «Maksenõuded, mille kohta saabus aktseptist keeldumine» ja hoitakse alal selle konto kartoteegis (kartoteek nr. 3).

Neil juhtudel, kui nõude aktseptist keeldumine ei too endaga kaasa kauba vastutavale hoiule võtmist maksja poolt (nõude aktseptist keeldumisel motiivil, et kauba eest on juba varem tasutud, või teenustele kirjutatud nõuete korral), kirjutatakse nõuded aktseptist keeldumise vastuvõtupäeval konto nr. 414 väljaminekusse — kartoteeki nr. 3 üleandmiseta. Nende nõuete teised eksemplarid koos faktuuridega saadetakse hankija pangale — tagastamiseks hankijale.

Samas korras (kartoteeki nr. 3 üleandmiseta) kantakse kontolt nr. 414 maha ja saadetakse aktseptist keeldumise vastuvõtupäeval hankija pangale nõuded, mis on seoses hangetega NSV Liidu Kaitseministeeriumile ja Siseministeeriumi vägedele (vt. V osa II peatükk).

Dokumentide üleandmine kartoteegist nr. 1 kartoteeki nr. 3 toimub eraldi loetelu järgi (v. nr. 308).

Kartoteegi nr. 3 juurde peetakse koondkaarti (v. nr. 67).

137. Nõude osalisest aktseptist keeldumisel kantakse äraõeldud summa konto nr. 414 osaliste mahakirjutuste loetellu ja kantakse selle konto väljaminekusse.

Nõue selles summas, milles maksja selle aktsepteeris, jääb kartoteeki nr. 1 (tasumiseni või kartoteeki nr. 2 asemiseni) koos osalise aktsepti kohta koostatud telegrammi teise eksemplariga. Nõude esiküljele vajutatakse templijäljend: «Osaline aktsept»; numbritega kirjutatud nõude alg-

summa kriipsutatakse läbi ja selle kõrvale märgitakse summa, milles nõue on maksja poolt aktsepteeritud.

Kui maksja keeldub osast temale saadetud kaubalis-materiaalsete väärtuste eest tasumast, siis on maksja kohustatud esitama pangale koos avaldusega osalise aktsepti kohta ka õiendi kaubalis-materiaalsetele väärtustele, mis ta peab võtma vastutavale hoiule — kontrolli teostamiseks kaupade säilimise üle. See õiend kantakse konto nr. 416 sissetulekusse maksja poolt tasumisest keeldunud kaubalis-materiaalsete väärtuste maksumuses ja asetatakse kartoteeki nr. 3.

138. Kartoteeki nr. 3 üleantud dokumendid hoitakse seal ühe kuu vältel, arvates aktseptist keeldumise vastuvõtupäevast, kui selle aja jooksul ei järgne hankija korraldust maksja juures vastutaval hoiul oleva kauba suhtes. Kuu möödumisel kirjutatakse dokumendid konto nr. 416 välja-minekusse. Nõuete esimesed eksemplarid koos aktseptist keeldumise telegrammide teiste eksemplaridega, samuti õiendid maksja poolt hoiule võetud kauba kohta asetatakse koos bilansivälise koondorderiga päevadokumentide hulka. Nõuete teised eksemplarid, varustatud märkustega tagastamise põhjuse kohta, tagastatakse hankija pangale — hankijale edasiandmiseks.

139. Maksja, kes soovib tasuda nõuet, mille aktseptist ta varem keeldus, peab andma pangale maksekorralduse, näidates selles nõude numbrit ja kuupäeva.

Juhul, kui see nõue asub kartoteegis nr. 3, kannab pank, mainitud korraldust vastu võttes, samal ajal nõude maha kontolt nr. 416 ja paneb selle mõlemad eksemplarid ostja korralduse juurde. Pärast korralduse tasumist jäävad selle juurde pandud nõuded päevadokumentide hulka.

Maksja kontol vahendite puudumisel asetatakse korraldus kartoteeki nr. 2. Niisuguselt korralduselt arvestatakse viivist alates päevast, mil ta asetati kartoteeki nr. 2.

140. Maksja juures vastutaval hoiul oleva kauba müümisel, vastavalt hankija korraldusele, kantakse uuel ostjalt saadud summad hankija isikukonto kreditiisse, mis avatakse bilansikontol nr. 321 — «Muud deebitorid ja kreditorid», kuid kauba hoiuga ja edasisaatmisega seoses olevad kulud kantakse selle konto deebetisse. Pärast kauba väljaandmist uuele ostjale kantakse temalt saadud summa (millest on kinni peetud kulude summa) üle hankija pankka tema kontole kandmiseks.

Kiireltriiknevate kaupade realiseerimisest või komisjoni korras realiseeritud kauba eest laekunud summad kantakse üle hankijale kontolt nr. 321 perioodiliselt, kuid mitte harvem kui üks kord 5 päeva jooksul, summades, mis pole alla 1000 rubla.

Hankija korraldusel kauba edasi saatmisel kantakse kontol nr. 321 arvestatav kulude summa maha hankija arvelduskontolt; FVK deebet-aviisis tehakse viide kauba edasi saatmise korraldusele.

XIV jaagu. Töö hankija pangas inkassooperatsioonide alal krediti-aviiside ja teiste teatiste saamisel

141. Tasutud nõuete järgi maksja pangalt saadud krediti-aviisid kontrollitakse, registreeritakse ja töödeldakse filiaalidevahelise käibe vastuskannete kohta kehtestatud korra kohaselt.

Krediti-aviisidele juurde lisatud dokumendid (tasutud nõuete teised eksemplarid, osalise makse kohta koostatud memoriaal-orderite teised eksemplarid) antakse koos FVK aviisiga vastavatele operatsioonitöötajatele ja pärast summade kandmist hankijate kontodele lisatakse nende kontode väljakirjutuste juurde.

142. FVK aviiside registreerimisel tuleb kontrollida, kas kõigile aviisile juurdelisatud nõuetele on märgitud tasumise kuupäev. Tasumise kuupäevata nõuete avastamisel peab töötaja, kes neid registreerib, märkima FVK algkande kuupäeva selleks ettenähtud kohale.

143. Bilansivälisel kontol nr. 435 «Krediidi tagatiseks vastuvõetud arveldusdokumendid» arvestatavad nõuded kantakse maha nendel näidatud dokumendikäibe tähtpäeva saabumisel, sõltumata nõuete põhjal täielikkude või osaliste maksete saabumise ajast.

Selleks vaatab konto nr. 435 kartoteeki pidav töötaja iga päev läbi selles asuvad dokumendid ja võtab välja möödunud dokumendikäibe tähtpäevaga nõuded.

Riigipanga osakonna juhataja (kontori operatsiooni- valitsuse ülema) äranägemisel võib kehtestada korra, mille järgi möödunud dokumendikäibe tähtpäevaga nõuete kontolt nr. 435 mahakandmist ei teostata iga päev, vaid antud hankijale teelolevate arveldusdokumentide tagamisel avatud laenukonto reguleerimispäevale eelneval päeval. Selle korra

juures peab kuu viimasel päeval kontolt nr. 435 tingimata maha kandma kõigi hankijate möödunud dokumendikäibe tähtpäevaga nõuded.

Nõuete kontolt nr. 435 mahakandmine enne dokumendikäibe tähtpäeva saabumist teostub käesoleva instruksiooni p. 499 ettenähtud juhtudel.

144. Kontolt nr. 435 mahakantud nõuded — pärast nende mahakandmise päeva märkimist — asetatakse ümber kartoteegi parempoolsesse (väljamineku) ossa, kus need hoitakse alal igale hankijale eraldatud osas, korrastatuna nõuete kontolt nr. 435 mahakandmise päevade järgi, kuni kartoteegi igakuulise järjekordse inventuurini. Pärast kontrollimise lõpetamist brošeeritakse kartoteegi väljamineku osas asuvad dokumendid hankijate kaupa ja antakse arhiivi.

145. Nõuded, mida ei tasutud, registreeritakse eraldi žurnalis, näidates hankija konto numbri, nõude numbri ja summa ning antakse hankijaile välja allkirja vastu selles žurnalis.

Nõuete, mida ei tasutud, ja sel põhjusel kontolt nr. 435 maha kanti, kolmandate eksemplaride esiküljele märgitakse nõude kontolt nr. 435 mahakandmise päev ja näidatakse ühtlasi tagastamise põhjus. Kontol nr. 435 mittearvestatavate tagastatavate nõuete kolmandatele eksemplaridele ei tehta mingeid märkusi.

146. Konto nr. 435 kartoteegist väljavõetavate nõuete ja teiste sellelt kontolt päeva jooksul kantud summade kokkuvõtted kirjutatakse vastavate hankijate stafrites väljaminekulahtrisse.

Päeva jooksul kontolt nr. 435 mahakantav üldsumma võetakse bilansivälise sissetuleku-väljamineku koondordesse (v. nr. 10).

147. Kontolt nr. 435 nõude summa osalisel mahakandmisel tehakse niisuguse kartoteeki jääva nõude esiküljele märkus «Vähendatud — vt. pöördel» ja pöördel näidatakse kuupäev, summa ning osalise mahakandmise põhjus, viidates ühtlasi vastavale dokumendile ja välja tuues jääksumma, millises nõue jääb kontole nr. 435. Pealkirjale osalise mahakandmise kohta kirjutab alla konto nr. 435 kartoteegipidaja. Need summad kantakse konto nr. 435 kohta peetava osaliste mahakandmiste loetellu, mis koostatakse summeerimismasinal või käsitsi kahes eksemplaris. Loetelus näidatakse: hankijale teelolevate arveldusdokumentide tagamisel peetava laenukonto stafli number, nõude number ja

osalise mahakande summa, välja tuues kogusumma iga hankija kohta ja loetelu üldkokkuvõtte, mis võetakse kontos nr. 435 antud päeva bilansivälisesse koondorderisse. Selle loetelu põhjal tehakse kanded hankijate staflite väljaminekusse. Loetelu esimene eksemplar lisatakse bilansivälise koondorderi juurde. Teine eksemplar lõigatakse hankijate järgi ribadeks ja asetatakse konto nr. 435 kartoteegi väljamineku-ossa.

148. Nõuete täieliku või osalise aktseptist keeldumise kohta saabunud telegrammid registreeritakse kaartidel (v. nr. 310), kusjuures täieliku keelu korral lahtrit «Maksenõude esialgne summa» ei täideta. Samadel kaartidel registreeritakse nõuete täieliku ja osalise tagasikutsumise summad.

Kui aktseptist keeldumise telegramm saabus posti teel (kahes eksemplaris), siis antakse ärakiri sellest hankijale.

Pärast täielikkude või osaliste aktseptist keeldumiste summade mahakandmist kontolt nr. 435 teatud juhtudel (vt. käesoleva instruksiooni p. 499) õmmeldakse aktseptist keeldumise telegrammid saabumise päevade järgi hankijate kontode numbrite järjekorras eraldi kausta. Panga osakonna juhataja (operatsioonide valitsuse ülema) äranägemisel võib neid telegramme anda krediidiinspektoritele kasutamiseks kohapeal teostatavate kontrollimiste juures ja säilitamiseks kliendi krediteerimistoimikus.

149. Maksja pangalt saabuvad teatised maksjail rahaliste vahendite puudumise kohta registreeritakse žurnalis, näidates selles hankija nimetuse või tema arvelduskonto numbril ja inkassodokumentide numbrid, mille kohta on saadud teatised. Teatised antakse hankijaile välja allkirja vastu selles žurnalis.

150. Kui dokumendikäibe tähtpäevaks nõude järgi makset ei saabunud ning pole saadud teatist maksjal vahendite puudumise kohta, esitab hankija teda teenindavale pangasutusele järelepärimise maksja pangale blanketil v. nr. 311. See järelepärimine varustatakse konto nr. 435 kartoteegipidaja allkirjaga ja saadetakse maksja pangale.

Kui hankija soovib, et järelepärimine saadetakse telegraafi teel, esitab ta pangale šifreeritud telegrammi teksti kolmes eksemplaris maksja panga aadressil, millest teisele eksemplarile kirjutab alla hankija. Telegrammi esimesele eksemplarile kirjutatakse alla panga poolt ja antakse telegraafi. Teine eksemplar õmmeldakse teatmekausta järele-

pärimiste registreerimise žurnaali numbrite järjekorras. Kolmanda eksemplari, millele kirjutatakse žurnaali järjekorranumber, tagastab pank hankijale. Nende järelepärimistega seoses olevaid telegrammikulusid pank hankijalt sisse ei nõua.

Pangaasutused peavad tutvustama hankijaid inkassooperatsioonidega seoses olevate telegraafiliste järelepärimiste ja vastuste šifreeritud tekstiga. Blankette posti teel järelepärimisteks (v. nr. 311) annab pank hankijale tasuta.

151. Konto nr. 435 kartoteegipidaja registreerib kõik väljasaadetavad järelepärimised žurnaaloeteludes (v. nr. 312) ja varustab registreerimise järjekorranumbriga.

Järelepärimisele vastuse saamise kuupäev märgitakse žurnaali, mille järel antakse hankijale vastus allkirja vastu selles žurnaalis.

Konto nr. 435 kartoteegipidaja on kohustatud jälgima väljasaadetud järelepärimistele vastuste saabumise õigeaegsuse üle.

Posti teel saadetud järelepärimisele vastuse mittesaamisel saadetakse teistkordne järelepärimine ajavahemiku möödumisel, mis arvestatakse järgmiselt: hankija ja maksja pankade vahel posti teelviibimise kahekordne aeg pluss 3 päeva. Telegraafilist järelepärimist korratakse 5 päeva pärast.

152. Hankijalt avalduse saamisel möödunud dokumendikäibe tähtpäevadega nõuete krediitide tagatiseks jätmise kohta (vt. p. 500) kantakse selle avalduse esimene eksemplar bilansivälisele kontole nr. 435 ja asetatakse kartoteegis vastavale hankijale eraldatud osas nõuete ette. Teine eksemplar suunatakse kliendi krediteerimistoimikusse ja kasutatakse edaspidi majandusorganisi kohapeal teostatavate järelkontrollide juures.

Kooskõlas p. 150 juhistega esitab hankija koos avaldusega pangale telegraafilised järelepärimised avaldusse võetud nõuete kohta. Need avaldused saadetakse maksjaid teendavatesse pangaasutustesse hankija avalduses näidatud summade kontole nr. 435 kandmise päeval.

Pangaasutused on kohustatud vastama saabunud järelepärimistele hiljemalt järgmisel päeval telegraafi teel.

Vastuse saabumisel aktseptist keeldumise või maksjal vahendite puudumise tõttu nõuete mittetasumise kohta tehakse avaldustel märkused vastuse saamise kuupäeva kohta ja avalduse summa kantakse maha kontolt nr. 435.

Kui avaldusse on võetud veel krediidi tagatiseks jäävad nõuded, siis koostatakse õiend (remark) mahakantavate nõuete summadele — asetamiseks konto nr. 435 kartoteegi väljamineku poolele.

Kui vastuses on näidatud, et nõue on tasutud, siis on hankija pank kohustatud kontrollima vastuses märgitud aviisi saabumist ja selle summa hankija konto krediidisse kandmist, mispeale hankija avaldusele tehakse märkus saabunud makse kontole kandmise kuupäeva kohta, ning nõude summa kantakse maha kontolt nr. 435.

Juhul, kui selgub, et nõude tasuks aviseeritud summa on ebaõigelt kantud hankija konto asemel kellegi teise kontole, kantakse nõude summa konto nr. 435 väljaminekusse pärast vea parandamist.

Kui vastuses mainitud aviisi pole veel saabunud, kantakse nõude summa maha kontolt nr. 435 ning hankija avalduses näidatakse aviisi kuupäev ja number.

Järelepärimistele saabunud vastused antakse edasi hankijale.

XV ja g u. Kartoteekide kontrollimise kord

153. Pangaasutused peavad võrdlema olemasolevaid inkassodokumente bilansiväliste kontode nr. 414, 415, 416 ja 435 jääkidega mitte harvemini kui üks kord kuus.

Neis pangaasutustes, kus peale kartoteegi nr. 1 koondkaardi peetakse veel eraldi staflid makse iga tähtpäeva kohta, inventeeritakse kartoteeki nr. 1 (kontrollitakse olemasolevaid dokumente üks kord aasta lõpul seisuga 1. jaanuar).

154. Pearaamatupidaja äranägemisel lubatakse inkassokartoteekide seisu kontrollida kogu kartoteegi asemel perioodiliselt üksikute klientide viisi, kuid ainult nii, et samal ajal iga kliendi dokumentide seisu võrreldaks stafliga mitte harvemini kui üks kord kuus (märkides staflisse võrdlemise kuupäeva).

XVI ja g u. Tähtpäeval tasumata jäänud makse- nõuetelt viivise arvestamise ja sissenõudmise kord

155. Tähtpäeval tasumata jäänud nõuetelt ja maksekorraldustelt (saadud kauba eest) on pank kohustatud arvestama ja sisse nõudma maksjailt hankijate kasuks vii-

vist 0,01% tasumatajäänud maksesummalt iga viivitatud päeva eest, kusjuures viivise alammääraks on 10 rubla. Kui viivise summa osutub väiksemaks kui 10 rubla, siis seda sisse ei nõuta.

156. Viivis arvestatakse täisrublades täistuhandeiks ümardatud summadel, kusjuures summasid kuni 500 rublani arvesse ei võeta, summad 500 kuni 1000 rublani aga loetakse täistuhandeteoks. Kui viivise üldsumma koosneb peale rublade ka veel kopikatest, siis viimaseid, kui neid on alla 50, ei võeta arvesse, kui aga 50 ja rohkem — arvestatakse täisrublana.

Näited.

a) Nõue 13 375 rubla suuruses summas on tasutud 9-päevase hili-nemisega. Viivis arvestatakse 13 000 rublalt 9 päeva eest — 12 rubla (1 rbl. 30 k. \times 9 = 11 rbl. 70 k., ümardatult 12 rbl.);

b) kui nõude summa on 13 875 rubla, siis arvestatakse viivis ja nõutakse sisse 14 000-lt rublalt 13 rubla suuruses summas (1 rbl. 40 k. \times 9 = 12 rbl. 60 k., ümardatult 13 rbl.).

Kui nõude summa on alla 500 rubla, siis — sõltumata viivitatud päevade arvust — viivist ei arvestata. Viivise arvestamise kergendamiseks kasutatakse erilist tabelit.

157. Viivitatud päevade arvu kindlakstegemisel võetakse arvesse kalendripäevad, mis on möödunud nõudele märgitud maksetähtpäevast või päevast, mil pank võttis vastu maksekorralduse saadud kaupade eest kuni nõude või korralduse tegeliku tasumise päevani. Seejuures maksetähtpäev ja tasumise päev loetakse üheks päevaks.

Näide.

Nõude põhjal, mille tähtpäev on 20. aprillil, kanti summa maha maksja kontolt 5. mail. Viivis tuleb sisse nõuda 15 päeva eest ja nimelt: aprillikuu 10 päeva ja maikuu 5 päeva eest.

Nõude põhjal, mille tähtpäev on 20. mail, kanti summa maha maksja kontolt 5. juunil. Viivist tuleb nõuda 16 päeva eest, kuna mais on 31 päeva.

158. Viivis hankijate nõuetelt ja maksjate korraldustelt (saadud kauba eest) kantakse samale hankija kontole, millele peab kandma nõude või korralduse põhisumma.

159. Kui nõue on aktsepteeritud osaliselt, siis võetakse viivist ainult maksja poolt aktsepteeritud summalt.

Osaliste mahakandmiste korral võetakse viivist viimase makse teostamisel.

Seejuures toimub viivise arvestamine osamakse laekudes iga makse eest eraldi, arvates maksetähtpäevast kuni iga osamakse summa maksja kontolt mahakandmise kuupäevani.

Viivise summa arvestamisel igalt osamakselt rakendatakse eespooltoodud juhiseid (summa, millelt viivist võetakse, ümardatakse täistuhandeks ja viivise summa täisrublaks). Osamaksetelt arvestatud viivise summad, sealhulgas ka summad alla 10 rubla, märgitakse nõude pöördede osamaksete summadega kohakuti. Kui viimase makse (nõude lõplikuks tasumiseks) laekumise päeval osamaksetelt arvestatud viivise kokkuarvamisel viivise üldsumma antud nõude järgi on alla 10 rubla, siis maksjalt viivist ei võeta.

Näide 1

Nõude põhjal, mille summa on 45 000 rubla ja tähtpäev 10. november, laekusid maksed:

5 000 rbl. — 15. novembril	5-päevase viivitusega	— viivis	3 rbl.
12 600 „ — 17. „	7 „	„	9 „
5 400 „ — 18. „	8 „	„	4 „
22 000 „ — 23. „	13 „	„	29 „
Kokku			45 rbl.

Viivis 45 rbl. suuruses summas nõutakse sisse selle nõude järgi 23. novembril, tema täielikul tasumisel.

Näide 2

2 400 rbl. nõude järgi, tähtajaga 5. veebruar, laekusid maksed:

1 600 rbl. — 10. veebruaril	5-päevase viivitusega	— viivis	1 rbl.
800 „ — 13. „	8 „	„	1 „
Kokku			2 rbl.

Selle nõude järgi 13. veebruaril tema täielikul tasumisel viivist ei võeta.

Märkus: Nõuete, milles on näidatud käibemaksu summa (Tera-viljasalve, piirituse- ja viinatööstuste jne. nõuded) tasumise viivitamise eest tuleb viivis täielikult kanda hankijate kontodele, kaasa arvates viivis käibemaksu summalt.

160. Pank kannab sissenõutava viivise maha maksja arveldus- või jooksvalt kontolt.

Nõude järgi viibinud makse põhisumma tasumisel kantakse maksja erilaenukontolt viivis, sõltumata summast, maha samalt kontolt.

161. Nendel juhtudel, kui maksja arveldus- või jooksva kontol on vahendeid ainult nõude või korralduse järgi viibinud makse põhisumma tasumiseks, dokumendi põhisumma tasumist edasi ei lükata, vaid see toimub maksja kontol olevate vahendite piires.

Viivise tasumiseks mittejätuvale summale koostatakse memoriaalorder (v. nr. 5) 3-es eksemplaris, milles näidatakse:

- a) maksja nimetus ja tema konto number;
- b) hankija nimetus ja tema konto number, kuid teiselinna nõuete korral ka hankija panga nimetus ja selle FVK tingnumber;
- c) nõude või korralduse number;
- d) viibinud dokumendi põhisumma tasumise kuupäev, kuid dokumendi osalisel tasumisel viimase makse kuupäev;
- e) arvestatud viivise summa, mis kuulub maksjalt sissenõudmisele.

See order kantakse bilansivälisele kontole nr. 415, võrdsele täitedokumentidega, ja asetatakse kartoteeki nr. 2, säilitades selle kohta sama järjestuse, mis omistati nõudele või korraldusele. Tasumisel kasutatakse esimest eksemplari memoriaalorderina, teine aga saadetakse koos FVK avarisega hankija pangale või samalinnalisele hankijale, kolmas eksemplar aga antakse maksjale koos tema arveldus- või jooksevkonto väljakirjutusega.

162. Möödunud tähtpäevaga dokumendi põhisumma tasumisel sissenõudmata jäänud viivise summalt viivist ei võeta.

Kolhooside ja külanõukogude nimele kirjutatud nõudeilt pank ei võta viivist.

II p e a t ü k k

ARVELDUSED AKREDITIIVIDE ABIL

I j a g u. Üldsätted

163. Akreditiiv on üks teiselinnalistest arveldusvormidest ja ta on tegelikult ostja panga käsk hankija pangale tasuda lähetatud kaupade või osutatud teenuste kohta kirjutatud hankijate fakture ostja korralduses ettenähtud tingimustel.

164. Arvelduste akreditiiv-vormi rakendatakse peamiselt järgmistel juhtudel:

a) kui see arveldusvorm on kehtestatud rahvamajanduse eriharudele valitsuse määrustega või korraldustega või hangete põhitingimustega;

b) kui see arveldusvorm on ette nähtud hankija ja ostja vahelise lepinguga või kui nende vastastikused majanduslikud suhted põhinevad ebaregulaarsetel hangetel või ühekordsetel tehingutel;

c) kui kaupade vastuvõtmine ostja poolt peab toimuma hankija asukohas;

d) hankija sanktsioonina ostjale, kes viivitab maksetega arvelduste aktseptivormi korral;

e) vastavalt Riigipanga nõudmisele nii krediteerimise ja arvelduste erirežiimile üleviidud ettevõtete ja organisatsioonide suhtes kui ka ettevõtete suhtes, kes süstemaatiliselt koguvad üleplaaniisi tooraine, kütte ja teiste tootmis- materjalide varusid.

165. Iga akreditiiv on määratud arveldamiseks ainult ühe hankijaga. Akreditiivi võib avada mitte vähem kui 1000 rubla suurusele summale.

Ostja äranägemisel võib akreditiivkorraldust saata posti teel või tema arvel telegraafi teel.

166. Pank avab akreditiivi nii ostja omavahendite kui ka pangakrediidi arvel pärast kogu akreditiivkorralduse summa deponeerimist ostja pangas bilansikontol «Väljantud akreditiivid».

Akreditiivi avamine osalt ostja omavahendite arvel ja osalt pangakrediidi arvel ei ole lubatud.

167. Akreditiiv avatakse ostja poolt määratud tähtajale. Akreditiivi kehtivuse tähtaeg hankija pangas määratakse kindlaks 25 päeva piires.

Ostja panga osakonna juhatajale (kontori operatsioonide valitsuse ülemale) antakse õigus kehtestada tähtaeg 45 päeva piires, kui see on tingitud hanke või lähetamise tingimustest.

Kui akreditiivi avamisel kehtestati lühem tähtaeg, siis võib ostja avalduse põhjal pikendada akreditiivi kehtivust, kuid mitte üle eespoolmainitud äärmise tähtaja.

Instruktsioonides üksikute majandusharude krediteerimise kohta võib määrata pikemad akreditiivi tähtajad.

168. Ostja on kohustatud märkima akreditiivkorralduses lokaalse või otsese lepingu kuupäeva või tellimuse numbri ja kuupäeva ning järgimised andmed:

- a) akreditiivi summa;
- b) faktuuride tasumise korra (kas ostja voliniku aktseptiga või ilma);
- c) hankija nimetuse;
- d) kaupade või teenuste üldnimetuse;
- e) akreditiivi tähtpäeva.

Juhul, kui üks neist tingimustest pole täidetud, siis akreditiivi ei avata.

Hankija pank, saades akreditiivi, milles puudub kas või ükski loetletud tingimustest, on kohustatud telegraafi teel ostja pangalt puuduvate andmete järele pärima. Kuni täiendavate juhiste saamiseni ei tohi teostada väljamaksmisi akreditiivi järgi.

169. Kui vahendite väljamaksmine akreditiivi järgi peab toimuma faktuuride vastu ilma ostja voliniku aktseptita, lubatakse võtta akreditiivkorraldusse järgmised täiendavad tingimused:

- a) kauba lähetamine teatud sihtpunktidesse;
- b) kvaliteedi-inspektsiooni tõendite või kaupade vastu võtuakti esitamine;
- c) akreditiivi arvel osaliste väljamaksmiste keeld;
- d) kauba transporteerimise kohustuslik viis: raudteel, raudteel-veeteel või veeteel, auto- või hobustranspordiga, lennutranspordiga, postisaadetistena jms.;
- e) osalist valmidust tõestavate aktide esitamine koos faktuuridega hankija poolt (arvelduste korral osalise valmiduse kohta).

170. Vahendite väljamaksmist hankijale akreditiivi arvel lubatakse ainult kaupade eest, mis pole lähetatud enne akreditiivi saabumist hankija pank, kui varasemad lähetamise tähtajad (5 päeva piires) pole ostja poolt tingimuseks seatud.

Sularahas väljamaksmist akreditiivi järgi ei lubata.

171. Väljamaksmisel akreditiivi järgi on hankija pank kohustatud kontrollima akreditiivi kõikide tingimuste täitmist hankija poolt.

172. Kõik korraldused akreditiivi tingimuste, selle kehtivuse tähtaja jne. muutmise kohta võib ostja anda teda teenindava panga kaudu. Hankija pangal pole õigust täita vahetult ostjalt saadud korraldusi.

173. Hankija pank teostab väljamaksmisi akreditiivi järgi hankija poolt esitatud faktuuride ja kaupade lähetamist tõendavate transpordidokumentide vastu.

Faktuurides peab olema näidatud lepingu või tellimise kuupäev ja number.

Lähetamist võib tõendada ükskõik milliste transpordidokumentidega, kui akreditiivi tingimustes pole näidatud kättetoimetamise viisi.

Kaupade lähetamisel hankija või ostja auto-, hobu-, vee- või õhutranspordiga esitatakse transpordidokumentide asemel ostjale kaupade lähetamist tõendavad üleandevastuvõtu aktid.

Neis aktides tuleb näidata ostja (kaubasaaja) poolt kauba vastuvõtuks ja oma transpordivahendiga äraveoks määratud isikule antud volituse number ja kuupäev.

Transpordidokumendid või üleandevastuvõtu aktid tagastatakse hankijale pärast nende võrdlemist faktuuridega (transpordidokumentide numbrid, sihtjaam) ja pärast seda, kui nendele on märgitud pangale esitamise kuupäev.

Vajalikel juhtudel kontrollib pangaasutus hankija juures kohapeal faktuurides ja aktides näidatud rekvisiitide õigsust.

174. Korraldusi akreditiivide avamiseks hankija juurde vastutavale hoiule jäetavate kaupade eest tasumiseks võivad pangaasutused vastu võtta ainult käesoleva instruksiooni p. 10 ettenähtud juhtudel.

175. Väljamaksmine akreditiivi järgi võib toimuda akreditiivi terves summas või osade kaupa, vastavalt selle tingimustele. Akreditiivi arvel faktuuride tasuks arvatav summa igal üksikjuhul ei tohi olla alla 250 rubla.

Akreditiiv suletakse jäägi vähenedes alla 250 rubla.

Akreditiivi võib sulgeda ka ennetähtaegselt, sõltumata jäägi suuruselt, hankija kirjaliku avalduse põhjal selle edaspidisest kasutamisest loobumise kohta.

Akreditiivi ennetähtaegselt sulgemisest on hankija pank kohustatud teatama ostja pangale posti teel, kui posti teeloleku aeg hankija pangast ostja pangani ei ületa kolme päeva ja telegraafi teel, kui posti teeloleku aeg ületab kolm päeva.

176. Ostja võib anda korralduse akreditiivi sulgemiseks enne selle tähtpäeva.

Ostja pank teatab akreditiivi ennetähtaegselt sulgemisest telegraafi teel kahel aadressil: hankijale ja teda teevandavale pangale.

Hankija pank sulgeb akreditiivi kolme päeva jooksul

pärast maksja pangalt sellekohase korralduse saamist (arvestamata saamispäeva), kuid mitte hiljem kui akreditiivi tähtpäeval.

Nende kolme päeva jooksul (akreditiivi tähtaja piirides) on lubatud akreditiivi järgi tasuda fakture nende kaupade ja teenuste eest, mis on lähetatud mitte hiljem kui samal päeval, mil hankija pank sai akreditiivi tagasikutsumise teate.

Väljamaksmised akreditiivi järgi pärast tema tähtpäeva on keelatud.

177. Akreditiivide ümberadresseerimine terves summas või osaliselt pole lubatud.

178. Hankija pank, tasudes faktuurid avatud akreditiivi arvel, saadab need koos FVK deebet-aviisiga ostja pank.

179. Saades akreditiivi abil tasutud dokumendid, kannab ostja pank maha tasutud summa kontolt «Väljaantud akreditiivid» ja annab dokumendid üle ostjale.

180. Ostjal on õigus kolme tööpäeva jooksul, alates tasutud dokumentide kättesaamise päevast, keelduda faktuuride tasumisest, kui hankijale vahendite väljamaksmisel pank on rikkunud kas või üht akreditiivi tingimustest.

Sel juhul on ostja pank, pärast maksmisest keeldumise põhjenduse kontrollimist, kohustatud ostjale tagastama ebaõigesti akreditiivi järgi väljamakstud summa ja debiteerima selle summaga hankija pank, samal ajal tagastades ebaõigesti tasutud dokumendid. Akreditiivi arvel tasutud kaubad võetakse ostja poolt vastutavale hoiule.

Hankija pank, saades deebet-aviisi, kannab summa hankija arvelduskontolt maha ja tagastab talle selle operatsiooni juurde kuuluvad dokumendid. Hankija võib sel juhul anda pank korralduse ostja poolt vastutavale hoiule võetud kaupade müügiks.

181. Hankija kannab vastutust ostja ees hanketingimuste täitmise eest kooskõlas lepinguga (tellimusega), lähetatud kaupade vastavuse eest akreditiivi järgi tasutud faktuuridele ja teistele dokumentidele, faktuuride juurde lisatud transpordidokumentide, kvaliteeditõendite ja üleande-vastuvõtu aktide ehtsuse ning neile allakirjutanud isikute volituste kontrollimise eest.

182. Akreditiivi sulgemisel tema kehtivuse tähtaja lõppemise tõttu saadab hankija pank ostja pangale teate suletud akreditiivi kasutamatajäänud summa kohta ainult neil

juhtudel, kui akreditiiv esitati pikaajaliste mahutuste pankade operatsioonidega seoses olevateks arveldusteks kapitaalimahutuste alal, samuti ka siis, kui akreditiivi tekstis esineb juhis kasutamata jäägi teatamise kohta telegraafi teel.

Ülejäänud akreditiivid, mille sulgemise kohta tähtaja lõppemisel ei saadeta teateid, suletakse ostja pangas pärast nende kehtivuse tähtaja lõpupäeva hankija pangas hankija panga ja ostja panga vahelise posti teelolekuaja ning veel viie päeva möödumisel.

Akreditiiv, mis on avatud tingimusega, et teade kasutamata jäägisummast saadetakse telegraafi teel, suletakse ostja pangas pärast niisuguse teate saamist või siis eeltoodud tähtpäeva saabumisel, kui telegraafiline teade kasutamata jäägist millegipärast ei saabunud.

Pikaajaliste mahutuste pankade operatsioonidega seoses olevateks arveldusteks kapitaalimahutuste alal avatud akreditiivid suletakse ainult hankija panga teate põhjal kasutamata summa kohta. Niisuguse teate mittesaamisel eeltoodud tähtaja lõpupäevaks saadab maksja pank hiljemalt järgmisel päeval järelepärimise hankija pangale. Akreditiiv suletakse ainult pärast vastuse saamist.

183. Akreditiivi järgi kasutamata jäänud vahendite jääk kantakse ostja arvelduskontole (kui akreditiiv on avatud tema omavahendite arvel) või akreditiivi avamiseks antud laenu võlgnevuse kustutamiseks, kusjuures ülejääv summa kantakse ostja arvelduskontole.

184. Kui pärast deponeeritud summade tagastamist ostjale saabub ostja pangale deebet-aviis akreditiivi põhjal toimunud vahendite väljamaksmise kohta, siis kannab pank selle summa ostja arvelduskontolt järjestuse teise grupi korras maha, kuid arvelduskontol vahendite puudumisel kannab puuduva summa kontole nr. 321 «Muud deebitorid ja kreditorid» ja nõuab selle sisse eespooltoodud korra kohaselt.

185. Kõik akreditiivi kasutamisega seotud vaidlused ja pretensioonid peale p. 180 ette nähtud juhtude lahendatakse poolte vahel kehtiva korra kohaselt Riigipanga osavõtuta.

186. Akreditiivi järgi deponeeritud summadele pööratud sissenõudmisi võtab täitmisele ainult ostja pank, kes on kohustatud viivitamata kutsuma akreditiivi tagasi.

Ostja pank kannab vahendite kasutamata jäägi esitatud nõudmise tasuks ainult pärast hankija pangalt akreditiivi

sulgemise teate saamist, pidades silmas seadusega määratud järjestust.

Pangalaenu arvel avatud akreditiivide summade kohta ei tohi esitada ostjale mingisuguseid pretensioone.

II jagu. Akreditiivide vastuvõtmine ja vormistamine ostjaid teenindavates Riigipanga asutustes

187. Akreditiivi avamiseks annab ostja teda teenindavale Riigipanga asutusele avalduse: posti teel saadetavateks akreditiivideks — vorm nr. 886 viies eksemplaris, kuid telegraafi teel avatavateks akreditiivideks — vorm nr. 887 kolmes eksemplaris, millest esimesele eksemplarile klient kirjutab alla ja kinnitab pitsseriga.

Ostja näitab avalduses, milliste vahendite arvel avatakse akreditiiv — omavahendite või pangakrediidi arvel.

188. Kui akreditiiv avatakse pangakrediidi arvel, siis akreditiivi avamise avaldus koos avaldusega laenu saamiseks esitatakse tähtajalise kohustusega krediidiinspektorile.

Pärast loa saamist laenu väljaandmiseks antakse need dokumendid üle ostjate kontosid pidavale operatsioonitöötajale.

189. Võttes vastu vastavalt vormistatud akreditiivi avamise avalduse kõik eksemplarid, kontrollib ostja arveldus- ja laenukontode pidaja:

a) Riigipanga asutuse olemasolu kohas, kus avatakse akreditiiv;

b) küllaldase vahendite jäägi olemasolu ostja arvelduskontol (akreditiivi avamisel omavahendite arvel) ja juhataja luba (akreditiivi avamisel pangakrediidi arvel);

c) avaldusel leiduvate ostja allkirjade ja pitsserite vastavust pangale esitatud proovidele;

d) avalduses näidatud akreditiivi tingimuste vastavust arvelduste eeskirjadele akreditiivide alal.

190. Kui akreditiiv avatakse Riigipanga osakonna juhataja (kontori operatsioonide valitsuse ülema) loal arveldusteks seoses hankija juurde vastutavale hoiule jäetud kaubaga, siis kirjutatakse nõusolek avalduse esimesele eksemplarile. Seejuures märgitakse posti teel avatava akreditiivi avalduse teisele eksemplarile: «Vastu võetud juhataja «. . .» 195 . . . a. loa põhjal», kuid saadetav akreditiivi avamise

telegramm peab algama sõnadega (pärast ülekandevõtit): «Juhataja loal».

191. Akreditiivi summa kantakse maha maksja arvel-
dus- või laenukontolt ja kantakse konto nr. 236 «Väljaantud
akreditiivid» kreditiisse, kuid akreditiivi avamise tele-
grammi maksumus kantakse kehtestatud taksi järgi ostja
arvelduskontolt konto nr. 351 «Operatsiooni- ja mitmesugu-
sed tulud» artikkel 32 «Telegrammikulude tasumine» kree-
ditisse.

Kui akreditiiv avatakse pangakrediidi arvel, siis akredi-
tiivi summa konteering tehakse laenu väljaandmise avaldu-
sele, kuid telegrammikulude summa konteering — akredi-
tiivi avamise avalduse esimesele eksemplarile.

192. Pärast avalduse kontrollimist annab operatsiooni-
töötaja avalduse viimasele eksemplarile, mis tagastatakse
ostjale, allkirja selle vastuvõtmise kohta, ja kirjutab alla
avalduse esimesele, teisele ja neljandale eksemplarile akre-
ditiivi avamisel posti teel, esimesele ja teisele — telegraafi
teel. Ühtlasi koostatakse šifreeritud telegramm hankija
pangale telegraafi teel avatava akreditiivi kohta, millele
operatsiooni vormistav töötaja samuti alla kirjutab.

Avalduse esimene eksemplar (konteeringuga) koos aval-
dusega laenu väljaandmiseks antakse läbikandmiseks raa-
matupidamise žurnaalist, aga telegraafi teel avatava akre-
ditiivi avalduse teine eksemplar koos akreditiivi avamise
telegrammiga ning teine, kolmas ja neljas eksemplar posti
teel akreditiivi avamiseks suunatakse akreditiivioperatsioone
teostavale töötajale.

193. Näidatud dokumentide põhjal registreerib akredi-
tiivioperatsioone teostav töötaja avatavad akreditiivid žur-
naalis vorm nr. 352 (lisa nr. 5), märgib akreditiivi kõigile
eksemplaridele aasta algusest alatud järjekorranumbri žur-
naali järgi ja avab bilansikonto nr. 236 isikukontod, kasuta-
des selleks telegraafi teel avatava akreditiivi teist eksemp-
lari ja posti teel avatava akreditiivi neljandat eksemplari.

194. Isikukontod akreditiivide alal peetakse ühes
eksemplaris; väljakirjutusi nendest kontodest klientidele ei
saadeta.

Akreditiivide kasutamata jääkide õigeaegse tagastamise
üle kontrolli teostamiseks hoitakse konto nr. 236 isikukontod
akreditiivide sulgemise tähtpäevade järjekorras.

195. Vastutava täitja allkirjaga varustatud posti teel
avatava akreditiivi avalduse teine eksemplar kinnitatakse

panga vapipitseriga, teatud kordadel aga ka ülekandevõtme-
mega, ja saadetakse Riigipanga tähtkirjana koos avalduse
kolmanda eksemplariga hankija panka.

196. Akreditiivi avamise telegrammid saadetakse kahel
aadressil: hankija pangale ja hankijale endale. Seejuures
peavad pangaasutused kasutama hankijate lühendatud tele-
grammiaadresse. Hankija täielik nimetus näidatakse ainult
telegrammi tekstis juba avatud akreditiivi kohta. Telegramm
peab algama sõnaga «Ülekande».

197. Akreditiivi tähtpäev (kuupäev ja kuu) nii avaldu-
ses kui ka hankija pangale saadetavas akreditiivkorralduses
peab olema näidatud täpselt. Telegrammides näidatakse
tähtpäev tingimata sõnadega ja seda ei šifreerita.

198. Akreditiivi avamisel võib klient tingimuseks seada,
et akreditiivi kasutamata jääk tagastatakse telegraafi teel,
kui selle jäägi summa pole alla 1000 rubla.

Juhis akreditiivi kasutamata jäägi tagastamiseks tele-
graafi teel antakse telegrammi lõpus. Telegrammikulud
akreditiivi jäägi tagastamiseks telegraafi teel nõutakse sisse
ostjalt kehtestatud ülekandetelegrammide taksi järgi.

III ja g u. Akreditiivide arvestus ja tasumine hankijaid teenindavates Riigipanga asutustes

Saabunud akreditiivide vormistamine ja arvestus

199. Hankija panka saabuvad akreditiivkorraldused
annab ekspeditsioon ülekandevõtmegrupile telegrammide
dešifreerimiseks ja ülekandevõtme õigsuse kontrollimiseks.

Dešifreerimine toimub telegrammil või ettevalmistatud
trafaretse tekstiga blankettidel, mispeale akreditiivkorraldus
antakse üle akreditiivide tasumise operatsioone teostavale
töötajale. See töötaja registreerib kõik saabunud akreditiivid
žurnaalis v. nr. 353 (lisa nr. 6) ja märgib igale akreditiivile
tema registreerimise järjekorranumbri, eelnevalt aga kont-
rollides:

- a) kas akreditiiv kuulub antud pangaasutusele;
- b) ostja panga allkirjade ja vapipitseri olemasolu ning
kas on olemas märkus ülekandevõtme (kui võti on nõutav
posti teel avatavatel akreditiividel) õigsuse kohta;

c) telegraafi-kontrolöri allkirjade ja templijäljendi ning telegraafi teel avatavatel akreditiividel ülekandevõtme õiguse kohta märkuse olemasolu;

d) akreditiivi tingimuste vastavust nende järgi teostatavate arvelduste eeskirjadele.

200. Kõik ekslikult saadetud akreditiivid saadetakse viivitamata sihtkohta Riigipanga tähtkirjana. Selle kohta tehakse märkus žurnaalis.

201. Juhul, kui ülekandevõti on vale, akreditiivis puudub ükskõik missugune kohustuslikest tingimustest või kui toodud tingimused on ebaselged, peab viivitamata saatma telegraafi teel järelepärimise ostja panka.

Kuni vastuse saamiseni niisuguste akreditiivide järgi väljamakseid ei teostata. Need akreditiivid registreeritakse defektsete akreditiivide žurnaalis.

202. Posti teel avatava akreditiivi blankettide komplekti 3. eksemplar tuleb registreerimise päeval väljastada hankijale allkirja vastu või saata talle tähtkirjas.

Pank varustab oma alalisi kliente (hankijaid) akreditiivi avamiseks saadetavate telegrammide trafarettidega. Üksikute klientide pöördumisel panka nõudega nende telegrammide dešifreerimiseks, tuleb need nõuded viivitamata täita.

203. Igale tasumiseks vastuvõetud akreditiivile avatakse bilansivälise konto nr. 471 — «Akreditiivid tasumiseks» järgi eraldi isikukonto (vorm nr. 62-b).

204. Akreditiivkorraldused säilitatakse isikukontode juures. Isikukontod posti teel avatavate akreditiivide kohta võib pidada saadud akreditiivkorralduste pöördel. Isikukontodele antakse akreditiivide numbrid žurnaali (vorm nr. 353) järgi.

Isikukonto pealdises märgitakse akreditiivi number (lugejana — oma, nimetajana — ostja panga) ja tähtpäev. Väljavõtteid akreditiivide isikukontodest klientidele ei saadeta.

205. Kui saadud akreditiivkorralduses esineb juhis akreditiivi kasutamata jäägi teatamise kohta telegraafi teel akreditiivi tähtaja möödumisel, siis isikukonto pealdisena vajutatakse templijäljend või kirjutatakse värvilise pliiatsiga «Tagastamine telegraafi teel».

206. Tasumiseks vastu võetud akreditiivide õigeaegse sulgemise üle teostatakse kontrolli akreditiivide tähtpäevade järgi, mis on näidatud isikukontode pealdistes.

207. Päeva jooksul tasumiseks vastu võetud akreditiivide üldsumma kantakse päeva lõpul konto nr. 471 bilansivälisesse koondorderisse (vorm nr. 10). See summa võrreldakse eelnevalt päeva jooksul žurnalis (vorm nr. 353) registreeritud akreditiivide (välja arvatud ekslikult saadetud ja tagastatud) kokkuvõttega.

Väljamaksed akreditiivide järgi

208. Kui akreditiivi tingimustes on ette nähtud faktuuride aktsepteerimine ostja voliniku poolt, on see volinik kohustatud esitama pangaasutusele, kus toimub akreditiivi tasumine:

a) ära kirja riikliku registreerimise registri väljavõttest (kui volinik kuulub riiklikule registreerimisele), mis sisaldab ta perekonna-, ees- ja isanime, või akreditiivi esitanud organisatsiooni poolt väljaantud komandeerimistunnistuse, kui volinik on komandeeritud vähem kui kaheks kuuks ja ei kuulu riiklikule registreerimisele. Viimasel juhul jääb panka panga pearaamatupidaja või ta asetäitja poolt tõestatud ära kiri komandeerimistunnistusest. Kui aga volinik on akreditiivi esitanud organisatsiooni mitteisemajandava lüli juhataja, siis esitatakse õiend volituste kohta — v. nr. 227 (vt. Riigipanga instruksiooni arveldus- ja jooksvate kontode kohta);

b) passi või mõne teise seda asendava, voliniku isikut tõendava dokumendi;

c) oma allkirja proovi.

Pank märgib voliniku passi esitamise ja aadressi allkirjaproovide kaardile. Voliniku poolt esitatud allkirja proovi võrreldakse tema allkirja prooviga passil.

209. Akreditiivi arvel tasumiseks aktsepteeritud faktuuridele teeb volinik järgmise pealdise:

«Aktsepteeritud Riigipanga

(pangaasutuse nimetus)

akreditiivi nr. « . . . » 19 . . a. arvel»

(kuupäev)

. volinik:

(organisatsiooni nimetus)

Allkiri

Kuupäev

210. Hankija esitab pangale akreditiivi arvel tasumisele kuuluvad faktuurid ühes eksemplaris, koos neljas eksemplaris koostatava registriga (v. nr. 888).

Samal ajal esitab hankija neis faktuurides loetletud kaupade lähetamist tõendavad dokumendid ja ka teised akreditiivi tingimustes ettenähtud dokumendid.

Juhul, kui kaup antakse üle üleande-vastuvõtu akti järgi, siis esitab hankija pangale faktuuri lisaeksemplari, mis antakse krediidiinspektorile järelekontrolli teostamiseks.

211. Akreditiivide maksmise operatsioone teostav töötaja hankijat teenindavas pangaasutuses kontrollib:

a) kas antud akreditiivi jääk on küllaldane esitatud registri tasumiseks;

b) registri ja faktuuride õiget vormistamist, nende vastavust akreditiivi tingimustele (transportimise viis, kauba liik, sihtjaam jne.), faktuurides näidatud transpordidokumentide numbrite vastavust esitatud transpordidokumentidele, faktuuris viite olemasolu lepingule või tellimusele, hankija allkirjade ja pitseri vastavust registril pangas olevatele proovidele. Kui akreditiivi tingimustes on ette nähtud aktsepteerimine ostja voliniku poolt, siis kontrollitakse aktsepti olemasolu ning voliniku allkirja vastavust tema poolt esitatud proovile;

c) akreditiivi tingimustes ette nähtud teiste dokumentide (näiteks kvaliteediinspeksiooni tõendid) olemasolu;

d) üleande-vastuvõtu aktis ostja volituse numbri ja kuupäeva ning kauba väljavedu tõendavate pealkirjade olemasolu, mis on alla kirjutatud isikute poolt, kellel on õigus käsutada hankija arvelduskontot.

Registreid või üksikuid fakture, mille tasumine ei või toimuda akreditiivi mitteküllaldase jäägi tõttu, samuti valesti vormistatud või akreditiivi tingimustele mittevastavaid fakture ei võeta tasumisele ja need tagastatakse allkirja vastu registri esimesel eksemplari, samal ajal selle kokkuvõtet parandades.

Tasumiseks vastuvõetud faktuuridele lüüakse templijärgend: «Tasutud akreditiivi järgi», kuid hankija poolt esitatud transpordi- ja teistele dokumentidele tehakse märke (templiga) nende pankas esitamise kohta, näidates ühtlasi esitamise kuupäeva. Seejärel kirjutab akreditiivi arvel tasutavaid dokumente kontrolliv töötaja alla märkusele nende kontrollimise kohta esimesel eksemplari ning konteeringule esimesel ja teisel eksemplari, kirjutab akreditiivi kasuta-

mata jäägi pärast dokumentide tasumist registri esimesele ja kolmandale eksemplarile ning asetab panga templijäljendi ja oma allkirja kolmandale eksemplarile. Registri neljas eksemplar, millel on allkiri vastuvõtu kohta, tagastatakse hankijale koos kontrollitud transpordi- ja teiste dokumentidega. Väljamakstav summa kantakse antud akreditiivi isikukonto väljaminekusse (bilansiväline konto nr. 471).

Registri esimene eksemplar kasutatakse memoriaalordeerina akreditiivi arvel väljamakstud summa kandmiseks konto nr. 263 — «Jooksva aasta FVK algkanded» deebetisse ja hankija konto krediidisse ning suunatakse raamatupidamisžurnaali.

Registri teine eksemplar suunatakse hankija arvelduskontot pidavale pangatöötajale — selle konto krediteerimiseks ja hankijale saatmiseks koos väljakirjutusega tema kontost.

Registri (v. nr. 888) kolmanda eksemplari põhjal valmistatakse FVK deebet-aviis ostja panga jaoks, millele on alla kirjutatud akreditiivi arvel tasutavaid dokumente kontrollitud töötaja ja kontrolliv kaastöötaja (viimase kohustusse kuulub kontroll selle üle, kas aviis on koostatud vastavalt registri rekvisiitidele, seejuures mitte kontrollides tasumisele kuuluvaid dokumente).

Väljamakstud summale koostatava deebet-aviisi lahtris «Mille eest» märgitakse «Akreditiivi nr. . . . järgi» (antud akreditiivile ostja panga poolt omistatud number).

Deebet-aviis saadetakse ostja panka koos registri kolmanda eksemplari ja tasutud faktuuridega ning teiste dokumentidega, kui nende saatmine panga kaudu on akreditiivi tingimustes ette nähtud.

212. Päeva jooksul akreditiivide järgi teostatud väljamaksete kogusumma kantakse päeva lõpul konto nr. 471 bilansivälisesse sissetuleku-väljamineku orderisse (v. nr. 10).

Akreditiivide tasumise tähtaegade järel valvamine

213. Akreditiivis näidatud tähtpäev on viimane päev, millal võib teostada väljamakseid antud akreditiivi järgi.

Kui tähtpäev langeb mittetööpäevale, kandub see üle järgmisele tööpäevale.

214. Hankija pank on kohustatud valvama, et akreditiiv saaks suletud järelejäänud kasutamata summas hiljemalt akreditiivi tähtpäevale järgneval päeval. Selleks tuleb igal hommikul välja võtta need akreditiivide isikukontod, mille tähtpäev oli eelmisel päeval ning välja valida nendest jääkidega isikukontod.

215. Suletavate akreditiivide jääkide summa võetakse konto nr. 471 bilansivälisesse koondorderisse (v. nr. 10), näidates orderi pöördel iga akreditiivi numברי ja jäägi summa.

216. Pikaajaliste mahutuste pankade operatsioonidega seoses olevateks arveldusteks kapitaalvahutuste alal esitatud akreditiivide ning nende akreditiivide kohta, mille tekstis on juhis kasutamata jäägi teatamise kohta telegraafi teel, saadab hankija pank ostja pangale teatise suletud akreditiivi kasutamata jäänud summa kohta (vastavalt kas posti või telegraafi teel).

Telegraafiliste teatiste koostamisel kasutatakse koodi.

Telegrammide maksumus kantakse konto nr. 352 — «Operatsiooni- ja mitmesugused kulud» artikkel 43 deebetisse.

217. Neil juhtudel, kui pärast akreditiivi järgi teostatud väljamakset selle jääk osutub väiksemaks minimaalsummast, mis on ette nähtud väljamakseteks akreditiivide järgi, suleb hankija pank selle akreditiivi, ootamata tähtpäeva saabumist, ning kannab kasutamata jäägi maha kontolt nr. 471.

IV jagu. Ostjaid teenindavatesse pangaasutustesse akreditiivide kohta saabunud deebet-aviiside töötlemine

218. Saabunud FVK deebet-aviis akreditiivi järgi väljamakstud summale antakse koos aviisile juurde lisatud faktuuridega ja teiste dokumentidega üle akreditiivoperatsioone teostavale töötajale — kandmiseks akreditiivide vastavate isikukontode deebetisse. Seejuures kontrollitakse akreditiivi tingimuste täitmist, kuna isikukonto jääki võrreldakse hankija panga poolt registris näidatud akreditiivi kasutamata jäägi summaga.

Kui isikukonto jääk ei ühti registri jäägiga, saadetakse viivitamata (katkestamata läbikandmist) järelepärimine hankija panka posti või telegraafi teel, olenevalt vahemaast.

Telegrammikulud kantakse kontole nr. 352 — «Operatsiooni- ja mitmesugused kulud» artikkel 43 järgi.

219. Register tasutud faktuuridega antakse akreditiivi esitajale allkirja vastu isikukontol või saadetakse talle posti teel, olenevalt temaga kokkulepitud korrast.

220. Kui maksja vaidleb vastu faktuuride tasumisele tema poolt esitatud akreditiivi arvel, tuginedes akreditiivi tingimuste rikkumisele hankija poolt, siis ostja pank, pärast vastuväite motiivide kontrollimist, taastab mahakantud summa ostja arvelduskontol ning samal ajal debiteerib sellega hankija pankka FVK kaudu, lisades aviisile faktuuride registri ja teised antud operatsiooni juurde kuuluvad dokumendid.

221. FVK deebet-aviisi saamisel maksja poolt tasumiseks vastuvõtmata jäänud faktuuride kohta peab hankija pank kandma selle aviisi summa hankija arvelduskonto deebetisse, vahendite puudumisel aga viivises olevate pangalaenude kontole ja selle sisse nõudma üldkehtestatud korra kohaselt.

V j a g u. Ostjate omavahendite arvel avatud akreditiivide kasutamata jääkide ostjaile tagastamise kord

222. Väljaantud akreditiivi isikukonto bilansikontol nr. 236 suletakse akreditiivi kasutamise tähtaja lõppemisel hankija pangas pluss posti teeloleku aeg hankija pangast ostja pangani ja veel 5 päeva.

Näide: akreditiiv on avatud tähtpäevaga 10. mai; posti teeloleku-aeg hankija pangast ostja pangani on 6 päeva; akreditiivi sulgemise tähtpäev ostja pangas on 21. mail.

Teistsugune sulgemiskord on kehtestatud akreditiividele:

a) mille avamisel maksja poolt oli tingimuseks tehtud tähtaja lõppemisel kasutamata jäänud summa teatamise kohta telegraafi teel. Need akreditiivid suletakse hankija pangalt vastava telegraafilise teatise saamisel;

b) mis olid avatud pikaajaliste mahutuste pankade arvel. Need akreditiivid suletakse ainult pärast hankija pangalt teatise saamist kasutamata jäägi annulleerimise kohta;

c) mille järgi kasutamata jääk on väiksem akreditiivi järgi väljamaksmiseks kehtestatud minimaalsummast. Nende akreditiivide kasutamata jäägid suletakse pärast

võrdlust jäägiga, mis on näidatud hankija panga poolt registris akreditiivi järgi viimase väljamakse teostamisel;

d) mille kasutamisest hankijad keelduvad enne tähtaja lõppu. Need akreditiivid suletakse hankija pangalt teatise saamisel kasutamata jäägi kohta;

e) juhul, kui ostja kutsub akreditiivi tagasi terves summas või osaliselt. Need akreditiivid suletakse hankija pangalt kinnituse saamisel akreditiivi summa annulleerimise või vähendamise kohta.

Akreditiivide sulgemisel kantakse nende jääkide summad konto nr. 236 deebetisse ja akreditiivi esitajate arveldus- (jooksev-) kontode kreditisse.

223. Akreditiivi avanud pank, saades pärast tähtaja lõppu telegraafilise teatise kasutamata jäägi summa kohta, kontrollib kas ülekandevõti on õige (posti teel saadetud teatistel aga allkirja olemasolu) ning suleb akreditiivi, kandes teatises näidatud kasutamata jäägi summa kontolt nr. 236 ostja arvelduskontole.

VI ja g u. Akreditiivide tagasikutsumine ja nende tingimuste muutmine

224. Akreditiivi tagasikutsumise, summa vähendamise või akreditiivi tingimuste muutmise avalduse esitab ostja teda teenindavale pangale. Viimane teeb hankija pangale vastava korralduse telegraafi või posti teel, vastavalt ostja juhistele. Posti teel saadetakse korraldused koos ärakirjaga, mida hankija pank kasutab teatisehankijale. Ostja avaldus hoitakse alal tema isikukonto nr. 236 juures. Akreditiivi tähtpäeva möödumisel jäetakse akreditiivi tagasikutsumise või tingimuste muutmise avaldus eri kausta juhuks, kui esitatakse järelepärimine.

225. Akreditiivi tingimuste muutmise või tagasikutsumise telegrammid šifreeritakse ning peavad algama sõnaga: «Perevodnaja,» akreditiivi summa muutmisel aga lisatakse neile ka ülekandevõti. Need telegrammid saadetakse kahel aadressil: hankija pangale ja hankijale.

226. Hankijal on õigus 3 päeva jooksul pärast seda, kui hankija pank on saanud akreditiivi täieliku või osalise tagasikutsumise korralduse või akreditiivi tingimuste muutmise korralduse (välja arvatud saabumise päev), kuid mitte hil-

jem kui akreditiivi tähtpäevaks, esitada pangale tasumiseks akreditiivi järgi endistel tingimustel fakture kaupade kohta, mis lähetati hiljemalt sel päeval, millal mainitud korraldus pank saabus.

Selle õiguse kasutamisel hankija poolt peab pank jälgima, et ei toimuks faktuuride tasumist akreditiivi endistel tingimustel kauba eest, mis on lähetatud pärast akreditiivi tingimuste muutmise korralduse saabumist pangaasutusse.

227. Saanud akreditiivi summa vähendamise või tagasikutsumise korralduse, kontrollib hankijat teenindav pank, kas selle akreditiivi järgi on kasutamata jääki. Jäägi olemasolu korral tehakse akreditiivi isikukontosse punase tindiga või värvilise pliiatsiga järgmine märkus: «Tagasikutsumatud (kuupäev)» või «vähendatud rbl (summa) võrra (kuupäev),» ning märgitakse ära viimane tähtpäev, millal lubatakse tasuda fakture akreditiivi järgi tagasikutsumatud summa arvel.

228. Kolmepäevase tähtpäeva möödumisel lülitatakse tagasikutsumatud summa koondorderisse vorm nr. 10 konto nr. 471 väljaminekusse ja see summa kantakse akreditiivi isikukonto väljaminekusse. Ühtlasi teatab hankija pank telegraafi või posti teel, sõltuvalt juhustest, ostja pangale tema korralduse täitmist.

229. Kui akreditiivi kasutamata summa jääk on väiksem tagasikutsumatavast summast, toimub akreditiivi vähendamine kasutamata jäägi summas.

Kui tagasikutsumise korralduse täitmine osutub võimatuks akreditiivi täieliku ärakasutamise tõttu, tuleb sellest viivitamatult teatada korralduse teinud pangale.

230. Vastustelegramm, milles kinnitatakse ostja poolt akreditiivi tingimuste muutmise või tagasikutsumise kohta tehtud korralduse täitmist, saadetakse ostja arvel, mille kohta viimane peab andma nõusoleku oma avalduses akreditiivi tingimuste muutmise kohta.

231. Akreditiivi summa vähendamise või ennetähtaegse tagasikutsumise puhul tagastab ostja pank akreditiivi kasutamata jäägi ainult pärast seda, kui ta on hankija pangalt saanud teate akreditiivi vähendamise või sulgemise kohta.

VII jagu. Riigipanga ja pikaajaliste mahutuste
pankade vastastikuste arvelduste kord
akreditiivide järgi

232. Pikaajaliste mahutuste pankade akreditiivide avamine Riigipanga asutustes ning samuti Riigipanga asutuste akreditiivide avamine pikaajaliste mahutuste pankades toimub üldiste reeglite kohaselt allpooltoodud eranditega.

233. Pikaajaliste mahutuste pangaasutused, kellele Riigipank on andnud õiguse teha vahetult korraldusi Riigipanga asutustele, avades akreditiivi posti teel, varustavad avalduste teised eksemplariid oma allkirjade ja vapipitseriga ning saadavad need hankija pangale. Akreditiivi avamisel telegraafi teel märgitakse telegrammides, mis on vormistatud ja šifreeritud vastavalt käesolevale instruksioonile, teksti lõpus pikaajaliste mahutuste panga nimetus, kes avas akreditiivi.

Vahetult avatud akreditiivide kohta pikaajaliste mahutuste panga asutus samalinnalistele Riigipanga asutustele mingisuguseid dokumente ei esita.

234. Pikaajaliste mahutuste panga asutused, kellel ei ole õigust anda vahetult korraldusi Riigipanga asutustele, esitavad samalinnalistele Riigipanga asutustele täitmiseks postiakreditiivi avalduse teise, kolmanda ja neljanda eksemplari, telegraafilise akreditiivi korral aga avalduse teise eksemplari. Avaldused esitatakse Riigipangale, kusjuures registris on märkus — kanda päeva jooksul väljaantud akreditiivide kogusumma ühes telegraafi kuludega maha korrespondentkontolt. Akreditiivi avalduste ära kirjad (postiakreditiivi korral neljas eksemplar ja telegraafilise akreditiivi korral teine eksemplar) kinnitatakse pikaajaliste mahutuste panga allkirjadega. Telegraafiliste akreditiivide avamise avaldustele lisatakse juurde šifreeritud akreditiiv-telegrammid.

235. Saades registri ühes akreditiivide avaldustega, kontrollib Riigipank avalduste ja telegrammide koostamise õigsust ning debiteerib pikaajaliste mahutuste panga korrespondentkontosid väljaantud akreditiivide ja telegraafikulude summaga ning krediteerib bilansikontot nr. 236 ja kontot nr. 351 artikkel 32 all. Kontos nr. 236 avatakse isikukontod pikaajaliste mahutuste panga nimele iga akreditiivi jaoks.

Akreditiivi korraldused vormistatakse ettenähtud korra kohaselt ning saadetakse hankija Riigipanga asutusele.

236. Hankija Riigipanga asutus märgib pikaajaliste mahutuste panga poolt avatud akreditiivi väljamaksmise summa FVK deebetaviisi tekstis, et summa kuulub mahakandmisele vastava pikaajaliste mahutuste panga korrespondentkontolt.

237. Saades hankija Riigipanga asutuselt deebetaviisi ja registri koos akreditiivi arvel tasutud faktuuridega, kannab pikaajaliste mahutuste pangaga samalinnaline Riigipanga asutus maha registri summa:

a) akreditiivilt, mis vahetult avatud pikaajaliste mahutuste panga poolt — tema korrespondentkontolt;

b) akreditiivilt, mis avatud pikaajaliste mahutuste panga poolt käesoleva Riigipanga asutuse kaudu — kontolt nr. 236.

Registrid koos faktuuridega antakse üle akreditiivi avanud pikaajaliste mahutuste pangale.

238. Tähtpäeva möödumise tõttu kasutamata jäänud jäägid akreditiivide järgi, mis on avatud pikaajaliste mahutuste pankade operatsioonide puhul, tagastatakse akreditiivi andjatele alles pärast teate saamist akreditiivi kasutamata summa kohta.

Nende akreditiivide sulgemise kinnitused peab hankija Riigipanga asutus saatma nendele Riigipanga ehk pikaajaliste mahutuste panga asutustele, kellelt olid akreditiivid saabunud.

239. Kui ostja ja hankija kontod peetakse ühe ja sama pikaajaliste mahutuste panga erilinnalistes asutustes, teostatakse operatsioone ilma Riigipanga asutusteta.

240. Kui akreditiivi andja ja hankija kontod peetakse Riigipanga asutustes, kuid hankija asukohas asub ka selle pikaajaliste mahutuste panga asutus, kelle arvel on avatud akreditiiv kapitaalehituse finantseerimiseks, peab selle akreditiivi korralduse lähetama täitmiseks akreditiivi andja Riigipanga asutus vahetult pikaajaliste mahutuste panga asutusele. Summade väljamaksmisel sellise akreditiivi põhjal annab pikaajaliste mahutuste panga asutus samalinnalise Riigipanga asutusele korralduse väljamakstud summa mahakandmiseks korrespondentkontolt hankija arvelduskonto krediidisse kandmiseks, koostab FVK deebetaviisi ja toimib sellega nii, nagu on ette nähtud pikaajaliste mahu-

tuste panga ja Riigipanga vastastikuste arveldussuhete kohta kehtivates määrustes.

Samalinnaline Riigipanga asutus, kes teenindab hankijat, saades pikaajaliste mahutuste pangalt FVK kaudu deebetaviisi, kannab selle summa konto nr. 263 akreditiivi avanud Riigipanga asutuse deebetisse ning pikaajaliste mahutuste panga korrespondentkonto kreditiisse.

241. Juhul kui ostja konto asub Riigipanga asutuses, hankija konto aga pikaajaliste mahutuste panga asutuses, avab Riigipanga asutus akreditiivi vahetult pikaajaliste mahutuste panga asutuse nimel.

Pikaajaliste mahutuste panga asutus koostab akreditiivi järgi väljamakstud summa ulatuses FVK deebetaviisi akreditiivi avanud Riigipanga asutuse peale.

242. Pikaajaliste mahutuste panga asutused, kellel on õigus anda vahetult akreditiivkorraldusi Riigipanga asutuste peale, on õigustatud andma viimastele vahetult korraldusi akreditiivide tingimuste muutmiste kohta.

243. Kui akreditiivid avatakse arveldusteks kapitaalehituste alal ehk kapitaalremondi alal (mille kohta peab akreditiivi korralduses olema märges — posti teel saadetaval akreditiivil templijäljend «kapehituse alal» ehk «kapremondi alal»), esitab hankija pangale faktuurid tasumiseks kahes eksemplaris, millest üks jääb akreditiivi tasunud Riigipanga või pikaajaliste mahutuste panga asutusse, teine eksemplar aga saadetakse pangale, kes andis akreditiivi, ülekandmiseks kliendile. Nende faktuuride tasumisel kontrollib pank, kas kõik kapitaalehituse ehk kapitaalremondi alal tehtavate arvelduste kohta kehtestatud eeskirjad on täidetud.

Pikaajaliste mahutuste pankade akreditiivide käsk arveldusteks eksploatatsioonilise tegevuse alal täidetakse faktuuride hindu kontrollimata.

244. Pikaajaliste mahutuste panga asutused, kellel ei ole Riigipanga ülekandevõtme tabeleid, saanud Riigipanga poolt nende peale väljaantud akreditiivi, pöörduvad samalinnalise Riigipanga asutuse poole ülekandevõtme kontrollimiseks. Viimane lööb ülekandevõtme õigsuse puhul korraldusele templijäljendi võtme kontrollimise kohta ning varustab selle allkirjaga ja vapipitseriga ning saadab korralduse pikaajaliste mahutuste panga asutustele täitmiseks.

III peatükk

AVALDUSED KAUBAKÄIBE ERIKONTODE JÄRGI

I jagu. Üldsätted

245. Erikonto avatakse ostja Riigipanga osakonna juhataja loal (kontori operatsioonide valitsuse juhataja loal) majandusorganite-hankijate asukohas neil juhtumel, kui ostja-majandusorganit teenindab teine teiselinnaline Riigipanga asutus ning teostab süstemaatilisel arveldusi kaupade ja teenuste eest, mis põhinevad lepingulistel suhetel ühe või mitme hankijaga.

246. Erikontod avatakse tingimusel, kui hankijate asukohas on ostja volinik (esindaja) läbi käinud kehtestatud korra kohaselt riiklikust registreerimisest, või kes ei kuulu riiklikule registreerimisele vastavalt NSV Liidu Rahandusministeeriumi instruksioonile nr. 808 11-st maist 1951. a.

247. Ostja volinik on kohustatud esitama pangale erikonto käsutamise õiguse kohta dokumendid, mis on ette nähtud arveldus- ja jooksvate kontode instruksiooni kohaselt, volinikkude nimele jooksvate kontode avamisel, sealhulgas oma allkirja proovi.

248. Erikontot avada sooviv ostja annab pangale kirjaliku korralduse, milles on järgmised kohustuslikud tingimused:

- a) pangaasutuste nimetus, kus tuleb avada erikonto;
- b) voliniku perekonna-, ees ja isanimi;
- c) erikonto summa;
- d) erikontolt tasumisele kuuluvate kaupade ja teenuste üldnimetus.

249. Ostja võib avalduses anda järgmisi täiendavaid juhiseid:

a) anda loa tasuda fakture voliniku poolt allakirjutatud üleande-vastuvõtu aktide põhjal, kui kaup lähetatakse ostja transpordivahenditega;

b) teatava summa sularahas väljaandmise kohta volinikule kauba lähetamisega seoses olevate kulutuste katteks, ning lubada erikonto arvel välja anda limiteeritud tšekiraamatuid või aktsepteeritud tšekke arveldusteks transpordi alal;

c) kaupade jätmise kohta hankija juures vastutavale hoiale. Sellist juhust võib anda vaid erandina Riigipanga

osakonna juhataja (kontori operatsioonide valitsuse juhataja) loal käesolevas instruksioonis p. 10 ettenähtud tingimustel, kuid ainult siis, kui erikonto on avatud ostja omavahendite arvel.

250. Ostja avalduse põhjal kirjutab pank tema arvel- (jooksvalt) kontolt maha avalduses näidatud summa ning kannab selle üle hankija asukoha pangaasutusele.

251. Erikontolt teostab pank hankijate (riiklikkude, kooperatiivsete ja ühiskondlikkude ettevõtete ja organisatsioonide) faktuuride tasumist, mis ostja voliniku poolt on aktsepteeritud.

Faktuuride tasumisel peab pank kontrollima:

a) operatsiooni iseloomu vastavust (kaupade ja teenuste üldnimetus) erikonto tingimustele;

b) faktuuridel lokaalse või otsese lepingu kuupäeva olemasolu (ehk ostja tellimuse kuupäev ja number), mille täitmiseks on väljastatud materiaalseid väärtusi või tehtud tööd (osutatud teenuseid).

Kui NSV Liidu valitsuse määrusega on ette nähtud kauba väljastamine lepingut sõlmimata, viidatakse valitsuse määrusele.

Kui kaup on väljastatud enne lepingute sõlmimiseks ettenähtud tähtpäeva möödumist, tehakse faktuuridel pealkiri: «Lepingueelne kauba väljastamine»;

c) faktuurides näidatud transpordidokumentide (raudtee-, vee- ja õhutranspordi kviitungid, aktid kaupade lähendamise kohta auto- või hobuveotranspordil) numbrite ja kuupäevade vastavust esitatud transpordi algdokumentidele, mis tagastatakse hankijale pärast võrdlemist ja märkuse tegemist.

Majandusorgani volinik pole mingil juhul vabastatud faktuuride aktsepteerimisest, isegi mitte siis, kui on olemas tema enda poolt allakirjutatud üleande-vastuvõtu akt.

252. Volinikule on lubatud sularaha erikontolt välja anda ainult niipalju, kuipalju on vaja kaupade vastuvõtul ja lähetamisel tehtud kulutuste tasumiseks, kui selline raha väljaandmine oli ette nähtud erikonto tingimustes selle avamisel, kuid mitte suuremas summas, kui on ette nähtud erikonto tingimustes. Erikontolt ei ole lubatud teostada mingisuguseid muid raha väljaandmisi või ülekandmisi peale ülalnimetatute. Tšekiraamatuid sularaha väljaandmiseks volinikule välja ei anta.

253. Erikonto avamiseks, samuti ka erikonto edaspidiseks täiendamiseks ülekantavad summad ei või olla alla 1000 rubla. Erikontot võib täiendada ainult ostja ise. Mingisugused muud ülekanded ja sissemaksud erikontole, sealhulgas ka mitte voliniku poolt, ei ole lubatud. Väljamaksu alammäär erikontolt kehtestatakse vastavalt samalinnalise käibe sularahata arvelduste maksvale alammäärale.

254. Faktuure, mille tasumiseks puuduvad kontol vahendid, panka tasumise järjekorda ei võeta.

255. Pank ei vastuta ostja ees, kui lähetatud kaubad ei vasta erikonto arvel tasutud faktuurides näidatule, samuti faktuuridele juurdelisatud transpordidokumentide ja üleande-vastuvõtu aktide ehtsuse eest ja ka neile allakirjutanud isikute volituste eest (välja arvatud ostja voliniku allkiri).

256. Kõik korraldused erikonto tagasikutsumise, tingimuste annulleerimise või muutmise kohta on ostja kohustatud andma oma arveldus- (jooksva) konto asukoha panga kaudu.

257. Erikonto väljavõtteid saadab erikonto asukoha pank vahetult ostjale üks kord nädalas. Sagedasemad väljavõtete lähetamise tähtajad peavad ostja poolt olema ette nähtud erikonto tingimustes.

258. Erikonto kehtivuse aega ei piirata. Kui erikontol ühe kuu kestel ei olnud liikumist, suleb pank selle ostja korralduseta ja kannab erikonto jäägi ostja arvele.

II jagu. Erikontode avamise korralduste vastuvõtmine ja täitmine maksjat teenindavates pangaasutustes

259. Ostja, kes avab erikonto, esitab teda teenindavasse pangaasutusse avalduse blanketil vorm nr. 886 või 887. Neil blankettidel kustutatakse sõna «Akreditiiv» ja kirjutatakse peale «Erikonto».

260. Maksja esitab avalduse erikonto avamiseks posti teel vorm nr. 886 kohaselt kolmes eksemplaris, millest esimene jääb maksja panka, kus seda kasutatakse memoriaal-orderina, teine eksemplar saadetakse koos FVK aviisiga hankija pangale ja kolmas eksemplar tagastatakse maksjale panga kinnitusega.

Erikonto avamisel telegraafi teel esitatakse pangale avaldus vorm nr. 887 kohaselt kahes eksemplaris, millest

esimene eksemplar jääb maksja pank, teine eksemplar aga tagastatakse kinnitusena maksjale.

261. Kui erikonto avatakse (täielikult või osaliselt) panga krediitide arvel, esitab maksja üheaegselt erikonto avamise avaldusega laenusaamise avalduse.

262. Erikonto avamise avalduse vastuvõtmisel kontrollib operatiivtöötaja:

a) kas erikonto avamiseks on olemas Riigipanga osakonna juhataja (kontori operatsioonide valitsuse ülema) kirjalik luba (esimesel eksemplaril);

b) kas maksja arvelduskontol on küllaldane vahendite jääk (või kas on luba laenu andmiseks);

c) maksja allkirjade ja pitseri vastavust pangas olevatele näidistele;

d) kas erikonto avamise punktis asub pangaasutus.

263. Pärast esitatud dokumentide kontrollimist kantakse avatud erikonto summa arveldusarvelt maha või kantakse laenuarve deebetisse ning kantakse FVK kaudu üle hankija pank.

Erikonto avamisel telegraafi teel saadetakse šifreeritud telegramm ainult hankijat teenindavasse pank aadressil, mis algab sõnaga «Perevodnaja».

Telegrammi kulud kantakse maha kliendi arveldusarvelt ja konto nr. 351 art. 32 krediidisse.

264. Kui erikonto avatakse Riigipanga osakonna juhataja (kontori operatsioonide valitsuse ülema) loal arveldusteks kaupade eest, mis on jäetud hankija juurde vastutavale hoiule, tehakse selle kohta pealkiri FVK kredita viisi juures lähetatavale arvelduse teisele eksemplarile, kui aga erikonto avatakse telegraafi teel, peab telegramm algama (pärast ülekande võtmist) sõnadega «Juhataja loal».

III jagu. Erikontode avamise ja summade väljamaksmise vormistamine hankijaid teenindavates pangaasutustes

265. FVK kaudu saadud aviiside põhjal avatakse igale erikontole eraldi isikukonto ostja nimele bilanskonto nr. 221 «Kaubakäibe erikontod» järgi blankettidel vorm nr. 65.

Erikontode avamise korraldused, mis on saadetud koos posti kredita viisidega ja «Perevodnaja» telegrammiärikirjad säilitatakse isikukontode juures.

266. Erikontolt ei ole lubatud teha mingisuguseid väljamakse enne, kui ostja volinik on esitanud pangale kõik dokumendid, mis on vajalikud tema volituste vormistamiseks.

Esitatud passi andmed ja voliniku aadress märgitakse panga poolt allkirjaproovide kaardile. Voliniku poolt esitatud allkirjaproove võrreldakse tema allkirjaga passil.

267. Hankijad esitavad pangale ostja voliniku poolt aktsepteeritud faktuurid kahes eksemplaris, registri vorm nr. 888 juurde aga neljas eksemplaris.

Sellel registril tõmmatakse läbi sõna «Akreditiiv» ja kirjutatakse asemele «Erikonto».

Koos faktuuridega esitab hankija pangale dokumendid, mis tõestavad kauba lähetamist.

Faktuuride aktsepteerimise pealdis peab olema järgmise tekstiga:

«Aktsepteeritud erikonto nr. arvel
(maksja nimetus)

. volinik»
(maksja nimetus)

Allkiri

Kuupäev

268. Pangatöötaja kontrollib:

a) kas erikonto jääk on küllaldane esitatud registri tasumiseks;

b) esitatud dokumentide vastavust erikonto tingimustele;

c) faktuuride aktsepteerimise pealdise õiget vormistamist ja voliniku allkirja vastavust pangale esitatud allkirjaproovile;

d) faktuuride vastavust registri andmetele;

e) esitatud transpordidokumentide numbrite ja kuupäevade vastavust faktuuride analoogilistele rekvisiitidele.

269. Erikonto tingimustele mittevastavad ja valesti vormistatud faktuurid ning registrid ja need maksed, mille tasumine ei või toimuda vahendite puudumise tõttu erikontol, tagastatakse hankijale.

270. Pärast dokumentide kontrollimist teostub registril kontering (deebet konto nr. 221 — krediid hankija konto) ning tehakse vastavad läbikanded kontodel. Registratele ja faktuuridele tehakse märkus nende tasumise kohta erikonto

arvel, transpordidokumentidele aga nende esitamise kohta pangale.

Kõik erikonto dokumendid ja kanded kontrollitakse kontrollija poolt.

271. Registri ja faktuuride esimesed eksemplarid (voliniku aktseptiga) jäävad panka päevadokumentide hulka, registri teist eksemplari kasutatakse sissekande tegemiseks hankija konto krediidisse ja lisatakse selle konto väljavõtte juurde, registri kolmas eksemplar koos faktuuridega saadetakse maksjale koos erikonto väljavõttega, registri neljas eksemplar tagastatakse koos transpordidokumentidega hankijale kinnituseks faktuuride vastuvõtmise kohta.

272. Erikontolt sularaha väljaandmine ostja volinikule (kui selline väljaandmine on ette nähtud erikonto tingimustes) teostub ainult peale dokumentide kontrollimist, mille põhjal teostub operatsioon, ning maksja panga poolt lubatud summa piires, Riigipanga osakonna juhataja (kontori operatsioonide valitsuse ülema) loal ja kontrollitakse samas korras nagu kontolt «Väljamaksmata transferdid» sularaha väljaandmist volinikkudele.

IV jagu. Erikonto tagasikutsumine ja tingimuste muutmise

273. Soovides tagasi võtta tema poolt avatud erikontot, vähendada selle summat või muuta tingimusi, annab ostja avalduse teda teenindavale pangaasutusele, kes annab omakorda vastava korralduse hankija pangale.

Ostja avaldus säilitatakse pangas erikaustas.

274. Erikonto tingimuste muutmise või tagasikutsumise korraldust võib anda kas posti või telegraafi teel. Viimasel juhul kasseerib pank ostjalt telegraafikulud.

Kõik telegrammid erikonto tingimuste muutmise kohta peavad algama sõnaga «Perevodnaja», erikonto summa vähendamise ja voliniku vahetuse korral varustatakse telegrammid ka transferdi võtmega.

275. Saanud erikonto summa vähendamise või tagasikutsumise korralduse, kontrollib hankija pank, kas erikontol on küllaldane jääk mainitud korralduse täitmiseks. Jaataval korral kantakse vähendamise või tagasikutsumise summa konto nr. 221 deebetisse ja konto nr. 263 krediidisse maksja panku ülekandmiseks.

Erikontolt tagasikutsutud summa kohta FVK aviisi saamisel kannab maksja pank aviisi summa arveldus- või laenukontole (kui erikonto avamiseks oli pangalt saadud laenu).

Kui erikonto kasutamata jääk on vähem tagasikutsutavast summast, suletakse erikonto kasutamata jäägi summast.

Kui erikonto muutmise või tagasikutsumise korraldust ei ole võimalik täita erikonto täieliku ärakasutamise tõttu, tuleb sellest viivitamata teatada korralduse andnud pangale.

IV p e a t ü k k

ARVELDUSED ÜLEKANNETE KORRAS

I j a g u. Ülekanded Riigipanga asutuste kaudu

276. Ülekanne on ühe pangaasutuse käsk teiselinnalisele pangaasutusele välja maksta ülekande saajale kindel summa saatja ülesandel ja arvel.

277. Ülekanne on teiselinnaliste arvelduste vorm riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtete, organisatsioonide ja asutuste vahel. Samuti kasutatakse ülekannet teiselinnaliste ettevõtete, organisatsioonide ja asutuste vahel. Samuti kasutatakse ülekannet teiselinnaliste ettevõtete, organisatsioonide ja asutuste volinikkude varustamiseks rahaliste vahenditega.

Vahendite ülekandmine toimub maksja maksukorralduse alusel.

278. Ülekannet ei tohi kasutada põhitegevuse vahendite mahutamiseks kapitaalhitusse ja ka avansseerimiseks, mis on seadusega keelatud.

279. Vahendite ülekandmisel töötasu väljamaksmiseks asutuste ja organisatsioonide poolt, kelle üle pank teostab palgafondide kulutamise kontrolli, kuulub ülekande summa arvestamisele ülekandetegija palgafondi arvel, mille kohta tehakse märkus ülekande tekstis.

Ülekanded ettevõtete, organisatsioonide ja asutuste nimel

280. Ülekannetega võib teostada järgmisi arveldusi:

a) tasumist faktureerimata kaubalis-materiaalsete väärtuste saadetiste eest;

b) tasumist materiaalsete väärtuste eest tingimisel, et ülekandekorraldusel on märgitud tasumisele kuuluvate väärtuste väljaandmise kuupäevad, hankija faktuuride numbrid ja kuupäevad, selle hulgas instruksiooni p. 39 kohaselt tagastatud dokumentide eest, ning samuti tasumised kolhoosidele nende poolt osutatud teenuste eest;

c) plaanilised tasumised kaubalis-materiaalsete väärtuste eest;

d) kreditoorse võlgnevuse kasutamiseks;

e) tasumised Riikliku Kindlustuse eelarve tuludesse (kõikide kohustusliku varakindlustuse liikide järgi), sotsiaalkindlustuse organitele ja töönduskooperatsioonidele;

f) kvaliteedi reklamatsioonide, tagatiste, trahvide ja viiviste tasumist;

g) käibevahendite ümberjaotamise ja täiendamise ning samuti majandusorganisatsiooni asutusele finantsabi osutamist;

h) vahendite ülekanDMist mittemajandavatele lülidele töötasu maksmiseks, majandus- ja operatsioonikuludeks;

i) teiselinnaliste kolhooside volinikkudelt müügist laekunud sularaha ülekanDMist nende kolhooside jooksvatele arvetele kandmiseks neid teenindavates pankades;

k) eelarveliste asutuste, samuti partei-, komsomoli-, ametiühingu- ja ühiskondlikkude organisatsioonide avalused.

Arvelduste alal, mis on ette nähtud käesoleva punkti lit. «a — f» all, juhul kui maksja arvelduskontol puuduvad vahendid, võetakse ülekandekorraldused panga poolt vastu kartoteeki nr. 2.

Ülekande saatja on kohustatud panga nõudel esitama dokumendid, mis tõestavad, et ülekandekorraldus on antud käesolevas punktis ettenähtud arveldusteks.

281. On lubatud eriotstarbelisi ülekanDEid:

a) ülekanDEd NSV Liidu Riigipanga Juhatuse esimehe loal käibevahendite ja kasumite ümberjaotamise õigust omavate ministereiumide, peavalitsuste ja teiste organisatsioonide korralduste alal vahetult suunamisega ülekanDE saaja võlgnevuse katteks hankijatele või Riigipangale;

b) ülekanDEd maksva korra kohaselt väljaantud käibevahendite ümberjaotamise operatsioonideks Riigipanga laenude alal, suunates neid viivistatud võlgnevuse katteks hankijatele või pangale;

c) ülekanDED NSV Liidu ministri või peavalitsuse juhataja korralduse kohaselt eraldatud vahendite arvel ettevõtete ja organisatsioonide ning eelarveliste asutuste töötajatele preemiate maksmiseks ja samuti NSV Liidu ministri korraldusel nimetatud töötajatele ühekordseks toetuseks.

Panga poolt saadetavad FVK aviisid ülalloeletud ülekannete osas peavad osutama ülekanDe eriotstarbelisele iseloomule (sõna «eriotstarbeline») ning seal peab olema märkus, milline eriotstarve on antud ülekanDel.

Saabunud eriotstarbelise ülekanDe summa kantakse kontole «Väljamaksmata ülekanDED», kus see kasutatakse näidatud otstarbeks, möödudes ülekanDe saaja arveldus- (jooksvast) kontost.

282. Kui punkt 281 lit. «c»-s nimetatud ülekanDED on kantud kontosse «Väljamaksmata ülekanDED» ning 5 päeva jooksul, arvates saabumise päevast, pole need välja nõutud — kannab pank need ülekanDe saaja arveldus- või jooksvale kontole.

283. Kui ülekanDe saajal ülekanDe saabumise momendiks ei ole viivistatud võlgnevust hankijatele ja Riigipangale, kantakse ülekanDe summa või selle jääk hiljemalt järgmisel päeval pärast ülekanDe saamist ülekanDe saaja arveldus- (jooksvale) kontole.

284. ÜlekanDeid teostatakse alates ühest tuhandest rublast (iga ülekanne). Telegraafilisi ülekanDeid võetakse vastu ainult täisrublades.

Erandjuhtudel võib ülekanDeid alla 1000 rubla teostada:

a) summat piiramata — ülekanneteks varumisorganisatsioonide kontodelt kolhooside jooksvatele kontodele kandmiseks arveldusteks põllumajandussaaduste alal;

b) alates 25-st rublast — eelarve tulude ja eelarveliste kontode krediidi taastamise summade ülekanDMiseks;

c) alates 100-st rublast — riiklikkude asutuste ja organisatsioonide eelarve kontodelt ja kohaliku eelarve jooksvatelt kontodelt nende väljaspool kontokäsitaja asukohta töötavatele töölistele ja teenistujatele töötasu ja operatsioonikulude avansside maksmiseks;

d) alates 100-st rublast — ülekanDe summad, mis kuuluvad kandmiseks jooksvatele kontodele deposiidi alal;

e) alates 100-st rublast — ülekanneteks eelarve kontodelt ja kohaliku eelarve jooksvatelt kontodelt allasutuste jooksvatele kontodele, kellel ei ole krediidi käsutamise õigust, ning ka NSV Liidu Kaitseministeeriumi ja Sise-

ministeeriumi sõjaväeosade ja asutuste jooksvatele kontodele;

f) alates 250-st rublast — ülekanneteks kolhooside, partei-, komsomoli- ja ametiühinguorganisatsioonide jooksvatelt kontodelt.

285. Alalisi majanduslikke suhteid omavate majandusorganisatsioonide vahelised arveldused teiselinnalise kaubakäibe alal plaaniliste maksete korras teostatakse ülekannetega käesoleva instruksiooni teise osa VI peatükis ettenähtud korras.

286. Postiülekandeid teostab pank tasuta. Telegraafiülekannete eest tasub saatja pangale ülekande täitmisega seotud kulud kehtestatud taksi järgi.

287. Ülekande teostamiseks posti teel esitab klient pangale maksukorralduse vorm nr. 873, telegraafilise ülekande puhul aga vorm nr. 874 järgi.

Telegraafilistes ülekandekorraldustes tuleb võimalust mööda näidata sideministeeriumi organites registreeritud saaja telegraafi leppeaadress.

Ülekandetelegrammides peab olema enne aadressi järgmised sõnad: «Perevodnaja» või «Srotšnaja perevodnaja». Telegrammid lähetatakse panga aadressil või saatja soovil kahel aadressil, s. o. ärakiri ülekande saajale, kui ta asub samas punktis, kus asub pank, kelle nimele ülekanne antakse.

288. «Perevodnaja» telegrammid šifreeritakse (kui sellega saavutatakse telegraafikulude kokkuhoid) ja antakse telegraafile üle erisaatelehega kahes eksemplaris allkirja vastu saatelehe teisel eksemplaril.

Panga poolt «Perevodnaja» telegrammidele allakirjutama volitatud isikute allkirjaproovid ning samuti panga vapipitsati jäljend peavad olema teatatud sideministeeriumi organile.

289. Ülekande lähetaja võib tühistada oma ülekandekorralduse teda teenindava panga kaudu. Pank, kes saab ülekande, täidab sellise ülekande saatja panga korralduse, juhul kui see korraldus saabus enne ülekande väljamaksmist või ülekande summa kandmist saaja arveldus- (jooksvale) kontole.

Ülekande ümberadresseerimine, s. o. ülekande saaja või tasumisekoha muutmine ei ole lubatud.

290. Pank ei vastuta selle eest, kui sideministeeriumi

organid kaotavad ülekande ära, moonutavad seda või viivitavad selle kättetoimetamisega.

291. Ülekannete summad ettevõtete, organisatsioonide ja asutuste nimele, välja arvatud käesoleva instruksiooni punkt 281-es loetletud ülekanded, kantakse ülekande saajate arveldus- või jooksvatele kontodele. Kui ülekande saajate kontod asuvad pikaajaliste mahutuste pankades või hoiukassades, kantakse ülekande summad vastava pikaajaliste mahutuste panga asutuse või keskhoiukassa arvele saaja kontole kandmiseks.

292. Ülekande korraldusi ettevõtete, organisatsioonide ja asutuste peale, kellel ei ole arveldus-, jooksvaid või eelarvelisi kontosid Riigipangas ega pikaajaliste mahutuste pankades või hoiukassades, panga poolt vastu ei võeta.

Ülekanded volinikkude nimele

293. Riiklikkude, kooperatiivsete ja ühiskondlikkude ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide volinikkudeks on nende asutuste töötajad, kes on ajutiselt komandeeritud teise maa kohta teatavate ülesannete täitmiseks.

294. Ülekande korraldused volinikkudele võetakse vastu Riigipanga osakonna juhataja (kontori operatsioonide valitsuse ülema) loal, mis vormistatakse pealdisena ülekannete esimestel eksemplaridel.

Pank ei võta vastu ülekandekorraldusi volinikkudele (esindajatele), kes on komandeeritud baasidesse, ettevõtetesse ja turustuskontoritesse kaubalis-materiaalsete väärtuste lähetamisega seotud küsimuste lahendamiseks.

295. Ülekande saatja võib ülekandekorralduses ette näha volinikkudele sularaha väljamaksmise keeldu. Selle kohta tehakse märkus panga poolt saadetavas FVK aviisi tekstis.

296. Ülekandeid volinikkudele, kellel on ülekande sihtkoha pangas arveldus- või jooksvate kontode avamiseks kehtestatud instruksiooni kohaselt avatud jooksvad arved — kantakse neisse kontodesse.

Majandusorganisatsioonide volinikkude jooksvad kontod arvestatakse samades ametkondlikkudes bilansikontodes, kus arvestatakse nende organisatsioonide arvelduskontod.

297. Ülekande summad nendele volinikkudele, kellele vastavalt instruksioonile arveldus- ja jooksvate kontode

kohta jooksvaid kontosid ei saa avada — kantakse kontosse nr. 214 «Väljamaksmata ülekanded». Kontosse nr. 214 kantakse ka ülekanded sularaha väljamaksmise keeluga, vaatamata sellele, et volinikul, kes on selle ülekande saajaks on varem avatud jooksev konto.

Kontos «Väljamaksmata ülekanded» peetakse eraldi isikukontod vorm nr. 65-b kohaselt sellesse kontosse kantud iga üksiku ülekande kohta.

Kui ülekandekorralduse tingimuste kohaselt on keelatud sularaha väljamaksmine — tuleb selle ülekande isikukontosse teha vastav märkus.

Väljamaksmata ülekannete isikukontodest väljavõtteid ei anta.

298. Täielik või osaline sularaha väljamaksmine volinikkudele nende jooksvatelt kontodelt või kontolt «Väljamaksmata ülekanded» toimub ülekande saaja kirjallikude avalduste põhjal, mis esitatakse nende poolt blankettidel vorm nr. 355 isiklikult panka.

Voliniku õiguse sularaha saamiseks jooksvalt kontolt ja kontolt «Väljamaksmata ülekanded» edasivolitamine teisele isikule on keelatud.

Tšekiraamatuid sularaha saamiseks, samuti arveldustšekke summade mahakandmiseks voliniku jooksvalt kontolt ja kontolt «Väljamaksmata ülekanded» välja ei anta.

Sularahata ülekandekorraldused jooksvatelt kontodelt ja kontolt «Väljamaksmata ülekanded» esitatakse blanketidel vorm nr. 356 kohaselt.

299. Sularaha väljamaksmine volinikule jooksvalt kontolt või kontolt «Väljamaksmata ülekanded» on lubatud ainult alljärgnevateks otstarveteks:

a) töötasu väljamaksmiseks;

b) varumiseks kolhoosidelt ja elanikkonnalt tingimusel, kui ettevõtte või organisatsioon, kelle nimel tegutseb volinik, oma tegevuse iseloomult on õigustatud tegelema varumisega ja omab vastava loa teostada varumist antud rajoonis. Sel juhul esitatakse pangale NSV Liidu Varumisministeeriumi organi poolt väljaantud vastav dokument nimetatud rajoonis varumise õiguse kohta. Peale selle veel sularaha väljamaksmine varutud ainete pakkimisega ja ära- saatmisega seoses olevate kulutuste katteks;

c) organiseeritud tööjõu värbamise kulutusteks, vastavalt kehtivatele määrustele, mis nõuavad kontrolli teostamist mainitud vahendite kulutamise üle.

Volinikkudele, kes juhivad ekspeditsiooni, salka või rühma töotajaid, kes teostavad teaduslikke, projekteerimisuurimise, geoloogia-mäeuurimise, montaaži, katsetamise, plaanistamise ja teisi töid väljaspool põhiorganisatsiooni asukohta, ning samuti on lubatud volinikkudele, kes juhivad kehtiva korra kohaselt organiseeritud spordivõistkondi ja kontsertbrigaade välja maksta sularaha töötasuks, komandeerimise kuludeks ja nende majanduskulude tasumiseks, mida pole võimalik tasuda sularahata arvelduste teel.

Kõikidel teistel juhtudel teostuvad arveldused voliniku ja teiste organisatsioonide vahel sularahata arvelduste korras.

300. Iga sularaha väljamaksmise või vahendite ülekandmise korral kontolt «Väljamaksmata ülekanded» või voliniku jooksvalt kontolt kontrollib pank dokumente, mis tõestavad saaja isikut, ja teeb selle kohta avalduse teisele küljele vastava märkuse.

Dokumentideks, mis tõestavad ülekande saaja isikut on:

- a) pass või passi asendav miilitsaorganite poolt väljaantud ajutine tunnistus;
- b) sõjaväeosa juhtkonna või sõjaväeasutuse poolt sõjaväelasele väljaantud passi asendav isikutunnistus;
- c) eritunnistused, mis on passi asemel välja antud isikutele, kes töötavad kaitsetööstuse, söe-, raudteetranspordi tööstuste ettevõtetes ning samuti Riigipanga ja hoiukassade inkassatsiooni, väärtuste veo ja alalhoidmise alal töötajaile.

Punkt «a»-s ja «c»-s nimetatud dokumentidel peab olema miilitsaorganite märkus sisseregistreerimise kohta raha saamise koha järgi.

d) Külänõukogu õiend pideva viibimise kohta maakohas, kus ei ole kehtestatud passisüsteemi. Selline õiend tõestab esitaja isikut raha saamisel pangaasutuses antud oblasti asustatud punktides (tingimusel, et asustatud punktis elamine ei kesta üle 5 päeva).

301. Kontolt «Väljamaksmata ülekanded» sularaha väljamaksmisel või vahendite ülekandmisel esitavad volinikud peale eelnimetatud isikut tõestavaid dokumente ka komandeerimistunnistuse. Nimetatud tunnistuse ärakiri, mis on kinnitatud panga pearaamatupidaja või tema aseäitja poolt ja esitatud voliniku poolt esimesel panka ilmumisel, säilitatakse antud ülekande isikukonto juures.

302. Pangaasutused peavad valvama selle järele, et

volinikkude komanderingu aega ei katkestataks kunstlikult selleks, et kõrvale hoida riiklikust registreerimisest, mida volinik on kohustatud tegema juhul, kui komandeerimise aja kestus on üle kahe kuu.

Kui ühe ja sama voliniku nimele, kes on komandeeritud tähtajaga kuni 2 kuud, saabub korduv ülekanne pärast kahe kuu möödumist eelmise ülekande saamisest, teostub vahendite väljamaksmine sellisele volinikule ainult riikliku registri väljavõtte ärakirja esitamisel.

303. Kontrolli kõvendamise eesmärgil linnades, kus asub mitu samalinnalist Riigipanga asutust, määrab Riigipanga kontori juhataja volinikkudele ülekannete väljamaksmise ainult ühes pangaasutuses.

304. Sularaha väljamaksmine volinikkude jooksvatelt kontodelt ning samuti ka kontolt «Väljamaksmata ülekanded» teostub panga juhataja loal vastavalt ülekande saaja tegelikule vajadusele ja vastavalt Riigipanga kassadest sularaha väljaandmist reguleerivatele eeskirjadele. Arvestades ülekandeoperatsiooni eriseloomu on tarvis organiseerida hoolikat kontrolli volinikkudele sularaha väljamaksmise üle ja igal üksikul juhul kaaluda, kuivõrd põhjendatud on sularaha nõudmine ja kas ei saaks teostada sularahata arveldust.

305. Vahendite ülekandmine volinikkude jooksvatelt kontodelt või kontolt «Väljamaksmata ülekanded» ülekande saaja korraldusel sularahata arvelduste korras on lubatud ainult organisatsioonide arveldus- või jooksvatele kontodele samas või mõnes teises samalinnalises pangas ja samuti nende organisatsioonide jooksvatele kontodele hoiukassas, kellel on õigus omada jooksvaid kontosid hoiukassas.

Summade ülekandmine volinikkude jooksvatelt kontodelt ning samuti kontolt «Väljamaksmata ülekanded» teistesse linnadesse nii panga kui ka Sideministeeriumi asutuste kaudu on lubatud ainult erandjuhtumel panga osakonna juhataja loal (Riigipanga kontori operatsioonide valitsuse ülema loal).

Volinikkude jooksvatelt kontodelt või kontolt «Väljamaksmata ülekanded» vahendite ülekandmine teistele volinikkudele või üksikisikute hoiuarvetele Riigipangas ja hoiukassades ei ole lubatud.

Volinikkude jooksvatele kontodele pole peale vahendite, mis laekuvad organisatsioonidelt, kes komandeerisid volinikke, lubatud kanda teisi vahendeid.

Juhul kui volinikkude nimele saabuvad ülekanded teistelt organisatsioonidelt, krediteeritakse niisugused ülekande summad viivitamatult tagasi.

Volinikkude jooksvate kontode ja «Väljamaksmata ülekannete» konto kõikide operatsioonide teostamisel on pank kohustatud rangelt kontrollima, et ei teostuks väljamakse ebaseaduslikult komandeeritud volinikkudele, samuti operatsioonideks, mis ei kuulu selle organisatsiooni tegevuse ringi, kes komandeeris voliniku, või vastava loa mitteesitamisel arveldus- ja jooksvate kontode instruksiooni punkt 37 juhiste kohaselt.

306. Ülekande summa (või jääk), mis on jäänud välja maksmata või üle kandmata kontos «Väljamaksmata ülekanded» tagastatakse kahe kuu jooksul, arvates ülekande saabumise päevast, lähetaja pangale.

Ülekande saaja avalduse põhjal võib ülekande kasutamata jääki tagastada ülekande saatjale ka enne seda tähtaega.

307. Pank ei võta täitmisele ülekandeid üksikisikutelt ning samuti ülekandeid üksikisikute nimele, kes ei ole ettevõtete, asutuste või organisatsioonide volinikud.

Üksikisikute hoiuste ülekandmine ühest pangaasutusest teise või hoiukassasse toimub vastavalt hoiuste operatsioonide juhistele.

II ja g u. Ülekanded sideministeriumi ettevõtete kaudu

308. Riiklikud, kooperatiivsed ja ühiskondlikud ettevõtted, asutused ja organisatsioonid võivad teostada oma arveldus- (jooksvalt, eelarveliselt) kontolt ülekandeid sideministeriumi ettevõtete kaudu piiramata summas:

a) üksikisikutele;

b) riiklikkudele, kooperatiivsetele ja ühiskondlikkudele ettevõtetele, asutustele ja organisatsioonidele, kus ei ole Riigipanga asutusi või teisi krediidasutusi.

Peale selle võib teostada ülekandeid piiramata summa ulatuses kaubandusest sularahalaekumiste, riigimaksude ja teiste summade ülekandmiseks krediidasutustes asuvatesse kontodesse.

Kõiki muid ülekandeid pangas asuvatest arveldus- (jooksvatelt, eelarvelistelt) kontodelt, sealhulgas ka ülekandeid volinikkudele punktidesse, kus on olemas Riigi-

panga asutused, võib teostada sideministeeriumi ettevõtete kaudu ainult kuni 1000 rublani iga ülekande järgi.

309. Kui riiklikkude, kooperatiivsete ja ühiskondlikkude ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide poolt teostatavate ülekannete päevane kogusumma on vähemalt 100 rubla, tehakse arveldused sideministeeriumi ettevõtete panga poolt aktsepteeritud tšekkidega ülekande lähetajate kontodelt.

Ülekanded, mille päevane kogusumma on vähem kui 100 rubla, tasutakse sideministeeriumi ettevõtetele sularahas, välja arvatud ülekanded eelarveliste asutuste ja ametiisikute deposiitkontodelt ja rahandusorganite tulude tagastamiseks, mille järgi pank aktsepteerib arveldusteks sideministeeriumi ettevõtetele tšekke väiksemas kui 100-rublalistes summas.

Ülekannete postilõivu summasid võib tasuda sideministeeriumi ettevõtetele kas sularahas või lülitades need tšekid üldsummasse.

310. Tšeki aktsepteerimiseks, mis on määratud arveldusteks sideministeeriumi ettevõtetele nende kaudu teostatavate ülekannete eest, esitab ülekande lähetaja organisatsioon pangale koos arveldustšekiga ka aktsepteerimisavalduse blanketil vorm nr. 897.

Selles avalduses näidatakse tingimata otstarve, milleks raha üle kantakse.

Arveldustšekil tehakse pealdis ülekantava summa otstarbe kohta. Näiteks: «Töötasudeks», «Pensionide maksmiseks», «Alimentide maksmiseks» jne., kusjuures näidatakse ülekannete nimekirjade numbrid, mis kuuluvad esitamisele sideettevõtetele, näiteks: «Palkadeks nimekirja nr. järgi», Mainitud nimekirju pangale ei esitata.

Nimetatud pealdis kinnitatakse tšekile alla kirjutatud ametiisikute allkirjadega.

Kui tšeki summa on välja kirjutatud mitmeks otstarbeks, tuleb avalduses ja tšeki teisel küljel näidata üksikute otstarvete summad eraldi ja kokkuvõtte summa. Näiteks: «Kokkuostuks (varumisteks) rbl. 5200.— töötasudeks rbl. 1200.— kokku rbl. 6400.— vastavalt nimekirjale nr. 231.»

Sõjaväeosade, NSV Liidu Kaitseministeeriumi asutuste ja organisatsioonide, Sideministeeriumi ja Ministrite Nõukogu juures asuva Riigijulgeoleku komitee aktsepteerimisavaldustes ja tšekkides ei näidata ülekantavate summade otstarvet.

311. Tšeki aktsepti vormistamine, aktsepteeritud tšekide summa arvestus ja nende tasumine sideettevõtetele toimub käesoleva instruksiooni punktides 376—384 loetletud juhiste kohaselt.

312. Pank keeldub sideettevõtete kaudu ülekannete tegemiseks ettevõtete, organisatsioonide ja asutuste poolt välja antud tšekkide aktseptist kõigil juhtumel, kui need organisatsioonid hiilivad panga kontrollist mööda sularaha väljamaksmises majandus- ja komandeerimiskuludeks.

313. Ülekanded sideministeeriumi ettevõtete kaudu ettevõtete, organisatsioonide ja asutuste nimele suunatakse reeglilikohaselt nende arveldus- või jooksvale kontole pangas, näidates ülekandebanketil ülekande saaja arveldus- (jooksva) konto numbri ja pangaasutuse, kus seda kontot peetakse.

Erandid on lubatud juhtudel, kui ülekanded adresseeritakse ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide ning nende volinikkude nimele, kellel ei ole pangas kontosid, või kui ülekande saaja konto number on teadmata, samuti ka neil juhtudel, kui ülekanne lähetatakse punktidesse, kus ei ole pangaasutusi.

Jooksva konto numbri näitamine on sunduslik ka ülekannete puhul voliniku nimele, kellel on pangas jooksev konto. Peale selle tuleb teha kõikide volinikkude nimele tulnud ülekannete blankettidel pealdis «Volinikule».

314. Oma ülekannete (pensionid, alimendid jne.) teostamisel esitab Riigipank sideettevõtetele õiendi (aktseptitud tšeki asemel) lisa nr. 7 vormi kohaselt, summades, mis on kantud sideettevõtte kontosse nimekirjas loetletud ülekannete ja postilõivude katteks. Õiendile lisatakse juurde kahes eksemplaris koostatud nimekiri koos täidetud ülekande blankettidega.

Õiend koos kahe ülekannete nimekirjaga varustatakse panga ametiisikute allkirjadega. Peale selle lüüakse nimekirja esimesele eksemplarile ja õiendile panga vapipitsati jäljend.

Ülekannete nimekirja teine eksemplar, millel on sideettevõtte märkused vastuvõetud ülekannete numbrite ning väljaantud kviitungi numbriga, tagastatakse pangale koos algkviitungiga, mis on kirjutatud ülekannete üldsumma peale, ja paigutatakse päevadokumentide kausta.

315. Sideministeeriumi ettevõtete kaudu teostatavate ülekannete väljamaksmine, mis on adresseeritud ettevõtetele,

organisatsioonidele, asutustele ja volinikkudele, toimub sõltumatult summa suurusest ülekande summa ülekanmise teel pangas olevatele arveldus- ja jooksvatele kontodele.

Ülekanded üksikisikutele ning nende ettevõtete, organisatsioonide ja asutuste volinikkude nimele, kellel ei ole pangas jooksvaid kontosid, samuti ka kõik ülekanded punktidesse, kus puuduvad pangaasutused, makstakse sideettevõtete poolt välja sularahas või kantakse ülekande saaja avalduse põhjal tema kontole hoiukassas, mis on avatud vastavalt kehtivatele eeskirjadele.

316. Postiülekannete summade ülekanndmine saajate kontodele Riigipangas toimub sideettevõtte poolt Riigipangale esitatavate korralduste põhjal, milles on näidatud saaja nimetus, arveldus- või jooksvate kontode numbrid, ülekannete arv ja kogusumma iga saaja järgi.

Riigipanga asutustes, kus arvepidamine on mehhaniseeritud, esitab sideettevõtte korralduse-registri, mis täidetakse mehhaniseeritud arvepidamise nõudmiste kohaselt, «Posti reeglite» lk. 308 toodud vormi järgi, ning kohandatakse selles antud reeglite § 1324 juhistele.

Korraldus-register täidetakse sideettevõtte poolt neljas eksemplaris, millest 1. ja 2. eksemplar esitatakse pangale sideettevõtte ülekannete operatsioonide kontolt korraldus-registri üldsumma mahakandmiseks ning üksikute summade kandmiseks ülekande saajate kontodele. Peale kontodele kandmist paigutatakse korralduse-registri esimene eksemplar panga päevadokumentide juurde, kuid 2. eksemplar lõigatakse üksikuteks ribadeks, mida kasutatakse lisadena ülekande saajate kontoväljavõtete juurde.

Korralduse-registri 3. eksemplari kasutab sideettevõtte ülekande saajale teate saatmiseks ülekande teostamisest saajate kontodele pangas. Nendele teadetele pannakse juurde ülekandetalongid.

Korralduse-registri 4. eksemplar jääb sideettevõttele.

Riigipanga asutused teatavad sideministeeriumi ettevõtetele, kellel on antud pangas ülekandeoperatsioonideks kontod, oma klientuuri arveldus- ja jooksvate kontode numbrid.

317. Teostades igakuulist kassadistsipliini kontrolli ettevõtetes, organisatsioonides ja asutustes, kontrollivad Riigipanga esindajad kohapeal dokumentaalsete andmete najal nende ülekannetega teostatavate arvlemiste õigsust, mis tehakse aktsepteeritud tšekkidega sideettevõtete kaudu.

TEINE OSA

KOHALIKUD (SAMALINNALISED) ARVELDUSED KAUPADE JA TEENUSTE EEST

I peatükk

ULDSÄTTED

318. Arveldused materiaalsete väärtuste, kaupade ja osutatud teenuste eest hankijate ja ostjate vahel, kes asuvad ühes linnas või asustatud punktis, või kes asuvad mitmesugustes punktides, kuid keda teenindatakse ühe ja sama või mitmete samalinnaliste pangaasutuste poolt, nimetatakse kohalikkudeks (samalinnalisteks) arveldusteks.

Riigipanga Kontorite juhatajatel on antud õigus kinnitada linnalähedaste pangaasutuste nimekirja, kelle kliendid, sidetingimuste kohaselt vabariikliku, krai või oblasti keskusga viiakse üle samalinnaliste arvelduste korrale.

319. Kohalikud arveldused ettevõtete, organisatsioonide ja asutuste vahel toimuvad:

a) vastastikuste nõudmiste aktsepteerimise teel, tasaarvestuseta ja tasaarvestamisega;

b) ostjate maksukorraldustega hankijate faktuuride tasuks — ettemaksmise või järelmaksmise korras;

c) plaaniliste maksude korras;

d) tšekkidega limiteeritud tšekiraamatutest;

e) panga poolt aktsepteeritud ja mitteaktsepteeritud arveldustšekkidega.

Ühe või teise arveldusvormi rakendamine määratakse ostja ja hankija vahelisel kokkuleppel, välja arvatud käesoleva instruksiooni punktides 321, 361 ja 385 ettenähtud juhtumid.

320. Arveldused kuni 100 rublani teostatakse ainult sularahas. Kontorite juhatajatel on õigus tõsta seda summat kuni 500 rublani.

Majandusorganite arveldusi kuni 1000 rublani võib teostada sularahas, maksukorraldustega, arveldustšekkidega, tšekkidega limiteeritud tšekiraamatutest ja maksunõuetega.

Maksunõudeid võetakse pankka inkassoks alates 250 rublast.

Samalinnaliste arvelduste osas on Kontorite juhatajatel õigus alandada aktsepteeritud korras inkassoks vastuvõetavate maksunõuete minimaalsummat, ka alla 250 rubla käesoleva instruksiooni p. 35 lit. «a», «b», «c»-s ettenähtud juhtudel.

TASS'i ja Üleliidulise Poliitiliste ja Teadusalaste Teadmiste Levitamise Ühingu (ja tema osakondade) poolt väljakirjutatud maksunõuded võetakse vastu inkassoks alates 100 rublast.

321. Eelarveliste asutuste makseid ettevõtetele ja majandusorganisatsioonidele *osutatud teenuste* eest võib teostada iga kohaliku arvelduse kehtiva vormi teel.

Eelarveliste organisatsioonide ja asutuste makseid (sealhulgas ka masina-traktorijaamad) materiaalsete väärtuste eest teostatakse:

a) kuni 500 rublani — sularahas, maksukorraldustega või panga poolt aktsepteeritud arveldustšekkidega;

b) 500 rubla ja rohkem — ainult maksukorraldustega või panga poolt aktsepteeritud arveldustšekkidega. Liiter «a» ja «b»-s nimetatud arvelduste teostamine inkassonõudmiste aktseptvormi süsteemi kohaselt ei ole lubatud.

II p e a t ü k k

ARVELDUSTE AKTSEPTVORM

I j a g u. Arvelduste juhised

322. Kohalikud arveldused aktsepteerimise korras teostuvad hankija poolt inkassoks esitatud maksunõuete järgi, mis kirjutatakse välja pärast kauba väljasaatmist (teenuste osutamist).

Maksunõudes peab olema vihje lepingule või tellimusele, valitsuse määrusele või «lepingueelsele saadetisele» ja peab olema näidatud ostja poolt kauba vastuvõtmise kuupäev, samuti ka ostjale arвете ja teiste dokumentide saatmise kuupäev.

Mainitud rekvisiitide puudumisel maksunõudeid panga poolt inkassoks vastu ei võeta.

Moskvas ja Leningradis on hankijad kohustatud andma maksunõuded inkassoks, juurde lisades nendele faktuurid.

Arvelduste täpsuse kindlustamiseks on Riigipanga Kontorite juhatajatel õigus kehtestada neis linnades, kus see osutub vajalikuks, inkassoks antavate maksunõuete vastu võtmist koos faktuuridega.

323. Panka inkassoks esitatud maksunõuete tasumise vastu on ostjal õigus kahe päeva jooksul, välja arvatud maksunõude pank saabumise päev, keelduda maksunõude aktseptist.

Näide 1. Maksunõue on esitatud inkassoks 4. aprillil. Ostjal on õigus avaldada aktseptist keeldumist mitte hiljem kui pangaoperatsioonide lõpetamisel 6. aprillil.

Näide 2. Maksunõue on esitatud inkassoks 7. aprillil; 8. aprill ei ole tööpäev ja seda arvesse ei võeta. Ostjal on õigus avaldada aktseptist keeldumist mitte hiljem kui pangaoperatsiooni lõpetamisel 10. aprillil.

324. Maksunõue, mille aktseptist keeldumist ostja ei ole teatanud p. 323-s tähendatud tähtaja jooksul, tasutakse järgmisel päeval (toodud näidetes tasutakse maksunõuded 7. ja 11. aprillil).

325. Riigipanga Kontorite juhatajatel on õigus pikendada aktsepteerimise tähtaega kuni nelja tööpäevani ja vastavalt ka maksetähtpäeva nendele maksjatele, kes asuvad väljaspool asustatud punkti, kus asub pangaasutus.

Pärast seda, kui on saadud kontori luba aktsepti tähtpäeva pikendamise kohta, teatab ostja pank sellest antud ostja põhilisi hankijaid teenindavatele samalinnalistele osakondadele, et need saaksid hankijaid tähtpäeva pikendamisest informeerida ja arvestada maksunõuete registrites krediteerimise tähtpäeva.

Antud juhtudel tuleb maksunõuete inkassoks vastu võtmisel nõuda hankijalt, et ta koostaks ostjatele, kelle aktsepteerimise tähtaega on pikendatud, eraldi maksunõuete registrid.

326. Aktseptita summade mahakandmine ostjate kontodelt kohalikkude arvelduste puhul toimub samade operatsioonidega, mis on loetletud käesolevas instruksioonis p. 35, 36 ja 37 ning teostatakse operatsioonipäeva jooksul maksunõude maksja pank saabumise päeval.

327. Teraviljasalve maksunõudeid leivasaaduste eest,

Naftaturustuse Peavalitsuse nõudeid naftatoodete eest, viinatööstuse nõudeid leivaviina ja viinatoodete eest, leivaküpsetamise organisatsioonide nõudeid leiva-saiatoodete eest võetakse panga poolt vastu inkassoks vaid tingimusel, et hankija ja ostja vahel oleks kokkulepe nende nõuete aktseptita tasumiseks.

328. Kohalikkude arvelduste muus osas kehtestatakse teiselinnaliste arvelduste aktsepteerimiseks kinnitatud reeglid panga poolt täieliku ja osalise aktseptist keeldumise, aktseptita tasumise ja kontrolli üle, samuti ka arvelduste reeglite rikkumise vastutuse üle.

II ja g u. Operatsioonide vormistamine ja arvestus

329. Kohaliku arvelduse inkassooperatsioonide vormistamine ja arvestus teostub sama korra kohaselt, nagu teiselinnaliste arvelduste juures, alltoodud erinevustega.

330. Inkassoks sisseantud maksunõuded esitatakse kohalikkudeks arveldusteks kinnitatud vormide kohaselt.

Kui hankijat ja maksjat teenindab üks pangaasutus, kirjutab hankija välja ja esitab panka iga maksja kohta eraldi maksunõuete komplekti blankettidel vorm 881 kolmes eksemplaris, millest 1. eksemplar jääb tasumise juures memoriaalorderiks, 2. eksemplar antakse üle hankija konto krediteerimiseks ja tema kontoväljavõtte lisaks, 3. eksemplar aga saadetakse pärast tasumist maksjale koos konto väljavõttega.

Kui hankija ja maksja arvelduskontod asuvad mitmes samalinnalises pangaasutuses, esitatakse maksunõuded hankija poolt teda teenindavasse panka neljas eksemplaris, blankettidel vorm nr. 882, ning kõik neli eksemplari antakse hankija panga poolt üle maksja pangale tingimata maksunõuete vastuvõtmise päeval. Maksunõude vorm nr. 882 1. eksemplari kasutatakse orderina maksja kontolt vahendite mahakirjutamiseks ning säilitatakse päevadokumentide kaustas; 2. ja 3. eksemplar tagastatakse pärast tasumist hankija pangale, kus 2. eksemplari kasutatakse hankija konto krediteerimiseks ja 3. eksemplar lisatakse tema konto väljavõtte juurde; 4. eksemplar lähetatakse pärast tasumist maksjale koos konto väljavõttega.

331. Juhtudel, kui kehtivate instruksioonide kohaselt käibemaksu summa peab olema maksunõudes kandmiseks

riigituludesse eraldi näidatud, möödudes hankija kontost, esitatakse maksunõuded panka eriblankettidel, ja nimelt: kui hankija ja maksja kontod asuvad ühes pangaasutuses — vorm nr. 845 järgi 4-jas eksemplaris, millest 1. kasutatakse memoriaalorderina, 2. tagastatakse peale tasumist maksjale, 3. saadetakse rahandusorganile teatena käibemaksu laekumise kohta ja 4. maksjale koos konto väljavõttega.

Kui hankija ja maksja kontod asuvad mitmes samalinnalises pangas, esitatakse maksunõuded järgmiste vormide järgi:

a) vorm nr. 846 järgi 5-es eksemplaris juhul, kui käibemaks kuulub riigituludesse kandmisele maksja pangas (näiteks käibemaks realiseeritud piirituse ja viina tööstuse saadustest);

b) vorm nr. 848 järgi 5-es eksemplaris juhul, kui käibemaks kuulub riigituludesse kandmisele hankija pangas (näiteks käibemaks Teraviljasalve organisatsioonide leivaasaduste ja looma söödavilja realisatsioonist).

Kõik viis vormide nr. 846 ja 848 järgi täidetud maksunõuet saadetakse hankija panga poolt ostja pangale. Vorm nr. 846 eksemplare kasutatakse järgmiselt: 1. eksemplar jääb memoriaalorderiks; 2. ja 3. eksemplar tagastatakse pärast tasumist hankija pangale, kus 2. eksemplar võetakse konteerimise aluseks ja 3. lisatakse hankija konto väljavõtte juurde; 4. eksemplar lisatakse maksja panga poolt rahandusorgani konto väljavõttele käibemaksu alal ja 5. lähetatakse maksjale.

Kõik vorm nr. 848 eksemplariid, välja arvatud 4. eksemplar, omavad samasuguseid funktsioone kui vastavad vorm nr. 846 eksemplariid, kuid 4. eksemplar tagastatakse pärast tasumist hankija pangale, kus pärast käibemaksu kandmist riigituludesse lähetatakse see rahandusorganile.

332. Hankija esitab pangale maksunõuded registri juures kahes eksemplaris vorm nr. 885 järgi, mis koostatakse eraldi maksunõuetele:

a) mida ei võeta krediidi kindlustuseks;

b) mida võetakse vastu teelolevate arveldusdokumentide krediidi kindlustuseks, ja mis kuuluvad tasumisele maksjate kontodelt samas pangaasutuses;

c) mida võetakse vastu krediidi kindlustuseks, mille maksjatel on kontod teistes samalinnalistes Riigipanga asutustes või pikaajaliste mahutuste pankades.

333. Krediidi kindlustuseks mittevastuvõetavate maksunõuete registrite esimesi eksemplare ei arvestata kontole nr. 435, ja need hoitakse alal erikaustas juhuks, kui saabub järelepärimisi.

334. Samalinnaliste arvelduste teelolevate arveldusdokumentide pangakrediiti kasutavatelt klientidelt vastuvõetud registri esimesed eksemplarid kantakse vastuvõtmise päeval kontole nr. 435 ja paigutatakse kui koondtähtajalised kohustused selle konto kartoteeki registris märgitud tähtpäevade järjekorras.

Registrite teised eksemplarid tagastatakse hankijatele panga kviitungina.

Maksjaid teenindavatesse samalinnalistesse pankadesse saadetakse inkassoks vastuvõetud maksunõuded ilma registrita.

Kontosse nr. 435 sissekantud registrid kantakse sellelt kontolt maha registris märgitud tähtpäeval, sõltumata sellest, kas registris loetletud maksunõuded on tasutud või mitte.

335. Hankija panga poolt vastuvõetud maksunõuetel märgitud maksetähtpäevad määratakse kindlaks käesoleva instruksiooni p. 324 ja 325 kohaselt.

Kui majandusorgan-hankija kasutab teelolevate arveldusdokumentide krediiti, märgitakse sama tähtpäev ka registri esimesele eksemplarile.

Neil juhtudel, kui maksjateks osutuvad kliendid, kelle kontosid peetakse teistes samalinnalistes Riigipanga asutustes või pikaajaliste mahutuste pangas, pikendatakse registri kindlustustest mahakandmise tähtpäeva ühe päeva võrra.

336. Kaubanduslikkude ja varumisorganisatsioonide osas, kelle teelolevate arveldusdokumentide erilaenu- ja laenukontod reguleeritakse ühel ja samal tähtpäeval ja juhul, kui registris märgitud krediidi tähtpäevad mööduvad enne võlgnevuse järjekordse reguleerimise tähtpäeva, võib maksunõuete registreid mitte kanda kontole nr. 435.

Kaubanduslikkudel organisatsioonidel kantakse laenude viivistatud võlgnevuse tekkimise päeval kontole nr. 435 kõik panga poolt vastuvõetud registrid, mille krediteerimise tähtpäevad pole veel möödunud. Järgnevalt kuuluvad kõik teelolevate arveldusdokumentide krediidi kindlustuseks vastuvõetud registrid kandmisele kontole nr. 435 nende vastuvõtmise päeval (kuni laenude viivistatud võlgnevuse tasumiseni).

337. Maksunõuded, mis kuuluvad tasumisele ilma aktseptita, esitatakse hankija poolt ilma registrita vahetult maksja kontot pidavale operatiivtöötajale ja antakse üle nimetatud töötajale allkirja vastu kandraamatus.

Kui maksjate kontodes on maksunõude esitamise momendil vahendeid, tasutakse nõue viivitamatult. Seejuures ei tehta bilansivälisel kontol nr. 414 mingisugust läbikannet.

Kui maksja kontol puuduvad vahendid operatiivtöötaja poolt vastuvõetud maksunõude tasumiseks, antakse see üle kartoteeki nr. 2 pidavale töötajale kontole nr. 415 kandmiseks ja kartoteeki nr. 2 paigutamiseks.

338. Maksunõudeid, mis kuuluvad tasumisele ilma aktseptita ja on välja kirjutatud maksjatele, kelle kontosid peetakse teistes samalinnalistes Riigipanga asutustes, võib hankija äranägemisel esitada üldises korras teda teenindavale pangale koos registriga ülekandmiseks maksja pangale.

Maksunõuded, mis saabusid maksja panka operatsioonide päeva jooksul, tasutakse eelmises punktis toodud korra kohaselt.

339. Punktides nr. 337 ja 338 näidatud ilma aktseptita tasutavate maksunõuete operatsioonide kord kehtestatakse ka külakooperatiivi poolt aktseptitud maksunõuetele.

340. Kohalikkude maksunõuete registreerimine maksja pangas toimub erizurnaalis vorm nr. 307 järgi.

Ilma aktseptita tasutavaid maksunõudeid registreeritakse ainult nende üleandmisel kartoteeki nr. 2 selle kartooteegi juurde kuuluvasse žurnaali.

Teistelt samalinnalistelt Riigipanga asutustelt või pikaajaliste mahutuste pankadelt saadud maksunõuete žurnaali ärakiri tuleb välja panna maksjatele teadmiseks hiljemalt järgmise päeva hommikul pärast maksunõuete vastuvõtmist hankija panga poolt.

341. Täielikul või osalisel aktseptist keeldumisel esitab ostja pangale kahes eksemplaris avalduse aktseptist keeldumise motiividega.

Mõlemad avalduse eksemplariid kirjutatakse maksja poolt alla.

342. Maksunõuded, mille aktseptist ostjad täielikult keeldusid, kannab pank aktseptist keeldumise avalduse saamise päeval maha bilansiväliselt kontolt nr. 414 ilma järgneva arvestamiseta bilansivälisel kontol nr. 416. Maksu-

nõude esimene eksemplar koos aktseptist keeldumise avalduse esimese eksemplariga lisatakse bilansivälisele sissetuleku-väljamineku koondorderile vorm nr. 10. Ülejäänud maksunõude komplekti eksemplarid koos aktseptist keeldumise avalduse teise eksemplariga antakse üle hankijale hiljemalt järgmisel päeval.

Osalisel aktseptist keeldumisel kantakse keeldumise summa konto nr. 414 kreditesse, kuid maksunõuded aktsepteeritud summas jäävad kartoteeki nr. 1 kuni maksumähtpäevani. Aktseptist keeldumise avalduse esimene eksemplar lisatakse maksunõudele, teine aga antakse hankijale.

343. Maksunõuded, mis kuuluvad tasumisele samal päeval, kuid jäid tasumata ostjatel vahendite puudumise tõttu, kantakse kartoteegist nr. 1 kartoteeki nr. 2 ühes loendis koos tasumata jäänud teiselinnaliste maksunõuetega.

Kui maksja kontol ei ole küllaldaselt vahendeid täielikuks tasumiseks, toimub kohalikkude maksunõuete osaline tasumine alates 1000 rublast. Osalise tasumise kohta koostatakse memoriaalorder vorm nr. 5 järgi kolmes eksemplaris. Orderi esimene eksemplar suunatakse raamatupidamise žurnaali kandmiseks, teine lisatakse hankija isikukonto väljavõtte juurde; kolmas lähetatakse maksjale koos tema konto väljavõttega.

Juhul kui hankija konto asub teises samalinnalises Riigipanga asutuses, koostatakse order vorm nr. 8 järgi neljas eksemplaris, nendest teine ja kolmas eksemplar lähetatakse hankija pangale.

Maksunõude järgi tasumata jäänud summa kantakse kontolt nr. 414 kontole nr. 415.

344. Maksunõuete tasumine kartoteegist nr. 2 toimub maksjate kontole vahendite laekumisel, seaduses ettenähtud järjekorras, makstes viivist hankija kasuks 0,01% iga viivistatud päeva eest.

III p e a t ü k k

ARVELDUSED MAKSUKORRALDUSTEGA

I j a g u. Arvelduste juhised

345. Kohalikud arveldused maksukorraldustega (edaspidi nimetatud korraldustega) teostatakse:

a) saadud kaupade ja osutatud teenuste eest;

- b) ettemaksu korral kaupade eest;
- c) kreditoorse võlgnevuse kustutamise korral.

346. Korraldust võib esitada pangale 10 päeva jooksul, arvates korralduse väljakirjutamise päevast. Väljakirjutamise päeva arvesse ei võeta.

347. Korraldused, mis sisaldavad andmeid selle kohta, et ostja on kauba kätte saanud (kauba väljastamise kuupäev, faktuuri number ja kuupäev), võtab pank täitmisele niihästi sel juhul, kui ostja kontol on vahendeid maksu teostamiseks kui ka vahendite puudumisel või kui neid pole küllaldaselt. Viimasel juhul võtab pank korralduse vastu, paneb selle kartoteeki nr. 2 järjekorda ja see tasutakse viivise arvestamisega võrdsetel alustel viivistatud maksunõuetega, mis on omandanud täitedokumendi jõu.

Sama korra kohaselt võtab pank täitmisele makskorraldused:

a) ettevõtete, organisatsioonide, asutuste ja kolhooside kasuks osutatud teenuste eest, kui on olemas märges osutatud teenuseid kinnitava dokumendi numbrile ja kuupäevale;

b) kreditoorse võlgnevuse tasumise korral, kui on viidatud võlgnevuse iseloomule.

Selles punktis nimetatud korraldusi võib pangale esitada nii ostja kui ka hankija.

348. Korraldusi, mis ei sisalda andmeid ostja poolt kauba kättesaamise kohta, võtab pank maksjalt vastu ainult siis, kui tema kontol on maksmiseks vajalikke vahendeid.

Korraldusi osutamata teenuste eest ei võta pank täitmiseks vastu, välja arvatud korraldused vahendite kandmiseks autotranspordi organisatsioonide kontodele. Sel juhul peab autotranspordi organisatsiooni dokumendil olema vihje eelseisvate autovedude ja teiste tööde hinna kohta, seda ka sel juhul, kui maksja kontol on vahendeid.

349. Juhtudel kui kaup väljastatakse hankija poolt pärast ettemaksu teostamist, on maksjal õigus korralduse esitamisel nõuda pangalt kinnitust vahendite kandmise kohta hankija kontole.

Nimetatud korralduse võtab pank täitmisele ainult sel tingimusel, kui maksja kontol on maksu teostamiseks vahendeid ja korralduses on näidatud hankija faktuuri number ja kuupäev.

II jagu. Operatsioonide vormistamine maksukorraldustega arveldamisel

350. Kohalikkude arvelduste puhul kaupade ja teenuste eest maksukorraldustega, kui hankijat ja ostjat teenindatakse ühe ja sama panga poolt, esitatakse need korraldused ostja poolt blankettidel vorm nr. 877.

351. Juhtudel kui hankijat ja ostjat teenindavad erinevad samanimelised pangad, esitatakse maksukorraldus panka vorm nr. 878 järgi.

352. Korralduse vorm nr. 877 komplekt koosneb kolmest eksemplarist: 1. eksemplari kasutatakse memoriaalorderina maksja konto debiteerimiseks, 2. eksemplar on saaja konto krediteerimiseks ja selle konto väljavõtte lisaks, 3. eksemplar tagastatakse korralduse esitajale panga kviitungina.

353. Korralduse vorm nr. 878 komplekt koosneb neljast eksemplarist: 1. eksemplari kasutatakse memoriaalorderina maksja konto debiteerimiseks, 2. ja 3. lähetatakse pärast maksmist rahasaajat teenindavale pangale, kus 2. eksemplar jääb panka päevadokumentide kausta ja 3. lisatakse saaja konto väljavõtte juurde; 4. eksemplar tagastatakse maksjale panga kviitungina.

354. Saadud kauba eest hankijatele kuuluvate summade tasumiseks peavad ostjad märkima korraldustes rekvisiidis «mille eest»:

«« . . . » 195 . . . a. saadud kauba eest, arve nr. « . . . » 195 . . . a. järgi».

355. Vaatamata sellele, kes need korraldused pangale esitab (kas ostja või hankija), tuleb need üle anda maksja arvelduskontot pidavale operatiivtöötajale.

356. Ostjate korraldused võetakse pärast kontrollimist panga poolt täitmiseks vastu, kui nende kontodel on vahendeid, ja maksukorralduste summad kantakse ostjate arvelduskontodelt maha.

Korraldused võetakse ka ostja kontol vahendite puudumisel vastu, kui korralduses on märgitud, et kaup on kätte saadud, või teenused osutatud, või kreditoorse võlgnevuse katteks.

Operatsioonitöötaja lööb pärast selliste korralduste vormistamise õigsuse kontrollimist korralduse kõikidele eksemplaridele templijäljendi: «Vahendeid ei ole, korraldus

võetud järjekorda» ning märgib neile kuupäeva ja oma allkirja. Korralduse viimane eksemplar antakse kliendile kviitungina tagasi, teised eksemplarid suunatakse aga kartoteeki nr. 2 pidavale töötajale.

357. Kui maksjate kontodel pole küllaldaselt vahendeid järjekorda vastuvõetud korralduste täielikuks tasumiseks, tasutakse need osaliselt, mitte aga alla 1000-rublalise summa suuruses. Korralduste osaline tasumine vormistatakse sama korra kohaselt, kui nõudmiste osaline tasumine (vt. käesoleva instruksiooni p. 343).

Iga osaliselt tasutud summa märgitakse korralduse teisel küljel kahel eksemplaril ja tuuakse välja maksujäak. Korralduse esiküljele lüüakse templijäljend «Osaline tasu» ja korraldus antakse tasumata jäänud summas üle kartoteeki nr. 2.

358. Kartoteeki nr. 2 üleantud korraldused registreeritakse bilansivälise konto nr. 415 žurnaali ja kantakse selle konto deebetisse. Korralduste tasumine kartoteegist nr. 2 toimub korras, mis kehtestatud tasutavate maksude järjekorrale, vastavalt maksjate kontodele vahendite laekumisele, koos 0,01% viivise juurdearvestamisega iga viivistatud päeva eest.

359. Kartoteegis nr. 2 täielikult või osaliselt tasutud korralduste summad kantakse konto nr. 415 kreditiisse.

360. Kui ostja peab esitama hankijale panga kinnituse selle kohta, et vahendid on kantud hankija arvele, lööb operatsioonitöötaja, pärast korralduse täitmiseks vastuvõtmise võimaluse kontrollimist ja pärast selle summa ostja konto deebetisse kandmist, korralduse viimase eksemplari teisele küljele templiga pealdise:

«Pöördel nimetatud korralduse summa rbl.
..... (summa sõnades ja numbrites) on maha
kantud maksja kontolt, ja kantud (kuupäev) saaja
kontole nr. ».

Juhtudel, kui hankija konto asub teises samalinnalises pangas, peab pealdisel olema järgmine tekst:

«Pöördel nimetatud korralduse summa rbl.
..... (summa sõnadega ja numbritega) on
maha kantud maksja kontolt ja kantakse üle
(kuupäev) saaja konto nr. panka (märgitakse
hankija panga nimetus)».

Korralduse pöördel tehtud pealdis vahendite mahakandmise kohta maksja kontolt kirjutatakse alla panga vastutava töötaja poolt ja kinnitatakse Riigipanga vapi pitsatiga.

IV peatükk

ARVELDUSED ARVELDUSTŠEKKIDEGA

I jagu. Üldsätted

361. Panga poolt aktsepteerimata arveldustšekke kasutatakse kohalikkude arvelduste jaoks ettevõtete, organisatsioonide ja asutuste vahel (välja arvatud eelarvelised organisatsioonid ja masina-traktorijaamad) kaubalis-materiaalsete väärtuste ja teenuste eest.

Panga poolt aktsepteeritud arveldustšekke kasutatakse järgmistel juhtudel:

a) posti teel teostatavate ülekannete ja postipakkide saatmise korral arvelduste puhul sideministeriumi ettevõtete;

b) arvelduste puhul raudtee-, vee-, õhu- ja autotranspordi organisatsioonidega kaubaveo ja sõitjate grupiveo korral koos nende pagasiga;

c) eelarveliste organisatsioonide (selle hulgas ka masina-traktorijaamad) arvelduste puhul ettevõtete, organisatsioonide ja asutustega summades alates 500-st rublast ja rohkem kaubalis-materiaalsete väärtuste eest.

362. Arveldusi leivasaaduste, naftasaaduste, leivaviina ja viinasaaduste eest ning samuti kapitaalehituse alal ei saa teostada arveldustšekkidega.

363. Panga poolt tasumiseks vastuvõetud tšeki miinimum on 100 rubla.

Tšekke, mille summa on alla 100 rubla, võtab pank vastu eelarvelistelt asutustelt ja ametiisikutelt arveldusteks ülekannete eest deposiidi arvetelt sideettevõtete ja rahandusorganeilt tulude tagastamisel.

364. Arveldustšekk on maksev 10 päeva, arvates tema väljakirjutamise päevast.

365. Majandusorgan, kelle nimele arveldustšekk on välja kirjutatud, võtab selle vastu täies summas. Tšeki summa tagasimaksmine sularahas, ja ka tšeki ümbervahetamine sularaha vastu on keelatud.

II j a g u. Maksude vormistamine arveldustšekkidega

366. Kui maksjat ja arveldustšeki järgi raha saajat teenindab üks ja sama pank, esitab tšeki järgi raha saaja pangale arveldustšeki kahes eksemplaris koos vorm nr. 898 kohaselt koostatud registriga, millest ühte eksemplari kasutatakse memoriaalorderina, teine aga tagastatakse esitajale pangakviitungina registri ja tšekkide vastu võtmise kohta.

Kui maksjate kontod asuvad teistes samalinnalistes pankades, koostatakse registrid iga maksjat teenindava panga kohta eraldi ja esitatakse saaja poolt pangale kolmes eksemplaris. Esimest eksemplari kasutatakse memoriaalorderina, teine lisatakse FVK kreditaaviisi juurde ja kolmas tagastatakse esitajale panga kviitungina.

Organisatsiooni, kes esitab tšeki tasumiseks, pitser ja allkiri paigutatakse ainult registri esimesele eksemplarile.

367. Sissekanne saaja isikukontosse tehakse registri üldsummas (FVK aviisi järgi), kuid tšeki andja isikukontosse kantakse sisse summad eraldi iga tšeki kohta.

Pärast tšekkide kandmist maksja isikukontole lüüakse igale tšekile templijäljend «Läbikantud» ja tšekk säilitatakse koos registriga päevadokumentide kaustas.

368. Vahendite puudumisel ostja kontol ei võta pank registrit koos arveldustšekkidega täitmisele, vaid tagastab need otsekohe hankijale.

Kui tšeki andja konto seisu tõttu on võimalik tasuda vaid osa registrisse sissekantud tšekkidest, kustutatakse ülejäänud tšekid registrist ja tagastatakse hankijale tema allkirja vastu registri mõlemal eksemplaril.

III j a g u. Juhised arveldusteks aktsepteeritud tšekkidega

369. Klient, kes soovib teostada arveldust aktsepteeritud tšekiga, kirjutab kehtiva vormi järgi välja arveldustšeki tasumisele kuuluva summa suuruses selle organisatsiooni nimele, kellega arveldamiseks nimetatud tšekk on määratud, ja esitab selle koos arveldusega teda teenindavale pangale aktsepteerimiseks.

370. Pank võtab tšeki aktsepteerimiseks vastu, pidades kinni järgmistest tingimustest:

a) kui tšeki aktseptiks esitamise ajaks on maksja kontol küllaldane vahendite jääk;

b) kui arvelduste puhul sideministeeriumi ettevõtetega on tšekk välja kirjutatud selle sideettevõtte nimele, kellel on selles pangas isikukonto nr. 3 «Ülekande-operatsioonide alal».

371. Sideministeeriumi ettevõtete kaudu ülekannete teostamiseks määratud tšekid aktsepteeritakse panga poolt käesoleva instruksiooni, p. 308—313 ettenähtud juhiste kohaselt.

Aktsepteeritud tšekkide summad deposeeritakse pangas erikontol.

Tšeki osaline aktsept ei ole lubatud.

Aktsepteeritud tšeki summat ei või arestida ega pöörata temale nõudmisi pretensioonide puhul tšeki andja vastu.

Pank ei kanna vastutust tšeki aktsepteerimise võltsitud pealdise eest.

372. Maksjatelt saadud panga poolt aktsepteeritud arveldustšekid esitab saaja teda teenindavale pangale nende summade kandmiseks oma kontosse.

373. Kasutamata jäänud aktsepteeritud tšeki summat võib taastada tšeki andja kontole. Kui tšeki andja kaotas tšeki, võib tšeki summat taastada tšeki andja kontole vaid tšeki maksvuse tähtaja möödumisel ja organisatsiooni, kelle nimele tšekk oli välja kirjutatud, õiendi esitamisel, mis tõendab, et tšekk ei ole tasumiseks vastu võetud.

Kui aktsepteeritud tšeki kaotas transpordiorganisatsioon või sideettevõtte, võib kaotatud tšeki summat kanda nende kontole selle organisatsiooni, kes kaotas tšeki, kirjaliku avalduse põhjal tingimusel, et esitatakse tšeki andja tõend selle kohta, et nimetatud tšekk oli tegelikult välja kirjutatud selle transpordiorganisatsiooni või sideettevõtte nimele osutatud teenuste tasumiseks.

Niisugune tšekk tasutakse nõudeaja aegumise tähtpäeva piirides pangaasutuse juhataja loal.

374. Pank on kohustatud valvama selle üle, et arveldustšekke ei esitataks panka sihiga ajutiselt kõrvaldada tšeki andja kontolt vahendeid, mis kuuluksid sellele kontole esitatud pretensioonide katmiseks. Selleks on pank kohustatud selgitama kasutamata aktsepteeritud tšekkide summade taastamiseks tšeki andjate kontodele tagastamise põhjusi.

Kuritarvidustest ja aktsepteeritud tšekkidega arvelduste juhiste rikkumise juhtumeist teatab pank niisuguste klientide kõrgemalseisvale organisatsioonile ja võtab viimaselt aktsepteeritud tšekkidega arveldamise õiguse.

375. Aktsepteeritud tšeki tasumiseks mitteesitamisel 18 kuu 10 päeva jooksul arvates tšeki väljakirjutamise päevast, kantakse selle tšeki summa liidu eelarve tuludesse. Selliste tšekkide väljaselgitamiseks peab pank perioodiliselt, kuid mitte harvem kui 1 kord kuus, läbi vaatama aktsepteeritud tšekkide žurnaali.

IV ja g u. Aktsepteeritud tšekkidega arvelduste vormistamine ja arvestus

376. Arveldustšeki aktsepteerimiseks esitab maksja teda teenindavale pangale tšeki koos arveldusega, mis koostati blanketil vorm nr. 897, ühes eksemplaris.

377. Operatsioonitöötaja, kes võttis arveldustšeki vastu aktsepteerimiseks, kontrollib allkirjade ja pitseri vastavust tšekil ja arveldusel pangas olevatele allkirjaproovidele ja samuti kontrollib ka tšeki ja avalduse rekvisiite; kirjutab avaldusele alla ning vormistab aktsepteerimise pealdisega tšekil: «Aktsepteeritud (kuupäev)». Nimetatud pealdis kinnitatakse kahe allkirjaga: Operatsioonitöötaja ja kontrollija allkirjaga ning varustatakse panga vapi pitsati jäljendiga. Kontrollija kirjutab samuti pärast operatsiooni sisulist kontrollimist tšeki aktsepteerimise avaldusele alla, kasutades kontrollimisel avalduses ja tšekil näidatud maksu sihituse andmeid.

378. Aktsepti pealdises ei ole lubatud mingisuguseid parandusi.

* Riigipanga asutused võivad aktsepteerida tšekke ainult nende täies summas.

379. Aktsepteeritud tšeki summa kannab pank tšeki andja arveldus- (jooksvalt) kontolt maha, pärast seda antakse aktsepteeritud tšekk selle esitajale allkirja vastu avaldusel. Avaldus antakse konto nr. 220 «Aktsepteeritud tšekid, krediteerimiseks» ning pärast läbikandmist raamatupidamise žurnaalist paigutatakse ta päevadokumentide kausta.

380. Aktsepteeritud tšekkide analüütilist arvestust peetakse žurnaalis vorm nr. 358.

381. Aktsepteeritud tšekkidega arveldamisel sideministeeriumi ettevõtetega saavad viimased neid teenindavalt Riigipanga asutuselt tšekke aktsepteerima volitatud ametiisikute allkirjaproovid ja panga vapipitsati jäljendi.

Riigipank on kohustatud õigeaegselt teatama antud rajooni sideasutusele aktsepteerimisest või vapipitsati muutmisest.

382. Ettevõtted, organisatsioonid ja asutused esitavad nende poolt vastuvõetud aktsepteeritud tšekid tasumiseks panka, kus peetakse raha saajate kontosid, registriga vorm nr. 898 järgi kahes eksemplaris. Kui maksjate kontod peetakse teistes samalinnalistes Riigipanga asutustes, esitatakse tšekkide registrid sama vormi järgi, kuid kolmes eksemplaris, mis on koostatud eraldi iga maksjat teenindavale pangale. Registri esimest eksemplari kasutatakse memoriaalorderina, teine eksemplar lisatakse FVK aviisi juurde koos tšekkidega, registri viimane eksemplar tagastatakse esitajatele panga kviitungina.

383. Aktsepteeritud tšekkide vastuvõtmisel transpordiorganisatsioonidelt peab pank jälgima, et tšekil oleks pöördel tasumise koha konventsioonitempli jäljend, tšeki vastuvõtmise kuupäev ja transpordiorganisatsiooni laekuri allkiri, kes tšeki vastu võttis. Tšekkide vastuvõtmisel sideettevõtelt aga sideettevõtte templi jäljend ja tšeki vastuvõtmise kuupäev.

384. Aktsepteeritud tšekid, mida tasumiseks vastu ei võetud nende ebaõige vormistamise, tähtaja möödumise või teiste põhjuste tõttu, lülitatakse registrist välja ja tagastatakse neid esitanud organisatsioonile.

Riigipanga asutus, kes võttis vastu tasumiseks aktsepteeritud tšekke, kannab nende summa neid esitanud organisatsiooni konto kreditiisse ja konto nr. 220 deebetisse. Kui tšekid olid aktsepteeritud teise Riigipanga asutuse poolt, debiteeritakse kontot nr. 263 maksja pangas kontolt nr. 220 summade mahakandmiseks.

Tasutud tšekid kustutatakse templijäljendiga «Läbi-kantud» ja paigutatakse koos registriga päevadokumentide kausta.

V p e a t ü k k

ARVELDUSED KAUPADE JA TEENUSTE EEST TSEKKIDEGA LIMITEERITUD TŠEKIRAAMATUTEST

I j a g u. Üldsätted

385. Samalinnaliste arvelduste puhul kaupade ja osutatud teenuste eest võib kasutada limiteeritud tšekiraamatu tšekke järgmistel juhtudel:

a) Juhatause või Riigipanga kontori korralduse põhjal Riigipanga asutuse poolt — seoses ettevõtete ja organisatsioonide üleviimisega krediteerimise ja arvelduste eri-režiimile;

b) panga osakonna juhataja (kontori operatsioonide valitsuse ülema) korraldusel panga kontrolli kõvendamiseks üleplaaniiliste materiaalsete väärtuste varude ja nende õigeaegse realiseerimise üle;

c) hankijate nõudmisel (korratute maksjate osas) või ostjate taotlusel arveldamiseks hankijatega ning samuti panga initsiatiivil maksudistsipliini kõvendamise eesmärgil. Niisugustel juhtudel esitab Riigipanga osakond kõrgemal-seisvale kontorile majandusorganite loetelu, keda kavatakse üle viia arveldustele limiteeritud tšekiraamatust tšekidega.

Loetelusse võib sisse võtta nii üksikud hankijad arveldamiseks ühe kindla või mitme kohaliku ostjaga kui ka üksikud ostjad arveldamiseks konkreetsete või kõikide kohalikkude hankijatega.

Riigipanga kontorite juhatajad vaatavad läbi nimetatud taotlused ja kinnitavad majandusorganite loetelu, kellele lubatakse teostada arveldusi tšekidega limiteeritud tšekiraamatutest.

II j a g u. Arvelduste juhised

386. Limiteeritud tšekiraamatuid annab majandusorganile-maksjale välja see Riigipanga asutus, kes peab antud kliendi arvelduskontot, vorm nr. 895 järgi avaldusekorralduse põhjal.

Väljaantava raamatu limiidisumma kantakse maha raamatuomaniku arvelduskontolt ja deponeeritakse bilansi-konto nr. 219 «Limiteeritud tšekiraamatud» eraldatud isiku-kontos.

Limiteeritud tšekiraamatuid võib välja anda Riigipanga laenude arvel krediteeritavaile majandusorganeile limiidi summa deponeerimisega.

Limiidi summat deponeerimata antakse välja limiteeritud tšekiraamatud samalinnaliste arvelduste alal arveldusteks kaubalis-materiaalsete väärtuste ja osutatud teenuste eest neile ettevõtetele ja organisatsioonidele, kes saavad laenu kaubalis-materiaalsete väärtuste tasumiseks erilaenu arvelt.

387. Iga tšekiraamatu limiit määratakse kindlaks, lähtudes vahendite tarvidusest arveldusteks tšekiraamatus eraldi loetletud hankijaga või iga hankijaga. Limiidi summa tšekiraamatu järgi ei tohi olla alla viie tuhande rubla. Limiiti võib pank täiendada juhul, kui osa tšekke on tšekiraamatus kasutamata mitte üle kahe korra, sealjuures ei tohi uue limiidi kogusumma olla alla viie tuhande rubla.

388. Raamatu kehtivuse tähtaeg piiratakse kolme kuuga. Tšekiraamatu kehtivuse tähtaja pikendamine üle kolme kuu ei ole lubatud ka limiidi täiendamisel.

389. Ühest ja samast tšekiraamatust on lubatud teostada arveldusi mitme samalinnalise hankijaga, kui tšekiraamat ei ole välja antud arveldusteks ühe kindla hankijaga.

390. Ostja annab hankijale tšekke limiteeritud tšekiraamatust pärast kauba väljavalimist. Tšeki nõutavate rekvisiitide hulgas märgitakse, missugusele majandusorganile ja millise faktuuri tasuks (number ja kuupäev) kuulub ülekandmisele tšeki summa.

391. Tšekki võetakse tasumiseks vastu ainult sel juhul, kui see on välja antud selle majandusorgani nimele, kellega teostus arveldus, s. o. kelle nimele on välja kirjutatud tasumiseks kuuluv arve. Arveldusteks vastu võetud tšekide ülekandmine tasumiseks teistele organisatsioonidele, samuti ka tšeki summast sularahas tagasimaks või tšekide vahetamine sularaha vastu on keelatud.

392. Ühe tšekiga võib tasuda nii ühte kui ka mitut ühe ja sama hankija faktuuri, mis on välja kirjutatud maksja — tšekiraamatu omaniku nimele.

393. Tšekkidega võib tasuda summasid alates 100 rublast. Tšekid kirjutatakse välja rublades ja kopikates.

Tšekkidega tasumisele kuuluvate summade alammäära võib vähendada Riigipanga Kontori juhataja korraldusel.

Limiteeritud tšekiraamatute tšekkidele kirjutavad alla isikud, kellel on õigus käsutada pangakontot. Igal tšekil peab olema tšekiraamatu omaniku pitsati jäljend.

394. Tšeki väljakirjutamisel kannab majandusorganmaksja eelmise tšeki kontsult limiidi jäägi väljakirjutatava tšeki kontsule ja arvestab limiidi uue jäägi välja.

See jääk kinnitatakse tšekile allakirjutatud isikute poolt.

395. Limiteeritud tšekiraamatust tšeki vastuvõtmisel tasumiseks on hankija kohustatud kontrollima:

a) kas tšekk on välja kirjutatud arveldusteks antud majandusorganiga ning kas selles on õigesti näidatud faktuuri number ja kuupäev, mille tasuks tšekk on välja kirjutatud;

b) kas tšekile on märgitud maksja nimetus ja tema isikukonto number, samuti ka tšekiraamatu väljaandnud Riigipanga asutuse nimetus.

396. Vastuvõetud tšekid annab hankija teda teenindavale pangale üle.

Hankija pank kannab vastuvõetud tšekkide summad tema arvelduskontole, kandes need maha vastavate maksjate kontodelt.

Valesti vormistatud tšekki pank tasumiseks vastu ei võta ja see tagastatakse majandusorganile, kes selle esitas.

397. Kui maksja pank teeb kindlaks, et väljakirjutatud tšeki summa on suurem kui antud raamatu limiidi vaba jääk, või kui tšekk on välja kirjutatud raamatus mittemimetatud hankija nimele, tagastatakse niisugune tšekk hankija pangale koos tagastamise põhjuste aktiga, mahakandmiseks hankija kontolt. Pärast seda antakse tšekk koos aktiga üle hankijale pretensioonide vahetuks lahendamiseks tšekiandjaga. Akt koostatakse käesoleva instruksiooni lisa vorm nr. 8 järgi. Tšeki andja vastu võetakse nendel juhtudel tarvitusele käesolevas instruksioonis punkt 402 ettenähtud sanktsioonid.

398. Tšekid limiteeritud tšekiraamatutest võetakse panga poolt hankijalt tasumiseks vastu ainult 10 päeva jooksul, arvates nende väljakirjutamise päevast.

399. Kontosse nr. 219 deponeeritud kasutamata jäänud vahendid kantakse raamatu omaniku arvelduskontole või suunatakse laenu katteks, mis oli välja antud käesoleva tšekiraamatu saamiseks, tšekiraamatu kehtivuse tähtpäeva möödumisel pluss 10 päeva või enne tähtpäeva möödumist raamatu omaniku avalduse põhjal.

400. Krediidinspektorid teostavad kohapeal perioodiliselt kontrolli limiteeritud tšekiraamatute tšekkide kasutamise õigsuse ja limiidist kinnipidamise üle arveldustes tšekkidega majandusorganite poolt, kes krediteerivad erilaenuarvete alal ja kasutavad tšekke limiteeritud tšekiraamatutest arveldustel kaupade ja teenuste eest limiidi summat deponeerimata.

401. Vastutust limiteeritud tšekiraamatu tšekkide ebaõige kasutamise, samuti ka kahjumite eest, mis võivad tekkida tšekiraamatu omanikul raamatu kaotamise puhul või üleandmise puhul teisele isikule — kannab tšekiraamatu omanik.

402. Tšekiraamatu omanik, kes andis välja tšeki üle raamatu vaba limiidi jäägi või kasutas tšekki ebaõigesti — kaotab teatud ajaks (Riigipanga osakonna juhataja või kontori operatsioonide valitsuse ülema äranägemisel) õiguse edaspidi kasutada selliseid tšekiraamatuid. Samaaegselt suunab pank vastavad materjalid prokurõrile tšekkidele allakirjutanud isikute kohtulikule vastutusele võtmiseks.

III ja g u. Operatsioonide vormistamine ja arvestus

403. Limiteeritud tšekiraamatute väljaandmine majandusorganitele samalinnalisteks arveldusteks kaupade ja osutatud teenuste eest tasumiseks ja nende tagastamine toimub käesolevas instruksioonis p. 430 ja 448—450 ja järgnevas lisades loetletud korra kohaselt.

Arveldusteks kaupade ja osutatud teenuste eest kasutatakse samu limiteeritud tšekiraamatute blankette nagu arveldusteks transpordiga. Limiteeritud tšekiraamatu väljaandmisel arveldusteks kaupade ja osutatud teenuste eest lüüakse raamatu sisekaanele templijäljend või kirjutatakse käsitsi pealdis: «Samalinnalisteks arveldusteks kaupade ja teenuste eest».

404. Juhtudel, kui limiteeritud tšekiraamat antakse panga poolt välja arveldusteks ühe või mitme kindla hankijaga, märgitakse raamatu esikaane siseküljele, sinna kus on märgitud limiit, nende hankijate nimetused. Hankijate nimetused märgitakse samuti antud raamatu avanud isikukonto pealkirjas (bilansikonto nr. 219) tšekkide tasumise kontrolli eesmärgil.

405. Ettevõtetele ja organisatsioonidele, kes krediteerivad erilaenuarve alal, antakse välja limiteeritud tšekiraamatud avalduse vorm nr. 896 järgi ühes eksemplaris. Avaldusel tehakse Riigipanga osakonna juhataja (kontori operatsioonide valitsuse ülema) nõusolekul pealdis limiidi summa äranäitamisega.

Avaldusele ja tema juurde kuuluvale talongile märgitakse majandusorgani erilaenukonto number, millelt kuuluvad tasumisele väljaantava raamatu tšekid. Nimetatud majandusorganitele limiidi summa kontole nr. 219 deponeerimata väljaantud limiteeritud tšekiraamatud registreeritakse vorm nr. 357 kaartidel, mille pealkirjadena märgitakse raamatu omaniku majandusorgani nimetus ja tema erilaenu konto number, millelt kuuluvad tasumisele hankijate poolt esitatud tšekid.

Iga raamatu kohta märgitakse kaardile raamatu väljaandmise kuupäev, tšekide numbrid ja raamatu kehtivuse tähtaeg.

406. Hankija esitab teda teenindavale pangale tasumiseks vastuvõetud tšekid limiteeritud tšekiraamatutest registriga vorm nr. 898 järgi ja punkt 382-s nimetatud korra kohaselt, nende summade kandmiseks tema arvelduskontosse.

407. Riigipanga asutus, kes teenindab maksjat-tšekiantjat, kui tema juurde saavad registriga vorm nr. 898 järgi hankija poolt vastuvõetud tšekid, kontrollib enne tšekide summade mahakandmist allkirjade ja pitsatijäljendite vastavust pangale antud proovidele.

Raamatute järgi, mis välja antud arveldusteks kindlate hankijatega, kontrollitakse ka hankijate nimetuste vastavust nendele, kellega arveldamiseks tšekid välja kirjutati.

Saades tšekke, mis kuuluvad tasumisele erilaenukontolt, kontrollib erilaenukontot pidav operatsioonitöötaja enne nimetatud kontole deebetkande tegemist kaardi vorm nr. 357 järgi tasumiseks esitatud tšekide numbrite ja raamatu kehtivuse tähtpäeva. Juhul kui raamatu omanik rikub arvelduste tingimusi, ning panka saabub tšekk, mis on välja kirjutatud teiste raamatus nimetatud hankijate kasuks, võtab pank tarvitusele abinõud vastavalt käesolevas instruksioonis p. 397 ja 402 märgitud juhistele.

VI peatükk

ARVELDUSED PLAANILISTE MAKSETE KORRAS

I jagu. Arvelduste juhised

408. Alaliste ja ühtsete kaubasaadetiste ning teenuste osutamise juures võivad ostjad õiendada arveid hankijatega plaaniliste maksete korras. Plaanilisi arveldusi kasutatakse samuti ka teiselinnaliste kaubasaadetiste puhul, kui dokumendi käive hankija pangast ostja pangani ei ületa 3 päeva.

409. Plaanilised maksed teostatakse poolte vahel kokkulepitud summades ja tähtaegadel.

Iga plaanilise makse summa määratakse poolte vahel järgnevas kuuks, lähtudes lepingulisest ostude mahust, reguleerivate organite müügikorraldustest või eelmise kuu tegelikust kaubasaadetiste mahust.

Makseid teostatakse kas iga päev või koondatult üks kord 3—5 päeva eest; viimasel juhul määratakse maksetähtpäev kindlaks perioodi keskmisele päevale.

410. Arveldusteks plaaniliste maksete korras esitab ostja pangale eraldi korralduse iga makse kohta. Plaaniliste maksete suhteliselt ühtlaste summade ülekandmisel võib maksja makskorraldusi pangale või hankijale aegsasti 10—15-päevaste maksete üldsumma ulatuses üle anda.

Juhtudel, kui realiseerimise käigus toimuvad olulised kõrvalekaldumised väljastatava kauba kokkulepitud kogusest, võivad pooled kokkuleppel muuta plaaniliste maksete summat.

411. Kui alaliste arvelduste juures üksikutel päevadel (perioodidel) kaubasaadetise summad langevad märgatava kõikumise alla, võivad pooled kokku leppida maksete suuruse määramisel, lähtudes lepinguliste hangete mahust perioodi esimese kahe-kolme päeva jooksul, tingimusel, et järgnevate päevade maksed määratakse vastavalt esimestel päevadel tegelikult väljastatud kauba kogusele. Nii võib näiteks määrata kuu esimese, teise ja kolmanda päeva maksed suurusel, mis võrdub ühele kolmekümnendikule lepingu põhjal kuu jooksul väljastatava kauba hulga eest väljastatavale summale (kui kauba väljastamised toimuvad iga päev), või ühele kahekümnendikule (kui kauba väljastamised toimuvad ainult tööpäevadel). Neljanda kuupäeva maksed toimuvad sel juhul vastavalt esimesel kuupäeval tegelikult väljastatud

kaubale, viienda kuupäeva maksed — vastavalt teisel kuupäeval väljastatud kaubale jne.

412. Kokkuleppel ostja ja hankija vahel võib plaanilisi makseid teostada hankija poolt maksunõuete väljakirjutamise teel. Neis maksunõuetes märgib hankija, millise perioodi eest toimub maksmine, maksetähtpäeva ja plaanilistel maksetel p. 411 korra kohaselt ka faktuuride numbrid. Maksunõuetel tehakse pealdis «Aktseptita».

Maksunõuded esitatakse hankija poolt maksja pangale poolte vahel kokkulepitud tähtaegadel ja tasutakse aktseptitud korras.

413. Sõltumatult plaaniliste arvelduste viisist täpsustavad pooled, kokkulepitud perioodi möödumisel, kuid mitte harvem kui üks kord kuus, oma arvelduste seisu terve perioodi jooksul tegelikult väljastatud kaupade alusel, ja teevad ümberarvestuse kokkuleppes ettenähtud korras.

414. Plaanilisi makseid võib kasutada nii kaubahangete juures kui ka teenete osutamisel, eriti arveldustel transpordiorganisatsioonidega, elektrijaamadega jne.

415. Plaaniliste maksete arvelduste korrale üleminekuks esitab majandusorgan teda teenindavale Riigipanga asutusele kokkulepete ära kirjad. Kuni nimetatud kokkulepete esitamiseni ei võta pank vastu korraldusi ja maksunõudeid plaaniliste maksete alal.

II ja gu. Operatsioonide vormistamine ja arvestus

416. Plaaniliste maksete korraldustes peab ostja märkima lahtris «mille eest»: «Plaaniline maks kokkuleppe «. . .» 195 . . a. põhjal», ning viivise jaoks ettenähtud kohas: «Viivist ei arvestata».

Kui panka esitatakse plaaniliste maksete alal korraldusi ennetähtaegselt, peab ostja märkima iga maksukorralduse kõikide eksemplaride ülemisse paremasse nurka: «Maksutähtaeg sel kuupäeval, kuul ja aastal».

Plaaniliste maksete korraldused, mille tähtpäevad ei ole veel saabunud, võib ostja tagasi kutsuda.

417. Korraldused antakse vahetult ostja kontot pidavale operatsioonitöötajale. Pärast korralduste vormistamise õigsuse kontrollimist kannab nimetatud töötaja maha maksja kontolt antud päeval tähtajalise korralduse summa, teistel

tähtaegadel mahakandmisele kuuluvad korraldused aga annab üle töötajale, kes peab kartoteeki nr. 1. See töötaja registreerib korraldused konto nr. 414 žurnalis ja paigutab need kartoteeki nr. 1 vastavate tähtpäevade lahtritesse.

418. Vahendite puudumisel ostja kontol korralduse tasumiseks plaanilise makse tähtpäeval, antakse korralduse mõlemad eksemplariid, möödudes kartoteegist nr. 1, vahetult üle kartoteeki nr. 2, kust need tasutakse kehtestatud järjekorra kohaselt maksja kontos vahendite laekumise määral.

Nimetatud korraldused registreeritakse võrdselt päeva täitedokumentidega ja kantakse konto nr. 415 sissetulekusse.

KOLMAS OSA

ARVELDUSED TRANSPORDIORGANISATSIOONIDEGA KAUBA VEO EEST JA NSV LIIDU SIDEMINISTEERIUMI ETTEVÖTETEGA POSTISAADETISTE EEST

I p e a t ü k k

I j a g u. Arvelduste juhised

419. Alalised arveldused järgnevas p. 420-s loetletud transpordiorganisatsioonidega kaubaveo eest ja postisaadetiste eest sideministeeriumi ettevõtetele toimuvad:

a) ettevõtete, organisatsioonide ja eelarveliste asutuste omavahendite arvel — *tšekkidega limiteeritud* tšekiraamatutest;

b) panga krediitide arvel — *tšekkidega limiteerimata* tšekiraamatutest.

Ühekordsed arveldused kauba veo ja postisaadetiste eest ning samuti ka organiseeritult korraldatavate ettevõtete, organisatsioonide ja asutuste vahendite arvel sõitjate ja nende pagasi grupilise veo eest toimuvad sularahas või käesolevas instruksioonis p. 361—384 kehtestatud korra kohaselt aktsepteeritud tšekkidega.

420. Pangaasutused annavad välja tšekiraamatuid ettevõtetele, organisatsioonidele ja asutustele, kes omavad alalisi arveldusi järgmiste transpordiorganisatsioonidega: jaamadega, konteineriveo ja transpordi-ekspeditsioonide operatsioonide teede kontoritega (Dortek), jõetranspordi-ekspeditsiooni kontoritega (Retšek), sadamatega, sadamapunktidega, lennujaamadega ja lennusalkadega, kes kuuluvad teedeministeeriumi, merelaevastiku ministeeriumi, jõelaevastiku ministeeriumi, kalatööstuse ministeeriumi, liiduvabariikide ministrite nõukogu juures asuvate jõetranspordi peavalitsuste, tsiviil-õhulaevastiku peavalitsuse süsteemi NSV Liidu ja liiduvabariikide sideministeeriumide ettevõtetele ja samuti NSV Liidu ja liiduvabariikide autotranspordi ja maanteede ministeeriumide automajanditega.

421. Tšekkidega ühest ja samast limiteeritud või limiteerimata tšekiraamatust võib tasuda transpordiorganisatsioonide vahenditega teostatud veokulude ning peale- ja mahalaadimise tööde kulude eest ning samuti kulude ja maksude eest, mida lülitatakse saatekirjadesse ja kviitungitesse kauba saatmise või väljaandmise juures.

On keelatud teostada arveldusi tšekkidega limiteeritud tšekiraamatutest sõidupiletite ja sõitjate pagasi eest (välja arvatud sõitjate veokulud tööliste organiseeritud värbamise puhul) ning transpordiorganisatsioonide lepinguliste rendija muude igasuguste tasude eest.

422. Limiteeritud tšekiraamatute väljaandmist teostab see Riigipanga asutus, kes peab antud kliendi arveldus-, jooksvat või eelarvelist kontot.

Limiteeritud tšekiraamatuid võib Riigipanga asutus välja anda voliniku asukoha järgi eriotstarbelise ülekande või erikonto arvel.

Neil juhtudel, kui teelolevate dokumentide suhtes tekib krediteeritaval majandusorganil tarvidus teostada tasumisi tšekkidega mitte oma tegevuspiirkonna rajoonis, vaid oma volinikkude kaudu, kes asuvad teistes linnades, annab majandusorganit teenindav pank välja *limiteerimata tšekiraamatu* volinikule edasisaatmiseks.

423. Limiteeritud tšekiraamat on kehtiv 3 kuud, arvates selle väljaandmise päevast. Selle tähtaja möödumisel ei võta transpordiorganisatsioonide kassad sellest raamatust tšekke vastu.

424. Ühest *limiteeritud* tšekiraamatust on lubatud teostada arveldusi mitmesuguste raudteevalitsuste iga jaamaga ja transpordi-ekspeditsiooni kontoriga ja mitmesuguste laevanduste sadamate, jaamade ja transpordi-ekspeditsiooni kontoritega.

Ühest ja samast limiteeritud tšekiraamatust ei ole lubatud teostada arveldusi mitut liiki transpordiorganisatsioonidega, näiteks raudteega ja laevandusega, või raudteega ja õhutranspordiga jne.

Arveldusteks ühe ja sama transpordiorganisatsiooni liigiga on lubatud kliendile välja anda mitu tšekiraamatut.

425. Limiteeritud tšekiraamatute edasiandmine teistele organisatsioonidele, samuti ka tagasi saada neilt sularaha või vahetada tšekke sularaha vastu on keelatud.

Teraviljasalve organisatsioonidel on lubatud edasi anda limiteerimata tšekiraamatud jahutööstuse peavalitsuse ette-

võtetele arveldusteks transpordiorganisatsioonidega raudtee tariifi ja veoprahi alal juhul, kui kaup laaditakse ostjatele jahutööstuse peavalitsuse poolt Teraviljasalve organisatsioonide nimel.

Transpordi-ekspeditsiooni organisatsioonidele on antud õigus tasuda arveid tšekkidega oma tšekiraamatutest nende poolt teenindatavate klientide kaubaveo eest.

426. Ühest *limiteerimata* tšekiraamatust võib teostada arveldusi kõikide punkt 420-s loetletud organisatsioonidega.

427. Iga limiteeritud tšekiraamatu järgi ei tohi määrata väiksemat limiiti kui 1500 rubla. Riigipank võib limiiti täiendada ühe ja sama raamatu järgi kõige rohkem kaks korda. Seejuures ei tohi uue limiidi kogusumma ühe raamatu järgi olla igakordsel limiidi suurendamisel vähem kui 1500 rubla.

428. *Limiteeritud* tšekiraamatu kaanel täidab pank kõik nõutavad rekvisiidid, nende hulgas limiidi summa, tšekiraamatu kehtivuse aja ja transpordi liigi, mille arvelduseks see tšekiraamat on välja antud.

Limiteerimata tšekiraamatus täidab pank kõik rekvisiidid, välja arvatud transpordi liik ja limiidi summa.

429. Pangaasutusel on õigus teha transpordiorganisatsioonile ettepanek lõpetada limiteeritud tšekkide vastuvõtmine ükskõik millisel raamatu omanikult. Üksikute klientide tšekkide vastuvõtmise keelu saadab pank samanimelistele transpordiorganisatsioonidele tagastatava allkirja vastu, teiselinnalistele — telegraafi teel telegrammi kättemise kontrollvastusega.

Pank ei tasu temale tasumiseks esitatud tšekke, mis on antud raamatu omanikult vastu võetud järgmisel päeval pärast tšekkide vastuvõtmise lõpetamise kohta pangateate saamist.

430. Neil juhtudel, kui raamatusse jäävad pärast limiidi ärakulutamist või raamatu kolmekuulise maksvuse möödumist kasutamata tšekid, tuleb tšekiraamat koos kasutamata tšekkidega tagastada pangale, kes raamatu välja andis.

431. Vastutust seoses raamatu kaotamise või varastamisega toimunud kahjude eest, samuti tšekki allakirjutama volitatud isikute poolt usalduse kuritahtlikult kasutamise puhul kannab majandusorgan, kellele tšekiraamat on välja antud.

432. Limiteeritud ja limiteerimata tšekiraamatute tšekkidega tasutakse summad alates 50 rublast. Tasud alla mainitud alammäära toimuvad sularahas.

433. Tšekiraamatu omanik on kohustatud välja andma töötajaile, kes hakkavad teostama tšekkidega makseid, volitusi tšekkide allakirjutamiseks, tõestades nende allkirjaproove kontokäsutaja allkirjaga ja pitsoriga.

Peale selle tuleb volinikkude allkirjaproovid tõestatult samas korras anda iga transpordiorganisatsiooni kassale, kellega toimuvad tšekkidega arveldused.

434. Maksesumma kindlakstegemisel kirjutatakse tšekid välja täisrublades. On keelatud alla kirjutada blankotšekki, summat näitamata. Selle ilmnemisel võetakse tšekiraamatud transpordiorganisatsiooni poolt ära ja saadetakse pangale.

435. Tšekid täidetakse käsitsi tindiga; mingisugused parandused tšekkides ei ole lubatud. Parandatud tšekke makseteks vastu ei võeta. Rikutud tšekid jäävad raamatusse.

436. Tšekid on maksvad, kui neil on volitatud isiku allkiri ja see allkiri vastab transpordiorganisatsiooni kassas olevale allkirjaproovile.

437. Transpordiorganisatsiooni laekur on kohustatud kõikidele tasutud algupärastele dokumentidele ja kviitungite kotsudele märkima tšeki numbri, millega teostati makse ja tšekiraamatu lühendatud nimetuse.

Peale selle märgib transpordiorganisatsiooni laekur, kinnitades oma allkirjaga ja pitsoriga, *limiteerimata* raamatu tšeki esiküljele transpordidokumentide numbrid ja nende tšekiga tasutud kogusumma (sõnades ja numbrites).

438. Transpordiorganisatsioonide poolt vastuvõetud tšekid tuleb üle anda Riigipangale koos samal päeval laekunud rahaga korras, mis on kehtestatud kassalaekumiste Riigipanka edasiandmise kohta, või eraldi registriga vorm nr. 898 kohaselt.

439. Pank võtab transpordiorganisatsioonidelt vastu tšekke tasumiseks 10 päeva jooksul, arvates tšeki väljaandmise päevast.

440. Transpordiorganisatsioonide kassade poolt pank koos päevase laekumisega üleantud õigesti vormistatud tšekisummad kantakse samal päeval transpordiorganisatsiooni kontole üheaegselt päevase rahalaekumise sissekandmisega.

441. Valesti vormistatud tšekid tagastatakse panga poolt transpordiorganisatsioonile koos kehtiva vormi kohase aktiga (lisa nr. 8) vahetuks pretensioonide reguleerimiseks tšeki andjatega.

442. Limiteeritud või limiteerimata tšekiraamatu omanik on kohustatud vähemalt üks kord nädalas kontrollima raamatu tšekkide õiget kasutamist oma volinikkude poolt. Selle kontrollimise kohta tuleb teha viimase väljaantud tšeki kontsu pöördel märkus pearaamatupidaja või tema asetäitja allkirjaga. Tšeki omanikul või tema volinikudel ei ole õigust teha tšeki kontsu pöördel mingisuguseid muid märkusi.

Raamatu omanik on samuti kohustatud võrdlema limiteeritud ja limiteerimata raamatutest kasutatud tšekkide kontse pangast saadavate väljavõtetega tema isikukonto kohta.

Pank võib võtta majandusorganilt õiguse teostada transpordiorganisatsiooniga arveldusi tšekkidega nimetatud raamatutest, kui on kindlaks tehtud, et klient perioodiliselt ei kontrolli oma volinikke.

Arveldused tšekkidega limiteeritud tšekiraamatutest

443. Limiteeritud tšekiraamatud antakse välja ettevõtetele, organisatsioonidele ja asutustele nende arvelduse põhjal ja nende omavahendite arvel, mis deponeeritakse kontole nr. 219.

444. Limiteeritud tšekiraamatute tšekkide vastuvõtmisel on transpordiorganisatsiooni laekur kohustatud kandma limiidi järgi eelmise tšeki kontsult vastuvõetava tšeki kontsule, maha arvama tšeki summa limiidi jäägist ja kirjutama sõnadega limiidi uue jäägi järgmise tšeki jaoks ning kinnitama selle jäägi kontsu pöördel oma allkirjaga ja konventsiooni templijäljendiga (või kassa pitseriga).

Pärast seda lõigatakse tšekk välja; laekur kirjutab selle pöördle oma allkirja ja lööb sama templi jäljendi või kassa pitseri, märgib kuupäeva ning tagastab tšekiraamatu maksjale.

445. Kui limiteeritud tšekiraamatus puudub eelmise tšeki konts, loetakse tšekiraamat kehtetuks ning tšekid sellest raamatust ei kuulu tasumiseks vastuvõtmisele.

Sel juhul on transpordiorganisatsioon kohustatud ära võtma tšekiraamatu ning saatma selle pangaasutusele, kes andis raamatu välja.

Arveldused tšekkidega limiteerimata tšekiraamatutest

446. Limiteerimata tšekiraamatuid antakse välja neile majandusorganeile, kes krediteeruvad teelolevate arveldusdokumentide alal, arveldusteks transpordiorganisatsioonidega veotariifi ja teenuste eest nii kauba saatmisel kui ka kauba saabumisel ja sideministeeriumi ettevõtetega postisaadetiste eest.

447. Panga poolt transpordiorganisatsioonidelt saadud limiteerimata tšekiraamatute tšekid tasutakse laenukontolt teelolevate arveldusdokumentide alal.

Tšekkide tasumine laenukontolt toimub ka siis, kui majandusorganil on viivistatud laenuvõlgnevus Riigipangale.

II jagu. Operatsioonide vormistamine ja arvestus

Limiteeritud tšekiraamatute väljaandmise kord

448. Limiteeritud tšekiraamatute väljaandmist kliendile teostab teda teenindav Riigipanga asutus, avalduse-korralduse vorm nr. 895 põhjal kolmes eksemplaris, millest esimene eksemplar, pärast deebetkannete teostamist kliendi arveldus-, jooksva või eelarvelisel kontol ja pärast läbikandmist raamatupidamise žurnaalist, jääb päevadokumentide kausta; teine ja kolmas eksemplar, allakirjutatuna kliendi kontot pidava töötaja poolt, antakse üle töötajale, kes peab kontot nr. 219, antud limiteeritud tšekiraamatu isikukonto avamiseks ja selle raamatu vastavaks vormistamiseks.

Kontot nr. 219 pidav raamatupidaja kontrollib, kas avalduse-korralduse teisel ja kolmandal eksemplariil on operatsioonitöötaja allkirjad, ning avades kliendile isikukonto, kirjutab alla käsundi kassale tšekiraamatu väljaandmiseks ja annab avalduse mõlemad eksemplariid kassale üle.

Kassa märgib mõlemale avalduse-korralduse eksemplariile väljastatava raamatu tšekkide numbrid (numbrist numbrini kaasa arvatud) ja annab raamatu koos avalduse teise eksemplariiga raamatupidajale allkirja vastu kassale jääval avalduse kolmandal eksemplariil.

449. Saanud kassast tšekiraamatu, täidab raamatupidaja

raamatu esikaane sisemise külje, kirjutab sellele alla ja märgib igale tšekile raamatu omaniku nimetuse ja tema isikukonto numbri bilansikonto nr. 219 järgi (panga pitseri lööb tšekkidele kassapidaja). Vormistatud raamat antakse koos avalduse teise eksemplariga kontrollijale raamatu õige vormistamise kontrollimiseks ja koos avalduse 2-se eksemplariga allakirjutamiseks. Pärast seda kinnitatakse raamatu maksvus panga vapi-pitsoriga ja tagastatakse koos avalduse-korralduse teise eksemplariga kassale, saades sealt vastu selle avalduse kolmanda eksemplari.

Vormistatud limiteeritud tšekiraamatu väljaandmine kliendile kassa poolt toimub allkirja vastu avalduse-korralduse teisel eksemplaril pärast tšeki saaja allkirja võrdlemist avaldusel oleva allkirjaprooviga ja tšekiraamatu hinna tasumist sularahas.

Päeva lõpul lisab kassapidaja avalduse-korralduse teise eksemplari bilansivälise väljaminekukonto nr. 481 päeva jooksul väljaantud raamatute kohta; avalduse kolmanda eksemplari lisab ta kassa sissetuleku orderile raamatute eest laekunud raha kohta, kassapidaja õiendi kohaselt saadud summa üle.

450. Konto nr. 219 analüütilises arvestuses avatakse kliendile väljaantud iga limiteeritud raamatu jaoks eraldi isikukonto. Selle konto kreditiisse kantakse avamisel antud raamatu limiidi summa; pealkirjas märgitakse majandusorgani nimetus, isikukonto järjekorra number, väljaantud tšekiraamatu esimese ja viimase tšeki numbrid. Samuti märgitakse ka millise transpordiliigiga arveldusteks raamat on välja antud (raudtee, laevandus, õhutransport või sideettevõtted) ja tšekiraamatu kehtivuse tähtaeg (kolm kuud väljaandmise päevast).

Konto nr. 219 kartoteegis säilitatakse isikukonto majandusorganite ja raamatute kehtivuse tähtpäevade järgi korrastatult.

Raamatute kehtivuse tähtpäevade alusel jälgib pank isikukontode õigeaegset sulgemist.

451. Kui Riigipanka saabub ülekanne teiselinnalise organisatsiooni volinikule limiteeritud tšekiraamatu väljaandmiseks, kantakse ülekanne summa vahetult (möödudes kontost nr. 214) kontole nr. 219. Limiteeritud tšekiraamatu saamiseks esitab volinik vastava avalduse, tema isikut tõendavad dokumendid, volitused ja väljavõtte riikliku registreehimise registrist, kui ta kuulub registreerimisele.

Limiteerimata tšekiraamatute väljaandmise kord

452. Limiteerimata tšekiraamatud antakse välja majandusorganitele nende kirjaliku avalduse põhjal vorm nr. 896 järgi. Avalduses ja selle juurde kuuluvas talongis märgitakse majandusorgani teelolevate dokumentide laenukonto number, millest tasutakse väljaantava raamatu tšekid.

Limiteerimata tšekiraamatute väljaandmine toimub samas korras, mis kehtestatud rahaliste ja arveldustšekkide väljaandmiseks.

Enne limiteerimata tšekiraamatu väljaandmist vormistatakse see samuti kui limiteeritud raamatute puhul (sama-vormilistel blankettidel), kuid raamatu kaane siseküljel ei märgita transpordi liiki, ja limiidi summa jaoks ettenähtud lahtris tehakse selge pealdis kas templijäljendiga või käsitsi «Ei limiteeru». Peale selle märgitakse raamatu kaanele ja igale tšekile bilansikonto nr. 219 isikukonto asemele teelolevate arveldusdokumentide laenukonto number, millest tšekid tasutakse.

453. Majandusorganile väljaantud limiteerimata tšekiraamat registreeritakse vorm nr. 357 kaardil.

Kaardi pealkirjas märgitakse majandusorgani nimetus ja tema teelolevate arveldusdokumentide laenukonto number, millelt tšekid tasutakse.

Iga väljaantud raamatu kohta kantakse kaardile raamatu väljaandmise kuupäev, tšekkide numbrid ja raamatu kehtivuse tähtaeg.

Registreerimise kaardi alusel teostab panga töötaja, kes antud majandusorgani teelolevate arveldusdokumentide laenukontot peab, kontrolli tšekinumbrite üle, mis esitatakse tasumiseks transpordiorganisatsiooni poolt ja samuti kontrolli raamatu kehtivuse tähtpäeva kinnipidamise üle.

Tagastatavate tšekiraamatute (koos kasutamata tšekkidega) kustutamine toimub kolmnurga väljalõikamise teel tšekil allkirjade jaoks määratud kohas. Raamatud õmmeldakse päevadokumentide juurde.

Panga poolt limiteeritud ja limiteerimata tšekiraamatutest tšekkide vastuvõtmise ja tasumise kord

454. Transpordiorganisatsioonide ja sideettevõtete poolt vastuvõetud tšekid limiteeritud ja limiteerimata tšekiraamatutest esitatakse pangale oma kontode asupaiga järgi:

a) transpordiorganisatsioonide poolt koos päevase rahalaekumisega kehtestatud vormi kohase dokumendiga või eraldi vorm nr. 898 registriga;

b) sideettevõtete poolt — sama vormikohase registriga.

Register esitatakse kahes eksemplaris. Kui maksja ja saaja kontod peetakse ühes ja samas pangaasutuses — kasutatakse esimene eksemplar memoriaalorderina, teine eksemplar tagastatakse kviitungina tšekkide vastuvõtmise kohta.

Kui maksjate-tšekiandjate kontod peetakse teistes pangaasutustes, koostab saaja iga panga kohta eraldi registri 3-es eksemplaris, millest esimest kasutatakse registrit vastuvõtnud panga poolt memoriaalorderina, teine saadetakse koos tšekiga tšekiandja pangale FVK deebetaviisi juures ja kolmas eksemplar tagastatakse saajale tšekkide vastuvõtmise kviitungiga.

455. Transpordiorganisatsioonidele ja sideettevõtetele tasumiseks antud tšekkide vastuvõtmisel kontrollib pank registrite koostamise õigsust, võrdleb allkirju registrite esimestel eksemplaridel ja kliendi pitserit pangas olevate proovidega ning samuti kontrollib tšekkide rekvisiite.

Tasumiseks vastuvõetud tšekid varustatakse templi jälgendiga «Läbi kantud».

Registritega esitatud defektsed tšekid kustutatakse registritest maha ja tagastatakse allkirja vastu registril.

Transpordiorganisatsioonidelt koos päevase rahalaekumisega saadud defektsed tšekid (viivistatud, ilma konventsiooni templi jälgendita, transpordiorganisatsiooni laekuri allkirjata jne.) tagastatakse transpordiorganisatsioonidele akti koostamisega lisa nr. 8 kohaselt.

456. Pärast registrite ja tšekkide kontrollimist teostatakse kanded tšekke esitanud ettevõtete ja organisatsioonide kontode kreditesse ja antud pangaasutuses peetavate tšekiandjate isikukontode deebetisse; bilansikontot nr. 219 limiteeritud raamatute tšekkide alal või teelolevate arveldusdokumentide laenude kontodelt, kui tšekid kirjutati välja limiteerimata tšekiraamatutest.

Kui tšeki andjate kontod peetakse teistes pangaasutustes, debiteeritakse bilansikontot nr. 263 «Jooksva aasta FVK algkanded», märkides tekstis või aviisi pöördel iga juurdelisatud tšeki numברי ja summa, kui nad saadetakse ilma registrita.

457. Saades tasutud tšekke teistelt pangaasutustelt, kontrollib pank nende rekvisiite ja teeb vastukande bilansikonto nr. 264 kreditisse «Jooksva aasta FVK vastukanded», debiteerides tšeki andjate isikukontot.

Kui saabunud tšekkide hulgas limiteeritud raamatutest, mille järgi summad deponeeriti bilansikontos nr. 219, leidub tšekke, mida ei saa läbi kanda antud tšekiraamatu järgi klientide avatud isikukonto mitteküllaldase jäägi tõttu — peab pangaasutus tegema kliendile ettepaneku täiendada jääki veel samal päeval puuduvas summas.

Juhul kui klient jääki ei täienda, annab pank samal päeval vastukande antud tšekkide summa ulatuses sellele pangale, kes saatis aviisi ja tagastab koos deebetaviisiga tasumiseks vastuvõtmata jäetud tšekid.

Iga tšeki pöördel märgitakse tagastamise põhjused.

Saabunud valesti vormistatud tšekid, mille summat ei saa läbi kanda, debiteeritakse tagasi nendele pankadele, kellelt need tšekid saabusid, lisades defektsed tšekid deebetaviisile.

458. Tagasisaabuvad tšekid tagastab Riigipanga asutus omakorda nendele organisatsioonidele, kes võtsid tšekke tasumiseks vastu, enne seda aga debiteerib organisatsioonide vastavaid kontosid ja krediteerib bilansikontot nr. 264.

Täiendava limiidi saamise kord

459. Neil juhtudel, kui tšekiraamatusse on jäänud tunduv arv kasutamata tšekke ja kliendile on tarvis edaspidisteks arveldusteks täiendavat limiiti, esitab klient pangale maksukorralduse juures vastava limiteeritud tšekiraamatu sellele täiendava limiidi määramiseks.

Niisuguse korralduse põhjal kannab pank täiendava limiidi summa bilansikonto nr. 219 kreditisse kliendile antud tšekiraamatu põhjal avatud isikukonto järgi.

Limiidi täiendamise kohta tehakse tšekiraamatu kaane teise lehe siseküljel selleks eraldatud kohal märkus kõikide ettenähtud rekvisiitide täitmisega. See märkus kinnitatakse panga templijäljendiga, panga vapipitseriga ja kahe pangatöötaja allkirjaga: bilansikontot nr. 219 pidava töötaja ja kontrollija allkirjaga.

Klientide poolt kasutamata jäänud limiitide tagastamise kord

460. Neil juhtudel, kui tšekiraamatu kehtivuse tähtpäeva möödumisel või kliendi poolt selle raamatu tšekkidega edaspidiste arvelduste lõpetamise momendiks leidub tšekiraamatus kasutamata jäänud limiit, mis on arvestatud bilansikontos nr. 219, peab raamatu omanik esitama raamatu panka koos maksukorraldusega kanda limiidi kasutamata jääk tema arveldus-, jooksvale või eelarvelisele kontole. Raamatu esitamisel võrdleb pank antud raamatu järgi avatud isikukonto jääki viimase kasutamata tšeki kontsul väljatoodud jäägiga.

Nende jääkide ühtimisel kontrollitakse, kas kõik kasutamata jäänud tšekid on raamatus alles.

Ülaltähendatud tingimuste olemasolul kannab pank kasutamata limiidi jäägi bilansikontolt nr. 219 kliendi kontole.

461. Kui jäägid ei ühti, võrreldakse antud raamatu isikukonto iga kirjet (läbikannet) tšekkid kontsudega ja vajalikkudel juhtudel tšekkid enestega.

Pärast vea avastamist ja parandamist kantakse õige jääk kliendi kontole.

462. Kui kontrollimisel ilmneb, et antud limiteeritud raamatu kliendi isikukonto jääk on suurem viimase kasutamata tšeki kontsule väljatoodud jäägist panka saabumata tšekkid summa võrra, jääb saabumata tšekkid summa bilansikonto nr. 219 isikukontosse, kuid jäägisumma kantakse raamatu omaniku arveldus-, jooksvale või eelarvelisele kontole.

Tšekkid saabumisel kantakse nende summad maha antud raamatu isikukontost reserveeritud jäägi arvel.

463. Esitatud kasutamata jäägiga limiteeritud raamatu isikukonto sulgemisel kustutab bilansikontot nr. 219 pidav töötaja raamatus kasutamata jäänud tšekid kolmnurga väljalõikamise teel tšekil allkirja jaoks määratud kohas; pärast seda paigutatakse raamat päevadokumentide hulka.

464. Raamatu kasutamata limiidi jääk, mida pole esitatud kliendi poolt võrdlemiseks raamatu kolmekuulise kehtivuse möödumisel, kantakse bilansikontolt nr. 219 «Muud deebitorid ja kreditorid» kontole alles üks kuu pärast raamatu kehtivuse lõppemist.

Selle kuu aja jooksul tuleb tarvitusele võtta kõik abi- nõud selleks, et tšekiraamat pangale tagastataks ja et kliendi kontole taastataks jäägi summa.

465. Bilansikontost nr. 219 — «Muud deebitorid ja kreditorid» kontosse kantud summad juhul, kui küsimus ei lahendu poolteise aasta jooksul, arvates summade kand- misest sellele kontole, kantakse liidu eelarve tuludesse.

Poolteise-aastase aegumise tähtaja kestel võib teostada summade ülekandmisi kontolt «Muud deebitorid ja kredi- torid» transpordiorganisatsioonide või sideettevõtete kon- todele Riigipanga osakonna juhataja (kontori operatsioo- nide valitsuse ülema) loal pärast motiveeritud avalduse läbivaatamist ja nõutavail juhtudel pärast vastavate doku- mentide esitamist.

466. Neil juhtudel, kui pärast limiteeritud tšekiraamatu kõikide tšekkide ärakasutamist jääb raamatusse kasutamata limiit (mitte alla 1500 rubla) on lubatud kliendile välja anda uus limiteeritud tšekiraamat kasutamata limiidi summa ulatuses.

Selle operatsiooni vormistamiseks esitab klient panka kasutamata limiidi summa ülekandmiseks bilansikonto nr. 219 ühelt isikukontolt teisele avalduse-korralduse vorm nr. 895 juures kasutatud tšekkide kontsud.

Pärast viimase kasutatud tšekikontsul märgitud limiidi jäägi võrdlemist antud raamatu isikukonto jäägiga ja lahkuminekute puudumisel antakse välja uus limiteeritud tšekiraamat ja kontrollitud kontsud tagastatakse kliendile. Seejuures debiteeritakse ja krediteeritakse bilansikontot nr. 219 vana isikukonto sulgemisel ja uue isikukonto ava- misel.

467. Limiidi kasutamata jäägi võrdlemisel tšekkide kontsudega peavad Riigipanga asutused kontrollima, kas tšekikontsude pöördel on märkused raamatu omaniku raamatupidamise poolt teostatud kontrolli kohta tšekkide õige kasutamise üle.

468. Kliendilt avalduse saamisel tšekiraamatu kaotami- sest teeb pank kliendi isikukontosse punase tindiga märkuse raamatu kaotamise kohta ja märgib tasumisele mittekuuluvate tšekkide numbrid.

Limiidi kasutamata jääk tagastatakse majandusorganile pärast 10 päeva möödumist tšekiraamatu kehtivuse täht- päeva lõpust.

III jagu. Pikaajaliste mahutuste pankadele nende klientide arveldusteks transpordiorganisatsioonidega limiteeritud tšekiraamatute väljaandmise kord

469. Majandusorganid, kellel on kontod pikaajaliste mahutuste pankades, saavad tšekiraamatuid arveldusteks transpordiorganisatsioonidega neid teenindavatelt pankadelt.

Pikaajaliste mahutuste pangad saavad tšekiraamatuid kindlaksmääratud tasu eest nendelt Riigipanga asutustelt, kus peetakse nende korrespondentkontosid.

470. Enne pikaajaliste mahutuste pankadele tšekiraamatute väljaandmist arveldusteks transpordiorganisatsioonidega varustab Riigipanga asutus iga tšeki selleks määratud kohas templi jäljendiga, pikaajalise panga nimetusega ja tema korrespondentkonto numbriga Riigipangas (linna nimetus).

Kõik muud rekvisiidid tšekidel ja tšekiraamatute kaantel täidetakse vastavate pikaajaliste mahutuste pankade poolt.

471. Pikaajaliste mahutuste pankadelt, kellele väljastatakse tšekiraamatud arveldusteks transpordiga, peavad Riigipanga asutused võtma kirjaliku kohustuse selle kohta, et täidavad limiteeritud raamatute tšekkidega teostatavate arvelduste instruksiooni nõudeid.

Märkus: Kohalikele kommunaalpankadele võib väljastada tšekiraamatuid selles korras vaid Riigipanga Kontori loal ja tingimusel, et Kommunaalpank on andnud erilise kohustuse hoida alati oma korrespondentkontos Riigipangas küllaldast jääki tema klientide poolt väljastatud tšekkide tasumiseks.

472. Transpordiorganisatsioonide kassalaekumiste hulgas panka üleantud pikaajaliste mahutuste pankade poolt väljaantud tšekiraamatute tšekkide summa ulatuses krediteerib Riigipank enda juures transpordiorganisatsioonide kontosid ja debiteerib vastavate pikaajaliste mahutuste pankade korrespondentkontosid.

Pikaajaliste mahutuste pankade korrespondentkontodest tasutud limiteeritud tšekiraamatute tšekid lähetab Riigipanga asutus vastavale pikaajaliste mahutuste pangale tema korrespondentkonto väljavõtte juures.

473. Kui tšekid on välja antud pikaajaliste mahutuste panga poolt, kelle korrespondentkonto asub teises Riigipanga asutuses, saadetakse tšekid sellele Riigipanga asutusele FVK deebetaviisi juures.

NELJAS OSA
ETTEVÖTETE JA ORGANISATSIOONIDE
KREDITEERIMINE ARVELDUSTEGA SEOS
OLEVATE OPERATSIOONIDE ALAL

I p e a t ü k k

**KREDIIDID TEELOLEVATE ARVELDUSDOKUMENTIDE
TAGAMISEL**

I j a g u. Üldsätted

474. Riigipank võimaldab ettevõtetele-hankijatele krediiti teelolevate dokumentide tagamisel aktsepti vormis teostatavate arvelduste alal (sealhulgas vastastikuste nõuete tasaarvestuse alal) plaaniliste maksete korras, arvelduste alal sideministeeriumi transpordiorganisatsioonide ja ettevõtetega, samuti ka mitte panga kaudu teostatavate arvelduste alal väikeste saadetiste eest.

Krediiti võimaldatakse teelolevate arveldusdokumentide tagamisel laaditud ja väljaantud (kaasa arvatud ostja või hankija auto- ja hobutranspordiga saadetud) kaupade eest, samuti ka tehtud tööde ja osutatud teenuste eest, välja arvatud projekteerimistööd.

475. Krediteerimine teelolevate arveldusdokumentide tagamisel toimub majandusorgani poolt esitatava avaldusekohustuse (lisa nr. 9) alusel temale avatud laenukonto kaudu.

476. Pank ei krediteeri hankijaid teelolevate arveldusdokumentide tagamisel nende juurde vastutavale hoiule jäetud kaupade eest.

Krediit arveldusdokumentide tagamisel maksja vahenditega laadimisele võetud, NSV Liidu Riigikaitse Ministeeriumile saadetavate, samuti ka sõjaliste ettevõtete poolt vastuvõetud eksportkaupade ja materiaalsete väärtuste eest võimaldatakse üldistel alustel.

477. Arveldusdokumentideks, mille alusel laenu antakse, on:

a) teiselinnaliste arvelduste alal — panka inkassoks antud nõuded, faktuuride registrid arvelduste alal VAB kaudu, plaaniliste arvelduste teated ja väikeste kaubasaadetiste faktuuride registrid, mille järgi arveldused ei toimu panga kaudu, samuti ka majandusorganite avaldused möödunud dokumendikäibe tähtajaga nõuete krediidi tagatiseks jätmiseks.

Märkus: Faktuuride registrid väikeste kaubasaadetiste eest, mille järgi arveldused ei toimu panga kaudu, peavad sisaldama: faktuuride numbrit, transpordidokumentide numbrit, laadimise kuupäeva, maksjate asukohta ja summat;

b) samalinnaliste arvelduste alal — inkassoks antud nõuete registrid, faktuuride registrid arvelduste alal VAB kaudu ja plaaniliste arvelduste teated.

Peale selle, arvelduste puhul transiithangete alal krediidi tagatiseks on inkassokartoteeke pidavate hankijate teated, samuti ka teated-järeldused ja maksekäsundid söetööstuse ettevõtete alal.

478. Krediiti võimaldatakse kaupade ja teenuste plaanilise omahinna täies summas koos faktuuridesse (nõudesse) sissevõetud transpordikuludega, pakendi ja taara maksumusega.

Kui väljalaskehind, arvates maha käibemaksu, on madalam täielikust plaanilisest omahinnast, toimub krediteerimine lähtudes väljalaskehinnast ilma käibemaksuta, arvates juurde transpordikulud, pakendi ja taara maksumuse.

Erilaenukonto kaudu krediteeritavatele ja käibemaksu maksvatele hulгимүүgi kaubandusorganisatsioonidele kohaldatakse hinnaaland mittecrediteeritavatele elementidele ainult käibemaksu protsendi suuruses eeloleva kvartali realisatsiooni üldsummast plaani järgi.

Laenud teelolevate arveldusdokumentide tagamisel teistele erilaenukonto kaudu krediteeritavatele kaubandusorganisatsioonidele antakse välja nõude täies summas, s. t. ilma hinnaalandit kohaldamata.

479. Pank võtab laenu tagatiseks ainult need dokumendid, mis pole esitatud hiljem kui 3 tööpäeva jooksul pärast kauba laadimise (väljaandmise) kuupäeva, laadimise päeva mitte lugedes. Näiteks, laadimise kuupäev on 10. oktoober (12. oktoober on puhkepäev, mida ei arvestata), nõue võetakse tagatiseks mitte hiljem, kui 15. oktoobril.

Laenu tagatiseks võib võtta nõuded osade kaupa laaditud komplektse toodangu eest (standardmajad, torukraanad, metallkonstruktsioonid jm.), mis on esitatud panka mitte hiljem kui 3 tööpäeva möödudes, arvates viimase laadimise kuupäevast.

Väljaspool panga asukohta asuvate majandusorganite suhtes võib panga juhataja loal seda tähtaega pikendada kuni 7 kalendripäevani.

Nõuded tööde ja teenuste eest võetakse tagatiseks sama tähtaja jooksul, arvates tööde lõpetamise päevast.

Kui kauba laadimine toimub mitte nõude väljakirjutanud majandusorgani poolt, aga teises asustatud punktis asuva, tema aruandevaluse ettevõtte (baasi jt.) poolt, pikendatakse seda tähtaega posti läbijooksu või dokumentide kohaletoimetamise aja võrra laadimise punktist kuni hankija asukohani.

Neil juhtudel, kui krediidi tagatiseks võetakse nõuded, kuhu on sisse võetud mitu faktuuri väikestele saadetistele või faktuuride registrid mitte panga kaudu teostatud arvelduste alal, arvestatakse vahe laadimise kuupäeva ja nõude panka esitamise kuupäeva vahel viimase laadimise kuupäevast. Vahe esimese ja viimase laadimise kuupäeva vahel ei või ületada 30 päeva.

Pangaasutuste juhatajatele omistatakse õigus lubada erandjuhtudel võtta laenu tagatiseks nõuded kuni 5 päevase vahega, käesoleva punktiga kehtestatud tähtaegade vastu.

480. Majandusorganite krediteerimine teelolevate arveldusdokumentide tagamisel toimub ilma limiidita.

II ja g u. Krediidi suuruse määramine

481. Krediidi suurus määratakse käesoleva instruksiooni punktis 477 loetletud, inkassokartoteegis olevate dokumentide summaga, maha arvates igale majandusorganile kehtestatav hinnaalandi protsent.

Hinnaalandi suurus määratakse lähtudes väljalaskehinna mittekrediteeritavate elementide (plaanilise kasumi ja käibemaksu) erikaalust — realisatsiooni üldsummas plaani järgi.

482. Hinnaalandi protsent määratakse panga poolt igas kvartalis ettevõtte või majandusorganisatsiooni juha-

taja ja pearaamatupidaja poolt allakirjutatud, finantsplaanis (tulude-kuludebilansis) jooksvaks kvartaliks ettenähtud järgmisi näitajaid sisaldava õiendi alusel:

- a) toodangu realiseerimise maksumus väljalaske hindades (kogu sissetulek);
- b) käibemaksu summa;
- c) kasumi summa.

Hinnaalandi suurus määratakse täisarvudes, ilma kümnendikosadeta, kui kasumi ja käibemaksu üldsumma proportsionaalne suhe toodangu realiseerimise maksumusele väljalaske hindades.

Hinnaalandi protsendi ümardamisel täisarvudeni kümnendikmärgid kuni 0,5 jäetakse ära ning alates 0,5 ja rohkem võetakse täisühelisena.

Kui transpordikulud, pakendi ja taara maksumus võetakse ettevõtte või majandusorganisatsiooni poolt faktuuridesse ja tasutakse ostja poolt, siis nende kulude summa jooksva kvartali peale peab samuti olema näidatud majandusorgani õiendis.

Sel juhul tuleb hinnaalandi protsendi määramisel mittekrediteeritavatele elementidele lisada transpordikulude, pakendi ja taara maksumus toodangu realiseerimise maksumusele väljalaskehindades.

Töönduskooperatsiooni ja kohaliku tööstuse organisatsioonidele, kellele aasta finantsplaan kinnitatakse aasta peale ilma kvartaalse jaotusega, lubatakse esitada õiend mittekrediteeritavate elementide kohta jooksva kvartali peale kvartaalse jaotuse alusel, mis on tehtud organisatsioonide poole aasta finantsplaanis ettenähtud summade piires.

483. Neile majandusorganitele, kellel hinnaalandi protsent mittekrediteeritavatele elementidele seoses laaditava toodangu assortimendi muutumisega ja saadetiste suunamisega järsult muutub, lubatakse määrata kaks eraldi hinnaalandi protsenti ja sisse seada eraldi arvestuskaardid, näiteks nõuetele süsteemisestest arvelduste alal (ilma käibemaksuta) ja käibemaksu sisaldavatele nõuetele.

484. Punktis 482 nimetatud õiend esitatakse majandusorgani poolt igas kvartalis hiljemalt kvartali esimese kuu 5. päevaks, üheaegse kinnitatud finantsplaaniga (tulude-kulude bilansi) ettenäitamiseks. Pärast esitatud õiendi kontrollimist panga poolt, tagastatakse finantsplaan (tulude-kulude bilanss) majandusorganile.

Neil juhtudel, kui majandusorgani tulude-kulude bilanss pole veel kinnitatud, toimub krediteerimine eelneva kvartali peale kinnitatud hinnaalandi määra alusel, kuid mitte kauem kui jooksva kvartali teise kuu 1. päevani.

485. Hinnaalandi protsendi määramiseks majandusorgani poolt õiendi mitteesitamise korral 5-e päeva jooksul pärast kinnitatud finantsplaani saamist, aga samuti ka selle mitteesitamisel kvartali teise kuu 1. päevaks, katkestab pank kuni õiendi saamiseni teel olevate arveldusdokumentide tagamisel avatud laenukonto reguleerimise tulemusena summade kandmise arvelduskontole.

Tagamata või möödunud tähtajaga võla olemasolu korral ükskõik missuguse laenuliigi järgi ja tähtajaliste maksete olemasolu korral teiste krediitide järgi konto reguleerimise päeval, antakse laen arveldusdokumentide tagamisel, suunates teda möödudes arvelduskontost, tagamata, möödunud tähtajaga ja tähtajalise laenu võlgnevuse kustutamiseks üldkehtestatud korras.

Reguleerimisel ilmnenuid tagamata võlgnevuse sissenõudmine toimub sõltumata õiendi esitamisest.

486. Majandusorganile määratud hinnaalandi protsent, samuti ka selle hilisemad muudatused (plaani muutmise juhul) kinnitatakse panga osakonna juhataja (kontori operatsioonide valitsuse ülema) poolt.

487. Kui majandusorgan eraldab nõuetes krediteeritava hinna, siis võib krediidi suuruse määrata vahetult nõuete summa krediteerimise hinnas kokkuarvamise teel, arvates juurde transpordikulud, pakendi ja taara maksumuse.

Samalinnaliste hangete alal teel olevate arveldusdokumentide tagamisel krediteeritavad ettevõtted ja organisatsioonid näitavad juhtudel, kui nõuetes eraldatakse krediteerimise hind, nõuete registri pöördel pärast registri üldkokkuvõtet selle summa krediteerimise hinnas pealdisega: «Sealhulgas krediteerimise hinnas».

III jagu. Krediteerimise tähtajad

488. Teel olevate arveldusdokumentide tagamisel võimaldatakse krediit nõude posti läbijooksuks kuni maksja pangani tarvismineva normaaltähtaja peale, arvates juurde arveldusdokumentide aktsepteerimiseks ja maksmiseks ning FVK aviisi hankija panka saatmiseks ettenähtud aja.

489. Teiselinnalise inkasso dokumendikäibe normaal-tähtaegade tabel (astmik) koostatakse iga pangaasutuse poolt allpool esitatud korras.

Konto nr. 435 käsitamisel olevate ja arhiivi kartoteekides olevate nõuete järgi tehakse kindlaks, missugused asustatud punktid kuuluvad astmikku võtmisele. Iga üksiku asustatud punkti suhtes määratakse dokumendikäibe normaalaeg, s. t. kalendripäevade arv nõude kuupäevast (inkassoks vastuvõtmise kuupäev) kuni selle summa hankija kontole kandmise kuupäevani, pankas inkassoks andmise päeva mitte lugedes.

Dokumendikäibe normaalaeg igale astmikku võetud asustatud punktile määratakse tähtpäeval makstud nõuete järgi kuni makstud dokumentide saatmiseni hankijatele, viimaste katselise registreerimise andmete alusel.

Kõige sagedamini esinevad tähtajad võetakse dokumendikäibe normaaltähtaegadena.

490. Kui püsiva kirjavahetuse puudumisel pole mõnele asustatud punktile dokumendikäibe tähtaega veel määratud, võib talle ajutiselt kohaldada temale kõige ligemal-asuvale pangaasutusele määratud tähtaja.

491. Astmiku koostamisel võetakse aluseks 10-päevase maksetähtajaga ja makse posti teel ülekandmisega nõuded.

Ülejäänud nõuetele lühendatakse dokumendikäibe tähtaeg:

a) 3-päevase maksetähtajaga nõuetele — 6-e kalendripäeva võrra;

b) 5-päevase maksetähtajaga nõuetele — 4-ja päeva võrra;

c) ilma aktseptita makstavatele nõuetele — 9 päeva võrra;

d) maksete telegraafilisel aviseerimisel — päevade arvu võrra, mis vastab ühele posti läbijooksu ajale maksja pangast kuni hankija pangani, juurde arvates kaks päeva makse ülekandmiseks telegraafi teel.

Sel juhul määratakse üks posti läbijooks arvestusega: üldine dokumendikäibe aeg vähendatakse 11 päeva võrra ning vahe jagatakse kahele.

Märkused: 1. NSV Liidu Riigikaitse Ministeeriumi valitsuste või Siseministeeriumi vägede finantsosakonna peale välja kirjutatud ja 10 päeva järele makstavate nõuete dokumendikäibe tähtaega suurendatakse 2-e päeva võrra, võrreldes normaalastmestiku tähtaegadega.

2. Põllumajandusvaru ja Sovhoosvaru kontodelt Põllumajanduse pangas maksmiseks ettevõtetelt-hankijatelt inkassoks võetavate maksunõuete dokumendikäibe aeg tuleb määrata lähtudes 10-päevast tasumise tähtjast.

492. Ülalnäidatud korras koostatud dokumendikäibe astmik peab olema kinnitatud pangaasutuse juhataja poolt, kes on kohustatud organiseerima tegelikkude dokumendikäibe aegade pideva vaatluse nii, et tarviduse järele teha vastavad muudatused astmikus. See vaatlus tuleb teostada ka sissetulevate FVK aviiside juurde lisatud makstud nõuete teiste eksemplaride suhtes selle arvestusega, et iga astmikku võetud tähtaja õigsus oleks kontrollitud mitte harvem kui üks kord aastas. Astmikus tehtud muudatused kinnitatakse samuti pangaasutuse juhataja poolt.

493. Arveldusdokumendid võetakse krediidi tagatiseks järgmistele tähtaegadele:

a) nõuded teiselinnaliste arvelduste alal — nõudel vastavalt astmikule näidatud dokumendikäibe normaalaja peale;

b) nõuete registrid samalinnaliste arvelduste alal — 3-e tööpäeva peale, kui hankijat ja ostjat teenindab üks ja sama pangaasutus, ja 4-ja tööpäeva peale, kui hankijat ja ostjat teenindavad eri samalinnalised pangaasutused. Aktsepteerimise tähtaja pikendamise korral pikendatakse krediidi tähtaega vastavalt hankijale kehtestatud korras;

c) väikeste saadetiste faktuuride registrid mitte panga kaudu teostatud arvelduste alal — keskmisele dokumendikäibe tähtajale, arvates registri panka esitamise päevast.

Keskmine tähtaeg määratakse kvartali peale üks kord, aruandeliste või plaaniliste andmete alusel, kooskõlastatult majandusorganiga.

494. Aktseptita makstavate kohalike nõuete registreid ei võeta krediidi tagatiseks teolevate arveldusdokumentide vastu avatud laenukonto järgi, välja arvatud Teraviljasalve organisatsioonide nõuete registrid samalinnalistele ostjatele. Need registrid võetakse tagatiseks tähtajaga 1 päev, kui Teraviljasalve punkti ja ostjat teenindab üks ja sama pangaasutus, ja tähtajaga kuni 2 päeva, kui neid teenindavad eri samalinnalised pangaasutused.

495. Arvelduste puhul ostjate makskorraldustega plaaniliste maksete korras võimaldatakse hankijale krediiti, lähtudes saadavate plaaniliste maksete summast ja arveldusperioodi päevade poolest arvust.

Näiteks: Lähtudes hanke plaanist, peab majandusorgan jooksval kuul ostjalt saama 1200 tuhat rubla; plaanilised maksed kantakse ostja poolt üle üks kord 3 päeva jooksul. Neil tingimustel krediidi suurus moodustab 60 tuhat rubla, arvestusest ühe päeva käive (1200:30) summas 40 tuhat rubla korrutatud poole makseperioodi päevade arvuga, s. t. 1,5 päevaga. Kui maksja ja hankija asuvad samalinnalistes eri pankades, siis suurendatakse krediidi määra ühe päeva käibe võrra ja see moodustab 100 tuhat rubla (40 tuhat rubla \times 2,5 päeva). Teiselinnaliste arvelduste puhul suurendatakse krediidi määra niimitme päeva käibe võrra, kui palju on pankade vaheline posti läbijooksu aeg ühes suunas.

Õiend plaaniliste maksete summa kohta jooksva kuu peale hankija ametiisikute allkirjadega esitatakse viimase poolt igakuuliselt hiljemalt 5. päevaks. Pärast arvutuse kontrollimist krediidiinspektori poolt, see õiend, allakirjutatuna Riigipanga osakonna juhataja (kontori operatsioonide valitsuse ülema) poolt, võetakse laenukonto tagatiseks ning antakse operatsioonide osakonda arvelevõtmiseks kontrol nr. 435 krediidi summas, tingimusliku tähtajaga kuni järgmise kuu 5. päevani.

496. Konkreetsete dokumendikäibe tähtaegade määramisel dokumentide panka esitamise päeva arvesse ei võeta. Nii näiteks, kui dokumendikäibe tähtaeg on määratud 20 päeva ja nõue on antud 1. märtsil, tuleb tähtajaks lugeda 21. märts. Need tähtajad märgitakse hankija poolt teiselinnaliste arvelduste nõuete kõikidele eksemplaridele.

497. Kinnitatud dokumendikäibe astmiku riputab pank üles teadmiseks majandusorganitele, samuti aga saadab laiali suurimatele nendest.

498. Nõuded teiselinnaliste arvelduste alal, nõuete registrid samalinnaliste arvelduste alal, faktuuride registrid väikeste saadetiste alal ja arvelduste alal VAB kaudu, samuti ka õiendid plaaniliste maksete alal eraldatakse tagatisest ning kirjutatakse bilansivälise konto nr. 435 väljaminekusse nendel märgitud dokumendikäibe tähtaja möödumise päeval.

499. Nõuded, mille järgi tuli sisse maksjatelt täielik või osaline aktsepteerimisest keeldumine, jäetakse krediidi tagatiseks kuni dokumendikäibe tähtaja möödumiseni. Tagatis vähendatakse enne dokumendikäibe tähtaja saabumist täieliku või osalise aktsepteerimisest keeldumise summa võrra, mis on avaldatud motiivil, et kaup on varem

makstud, aga samuti osalise aktsepteerimisest keeldumise summa võrra seoses aritmeetilise veaga. Osalist mahakandmist kontolt nr. 435 summas, mis on väiksem kui 1000 rubla iga nõude järgi, ei teostata.

Kui hankija täielikult või osaliselt võtab tagasi krediidi tagatiseks võetud nõuded, kantakse tagasivõetud summa konto nr. 435 väljaminekusse tagasivõtmise avalduse saamise päeval.

Seoses maksja konto puudumisega või teistel põhjustel maksja panga poolt tasumata tagastatud nõuded, kui need tulid sisse enne dokumendikäibe tähtaja möödumist, kirjutatakse samuti kontolt nr. 435 maha.

500. Kui panga poolt krediidi tagatiseks võetud nõuete dokumendikäibe tähtaja möödumise momendiks ei saanud hankija makset või teadet ostjal vahendite puudumise või ostja aktsepteerimisest keeldumise kohta, siis jätab pank tema avalduse alusel selliste nõuete summad krediidi tagatiseks kuni teate saamiseni nende maksmise või mittemaksmise põhjuste kohta (vt. käesoleva instruksiooni p. 150—152).

See kahes eksemplaris koostatav majandusorgani avaldus (vorm lisa nr. 10) tuleb esitada pangale graafiku järgi krediidi reguleerimise päevale eelneval päeval.

Avaldusse võib sisse võtta ainult neid nõudeid, mille dokumendikäibe tähtaeg saabub ajavahemikul teelolevate arveldusdokumentide tagamisel avatud laenukonto eelmise reguleerimise päevale eelnevast päevast kuni avalduse esitamise päevani.

Kui laenukonto reguleerimine teelolevate arveldusdokumentide tagamisel kokkuleppel hankijaga on määratud sagedamini kui kaks korda nädalas, siis lubatakse reguleerimise päevale eelneval päeval hankijalt vastu võtta avaldus nõuete tagatiseks jätmise kohta möödunud dokumendikäibe tähtaegadega 3-e päeva jooksul, mis eelnevad avalduse esitamise päevale.

Näiteks, igapäevase reguleerimise korral 9. kuupäeval (seisuga 10. kuupäeva peale reguleerimise päeva eelneval päeval) antud avaldusse võib sisse võtta nõuded, mille dokumendikäibe tähtajad möödusid 6., 7. ja 8. kuupäeval.

Hankija avalduses näidatud nõuete summad kantakse uuesti konto nr. 435 deebetisse, paigutades nõude asemel avalduse esimese eksemplari selle konto kartoteeki, teine eksemplar aga paigutatakse kliendi krediiditoimikusse.

501. Kui krediidi reguleerimise päevale eelneval päeval annab avalduse pangale esitanud majandusorgan täiendava avalduse laenukonto reguleerimise päeval, peab ta arvesse võtma muudatused, mis toimusid eelmises, reguleerimise päevale eelneval päeval esitatud avalduses märgitud nõuete komplektis, ehk märkima avalduses nende muudatuste puudumise.

Sel juhul, aga samuti ka siis, kui majandusorgan esitas avalduse pärast krediidi reguleerimist, teostatakse majandusorgani nõudel erakorraline laenukonto reguleerimine, võttes arvesse avaldust.

502. Erilaenukonto kaudu krediteeritavad majandusettevõtted, mille sissetulek realiseerimisest kantakse selle laenu kontosse, võivad avaldusse võtta ainult need nõuded, mille dokumendikäibe tähtaeg saabub perioodil, mille eest reguleeritakse kontot. Seejuures ei või sisse võtta möödunud tähtpäevaga nõudeid, mille kohta kuni avalduse esitamise päevani tuli sisse teade vahendite puudumise või aktsepteerimisest keeldumise kohta.

Näiteks ei ole erilaenukonto kaudu krediteeritaval kaubandusorganisatsioonil, mida reguleeritakse iga kuu 3. kuupäeval, kuni 1. oktoobrini saadud makset, ning kuni 2. oktoobrini pole saabunud teadet vahendite puudumise või aktsepteerimisest keeldumise kohta kahe nõude järgi dokumendikäibe tähtajaga 28. septembril 120 tuhande rubla peale ja 1. oktoobril 150 tuhande rubla peale.

Peale selle laekus kolmanda nõude järgi tähtajaga 27. september makse 180 tuhande rubla peale 1. oktoobril.

Sel juhul võib kaubandusorganisatsiooni poolt 2. oktoobril esitatavasse avaldusse sisse võtta ainult: nõuded tähtajaga 28. september 120 tuhande rubla peale ja 27. september — 180 tuhande rubla peale.

IV jagu. Krediidid tšekide maksmiseks limiteerimata tšekiraamatutest arvelduste teostamiseks transpordiga

503. Sideministeeriumi organisatsioonide ja ettevõtete poolt panka esitatud tšekid limiteerimata tšekiraamatutest makstakse laenukontolt teelolevate arveldusdokumentide tagamisel sõltumata möödunud tähtajaga võlgnevuse olemasolust majandusorganitel panga laenude järgi. Tasutud tšেকে krediidi tagatiseks ei võeta, ning seega nõutakse järjekordsel laenukonto reguleerimisel nende summa sisse.

504. Krediteerimise ja arvelduste erirežiimile viidud või krediteerimiselt maha võetud majandusorgani krediteerimise katkestamisel omistatakse Riigipanga kontorite ja

allkontorite juhatajatele õigus lubada erandina välja anda sellistele majandusorganitele, sõltumata nende alluvusest, limiteerimata raamatuid arvelduste teostamiseks transpordiga valmistoodangu ärasaatmisel. Tšekkide maksmine nendest raamatutest toimub laenukontolt teelolevate arveldusdokumentide tagamisel ning kogu krediidi summa nõutakse samal päeval sisse arvelduskontolt, vahendite puudumisel kantakse aga möödunud tähtaegadega laenude kontole.

V ja g u. Krediidi väljaandmise ja reguleerimise kord. teelolevate arveldusdokumentide tagamisel

505. Krediidi väljaandmine toimub ainult laenukonto reguleerimisel. Laenukonto reguleerimisel võetakse võlgnevuse tagatiseks bilansivälise konto nr. 435 kartoteegis — «Krediidi tagatiseks võetud arveldusdokumendid» — olev dokumentide jääk, arvates maha väljalaskehinna mittekrediteeritavate elementide hinnaalandi summa.

506. Krediidi reguleerimine toimub kaks korda nädalas, majandusorganiga kooskõlastatud päeval. Mõnele majandusorganile võib määrata sagedasemad reguleerimise tähtajad (iga päev või üks kord kahe päeva jooksul).

Riigipanga osakondade juhatajatel (kontorite operatsioonide valitsuse ülematel) lubatakse kokkuleppel majandusorganitega, kes suhteliselt rütmiliselt laadivad toodangut ja regulaarselt annavad dokumente panka, määrata harvemad võlgnevuse reguleerimise perioodid, kuid mitte harvem kui üks kord nädalas.

Ettevõtetal ja organisatsioonidel, kellel laekub sissetulek realiseerimisest erilaenukonto kreditesse, määratakse laenukonto reguleerimine teelolevate arveldusdokumentide tagamisel üheaegselt erilaenukonto reguleerimisega ühele ja samale kuupäevale.

Samas korras toimub erilaenukonto kaudu krediteeritavate metsavarumise ja parvetusorganisatsioonide laenukonto reguleerimine teelolevate arveldusdokumentide tagamisel.

Ettevõtetal ja organisatsioonidel, keda krediteeritakse erilaenukonto kaudu, sissetuleku kandmisega arvelduskontole, toimub laenukonto reguleerimine teelolevate arveldusdokumentide tagamisel majandusorganiga kooskõlastatud

graafiku järgi selliselt, et erilaenukonto reguleerimise päeval tingimata reguleeritakse ka laenukontot teelolevate arveldusdokumentide tagamisel. Seejuures võlgnevus ja tagatis teelolevate arveldusdokumentide vastu avatud laenukonto järgi võetakse reguleerimise päevale, aga võlgnevus ja tagatis erilaenukonto järgi — operatiivandmete kuu-päevale.

507. Riigipanga osakondade juhatajatele (kontorite operatsioonide valitsuse ülematele) omistatakse õigus erandjuhtudel lubada erakorraline laenukonto reguleerimine teelolevate arveldusdokumentide tagamisel neil juhtudel, kui nende laenude alal avastatakse vaba tagatis või tagamata võlgnevus. Erakorraline reguleerimine toimub majandusorgani palvel või panga algatusel.

508. Laenukonto reguleerimise graafik peab tingimata nägema reguleerimist ette iga kuu viimasel päeval.

Käesolevat juhust ei laiendata nende majandusorganite laenukontodele teelolevate arveldusdokumentide tagamisel, millistel nende laenude reguleerimine toimub ainult üheaegselt erilaenukonto reguleerimisega ühel ja samal kuu-päeval.

509. Laenukonto reguleerimine teostatakse krediitõtota-poolt iga majandusorgani kohta peetava andmiku (lisa nr. 11) alusel.

510. Laenukonto reguleerimisel võetakse arveldusdokumendid võlgnevuse tagatiseks operatsiooni päeva algusel.

Riigipanga osakondade juhatajatele (kontorite operatsioonide valitsuse ülematele) omistatakse õigus teostada üksikjuhtudel võlgnevuse reguleerimist, võttes arvesse tagatise liikumist reguleerimise päeval ja kasutades tagatise ülejääki ainult võlgnevuse kustutamiseks teiste pangalaenude järgi.

511. Laenukonto reguleerimiseks paigutavad operatsioonide teostajad reguleerimise andmikku bilansivälise konto nr. 435 jäägi ja laenukonto võlgnevuse andmed eraldi iga majandusorgani kohta.

Selles andmikus näidatud dokumentide jääk tõestatakse inkassokartoteeki pidava raamatupidaja allkirjaga, aga võlgnevus laenukonto järgi — operatsioonide teostaja allkirjaga.

Reguleerimise päeval teeb krediidiinspektor võlgnevuse tagatise arvestuse laenukonto järgi ja näitab andmikus tagatise üle- või puudujäägi. Üheaegselt koostab krediidi-

inspektor korralduse operatsioonibrigaadile tagatise puudujäägi summa sissenõudmiseks või tagatise ülejäägi summa majandusorgani kontole kandmiseks. Osakonna juhataja (kontori operatsioonide valitsuse ülema) ja krediidiinspektori poolt allakirjutatud korraldus saadetakse operatsioonide teostajale ja jäetakse raamatupidamise päevadokumentide hulka.

Võlgnevuse reguleerimise andmik säilitatakse majandusorgani krediiditoimikus.

512. Kui tagatis ületab võlgnevuse, antakse majandusorganile välja täiendav krediit selle ületamise suuruses. See väljaandmine vormistatakse ilma majandusorgani avalduseta igal üksikjuhul.

Majandusorgan võib teatada pangale oma keeldumisest saada täiendavat krediiti. See keeldumine võetakse panga poolt täitmiseks ainult pretensioonide puudumise puhul majandusorgani arvelduskonto vastu.

513. Arvelduskontodel süstemaatiliselt vabade vahendite jääki omavatele majandusorganitele teelolevate arveldusdokumentide tagamisel antava krediidi kandmine arvelduskontole toimub ainult nende nõudel.

Seda korda võidakse kehtestada Riigipanga osakonna juhataja (kontori operatsioonide valitsuse ülema) loal, kokkuleppel majandusorganiga.

Majandusorganid võivad avaldada soovi saada krediiti täielikult või osaliselt, mitte ainult kirjalikult, vaid ka suusõnaliselt.

Niisugustel juhtudel peab krediidi kandmine majandusorgani arvelduskontole täidetama panga poolt sõltumata vabade vahendite olemasolust tema arvelduskontol ja graafiku järgi määratud reguleerimise tähtajast, majandusorganile eelmise reguleerimise tulemusena kuuluv summas.

Kui sellele krediteerimise korrale viidud majandusorganitel tekivad viivitatud maksed või tagamata võlgnevus teiste laenu liikide järgi, siis peab laenukonto reguleerimine toimuma määratud tähtaegadel, sõltumata majandusorgani avaldusest.

514. Krediit teelolevate arveldusdokumentide tagamisel suunatakse:

- a) möödudes arvelduskontost tagamata võlgnevuse tasuks ning möödunud tähtajaga võlgnevuse tasuks;
- b) tähtjaliste maksete olemasolu korral reguleerimise

päeval ükskõik missuguse laenuliigi järgi — möödudes arvelduskontost, tähtajaliste maksete tasuks;

c) ülejäänud osas — arvelduskontole.

Kui reguleerimisel ilmneb, et tagatis on väiksem võlgnevusest, nõutakse puuduv summa sisse majandusorgani arvelduskontolt, aga vahendite puudumisel kantakse möödunud tähtajaga laenude kontole.

515. Krediidi tagatiseks võetud arveldusdokumentide järgi sissetulevad maksed kantakse majandusorgani arvelduskontole.

Majandusorganile laekuvate maksete kandmise teistsugune kord võib esineda ainult juhtudel, kui seadusega nähakse ette majandusorgani laekumise suunamine panga võlgnevuse kustutamiseks, möödudes arvelduskontost, näiteks kaubandus- ja varumisorganisatsioonide erilaenukontodele.

II peatükk

KREDIIDID OSTJATELE AKREDITIIVIDE ESITAMISEKS

516. Laenude väljaandmine akreditiivide esitamiseks toimub ilma limiidita, ostja avalduse alusel vorm nr. 875 järgi.

Vabade vahendite olemasolu ostja arvelduskontol ei või olla akreditiivi esitamiseks laenu andmisest keeldumise aluseks.

Luba akreditiivi esitamiseks ühekordse tehingu puhul panga krediidi arvel antakse ostjale ainult hankija või ostja voliniku teadaande olemasolu korral kauba saatmiseks valmisoleku kohta.

Selle dokumendi esitamise kohta teeb krediidiinspektor märkuse ostja avalduse esimesele eksemplarile.

Pank ei anna luba akreditiivide esitamiseks krediidi arvel neil juhtudel, kui maksmisele kuuluvad ostja poolt kapitaalehituste ja kapitaalremondi vajadusteks soetatud või hankijate juurde vastutavale hoiule jäetud kaubalise materiaalsed väärtused ja seadmed.

Kui kulutused kapitaalremondiks tehakse arvelduskontolt, siis lubatakse akreditiivi esitamine panga krediidi arvel kaubaliste materiaalsete väärtuste eest kapitaalremondi vajadusteks.

517. Mõõdunud tähtajaga laenu võlgnevuse ja tähtajaks maksmata nõuete kartoteegi, täitedokumentide ja teiste nõudluste olemasolu korral arvelduskonto vastu, akreditiivi esitamiseks panga krediitide arvel luba ei anta.

Erandid lubatakse Riigipanga osakonna juhataja (kontori operatsioonide valitsuse ülema) loal:

a) majandusorganitele, kes täidavad määratud akumulaatsiooni plaani, ei anna üleplaani kahjumeid ja säilitavad oma käibevahendid, kui viivitatud laenude tekkimisest ei ole möõdunud üle 10-e päeva;

b) maksjatele-majandusorganitele riigi reservist eraldatud kaupade ja materjalide eest kestva (üle 20-e päeva) möõdunud tähtajaga panga laenude puudumise korral;

c) kui möõdunud tähtajaga võlgnevus hankijatele esineb mitte üle 10-e päeva ja kui majandusorgan esitab tekkinud möõdunud tähtajaga võlgnevuse kustutamiseks tarvitusele võetud abinõusid tõendavad materjalid;

d) kui materiaalsed väärtused, mille maksmiseks esitatakse akreditiiv, on ostjal panga krediidi objektiks ja on küllaldane vaba limiit krediidi tasumiseks materiaalse väärtuste ülenormatiivsete varude tagamisel vormistatud laenu arvel.

Üksikutel juhtudel võib Riigipanga osakonna juhataja (kontori operatsioonide valitsuse ülem) lubada akreditiivi esitamist vaba limiidi puudumise korral, kui on tagatud selle saamine akreditiivi sulgemise ajaks.

518. Akreditiivi esitamiseks laenu andmisel määratakse krediidi tähtaeg, mis arvutatakse järgmiselt:

a) kui akreditiiv esitatakse telegraafi teel — 10 päeva, arvates juurde normaalse dokumentide postil oleva aja hankija pangast kuni ostja pangani ühes suunas;

b) kui akreditiiv esitatakse posti teel — normaalse dokumendikäibe aja kehtiva astmiku järgi.

Sellele tähtajale võetakse kohustus kogu väljaantud laenusumma peale.

519. Laenu sissenõudmine ostjalt toimub panga poolt hankijale tegelikult väljamakstud (hankija panga deebetaviiside) summade piirides.

Lähtudes sellest, nõuab pank tähtaja saabumisel laenu sisse deebetaviiside summas. Akreditiivi kasutamata osas pikendatakse laenu 10-ne päeva võrra.

Järgmise tähtpäeva saabumisel nõuab pank uuesti võlg-

nevuse sisse selle ajavahemiku jooksul akreditiivi arvel tegelikult väljamakstud summas. Akreditiivi kasutamata osas pikendatakse laenu uuesti 10-ne päeva võrra.

Kui akreditiiv on esitatud tähtajaga üle 25 päeva, siis pikendatakse laenu akreditiivi kasutamata osas vastavalt veel 1—2 või rohkema 10-päevase perioodi peale.

Igal juhul ei pikendata kasutamata osa kauem, kui ostja pangas akreditiivi sulgemise tähtjani.

Akreditiivi tähtaja möödumisel (arvates sellele juurde ühe posti läbijooksu aja pluss 5 päeva) arveldused akreditiivi järgi lõpetatakse; pank nõuab laenu sisse viimastel päevadel saadud deebetaviiside summas ja suunab ülejäänud kasutamata deponeeritud summa välja antud laenu lõplikuks kustutamiseks.

Enne akreditiivi tähtaja möödumist, akreditiivi esitamiseks antud laenu alal, möödunud tähtajaga võlgnevuse tekkimisel on pangal õigus akreditiivi ennetähtaegselt sulgeda, suunates deponeeritud summa laenu jäägi kustutamiseks. Möödunud tähtajaga pangalaenu võlg nõutakse sisse arvelduskontolt harilikus korras.

520. Ostjale akreditiivi esitamiseks väljaantava laenu summa peale võetakse üks tähtajaline kohustus, millele lüüakse templijäljend «Akreditiivi järgi» ja märgitakse akreditiivi number.

Kohustuse tähtpäeval kustutatakse laen selle aja jooksul antud akreditiivi isikukonto deebetisse kantud FVK alal sissetulnud deebetaviiside summas.

Selle summaga debiteeritakse ostja arvelduskontot ja krediteeritakse tema akreditiivide laenukontot.

Kui akreditiiv on kasutatud täielikult, kirjutatakse tähtajaline kohustus maha bilansiväliselt kontolt nr. 402 — «Lühiajaliste laenude kohustused».

Kui akreditiiv on kasutatud osaliselt, vormistatakse tähtajalise kohustuse kustutamine osalisena ja kustutuse summa peale kirjutatakse bilansiväline väljamineku order.

Laenu pikendamise korral märgitakse uus tähtaeg kohustuse ülemisele osale. Pealdis osalise kustutamise üle kohustuse pöördel ja mäрге uue tähtaja kohta peavad olema alla kirjutatud ostja kontot pidava raamatupidaja poolt.

Samas korras toimub kustutamine ja ülejäänud laenu

osa pikendamine kuni akreditiivi kasutamiseni täies summas või kuni tema tähtaja möödumiseni.

Kui akreditiivi esitaja arvelduskontol ei ole küllaldaselt vahendeid laenu järjekordse tähtajalise makse jaoks, siis kirjutatakse arvelduskontolt maha laenu osaliseks kustutamiseks sellele olev summa, puuduv summa aga kantakse konto nr. 222 deebetisse. Sel juhul asetatakse möödunud tähtajaga kohustuste kartoteeki memoriaalorderi ärakiri.

521. Akreditiivi sulgemise tähtaja saabumisel kohustus ülejäänud summas kustutatakse, kusjuures krediteeritakse ostja akreditiivide laenukontot ja debiteeritakse:

a) bilansikontot nr. 236 — antud akreditiivi isikukontol oleva jäägi summas ja

b) ostja arvelduskontot — ülejäänud summas.

Kohustus ülejäänud summas kirjutatakse maha kontolt nr. 402.

III p e a t ü k k

KREDIIDID ERIKONTODE AVAMISEKS JA TÄIENDAMISEKS

522. Krediidid erikontode avamiseks ja täiendamiseks võimaldatakse ostjatele ainult juhtudel, kui selle arveldusvormi kohaldamine on tingitud valitsuse määrustega, Riigipanga Juhatuse juhistega, teistel juhtudel aga Riigipanga kontori juhataja eriloal.

Krediidid võimaldatakse ilma limiidita.

523. Krediite erikontode esitamiseks ja täiendamiseks ei võimaldata järgmistel juhtudel:

a) kui maksmisele kuuluvad materjalid ja seadmed kapitaalehitusteks ja kapitaalremondiks;

b) kui erikontolt makstakse fakture hankija juurde vastutavale hoiule jäetud kaupade eest;

c) möödunud tähtajaga võlgnevuse olemasolu korral majandusorganil ükskõik millise laenuliigi järgi, samuti ka möödunud tähtajaga maksenoüete ja täitedokumentide olemasolu korral.

524. Erikonto esitamiseks antud laenude kustutus-tähtjad määratakse: selle avamisel telegraafi teel — 15 päeva, arvates juurde üks posti läbijooks maksja pangast kuni hankija pangani, erikonto esitamisel posti teel aga 15 päeva, arvates juurde kaks posti läbijooksu.

Erikonto vahendite mittekasutamise korral võib laenu pikendada ainult üks kord, tähtajaga mitte üle 15-e päeva.

Selleks peab ostja avalduse juures esitama hankija pangalt saadud originaaltelegrammi erikonto jäägi kohta.

Näidatud tähtajaks majandusorganilt avalduse mitte-saamisel kantakse laenu summa ostja arvelduskontolt maha, sellel vabade vahendite puudumisel aga kantakse möödunud tähtajaga laenude kontole.

IV p e a t ü k k

KREDIIDID LIMITEERITUD TŠEKIRAAMATUTE OSTUKS KAUPADE JA TEENUSTE EEST SAMALINNALISTE ARVELDUSTE ALAL

525. Pangaasutused võivad majandusorganitele krediiti võimaldada limiteeritud tšekiraamatute ostuks kaupade ja osutatud teenuste eest samalinnaliste arvelduste alal eraldi laenu kontolt. Krediidi summa deponeeritakse bilansikontol nr. 219. Need krediidid võimaldatakse ilma limiidita.

526. Laene limiteeritud tšekiraamatute ostuks antakse üldreeglina mitte rohkem kui 10-e päeva tarviduse piires majandusorgani avalduse-korralduse vorm nr. 895 alusel. Kui aga pangale on möödunud tähtajaga võlgnevus, siis selleks otstarbeks laenu ei anta.

Väljaantud laenud vormistatakse majandusorgani kohustusega tähtajaga ettenäitamisel, kuid mitte rohkem kui 30-e päeva peale.

527. Majandusorganiga kooskõlastatud tähtaegadel, kuid mitte kauem, kui üks kord nädalas, nõutakse laenu võlgnevus möödunud päevade jooksul kontolt nr. 219 makstud tšekkide summas sisse arvelduskontolt, aga tasumata osas kantakse möödunud tähtajaga laenude kontole.

528. Majandusorgani poolt limiteeritud raamatu tagastamise või kõikide tšekkide ärakasutamise korral raamatust, kantakse kontol nr. 219 olev vahendite jääk selle raamatu kasutamata limiidi summas laenu võlgnevuse kustutamiseks.

529. Juhul kui majandusorgan taastas omavahendite arvel kasutatud limiidi summa, s. t. vormistas temal oleva raamatu järgi täiendava limiidi või sai selle summa peale

uue limiteeritud raamatu, võlgnevust enne tähtaega sisse ei nõuta.

530. Kaubaliste materiaalsete väärtuste maksmiseks erilaenukontolt laenu saavatele majandusorganitele krediteeritavate väärtuste eest arvelduste teostamiseks limiteeritud tšekiraamatute ostmiseks krediiti ei võimaldata.

Niisugustel juhtudel antakse majandusorganile limiteeritud tšekiraamat, näidates selles määratud limiidi summa, kuid ilma vahendeid kontole nr. 219 deponeerimata. Hankijate poolt esitatud tšekkide maksmine toimub vahetult erilaenukontolt, sõltumata arvelduste seisukorrast Riigipangaga.

VIIES OSA
ARVELDUSTE JA KREDITEERIMISE ISEÄRASUSED
TEELOLEVATE ARVELDUSDOKUMENTIDE
TAGAMISEL

I peatükk

ARVELDUSTE ISEÄRASUSED RIIGIKAITSE TÖÖSTUSE
ETTEVÖTETEGA JA ORGANISATSIOONIDEGA

531. Hangete alal riigikaitsetööstuse ettevõtete ja organisatsioonidega saadetakse faktuurid kaupade kohta koos panga kaudu inkassoks esitatavate nõuetega või erikorras vahetult ostjatele.

Faktuuride saatmise kord määratakse hankija poolt.

Nõuetes, mis esitatakse panka fakture juurde lisamata, näidatakse kauba nimetuse asemel ainult: «materjalid», «seadmed».

532. Nõuetes ja faktuurides lahtris «Maksja ja tema aadress» võivad hankijad tehase-maksja numbril asemel näidata postkasti numbril, ilma nimetust, spetsialiteeti ja aadressi näitamata.

533. Faktuuride saatmisel koos teiste lepingus ettenähtud dokumentidega vahetult ostjale erikorras on hankijad kohustatud inkassoks antavates nõuetes näitama faktuuride ja nende lisade väljasaatmise kuupäeva ja pakkide numbril, milles need dokumendid on välja saadetud.

Nende andmete puudumisel pank nõudeid inkassoks ei võta.

534. Riigikaitsetööstuse ettevõtete vastu esitatud nõuete aktsepteerimiseks kehtivad järgmised tähtajad:

- a) seitse tööpäeva pärast nõude saabumist panka — hankija poolt faktuuride saatmisel erikorras vahetult ostjale;
- b) kolm tööpäeva pärast nõude saabumist panka — hankija poolt faktuuride saatmisel panga kaudu.

Nõuete maksmine toimub üldkehtestatud kümnepäevase tähtaja jooksul, peale käesoleva instruksiooni p. 41 ja p. 42 ettenähtud juhtude.

535. Aktsepteerimisest keeldumine võetakse riigikaitsetööstuse ettevõtelt ja organisatsioonidelt vastu üldistel alustel.

Pank ei võta aktsepteerimisest keeldumist vastu faktuuride ja nende lisade mittesaamise motiividel, kui nõudes on näidatud nende dokumentide saatmise kuupäev ja paki number, milles need on maksjale välja saadetud.

536. Kui ostjateks on varustusorganisatsioonid, kapitalilehituse osakondade abikäitised, metsanduse trustid, riigikaitsetööstuse abikäitised ja tööliste varustamise osakonnad, siis on hankijad kohustatud nõuete inkassoks esitamisel neile juurde lisama faktuurid. Arveldused nende ostjatega toimuvad üldistel alustel teiste majandusorganitega.

Erandid sellest korrast lubatakse mõnede ministeeriumide peavalitsuste varustusosakondade suhtes kokkuleppel hankija ja ostjaga.

Selliste nõuete vastuvõtmine ja maksmine toimub käesoleva instruksiooni p. 531—535 ettenähtud korras.

537. Riigikaitsetööstuse ettevõtete vastu sissetulnud nõuete registratsioonižurnaali ülesriputamine on keelatud.

II p e a t ü k k

ARVELDUSTE ISEÄRASUSED SAADETISTE ALAL RIIGIKAITSE MINISTEERIUMILE JA SISEMINISTEERIUMI VÄGEDELE

538. Arveldused teiselinnaliste ja samalinnaliste kauba (varanduse) saadetiste alal NSV Liidu Riigikaitse Ministeeriumile ja Siseministeeriumi vägele toimuvad NSV Liidu Riigikaitse Ministeeriumi valitsuste ja SM kaudu, samuti aga ka Riigipangas eelarvelisi kontosid omavate, Riigikaitse Ministeeriumi varustavate finantsorganite ja sõjaväeosade kaudu.

Neil juhtudel, sõltuvalt tellijate korraldustest, saadetakse faktuurid ja teised lepingus ettenähtud dokumendid hankijate poolt kas panga kaudu koos inkassoks antavate nõuetega või erikorras vahetult tellijatele, möödudes pangast.

Millises korras peavad saadetama faktuurid ja teised dokumendid, kas panga kaudu või erikorras, seda pank ei kontrolli. Vastutus selle eest pannakse hankijale.

539. Faktuuride ja teiste dokumentide saatmisel panga kaudu esitavad hankijad tellijate korralduste alusel pangale koos nõudega originaalfaktuurid, kauba (varanduse) ärasaatmist või väljaandmist tõendavad dokumendid ja teised nendevahelistes lepingutes ettenähtud lisad. Faktuuridele juurdelisatud dokumentide loetelu peab olema näidatud arves või sellele juurde lisatud eraldi nimekirjas.

Vastutus hankija ja tellija vahel sõlmitud lepingus ettenähtud kõigi lisade pangale esitamise eest pannakse hankijale.

540. Võttes nõudeid inkassoks vastu originaalfaktuuride ja teiste dokumentidega, kontrollib pank nõude koostamise õigsust, tellija näitamist nendes ja kõikide arves või nimekirjas loetletud dokumentide olemasolu ja sõltumata sellest — kauba (varanduse) saatmise teostamist või saajate poolt vastuvõtmist kinnitavate kauba (varanduse) vastuvõtu aktide olemasolu dokumentide hulgas.

Tellija nimetust nõudes näitamata ja arves või nimekirjas loetletud dokumentide puudumisel, aga samuti kauba (varanduse) vastuvõtu aktide ehk kauba (varanduse) ärasaatmist või väljaandmist tõendavate dokumentide puudumisel pank nõudeid inkassoks ei võta. Pank ei võta nõudeid ka neil juhtudel, kui originaalfaktuuri asemel on nõuete juurde lisatud arvete ära kirjad.

541. Lepingus ettenähtud faktuuride ja teiste dokumentide saatmisel erikorras vahetult tellijale, möödudes pangast, annavad hankijad panka ainult nõuded, fakture ja teisi dokumente juurde lisamata. Seejuures on hankijad kohustatud panka esitatud nõuetes tegema märkuse: «Faktuurid ja lisad on saadetud tellijale 195 . . aastal». Ilma sellise märkusega pank nõudeid vastu ei võta.

542. Hankija on kohustatud nõuetes näitama lepingu kuupäeva või ostja tellimise kuupäeva ja numbri, mille täitmiseks on teostatud materiaalsete väärtuste saatmine.

543. Faktuuride ja teiste dokumentide saatmisel hankija poolt erikorras vahetult tellijaile, kauba liiki nõudes ei näidata.

544. Tsentraliseeritud tellijaile väljakirjutatavates nõuetes ja faktuurides on hankijad kohustatud maksjana ja tellijana näitama ainult vastavad kaupa tellinud valitsused, mitte aga Riigikaitse Ministeeriumi finantsvalitsuse.

545. Nõuete aktsepteerimise tähtjad saadetiste alal Riigikaitse Ministeeriumile ja SM vägedele määratakse järgmised.

Faktuuride ja teiste lisade ülekandmisel panga kaudu:

a) viis tööpäeva pärast nõude saamist maksja panga poolt, kui maksjana on näidatud NSV Liidu Riigikaitse Ministeeriumi vastav osakond või SM;

b) kolm tööpäeva pärast nõude saamist panga poolt, kui maksjana on näidatud pangas eelarvelisi kontosid omav Riigikaitse Ministeeriumi varustav finantsorgan või sõjaväeosa.

* Sellised nõude aktsepteerimise tähtjad määratakse ka samalinnaliste arvelduste puhul ülalnäidatud maksjatega sõltumata faktuuride ja teiste dokumentide saatmisest — panga kaudu või vahetult tellijatele.

Faktuuride ja teiste dokumentide saatmisel teiselinnaliste hankijate poolt erikorras, s. o. vahetult tellijatele:

a) kümme tööpäeva pärast nõude saamist panga poolt, kui maksjana on näidatud NSV Liidu Riigikaitse Ministeeriumi vastav valitsus või SM;

b) viis tööpäeva pärast nõude saamist panga poolt, kui maksjana on näidatud pangas eelarvelisi kontosid omav Riigikaitse Ministeeriumi varustav finantsorgan või sõjaväeosa.

Nõuete aktsepteerimise tähtaja arvutamisel ei võeta arvesse veebruarikuu 23. päeva.

Kõik ülalnäidatud nõuded makstakse järgmisel päeval pärast nende aktsepteerimise tähtaja möödumist.

546. Teiselinnalised arveldused saadetiste alal summas 100—250 rubla toimuvad korraldustega.

Samalinnalised arveldused hängete alal alates 250 rublast ja üle selle toimuvad nõuetega (peale p. 553 ettenähtud juhtude) või korraldustega.

Arveldused summas alla 100 rubla toimuvad posti ülekandega või sularahas.

547. Sissetulnud nõuded registreeritakse panga poolt iga tellija kohta 4-jas eksemplaris koostatud žurnaalis. Iga nõude kohta näidatakse žurnaalis lisade arv.

Originaalfaktuurid ja teised nõuetele juurde lisatud dokumendid antakse maksjatele koos žurnaali kolme eksemplariga allkirja vastu esimesel eksemplaril.

Žurnaali ühe eksemplari tagastab maksja pangale kirja juures, milles näidatakse missuguselt eelarveliselt kontolt

ja milline summa kuulub mahakandmisele ja millise üldise summa peale antakse aktsepteerimisest keeldumised. Maksja kontolt mahakandmine toimub memoriaalorderiga, milles näidatakse žurnaalide numbrid ja nende järgi maha kantavad summad. Aktsepteerimiseks määratud tähtaja jooksul maksjalt kirja mittesaamise korral toimub mahakirjutamine panga poolt iseseisvalt nõudes näidatud kontolt.

548. Nõude täieliku või osalise aktsepteerimisest keeldumise korral on maksjad kohustatud, sõltumata faktuuride ja teiste dokumentide saatmise viisist, teatama pangale keeldumise põhjuse. Aktsepteerimisest keeldumisel lepingu rikkumise motiividel näidatakse lepingu rikkumise iseloom (lepingus või tellimises ettenähtud dokumentide puudumine faktuuride juures, kauba ebakonditsioonilisus, kauba ebakompleksus, assortimendist, suuruselt, artiklitest mitte-kinnipidamine jne.) vihjamata lepingu punktile.

Ilma faktuuride ja teiste dokumentideta panka esitatud nõuete aktsepteerimisest keeldumiseks on maksjal õigus lepingus ettenähtud faktuuride ja teiste dokumentide mittesaamisel.

Pangas eelarvelisi kontosid omavad Riigikaitse Ministeeriumi valitsused, varustavad finantsorganid ja sõjaväeosad omavad õiguse nõuete aktsepteerimisest keeldumiseks seadmete eest finantskontrolli tõttu (finantseerimise limiidi puudumine, seadmete tiitelnimestikku mittevõtmine).

549. Aktsepteerimisest keeldumisel on maksja kohustatud esitama panka nõude aktsepteerimisest keeldumise motiveeritud teate kahes eksemplaris. Aktsepteerimisest keeldumise teate üks eksemplar koos nõudega saadetakse hankija pangale.

Juhtudel kui faktuurid ja teised dokumendid on hankija poolt saadetud Riigipanga kaudu, tagastab maksja üheaegselt aktsepteerimisest keeldumise teate esitamisega panka originaalfaktuurid ja teised dokumendid, mille järgi maksja keeldub aktsepteerimisest. Maksja pank saadab need koos nõude teise eksemplariga ja aktsepteerimisest keeldumise teatega hankija pangale. Pärast aktsepteerimisest keeldumise registreerimist annab hankija pank need dokumendid üle hankijale.

550. Maksenõude osalise aktsepteerimisest keeldumise korral kirjutatakse aktsepteerimisest keeldumise summa

konto nr. 414 väljaminekusse. Maksja osalise aktsepteerimisest keeldumise teate teine eksemplar saadetakse hankija pangale väljaandmiseks hankijale.

551. Maksmata tagastatud nõuded, mille järgi tulid sisse aktsepteerimisest keeldumised, võib pärast tellija tingimuste täitmist hankija poolt teistkordselt panka inkassoks esitada. Tellija tingimuste täitmist hankija poolt pank ei kontrolli. Teistkordselt esitatud nõudeid teelolevate arveldusdokumentide vastu avatud krediidi tagatiseks ei võeta.

552. Käesoleva instruksiooni p. 538 loendamata sõjaväeosade ja asutuste ning Riigikaitse Ministeeriumi mitteisemajandavate ettevõtete ja organisatsioonide, samuti ka Siseministeeriumi sõjaväeosade teiselinnalised arveldused toimuvad järgmises korras:

a) lepingus ettenähtud faktuurid koos kõikide dokumentidega saadetakse hankija poolt vahetult maksjale, möödudes pangast, ning panka antakse ainult nõuded;

b) nõuete maksmine toimub aktsepteerimise tähtaja möödumisel (kolme tööpäeva pärast);

c) arveldused hangete alal summas 100 kuni 250 rubla toimuvad korraldustega, alla 100 rubla aga posti ülekannetega;

d) nõuded registreeritakse eraldi žurnaalides (2-hes eksemplaris). Žurnaali teine eksemplar loigatakse maksjate järgi ribadeks ja saadetakse neile saabunud dokumentide teatena.

553. Samalinnalised arveldused NSV Liidu Riigikaitse Ministeeriumi ja Sideministeeriumi sõjaväeosade, asutuste ja mitteisemajandavate ettevõtete eelarvelistelt ja jooksvatelt kontodelt, nende poolt vahetult saadud kaubaliste materiaalsete väärtuste eest toimuvad alates 500 rublast ainult korraldustega või panga poolt aktsepteeritud arveldustšekkidega.

NSV Liidu Riigikaitse Ministeeriumi varustavate sõjaväeosade ja asutuste isemajandavate ettevõtete ja organisatsioonide ning NSV Liidu Siseministeeriumi varustavate sõjaväeosade samalinnalised arveldused toimuvad ükskõik missuguse arveldusvormi järgi.

554. Nõuded (ilma lisadeta) Riigikaitse Ministeeriumile ja Siseministeeriumi sõjavägedele teostatud sõjaväeliste vedude eest antakse panka inkassoks Jõelaevastiku Ministeeriumi jõelaevastiku valitsuste poolt ning saadetakse panga poolt Riigipanga kontoritesse või osakondadesse nõu-

des näidatud Riigikaitse Ministeriumi sõjaväekoondiste kohalike organite ülemate või vabariikide, kraide ja oblastite SM/SMV asukoha järgi.

Jõelaevastiku valitsused saadavad faktuurid kõikide ettenähtud dokumentidega, möödudes pangast, vahetult maksjatele.

555. Nõuete aktsepteerimise tähtaeg sõjaväeliste jõevedude eest määratakse 10 päeva nii teiselinnaliste kui ka samalinnaliste hangete alal.

Selle tähtaja jooksul täieliku või osalise aktsepteerimisest keeldumise mitte saabumisel tasutakse nõue panga poolt iseseisvalt.

Riigikaitse Ministeriumi juhendite alusel Riigipanga Juhatuse Riigieelarve kassalise täitmise valitsus teatab maksjate pankadele sõjaväekoondiste kohalike organite ülemate (ja nende asetäitjate) nimed, kellele omistatakse nõuete aktsepteerimise õigus sõjaväeliste jõevedude eest.

556. Jõelaevastiku valitsuste nõuded Riigikaitse Ministeriumi sõjaliste vedude eest makstakse sõjaväekoondiste kohalike organite asukoha järgi maksesumma debiteerimise teel Riigipanga Juhatuse Riigieelarve kassalise täitmise valitsuse operatsioonide osakonda (FVK nr. 29908) mahakandmiseks Riigikaitse Ministeriumi Finantsvalitsuse eelarveliselt kontolt nr. 4973.

Jõelaevastiku valitsuste poolt jõevedude eest vabariikide, kraide ja oblastite SM/SMV nimele väljakirjutatud nõuded makstakse kohapeal neile liidu eelarve järgi avatud krediitide arvel.

557. Žurnaalide teised eksemplarid, milles on registreeritud jõelaevastiku valitsuste nõuded sõjaliste jõevedude eest, antakse välja sõjaväeliste koondiste kohalike organite ülemate esindajatele või vabariikide, kraide, oblastite SM/SMV esindajatele.

558. Nõuete täieliku või osalise aktsepteerimisest keeldumise vastuvõtmise ja vormistamise kord hangete alal NSV Liidu Riigikaitse Ministeriumile ja SM vägedele laiendatakse ka nõuetele sõjaliste jõevedude alal.

559. Riigipanga asutustele on keelatud klientidele teadmiseks üles riputada sissetulnud nõuete nimekirju kõikide hangete alal Riigikaitse Ministeriumile ja SM (kaasa arvatud nõuded sõjaliste jõevedude eest).

III peatükk

ETTEVÖTETE JA ORGANISATSIOONIDE ARVELDUSTE ISEÄRASUSED NSV LIIDU MINISTRITE NÕUKOGU JUURES ASUVA RIIKLIKE MATERIAALSETE RESERVIDE PEAVALITSUSEGA

560. NSV Liidu Ministrite Nõukogu juures asuva Riiklike Materiaalsete Reservide Peavalitsuse territoriaalvalitsuste kütteinspeksioonide ja baaside (lühendamise mõttes nimetatakse edaspidi «territoriaalvalitsused») arveldused ettevõtete ja majandusorganisatsioonidega riigi reservidesse paigutatud kaupade ja materjalide eest toimuvad majandusorganite-hankijate nõuete järgi.

Hankija on kohustatud nõuetes näitama kaupade ja materjalide ärasaatmist või riigireservi paigutamist tõendavate faktuuride ja dokumentide vahetult territoriaalvalitsustele saatmise kuupäeva.

Need nõuded kuuluvad aktsepteerimisele territoriaalvalitsuste poolt seitsme päeva jooksul pärast nende saabumist maksja pank.

Aktsepteerimisest keeldumised antakse territoriaalvalitsuste poolt käesolevas instruksioonis ettenähtud motiividel, samuti aga juhtudel:

a) kui arvete algeksemplarid või saatedokumendid ja kohapeal riigi reservi paigutamise dokumendid pole territoriaalvalitsustele saadetud;

b) kui arvete või saatedokumentide ära kirjad (peale raudtee või veetranspordi saatelehtede kviitungite) pole saadetud veose saajatele — riigireservi kaupade ja materjalide vastutavatele hoidjatele.

561. Territoriaalvalitsused teostavad riigireservist eraldatud kaupade ja materjalide saatmist ja väljaandmist teiselinnalistele ostjatele (välja arvatud leivatooted) pärast akreditiivi saabumist territoriaalvalitsuse asukoha pank.

Leivatoodete alal esitavad territoriaalvalitsused nõuded inkassoks, mis tasutakse maksjate kontodelt vaidlematus korras ja järjekorras, mis on määratud maksetele eelarvesse.

Samas korras võetakse inkassoks (sõltumata summast) ja tasutakse territoriaalvalitsuste nõuded nende poolt raudtee ja veetranspordi organisatsioonidele vagunite seisu ja

kasutamata tonnaaži eest maksja poolt akreditiivi mitte-õigeaegse esitamise tõttu makstud trahvide summale, aga samuti vastuvõtmisel saatedokumentidega võrreldes ilmnenu puudujääkide, ümbersorteerimise vahe, teel riknenud kaupade ja materjalide ning kvaliteedi allahindluse vahe maksumuse peale.

Sellistele nõuetele asetatakse templijäljend «ilma akseptita».

562. Liigsete maksete korral esitavad maksjad panga kaudu nõuded territoriaalvalitsustele. Need nõuded esitatakse ainult territoriaalvalitsustelt liigsete maksete summa kohta kinnituse saamisel. Kinnituse number ja kuupäev näidatakse nõudes.

Nimetatud nõuded võetakse panga poolt vastu, sõltumata summast, krediiti võimaldamata ja makstakse käesoleva instruksiooni p. 560 korras.

563. Territoriaalvalitsuste vastu esitatud nõuete registreerimise žurnaali ülesriputamine klientidele teadmiseks on keelatud.

IV peatükk

ISEÄRASUSED ARVELDUSTES VANARAUA NING MUSTADE JA VÄRVILISTE METALLIDE JÄÄTMETE EEST JA VANARAUA ÜLEANDJATE KREDITEERIMISEL

564. Vanaraua tarbijate arveldused vanaraua ning mustade ja värviliste metallide jäätmete eest «Glavvtrotšermeta» ja «Glavvtorzvetmeta» valitsustega (osakondadega) ja viimaste arveldused vanaraua üleandjatega toimuvad üleande-vastuvõtu aktide alusel väljakirjutatud maksekorraldustega. Teiselinnalised maksekorraldused kirjutatakse välja alates 250-st rublast.

565. Kahe kalendripäeva jooksul, vanaraua saabumise päeva arvesse võtmata, koostavad vanaraua tarbijad üleande-vastuvõtu aktid «Glavvtortšermeta» ja «Glavvtorzvetmeta» vorm nr. 69 järgi tarbija ja nende peavalitsuste üleandja-inspektori allkirjadega. Üleandja-inspektor on kohustatud mitte hiljem, kui järgmisel päeval saatma koostatud akti vastavale «Glavvtortšermeta» või «Glavvtorzvetmeta» valitsusele (osakonnale).

Vanaraua tarbijad on kohustatud kolme kalendripäeva jooksul pärast aktide koostamist, kaasa arvamata koostamise päeva, esitama neid teenindavasse pangaasutusse maksekorralduse saadud vanaraua maksumuse tasumiseks hankijatele «Glavvtortšermeta» ja «Glavvtorzvetmeta» valitsustele (osakondadele) kehtiva preiskurandi turustushindades. Kui vanaraua kaal oli määratud raudtee poolt saatejaamas, siis toimub vanaraua eest tasumine raudtee saatelehes märgitud kaalu järgi.

566. Neil juhtudel, kui mustade metallide vanaraua tarbijad tasuvad tariifi (prahiraha) sihtjaamas, kirjutatakse maksekorraldused vanaraua tarbijate poolt kehtiva preiskurandi turustushindades, arvates maha makstud raudtee tariifi (prahiraha) summa.

Värviliste metallide vanaraua tarbijad kirjutavad maksekorraldused vanaraua maksumuse peale kehtiva preiskurandi turustushindades, arvates juurde raudtee tariifi (prahiraha) maksumuse.

Vanaraua tarbijad — musta ja värvilise metallurgia detsentraliseeritud tasaarvestustest osavõtjad — näitavad maksekorraldustes vanaraua eest oma isikukonto numbri musta ja värvilise metallurgia detsentraliseeritud tasaarvestuste alal ja hankija isikukonto numbri.

Detsentraliseeritud tasaarvestusest mitteosavõtavad vanaraua tarbijad näitavad maksekorraldustes oma arvelduskonto numbri ja hankija isikukonto numbri musta ja värvilise metallurgia detsentraliseeritud tasaarvestuste alal.

Maksekorralduse lahtris «Mille eest» näitab vanaraua tarbija üleande-vastuvõtu akti numbri ja kuupäeva.

567. Üleandjatelt-inspektoritelt üleande-vastuvõtu aktide saamisel löövad hankijad «Glavvtortšermeta» ja «Glavvtorzvetmeta» valitsused (osakonnad) neile templijäljendi saamise kuupäevaga ja esitavad kolme kalendripäeva jooksul neid teenindavasse Riigipanga asutusse maksekorraldused vanaraua maksumuse tasumiseks vanaraua üleandjatele, neile saadetud vanaraua eest kehtiva preiskurandi varumishindades, aga mustade metallide vanaraua osas peale selle raudtee tariifi (prahiraha) maksumuse tasumiseks.

Maksekorralduse lahtris «Mille eest» näitavad hankijad üleande-vastuvõtu akti numbri ja kuupäeva, samuti ka selle saamise kuupäeva.

568. Hankijate poolt saadud üleande-vastuvõtu aktide alusel vanaraua eest väljakirjutatud maksekorraldused tasutakse hankijate isikukontodelt musta ja värvilise metallurgia detsentraliseeritud tasaarvestuse alal sõltumata sellest, kas vanaraua üleandja võtab osa märgitud detsentraliseeritud tasaarvestustest või ei võta.

Vanaraua üleandjale kantakse musta ja värvilise metallurgia detsentraliseeritud tasaarvestustest osavõtjale maksekorralduse summa isikukontole tasaarvestuse alal, aga musta ja värvilise metallurgia detsentraliseeritud tasaarvestustest mitteosavõtjale, vanaraua üleandjale, kantakse makse summa maksekorralduse järgi tema arvelduskontole.

569. Vanaraua üleandjate poolt «Glavvtortšermeta» ja «Glavvtorzvetmeta» valitsuste (osakondade) platsidele, tsehhiidesse ja baasidesse toimetatud musta ja värvilise metalli vanaraua kohta koostatakse üleande-vastuvõtu aktid vorm nr. 19 järgi.

«Glavvtortšermeta» ja «Glavvtorzvetmeta» valitsused (osakonnad) kirjutavad kolme päeva jooksul nende aktide alusel välja maksekorraldused ja annavad need neid teenindavasse pangaasutusse vanaraua maksumuse tasumiseks isikukontolt musta ja värvilise metallurgia detsentraliseeritud tasaarvestuse alal.

Vahendite puudumisel vanaraua tarbijate ja hankijate arvelduskontodel, või kui pole võimalik korralduste maksimine nende kontodelt tasaarvestuse alal seoses sanktsiooni kohaldamisega, võetakse maksekorraldused vanaraua eest kartoteeki nr. 2.

570. Vanaraua tarbijate ja hankijate poolt maksekorraldustes näidatud üleande-vastuvõtu aktide koostamise ja saamise kuupäevade õigsust kontrollitakse panga poolt maksenõuete kaubalisuse kontrollimiseks kehtestatud korras.

571. Vanaraua üleandjad esitavad vastavalt vanaraua ärasaatmisele tarbijatele Riigipanga asutustele kahes eksemplaris faktuurorderite registrid ärasaadetud vanaraua peale krediidi saamiseks teelolevate arveldusdokumentide tagamisel. Nende registrite koostamiseks kohaldatakse kohaliku inkasso registri blanketid vorm nr. 885, kus nimetus pöördel asendatakse järgneva: «Register arvelduste alal vanaraua eest» (ülejäanud mittevajalik tekst kriipsutatakse läbi). Pöördele märgitakse faktuurorderite loetelu,

näidates nende numbrid, vanaraua ärasaatmise kuupäeva ja summad, lahtris «Hankija nimetus» aga näidatakse sihtjaam, kaugus kilomeetrites, vedude viis ja vanaraua tarbija nimetus. Registri esimene eksemplar kirjutatakse alla vanaraua üleandja arvelduskonto käsutamise õigust pangas omavate isikute poolt ja varustatakse temale omistatud pitsseriga.

Vanaraua üleandjad võivad vanaraua ärasaatmisel ja äraandmisel «Glavvtortšermeta» ja «Glavvtorzvetmeta» valitsuste (osakondade) platsidele, tsehhidesse ja baasidesse, registrites vorm nr. 885 faktuurorderite asemel näidata raudtee saatelehtede kviitungite numברי või üleandevastuvõtu aktide numbrid ja kuupäevad. Need registrid võetakse panga poolt krediittagatiseks teelolevate arveldusdokumentide vastu avatud laenukonto järgi tähtaja peale, mis on vajalik «Glavvtortšermeta» ja «Glavvtorzvetmeta» valitsustelt (osakondadelt) maksekorralduste järgi vahendite saamiseks.

Vanaraua maksumus näidatakse registris kehtiva preiskurandi varumishindades, arvates juurde makstud tariifi või prahiraha summa.

572. Krediidiinspektor kontrollib vanaraua üleandjale krediidiandmise võimalust ja märgib registri esimesele eksemplarile tähtaja, milleni võib registri võtta vanaraua äraandja laenukonto tagatiseks teelolevate arveldusdokumentide vastu avatud laenukonto järgi. Pärast seda antakse registri mõlemad eksemplarid kontot nr. 435 pidavale töötajale.

Registri esimene eksemplar kantakse konto nr. 435 deebetisse ja asetatakse selle konto kartoteeki registril märgitud tähtaja peale, teine eksemplar aga tagastatakse vanaraua äraandjale allkirjana.

573. Vanaraua äraandjatele võimaldatakse krediit tähtajale, mis on arvutatud vanaraua ärasaatmise päevast, võttes arvesse:

a) veose läbijooksu aeg tarbijani, lähtudes vahemaast kilomeetrites juurdelisatud astmiku (lisa nr. 12) järgi;

b) kolm päeva üleande-vastuvõtu akti koostamiseks ja ärasaatmiseks;

c) üleande-vastuvõtu akti posti läbijooksu tarbijast kuni hankijani «Glavvtortšermeta» ja Glavvtorzvetmeta» valitsuseni (osakonnani) ja vahendite ülekande aviisi läbi-

jooksu «Glavvtortšermeta» ja «Glavvtorzvetmeta» valitsust (osakonda) teenindavast Riigipanga asutusest kuni vanaraua üleandjat teenindava Riigipanga asutuseni.

Raskuse puhul määrata dokumentide läbijooks sellises korras, võetakse posti läbijooks tarbijat teenindavast Riigipanga asutusest kuni vanaraua üleandjat teenindava Riigipanga asutuseni;

d) kolm päeva «Glavvtortšermeta» ja «Glavvtorzvetmeta» valitsusele (osakonnale) saadud akti alusel maksekorralduse väljakirjutamiseks.

574. Dokumendikäibe tähtaja lõppemise päeval need registrid arvatakse maha teel olevate arveldusdokumentide vastu avatud laenukonto krediidi tagatisest ja kirjutatakse maha kontolt nr. 435. Kui vanaraua üleandja ei saanud makset dokumendikäibe tähtaja lõppemise momendiks, siis annab pank tema avalduse alusel selliste registrite summa krediidi tagatiseks tähtajaga mitte rohkem kui 10 päeva. Selle täiendava tähtaja möödumisel arvatakse registrid krediidi tagatisest maha, sõltumata makse laekumisest hankijalt.

575. «Glavvtortšermeta» ja «Glavvtorzvetmeta» peavalitsuste (osakondade) platsidelt, tsehhidest ja baasidest vahetult väljasaadetud vanaraua kirjutavad viimased välja registrid samas korras, kui vanaraua üleandjad ja saavad krediiti teel olevate arveldusdokumentide tagamisel vanaraua tarbijalt maksekäsundite järgi makse saamiseks tarvismineva ala peale.

«Glavvtortšermeta» ja «Glavvtorzvetmeta» tehased teostavad arveldusi ärasaadetud ja saadud vanaraua eest samas korras kui vanaraua üleandjad ja vanaraua tarbijad.

Juhul kui vanaraua üleandja ülal tähendatud korras arvutatud dokumendikäibe tähtajast 30 päeva möödudes ei saa vastuvõtu akte, kirjutab vanaraua üleandja saatedokumentide alusel välja maksenõuded ja faktuurid ning esitab need Riigipanga asutusse inkassoks.

«Glavvtortšermeta» ja «Glavvtorzvetmeta» valitsuste (osakondade) arveldus või detsentraliseeritud tasarvestuse isikukontodelt maksmiseks üldkehtestatud korras.

577. Vanaraua üleandjatel maksenõuete saamisel «Glavvtortšermeta» ja «Glavvtorzvetmeta» valitsused (osakonnad) omakorda võivad anda maksenõuded Riigi-

panka inkassoks vanaraua tarbijate peale, kui pole saadud vastuvõtu akti.

Selliseid vanaraua üleandja ja hankija maksenõudeid teel olevate arveldusdokumentide vastu avatud laenukonto krediidi tagatiseks ei võeta ja tasutakse ilma makset edasi lükkamata.

578. Laiatarbekaupade tööstuse ministeeriumi, tarbijate ja töönduskooperatsiooni varumisorganisatsioonid mustade ja värviliste metallide vanaraua vastuvõtmisel ja ärasaatmisel «Glavvtortšermeta» ja «Glavvtorzvetmeta» organisatsioonidele ning vahetult tarbijatele, kirjutavad faktuurid ja maksenõuded «Glavvtortšermeta» ja «Glavvtorzvetmeta» valitsustele (osakondade) välja varumishindades, arvates juurde lepingu kohaselt maksjate poolt tasutavad kulutused. Maksenõuded võetakse Riigipanga asutuste poolt inkassoks ja krediidi tagatiseks teel olevate arveldusdokumentide vastu avatud laenukonto järgi normaalsele dokumendikäibe tähtajale.

«Glavvtortšermeta» ja «Glavvtorzvetmeta» valitsused (osakonnad) tasuvad need nõuded üldkehtestatud korras oma arvelduskontodelt, aga vahendite puudumisel — Riigipanga poolt, sõltumata nende kontode seisukorrast Riigipangas, nendele võimaldatava arvelduskrediidi arvel.

Arvelduskrediidi võlgnevuse tasumine «Glavvtortšermeta» ja «Glavvtorzvetmeta» valitsuste (osakondade) poolt toimub vastavalt vahendite laekumisele arvelduskontodele kehtivas maksete järjekorras; ülejäänud võlgnevus kantakse üks kord 10 päeva jooksul möödunud tähtajaga laenude kontole.

579. Varumisorganisatsioonide poolt ärasaadetud vanaraua eest «Glavvtortšermeta» ja «Glavvtorzvetmeta» valitsused (osakonnad) ostjatele maksenõudeid välja ei kirjuta. Tarbijad teostavad arveldusi «Glavvtortšermeta» ja «Glavvtorzvetmeta» valitsustega (osakondadega) maksekorraldustega vanaraua vastuvõtu aktide alusel.

«Glavvtortšermeta» ja «Glavvtorzvetmeta» valitsustele (osakondadele) omistatakse õigus, neil mittesaatmise ja ümbersorteeringu tõttu pretensioonide olemasolu korral, esitada maksenõuded pretensioonide alal inkassoks saamata krediiti teel olevate arveldusdokumentide tagamisel. Nende nõuete tasumine varumisorganisatsioonide poolt toimub kaupade ja teenuste eest inkassodokumentide tasu-

miseks kehtestatud korras, kuid ilma makse seitsmepäevalise edasilükkamiseta.

Riigipanga asutused võtavad inkassoks ainult need nõuded, mis on «Glavvtortšermeta» ja «Glavvtorzvetmeta» valitsuste (osakondade) poolt üleande-vastuvõtu aktide alusel mitte hiljem kui 30 päeva jooksul nende koostamise kuupäevast välja kirjutatud. Nende aktide ärakirjad lisatakse maksenõuete juurde.

Juhtudel kui pretensioonide vormistamine ülaltoodud tähtaja jooksul on takistatud varumisorganisatsioonidelt nõuete ja faktuuride mitteõigeaegse saamise tõttu, lubatakse «Glavvtortšermeta» ja «Glavvtorzvetmeta» valitsuselt (osakondadelt) nõuded pretensioonide alal inkassoks võtta, kui need on välja kirjutatud mitte hiljem kui 10-e päeva jooksul pärast seda, kui pank on saanud nõudedokumentid varumisorganisatsioonilt.

V p e ä t ü k k

OSTJATE ARVELDUSTE ISEÄRASUSED LOOMADE JA LINDUDE, MITTESTANDARDSETE KALATOODETE JA TOOKARUSNAHA HANKIJATEGA

580. Tööstusettevõtete arveldused loomade ja lindude hankijatega, kaubandusorganisatsioonide arveldused hankijatega mittestandardsete kalatoode eest, samuti ka laiatarbekaupade tööstuse ministeeriumi karusnahabaaside ja karusnahatööstuste ja varumisinisteeriumi karusnahabaaside arveldused toorkarusnaha hankijatega toimuvad pärast nende kaupade tegelikku vastuvõtmist üleande-vastuvõtu aktide alusel.

Seoses sellega kirjutavad ülalnimetatud ostjatele loomi, linde, mittestandardseid kalatooteid ja toorkarusnahku saatvad hankijad nõuded oma ostjatele eraldi iga saadete kohta. Koondnõuete esitamine ei ole lubatud. Seejuures näitavad hankijad nõuetes loomade eest faktuuride kuupäeva ja numbri märkimiseks ettenähtud lahtris karjasaate aruande numbri ja kuupäeva. Karjasaate aruandeid ja fakture ostja pank saamiseks nende nõuete juurde ei lisata.

581. Nõuete tasumise tähtaeg näidatakse hankija poolt nõude parempoolses ülemises nurgas ja arvutatakse lähedes arvestusest:

a) hankija panga poolt koos majandusorganiga määratud normaalsest veoste läbijooksu ajast hankijast ostjani.

Veoste saatmisel raudteel määratakse nende läbijooksu aeg kuni ostjani eri astmiku (lisa nr. 12) järgi;

b) poolte vahel lepingus ettenähtud ülevaatuse, loomade ja lindude, mittestandardsete kalatoodete ja toorkarusnahkade hulgalise ja kvaliteetse vastuvõtu tähtajast;

c) kolm päeva ostja poolt vastuvõetud väärtuste maksumuse arvestuse koostamiseks.

Dokumendikäibe aeg hankija pangas määratakse kindlaks ülalmärgitud korras arvatud ajaga, arvates juurde FVK aviisi posti või telegraafiliseks läbijooksuks vajalik aeg ostja pangast kuni hankija pangani ja kaks päeva dokumentide läbitöötamiseks Riigipanga asutustes. Nõuded, mis on võetud arveldusdokumentide vastu avatud laenukonto võlgnevuse tagatiseks, kirjutatakse maha kontolt nr. 435 dokumendikäibe tähtaja saabumisel.

Märkus. Kui hankijal kaotavad loomad teel süstemaatiliselt kaalus ja lihavuses, kohaldab krediteerimisel teelolevate arveldusdokumentide tagamisel hankija pank mahahindluse möödunud aja tegelike kadude ulatuses.

582. Ostja panka sissetulnud nõuded asetatakse karto-teeki nr. 1 ja tasutakse mitte hiljem kui määratud tähtajal ostja poolt üleande-vastuvõtu akti alusel aktsepteeritud summas.

Juhtudel kui nõude tasumine toimub väiksemas summas, kirjutab ostja pank nõude tema tasumise päeval bilansivälise konto nr. 414 väljaminekusse täies summas; maksja pank saadab FVK postiaviisi juures maksja avalduse ära kirja osalise aktsepteerimisest keeldumise kohta koos tasutud nõude teise eksemplariga, vihjega üleande-vastuvõtu akti numbrile ja kuupäevale. Makse telegraafilisel aviseerimisel peab ülekande telegrammis peale määratud rekvisiitide olema näidatud ka nõude number ja sellele nõudele märgitud dokumendikäibe tähtaeg.

Nõuete tasumine loomade eest toimub ostja poolt üleande-vastuvõtu aktide alusel väljakirjutatud ja mitte hiljem kui määratud makse tähtpäeval panka antud maksekorraldusega. Selles korralduses peab olema vihje nõude numbrile ja tasumise tähtpäevale ning osutamine tema täielikule või osalisele tasumisele.

Kui arvestus toimub kogu loomade partii eest, kirjutatakse nõue konto nr. 414 väljaminekusse täies summas

ka neil juhtudel, kui nõude summa ei ühti korralduse summaga. Tasutud nõude mõlemad eksemplarid koos korralduse esimese eksemplariga paigutatakse päeva dokumentide juurde. Korralduse teise eksemplari saadab maksja pank FVK postjaviisi juures hankija pangale.

583. Kui nõude tasumiseks määratud tähtaja jooksul loomad, linnud, mittestandardised kalatooted või toorkarunahad ei saabunud või saabusid hilinemisega, võimaldatakse ostjale panga äranägemisel tema tõendi alusel tasumise pikendus sõltuvalt hankija ja ostja vahemaa kaugusest, sidetingimustest ja väärtuste seisu ajast teel. Neil juhtudel, kui nõuded saabuvad maksja pank maks tähtpäeva saabumisel või pärast seda tähtpäeva, võimaldab pank pikendada tasumist kolme tööpäeva võrra, nõude panka saabumise päeva kaasa arvamata. Nõuded, mille järgi on teostatud makse pikendus, jäetakse kartoteeki nr. 1 ja asetatakse ümber uue tähtaja peale.

Sel juhul on ostja kohustatud peale nimetatud tõendi esitamata panka kirja või telegrammi kahel aadressil (hankija pangale ja hankijale), näidates makse pikenduse päevade arvu seoses veose mittesaabumise või hilise saabumisega.

Kiri või telegramm esitatakse kolmes eksemplaris, millest teine eksemplar peab olema alla kirjutatud rahalisarveldusdokumentidele allakirjutamise õigust omavate isikute poolt. Selle kirja või telegrammi teine eksemplar jäetakse ostja pank ja säilitatakse nõude juures. Ostja poolt veose mittesaabumise kohta tõendi tähtjaks mittesitamise korral esitatakse nõue maksmiseks.

Hankija pank pikendab makse pikenduse teate saamisel vastavalt telegrammis näidatud nõuete dokumendikäibe tähtaega.

Veoste mittesaabumise korral uuesti määratud tähtajaks pole korduv tasumise pikendamine lubatud. Selle tähtaja saabumisel tasutakse nõue hankija poolt näidatud summas.

Loomade ostja võib avaldada teistkordse nõude tasumisest keeldumise, kui loomad ei saabunud teise tähtaja kätte jõudmisel. Neil juhtudel võtab pank maksmisest keeldumise vastu, kirjutab nõude konto nr. 414 väljaminekusse ja saadab selle teise eksemplari koos ostja avaldusega tagasi hankija pangale väljaandmiseks hankijale.

584. Juhul kui mittestandardised kalatooted või loomad saabusid enne hankija nõude sissetulekut, on ostja

kohustatud tasuma nende maksumuse korraldusega, vihjates üleande-vastuvõtu aktile, loomade puhul aga karjasaate aruande numbrile ja kuupäevale.

Selle veose sissetulekul osadena toimub nõuete tasumine osaliselt. Üheaegselt toimub nõude ülejäänud osa maksmise edasilükkamine p. 583 näidatud korras.

Samas korras võivad toimuda kalatööstuse ettevõtete vahelised arveldused mittestandardsete kalatoodete sisesüsteemiliste ümberpaigutuste puhul.

585. Ostja esindaja poolt kalatoodete vastuvõtmisel, selle laadimisel hankija poolt laevale, toimuvad arveldused Kaug-Idas selle esindaja poolt aktsepteeritud nõuete alusel nende maksmise teel Riigipanga asutustes hankijate asukoha järgi ostjale avatud laenu allkontodelt.

586. Arveldused vastastikuste vaieldamatute pretensioonide alal, mis esinevad pärast nõuete üldkehtestatud korras tasumist, liha ja piimasaaduste tööstuse ministeeriumi lihatööstuse peavalitsuselt, Ü/Ü kontoritelt loomsete toorainete ja karusnahkade varumise alal (loomtoorsaaduste varu) laiatarbekaupade tööstuse ministeeriumi ettevõtetesse saabuvate toornaha, karusnaha ja villa kvantitatiivse ja kvalitatiivse vastuvõtu tulemusena teostatakse üks kord kuus toimuva tasaarvestuse korras.

Tasaarvestuse põhiliseks dokumendiks on poolte poolt allakirjutatud üleande-vastuvõtu aktide alusel koostatud vastastikuste pretensioonide register.

587. Sõltuvalt tasaarvestuse tulemustest kirjutab laiatarbekaupade tööstuse ministeeriumi ettevõtte välja ja esitab pangaasutusele hiljemalt aruande kuule järgneva kuu 18. päevaks kas korralduse hankija kasuks oleva võlgnevuse arvestamata saldo peale või nõude saldo peale enda kasuks, lisades juurde üleande-vastuvõtu aktide registrid.

Korralduste ja nõuete tekstis peab olema näidatud: «Tooraine kvantitatiivse ja kvalitatiivse vastuvõtu tulemuste saldo kuu, 195 . . . a. eest» pealdisega nõudel: «Ilma aktseptita vastavalt lepingule» «. 195 . . . a.», aga lahtris «Viivised» tehakse pealdis «Viiviseid ei arvestata».

588. Need korraldused arvestamata võlgnevuse saldo peale hankija kasuks tasutakse möödunud tähtajaga laenude puudumise korral Riigipanga laenude alal ostjate erilaenukontodelt.

Nõuded arvestamata võlgnevuse saldo peale ostjate kasuks võetakse inkassoks krediiti võimaldamiseta teelolevate arveldusdokumentide tagamisel ja makstakse hankijate arvelduskontodelt aktsepteerimata korras pretensioonide rahuldamise järjekorra teises grupis. Vahendite puudumise korral paigutatakse nad kartoteeki nr. 2 ja tasutakse üldkehtestatud korras, kuid ilma viivist arvestamata.

589. Juhul, kui laiatarbekaupade tööstuse ministeeriumi ettevõtted viivitavad hankija kasuks arvestamata saldo maksmisega, omavad viimased õiguse tasaarvestuse päevast ühekuulise tähtaja möödumisel vastava kuu tasumata tasaarvestuse saldo summa peale esitada nõue ostjale (lisades juurde üleande-vastuvõtu aktide registrite ärakirjad), mis võetakse inkassoks ilma krediiti võimaldamata teelolevate arveldusdokumentide tagamisel ja tasutakse ostja pangas möödunud tähtajaga laenude puudumise korral Riigipanga laenude alal, ettevõtte erilaenukontolt.

590. Arveldusi vaieldamatute pretensioonide alal toornahkade, harjaste ja jõhvi eest teostavad laiatarbekaupade tööstuse ministeeriumi ettevõtted loomtoorsaaduste vabariiklike, kraide ja oblastite kontoritega, aga teiste tooraine liikide eest — kaasa arvatud vill — ministeeriumi loomtoorsaaduste varumise rajoonikontoritega.

591. Laiatarbekaupade tööstuse ministeeriumi ettevõtetelt lihatööstuse peavalitsuse ettevõtete kasuks sissetulevad maksed vaieldamatute pretensioonide alal kantakse nende arvelduskontode krediidisse, loomtoorsaaduste varumise kontorite kasuks aga nende erilaenukontode krediidisse (viimaste puudumisel arvelduskontode krediidisse).

Mingisuguseid pretensioone nende arvelduste alal Riigipanga asutused sisuliselt läbi ei vaata.

VI peatükk

TERAVILJASALVE ORGANISATSIOONIDE JA SUHKRUTÖÖSTUSE ETTEVÖTETE ARVELDUSTE ISEARASUSED KÄIBEMAKSU ALAL

592. Teraviljasalve organisatsioonide poolt realiseeritud leivatoodete, söödateravilja ja kombineeritud sööda alal, samuti ka peedi üleandjatele väljaantava söögisiirupi (pruunsiirup) ja suhkru alal kantakse käibemaks liidu eelarvesse hankijate asukoha järgi, sõltumata arvelduste vormist.

Selleks peavad Teraviljasalve organisatsioonid ja suhkrutööstuse ettevõtted faktuurides, nõuetes, limiteeritud tšekkide registrites ja VAB esitatavates registrites, samuti ka arvelduste puhul akreditiivide järgi eraldama eriridadega hankijale endale kuuluva summa, eelarvesse kandmisele kuuluva käibemaksu summa ja eelarvelise hinnavahe.

Teraviljasalve organisatsioonid eraldavad peale selle arveldusdokumentides realiseerimisvahede summa.

593. Teraviljasalve organisatsioonide ja suhkrutööstuse ettevõtete nõuded koostatakse vastavalt blankettidel vormide nr. 845, 848 ja 849 järgi ja kasutatakse panga poolt käesoleva instruksiooni p. 72—74 ja p. 331 kehtestatud korras.

594. Pank on kohustatud:

a) mitte võtma inkassoks ja tasumiseks valesti väljakirjutatud nõudeid, registreid ja korraldusi, kus ei ole üldsummast eraldatud käibemaks, realiseerimise vahed ja hankijale kuuluv summa;

b) nimetatud hankijate faktuuride tasumisel ostja poolt korraldustega, näitama FVK kreditiiviisi pöördel eraldi käibemaksu ja realiseerimisvahede summad, samuti ka hankijale kuuluva summa;

c) kandma käibemaksu summa vahetult eelarvesse, hankijale kuuluva summa aga tema erilaenukontole. Realiseerimisvahede summa tuleb kanda Teraviljasalve ühenduse allkontole;

d) Teraviljasalve nõuete mitte täies summas tasumise puhul vahendite puudumise tõttu maksja kontol, kandma osaliste maksete summad esmajärjekorras eelarve tuludesse käibemaksu tasuks ning alles pärast käibemaksu kogu summa tasumist antud nõude järgi kandma üle Teraviljasalve sissetuleku ja siis realiseerimisvahed vastavatele kontodele;

e) suhkrutööstuse ettevõtete nõuete osalisel maksmisel ettevõtetele kandma hankijatele kuuluvad summad üle alles pärast kogu käibemaksu summa maksmist eelarvesse antud nõude järgi;

f) valesti väljakirjutatud nõude inkassoks võtmise korral (vea tõttu), ilma käibemaksu summat eraldamata, kandma kogu summa nõude järgi liidu eelarve tuludesse, selgitamata sissetulekute kontole ning samal päeval saatma järelepärimise nõude väljakirjutanud Teraviljasalve organisatsioonile käibemaksu ja realiseerimisvahede

summade kohta. Vastuse saamisel kandma summad selgitamata sissetulekute kontolt vastavatele kontodele.

595. Ühes pangaasutuses mitme rahandusorgani teenindamise korral peetakse käibemaksu arvestus igauhe kohta eraldi.

596. Maksete sissetuleku korral kolhoosidelt nende maksekorralduste järgi peedi üleandjatele väljastatud suhkru eest on hankija pank kohustatud kandma 58% kogu sissetulnud summast eelarve tuludesse käibemaksu alal, ülejäänud 42% aga suhkrutehase — hankija erilaenukontole.

VII peatükk

PIIRITUSE- JA VIINATEHASTE ARVELDUSTE ISEÄRASUSED KÄIBEMAKSU ALAL

597. Piiritusetööstuse Peavalitsuse ettevõtted, samuti ka toidukaupade tööstuse ministeeriumi tubakatööstuse peavalitsuse, leivatööstuse peavalitsuse, kondiitritoodete tööstuse peavalitsuse, suhkrutööstuse peavalitsuse ja vitamiinitööstuse peavalitsuse alluvuses olevad piirituse- ja viinatehased ja nende tsehhid maksavad realiseeritud toodangult käibemaksu ostjate asukoha järgi.

Selleks on nimetatud ettevõtted kohustatud faktuurides, nõuetes ja VAB esitatavates registrites, samuti aga arvelduste puhul akreditiivide järgi eraldama eri real hankijale endale kuuluva summa ja eelarve tuludesse kantava käibemaksu summa.

598. Nõuded koostatakse vastavalt blankettidel vormide nr. 845, 846 ja 847 järgi ja kasutatakse panga poolt käesoleva instruksiooni p. 72—74 ja p. 331 kehtestatud korras.

599. Nõude tasumise päeval kannab pank nõudes näidatud käibemaksu summa eelarve tuludesse ning üheaegselt kannab hankijale kuuluva summa hankija panka tema arvelduskontole kandmiseks.

600. Vahendite mitteküllaldase olemasolu korral kantakse hankijale kuuluv summa üle alles pärast kogu käibemaksu summa maksmist eelarvesse antud nõude järgi.

Osaliste maksete ülekanndmise korral lisatakse isikukonto väljakirjutusele käibemaksu alal ja FVK aviisile juurde memoriaalorderi eksemplariid.

Lõpliku maksmise korral saadetakse rahandusorganile ja hankijale nõude vastavad eksemplarid, näidates pöördel osaliste maksete kuupäevad ja summad.

601. Arvelduste puhul akreditiivi järgi kannab hankija pank faktuuris ja registris näidatud käibemaksu summa üle ostja panka eelarve tuludesse kandmiseks, aga hankijale kuuluva summa kannab tema kontole.

602. Valesti väljakirjutatud nõude saamise korral, ilma käibemaksu eraldamata, kannab hankija pank kogu nõude summa selle tasumisel liidu eelarve tuludesse, selgitamata sissetulekute kontole, ning saadab samal päeval järelepärimise hankijale ja ära kirja hankija pangale käibemaksu summa ja hankijale kuuluva summa kohta.

Nende andmete saamisel kannab pank käibemaksu selgitamata sissetulekute kontolt üle summa eelarve tuludesse, hankijale kuuluva summa aga tema arvelduskontole. Seejuures saadetakse rahandusorganile ja hankijale makstud nõude vastavad eksemplarid.

603. Mitut rahandusorganit teenindavates Riigipanga asutustes peetakse piirituse- ja viinatehaste toodete käibemaksu arvestus eraldi iga rahandusorgani kohta. Eraldiste summad käibemaksust kohalikesse eelarvetesse kantakse panga poolt vastavate rajoonide eelarvetesse.

604. Põhilistel hangete tingimustel lepingus ettenähtud normi ületavates kogustes viinatooteid saatvad ja seepärast nimetatud tooteid ostjate juurde vastutavale hoiule jätvad likööri- ja viinatehased kirjutavad nõuded välja viispäevaku viisi realiseerimisele ja maksmisele kuuluva iga partii kauba peale ja annavad need inkassoks iga 5-e päeva järel. Need nõuded võetakse teelolevate arveldusdokumentide vastu avatud laenukonto krediidi tagatiseks sõltumata kauba ärasaatmise ja nõude väljakirjutamise kuupäevade ajavahemikust.

Nende nõuete kaubalisuse kontrollimiseks nõuab pank tehaselt transpordidokumentide esitamist toodete saatmise kohta koos kogu saadatud toodete maksumuse peale viispäevakute viisi väljakirjutatud kõigi nõuetega.

Pank teeb kõigile nõuetele märkuse kaubalisuse kontrollimise kohta ja üheaegselt märgib nendele inkassoks andmise tähtajad.

Nõuded, mille inkassoks andmise tähtajad pole veel saabunud, tagastatakse hankijale.

605. Piirituse- ja viinatehased võivad arvetes välja-antud toodete eest teostada kaubandusorganisatsioonide kulutuste tasaarvestust viina ja nõude veo alal, samuti aga tagastatud taara (nõude ja kastide) maksumuse alal, kuid ainult antud faktuuride järgi tehasele kuuluva üldsumma piires.

Nimetatud tasaarvestuste teostamine eelarvesse kandmisele kuuluvate käibemaksu summade arvel on keelatud.

VIII peatükk

MAA TARBIJATE KOOPERATIIVIDE JA HANKIJATE VAHELISE ARVELDUSTE ISEÄRASUSED

606. Maa tarbijate kooperatiivide arveldused ühe ja sama Riigipanga asutuse poolt teenindatavate hankijatega toimuvad maa tarbijate kooperatiivide poolt esialgselt aktsepteeritud nõuete järgi. Aktsepteerimine toimub rahalis-arveldusdokumentidele allakirjutamise õigust omavate isikute poolt.

Kui maa tarbijate kooperatiiv ja tema hankijad teenindatakse eri Riigipanga asutuste poolt, siis toimuvad arveldused hankijatega üldkehtestatud korras.

607. Lepingu olemasolu korral maa tarbijate kooperatiivi ja tarbijate kooperatiivide rajooniliidu vahel võivad nendevahelised arveldused toimuda aktsepteerimata korras, millest maa tarbijate kooperatiiv peab kirjalikult teatama teda teenindavale Riigipanga asutusele.

Aktsepteerimata korras makstavad nõuded tuleb tarbijate kooperatiivide rajooniliidu poolt esitada koos faktuuridega, millel on maa tarbijate kooperatiivi esindaja allkiri kauba saamise kohta ja volituse number, mille alusel kaup on välja antud.

Pank kontrollib nõude summa vastavust faktuuri summale, teeb faktuurile märkuse «Kontrollitud» ning pärast seda tagastatakse arve tarbijate kooperatiivide rajooniliidule.

608. Kauba ostmisel maa tarbijate kooperatiivile volitatud isiku poolt nõuete esialgse aktsepteerimisega toimuvad maa tarbijate kooperatiivide arveldused samalinnaliste hankijatega alljärgnevas korras:

— maa tarbijate kooperatiiv annab oma esindajale esimehe ja raamatupidaja allkirjadega vormistatud ühekordse

volituse kauba vastuvõtmiseks ja nõude aktsepteerimiseks, kehtivuse tähtajaga mitte üle 10-ne päeva;

— saades kauba, kirjutab maa tarbijate kooperatiivi esindaja arvele alla, aktsepteerib volituse alusel vastavalt arve summale väljakirjutatud maksenõude ja annab ühekordse volituse hankijale;

— hankija esitab aktsepteeritud nõude koos ühekordse volituse ja faktuuri eksemplariga, millel on maa tarbijate kooperatiivi esindaja allkiri kauba saamise kohta, panka tasumiseks.

Pank kontrollib nõude summa vastavust faktuuri summale, samuti aga ka allkirjade vastavust volitusel Riigipangas olevatele allkirja proovidele ning teeb faktuurile ja volitusele märkuse kontrollimise kohta. Pärast seda tagastatakse arve ja volitus hankijale.

IX peatükk

NAFTATÖÖSTUSE MINISTEERIUMIDE ETTEVÖTETE JA ORGANISATSIOONIDE ARVELDUSTE JA KREDITEERIMISE ISEÄRASUSED

609. Naftatööstustele ja naftatöötlemise ettevõtetele lubatakse nõuded väljaantud nafta ja naftasaaduste eest (samalinnaliste ja teiselinnaliste arvelduste alal) inkasoks esitada ilma fakture juurde lisamata.

610. Naftatöötlemise ettevõtete poolt Naftaturustuse Peavalitsuse valitsustele esitatud nõudeid vaba mahu puudumise tõttu ajutiselt ettevõtte vastutavale hoiule jäetud naftasaaduste eest võib krediidi tagatiseks võtta ainult Riigipanga kontori loal.

611. Pank võimaldab Naftaturustuse Peavalitsuse valitsustele krediiti teelolevate arveldusdokumentide tagamisel ladudest (naftabaasidest) tarbijatele väljaantavate naftasaaduste eest. Selleks esitab Naftaturustuse Peavalitsuse valitsus Riigipanga kontorile avalduse-kohustuse turustuse laenude allkontode avamiseks pangas naftabaaside asukoha järgi. Riigipanga asutused avavad laenu allkontod Riigipanga kontori juhiste alusel.

612. Laenu allkonto krediidi tagatiseks võetakse naftabaaside poolt Naftaturustuse Peavalitsuse valitsuse nimel esitatud nõuded, arvates maha käibemaksu ja kasumit.

Hinnaalandi määr teatatakse Riigipanga kontori poolt panga osakondadele igas kvartalis.

613. Laenu allkonto reguleerimisel väljaantav laen kantakse Naftaturustuse Peavalitsuse valitsuse arveldus-allkonto krediidisse samas Riigipanga asutuses. Võlgnevuse kustutamine laenu allkonto järgi toimub samuti Naftaturustuse Peavalitsuse valitsuse arveldus-allkontolt, aga vahendite puudumisel kantakse möödunud tähtajaga laenude kontole ja nõutakse sisse järgnevatest laekumistest arveldus-allkontole.

Kui laekumised Naftaturustuse Peavalitsuse valitsuse arveldus-allkontole ei taga möödunud tähtajaga võlgnevuse kustutamist, siis kannab pank vahendite jäägi naftabaasi arvelduskontol möödunud tähtajaga võlgnevuse kustutamiseks. Kustutamata möödunud tähtajaga võlgnevus pangale kantakse hiljemalt järgmisel päeval pärast tema tekkimist telegraafi teel Riigipanga kontorisse sissenõudmiseks Naftaturustuse Peavalitsuse valitsuse kontolt.

X p e a t ü k k

ARVELDUSTE ISEÄRASUSED JUURDEVEOTEEDE VALDAJATEGA TEEDE KONTEINER-TRANSPORDI EKSPEDITSIOONI KONTO- RITEGA (TKTEK) NING MERE- JA JÖESADAMATEGA

614. Juurdeveoteede valdajail lubatakse arveldusi teostada tšekkidega limiteeritud raamatutest raudteedega maksete alal vedurite töö eest vagunite etteandmisel ja eemaldamisel, manööverdamistööde eest, vedurite seisakute, agentide ülalpidamisele eri kogunemistel, vagunite alakoormatuse eest kuni tehniliste normideni, tsisternide mitte-tühjendamise ja teiste NSV Liidu raudteede määrusega ja transpordi tariifidega ettenähtud maksete alal. Krediite limiteeritud tšekiraamatute soetamiseks ülalmärgitud arvelduste alal Riigipanga poolt ei anta.

615. Arveldused juurdeveoteede valdajatega raudtee veereva koosseisu ja tema osade kahjustuste eest, veereva koosseisu seisakute eest remondis, samuti ka trahvide alal raudteevagunite ja tsisternide kasutamise eest juurdeveoteede valdajate poolt oma vedudeks ilma raudteede loata toimuvad jaamades sularahas mitmesuguste maksude kviitungite järgi või Riigipanga poolt nende arvelduste alal inkassoks ja aktsepteerimise korras maksmiseks võetavate

raudteevalitsuste maksenõuetega. Tähtajaks maksja aktsepteerimisest keeldumise mittesaamisel tasutakse nimetatud maksenõuded üldises korras.

616. Teedeministeriumi konteiner-transpordiekspeditsiooni kontoritelt raudteedele kuuluvad summad, raudtee tariifi ja muud maksud kannavad need kontorid korraldustega või tšekkidega oma limiteeritud tšekiraamatust kõikide päevade jooksul teostatud laadimiste eest selle teedeministeriumi kontole.

Jõetranspordi ekspeditsiooni kontorid (JõeTEK) teostavad arveldusi oma klientide vedude eest, mere- ja jõesadamatega prahi ja muude maksude eest samas korras.

XI p e a t ü k k

HANKIJATE ARVELDUSTE JA KREDITEERIMISE ISEÄRASUSED NENDE MITTEISEMAJANDAVATE ETTEVÖTETE JA ORGANISATSIOONIDE POOLT TEOSTATUD SAADETISTE ALAL

617. Neil juhtudel, kui hankijat ja tema mitteisemajandavat ettevõtet teenindatakse eri teiselinnaliste Riigipanga asutuste poolt, lubatakse dokumendikäibe kiirendamise eesmärgil erandina Riigipanga kontori juhataja loal mitteisemajandavatelt ettevõtetelt ja organisatsioonidelt ostjatele esitatud maksenõuete inkassoks võtmine nende poolt hankija nimel viimaste korralduste alusel laaditud kaupade eest.

Sel korral on vajalik mitteisemajandavate ettevõtete juures kontrollida hankija eriliselt vormistatud volitust tema nimel arvete väljakirjutamiseks.

M ä r k u s. Ulaltoodud korra sisseseadmiseks toiduainete tööstuse ministeriumi süsteemi likööri- ja viinatehaste ning nende mitteisemajandavate baaside suhtes kontori juhataja luba ei nõuta.

618. Nõuded esitatakse mitteisemajandavate ettevõtete poolt neid teenindavatesse Riigipanga asutustesse registri juures kolmes eksemplaris. Nõude esimesed kaks eksemplari koos faktuuridega saadetakse maksja pank. Nõude kolmas eksemplar ja registri esimene eksemplar saadetakse hankija pank. Registri teine eksemplar jäetakse mitteisemajandavat ettevõtet teenindavasse Riigipanga asutusse järelepärimise puhuks. Registri kolmas eksemplar tagasta-

takse veose saatjale dokumente vastuvõtva kaastöölise allkirjaga.

619. Hankija krediteerimine mitteisemajandava ettevõtte saadetiste alal toimub tingimusel, et vahe veose saatja poolt maksenõuete inkassoks andmise kuupäeva ja ärasaatmise kuupäeva vahel ei ületaks kolme tööpäeva.

Nõude kolmas eksemplar võetakse krediidi tagatiseks käesoleva instruksiooni p. 647 ja p. 661 vastavalt määratavale normaalsele dokumendikäibe tähtajale.

XII p e a t ü k k

ARVELDUSTE ISEÄRASUSED KAPITAALHEITUSTE JA KAPITAALREMONDI ALAL

620. Dokumentidena teiselinnaliste ja kohalike arvelduste alal kapitaalehituste ja kapitaalremondi eest võivad olla nii maksenõuded kui ka maksekorraldused.

Panka esitatavate arveldusdokumentide (nii nõuete kui ka korralduste) juurde peavad olema lisatud faktuurid ühes eksemplaris. Tööde ettevõtjate organisatsioonide ja kapitaalehituste osakondade arvelduste puhul nende ettevõtete põhitegevusega täidetud ettevõtte tööde eest lisatakse peale selle täidetud tööde aktid.

Arveldusdokumentidele ja neile lisatud faktuuridele peab olema löödud templijäljend «Kapitaalehituste alal» või «Kapitaalremondi alal», faktuurides tuleb aga täita kõik ettenähtud rekvisiidid ning sealhulgas rekvisiidid — hinnaalused.

Maksed kapitaalehituste alal toimuvad pärast hindade kontrollimist panga poolt faktuuride järgi ja üksikuid määratud hindu ettevõtte tööde alal.

Arveldustšekke ja plaanilisi makseid arveldustes kapitaalehituste ja kapitaalremondi alal ei kohaldata.

621. Arveldused ühe ja sama organisatsiooni põhitegevuse ja kapitaalehituse osakondade vahel materjalide ja seadmete hangete alal, samuti täidetud tööde ja osutatud teenuste eest toimuvad analoogiliselt arveldustele hankijate ja tööde ettevõtjate ning tellijate vahel, kusjuures nad peavad tuginema lepingutele ja tellimustele konkreetsete hangete, tööde või teenuste alal; saldode arveldused isikut näitamata pole lubatud.

622. Arveldused kapitaalehituste ja kapitaalremondi

alal toimuvad Riigipanga asutuste poolt pikaajaliste mahutuste pankade ja kapitaalremondi operatsioonide teostamise juhistes ettenähtud korras.

623. Pikaajaliste mahutuste panga asutused juhindu- vad inkassooperatsioonide teostamisel samadest reeglitest nagu Riigipanga asutused.

Kui hankija ja maksja kontod asuvad ühe ja sama pikaajaliste mahutuste panga erilinnalistes asutustes, vormistatakse inkassooperatsioon nende pankade poolt vahetult, möödudes Riigipangast.

Kui hankija ja maksja kontod asuvad pikaajaliste mahutuste pankade eri asutustes või kahes kohalikus kommunaalpangas, siis inkassooperatsioon vormistatakse nende pankade poolt, möödudes Riigipangast, kuid inkasseeritud summade ülekandmine pankade poolt toimub nende korrespondentkontode kaudu nendega samalinnalistes Riigipanga asutustes.

624. Kui hankija konto asub pikaajaliste mahutuste pangas, maksja konto aga Riigipangas, annab hankija dokumendid inkassoks teda teenindavasse pikaajaliste mahutuste panka inkassooperatsioonideks ettenähtud korras. Pärast nende dokumentide kontrollimist ja läbitöötamist saadab viimane nõude kaks eksemplari, lisades juurde faktuurid, maksja arvelduskontot pidavasse Riigipanga asutusse.

See Riigipanga asutus teostab inkassoks saadud dokumentide alal sama töö, mis Riigipanga asutustest sissetulnud dokumentide alal.

Nõude tasumisel kantakse makse summa Riigipanga poolt FVK kaudu dokumendi inkassoks saatnud pikaajaliste mahutuste panga korrespondentkontole.

Ilma tasumata tagastatavad dokumendid saadetakse vahetult hankijat teenindavale pangale.

625. Hankija konto Riigipangas, maksja konto pikaajaliste mahutuste pangas oleku korral töötab Riigipanga asutus hankija poolt inkassoks antud dokumendid läbi üldkehtestatud korras ja saadab nende dokumentide vastavad eksemplarid vahetult pikaajaliste mahutuste panka maksja konto asukoha järgi.

See pikaajaliste mahutuste pank kannab inkassoks saadetud nõude tasumiseks maksja kontolt mahakantud summa oma korrespondentkonto kaudu Riigipangas hankijat teenindavasse Riigipanka.

626. Kapitaalehituste ja kapitaalremondi arveldustega seoses väljakirjutatud nõuete inkassoks võtmisel kontrollib hankijat teenindav pangaasutus peale põhiliste rekvisiitide veel järgmiste täiendavate rekvisiitide olemasolu:

a) nõuetel ja faktuuridel — templijäljendit «Kapitaalehituse alal» või «Kapitaalremondi alal»;

b) faktuurides — hinna iga koostiselemendi (hind, juurdehindlus, hinnakõrgend) kõrval preiskurandi nimetust, määrust või hinnakirja, samuti ka lepingu kuupäeva ja punkti näitamist, mille alusel hinnad, juurdehindlus või hinnakõrgend on kehtestatud. Vihjes preiskurandile või hinnakirjale peab tingimata olema näidatud selle täpne nimetus, kelle poolt välja antud, väljaandmise aasta ja preiskurandi või hinnakirja lehekülje number.

Ülalmärgitud rekvisiitide puudumisel nõuetes ja faktuurides dokumente inkassoks ei võeta ning tagastatakse hankijale.

627. Arvelduste alal tööttevõtja organisatsiooni poolt täidetud tööde eest kapitaalehituse ja kapitaalremondi alal väljakirjutatud nõuete inkassoks andmisel on organisatsioon kohustatud nõudele koos faktuuriga lisama samuti tööde täitmist kinnitava vastuvõtu akti vorm nr. 2 järgi.

Tööttevõtja arved kuu esimese ja teise dekaadi (vahearved) jooksul täidetud tööde eest võetakse inkassoks ja tasutakse ilma vastuvõtu akti nende juurde lisamata.

628. Nõuete tasumisel kapitaalehituste alal teostab hindade kontrolli maksja pank.

Tööstuspanga templijäljendi olemasolu korral faktuuridel hindade kontrolli teostamise üle vabastatakse Riigipanga asutused hindade kontrollimisest nende arvete järgi.

629. Kui maksja pank saab nõude ilma templijäljendita «Kapitaalehituse alal» või «Kapitaalremondi alal», aga sellel ja sellele lisatud arvetel on kõik teised kapitaalehituse ja kapitaalremondi arvelduste jaoks määratud rekvisiidid ja pank teeb kindlaks, et nõue tegelikult kuulub nende arvelduste juurde, siis võib tema maksja nõusolekul tasuda selle nõude kapitaalehituse või kapitaalremondi kontolt. Kui faktuuridel ei ole ülalmärgitud templijäljendeid või teisi täiendavaid rekvisiite ja dokumendi sisu järgi on näha, et see kuulub kapitaalehitusele või kapitaalremondile, tagastab maksja pank selle kui defektse hankija pangale.

630. Tasutud faktuurid kapitaalehituse ja kapitaalremondi alal, samuti ka täidetud tööde aktid jäävad maksja panka ja säilitatakse krediidiosakonnas eritoimikus tasumise kuupäevade ja maksjate järgi.

631. Töötetevõtjate organisatsioonide arvete tasumine kapitaalehituse alal täidetud tööde eest võib toimuda ainult maksja panga poolt töötetevõtte lepingu ära kirja saamisel. Arved täidetud tööde eest tasutakse üksikute hinnete järgi aktide vorm nr. 2 alusel.

632. Panga poolt kinnitamata ehitusele väljakirjutatud nõude saamisel, mille kohta Riigipangal ei ole pikaajaliste mahutuste panga korraldust finantseerimise konto avamiseks, tagastatakse need nõuded viivitamata hankijatele või töötetevõtjatele ilma tasumata, ära näidates tagastamise põhjused. Hankijatele või ettevõtjatele tagastatakse nõuded viivitamata ka sel juhul, kui Riigipanga asutustes on pikaajaliste mahutuste panga teade selle ehituse finantseerimise lõplikuks katkestamiseks (finantseerimise konto sulgemiseks).

Kui nõue on välja kirjutatud maksmiseks kapitaalremondi kontolt ja sellel on templijäljend «Kapitaalremondi alal» ehk kui dokumendi sisu järgi on näha, et ta kuulub kapitaalremondile, aga maksjal ei ole pangas erikontot kapitaalremondi alal, siis kuulub niisugune nõue tasumisele maksja arvelduskontolt ilma kapitaalremondi finantseerimiseks ettenähtud kontrolli teostamiseta.

633. Finantseerimise kontol vahendite puudumise tõttu tähtajal tasumata nõuded asetatakse kartoteeki nr. 2, kus need säilitatakse üldistel alustel teiste dokumentidega ja tasutakse vahendite laekumisel kontole, nõudes sisse maksjalt makseviivituse eest kehtestatud viivise.

Kui sellised nõuded jäävad tasumata pikemaks ajaks (üle kahe kuu), siis teatab Riigipanga asutus sellest hankijale või töötetevõtjale, tehes ettepaneku need nõuded tagasi kutsuda.

634. Nõuded, mida ei tasuta finantsilise kontolli motiividel (lepingute puudumine töötetevõtte töödele, aasta assigneeringute lõppemine tiitelnimekirja järgi, üksikute hinnete puudumine, finantseerimise katkestamine ebamaanduslikkuse tõttu, tiitelnimekirjade ja kinnitatud plaanide mitteesitamine, tõendite vorm nr. 6 või NSV Lijdu Rahan-dusministeeriumi juhendi nr. 1647 — 6. oktoobrist 1951. a. lisa vorm nr. 2 tõendi puudumine, generaaleelarve järgi

ettenähtud eelarve limiidi või objekti eelarve limiidi lõppemine, tõendite puudumine kapitaalremondi plaani ja eelarvelis-finantsarvestuste kinnitamise kohta) kantakse maksetähtaja saabumisel üle kartoteek nr. 1 eriossa, mille juures peetakse eraldi stafliit neis pangaasutustes, kus konto nr. 414 järgi peetakse stafleid makse tähtpäevade järgi.

Kui konto nr. 414 järgi tähtajalisi stafleid ei peeta, siis arvestatakse kartoteegi nr. 1 eriossa üleantud dokumendid konto nr. 414 üldstafli järgi. Üheaegselt saadetakse vastavad teated hankija või tööttevõtja pangale.

Nõuded säilitatakse kartoteegi selles osas kuni nende mittemaksmise põhjuste kõrvaldamiseni või kuni nende tagasikutsumiseni hankija panga poolt. Pangale vajalike dokumentide esitamisel vahendite olemasolu korral tasutakse nõuded esimesest kartoteegist, nõudes sisse viivist makse tähtpäevast kuni tasumise päevani. Vahendite puudumisel kantakse nõue maksmata osas üle kartoteeki nr. 2; tema tasumisel nõutakse ka viivis sisse makse tähtpäevast alates.

KUUES OSA

ARVELDUSED JA KREDITEERIMINE TEELOLEVATE ARVELDUSDOKUMENTIDE TAGAMISEL TRANSIIT- OPERATSIOONIDE ALAL

I p e a t ü k k

ÜLDSÄTTED

635. Instruktsiooni käesoleva osaga kehtestatud korras toimuvad kõikide ministeeriumide ja keskasutuste turustus-, varustus-, varumis- ja hulgikaubandusorganisatsioonide arveldused ja krediteerimine transiitoperatsioonide alal.

Naftatööstuse ministeeriumi turustus- ja varustusorganisatsioonide arvelduste ja krediteerimise iseärasused teelolevate arveldusdokumentide tagamisel transiitoperatsioonide alal nähakse ette eraldi juhistega.

636. Transiitoperatsioonide all mõistetakse veoste saatjate poolt vahetult veoste saajatele lähetatud kaubasaadetiisi hankijate turustus-, varustus-, varumis- ja hulgikaubandusorganisatsioonide korralduste alusel, millistest arveldustest võtavad osa veoste saatjad, hankijad ja veoste saajad.

M ä r k u s. Edasises sõnastuses nimetatakse turustus-, varustus-, varumis- ja hulgikaubandusorganisatsioone lühendatult hankijateks, veoste saatjat teenindavat Riigipanga asutust veoste saatja pangaks; veoste saajat teenindavat Riigipanga asutust veoste saaja pangaks; hankijat teenindavat Riigipanga asutust hankija pangaks.

637. Transiitoperatsioonide korral arveldused veoste saatja, hankija ja veoste saaja vahel toimuvad:

a) veoste saatja poolt hankija nimel veoste saajale faktuuride ja nõuete väljakirjutamisega ja üheaegselt koondnõuete väljakirjutamisega oma nimel hankijale;

b) veoste saatja poolt oma nimel faktuuride ja nõuete väljakirjutamisega vahetult veoste saajale. Sel juhul võtab hankija arveldustest osa ainult temale kuuluva komisjonitatu või arvestuse osas;

c) veoste saatja poolt faktuuride ja nõuete väljakirjutamisega hankijale, kes nende saamisel omakorda esitab faktuurid ja nõuded veoste saajale; seejuures võetakse faktuurid ja nõuded veoste saajale panga poolt inkassoks ainult sellelt organisatsioonilt (hankijalt), kellele arveldusdokumendid olid esitatud veoste saatja poolt.

Kui organisatsioon, kes sai veoste saatjalt arveldusdokumendid, kirjutab välja faktuurid ja nõuded mõnele teisele organisatsioonile (mitte veoste saajale) edasiseks arvelduseks veoste saajaga, võib selliseid fakture ja nõudeid inkassoks võtta ainult Riigipanga kontori loal.

Käesoleva punkti lõikes «c» ettenähtud arvelduste korda lubatakse juhtudel, kui veoste saatja ja hankija alluvad eri ministereeriumidele, kuid samuti ka Teraviljasalve organisatsioonide arvelduste puhul leivatoodete eest ja varumisministeeriumi jahu-tangutööstuse peavalitsuse ettevõtetega taara eest; teistel juhtudel ministereeriumide ja keskasutuste taotluste alusel ainult Riigipanga Juhatusel loal.

638. Transiitoperatsioonide korral on hankija kohustatud korralduses veoste saatjale tingimata näitama:

a) missuguses korras ja millistes hindades peab toimuma arveldus veoste saajaga;

b) veoste saaja täpne nimetus ja aadress, veoste saaja panga või VAB nimetus ja asukoht, veoste saaja isikukonto number vastasfikuste arvelduste alal (detsentraliseeritud tasaarvestused või VAB) või tema arvelduskonto number;

c) hankija poolt veoste saajaga sõlmitud lepingu (telimise) kuupäev, millele veoste saatja peab vihjama arveldusdokumentide saatmisel.

II peatükk

DOKUMENDIKÄIVE JA KREDITEERIMISE KORD VEOSTE SAATJA JA HANKIJA VAHELISTE ARVELDUSTE PUHUL KOONDDOKUMENTIDE ALUSEL

I jagu. Arveldusdokumentide vormistamine veoste saatja poolt

639. Pärast kauba laadimist kirjutab veoste saatja hankija käsundite alusel hankija nimel veoste saatjale faktuurid ja nõuded; makse saamiseks hankijalt koostab veoste saatja temale koondnõude.

640. Hankija nimel veoste saajatele väljakirjutatud faktuurides ja nõuetes peab olema näidatud hankija nimetus ja aadress, tema isikukonto number tasaarvestuste alal või arvelduskonto number ja hankija panga nimetus, samuti aga ka veoste saaja poolt hankijaga sõlmitud lepingu (tellimise) number ja kuupäev, või teised käesoleva instruksiooni p. 9-s ettenähtud alused.

Veoste saatja nimetus, tema asukoht, pitseri ja arveldusdokumentidele alla kirjutama volitatud isikute allkirjad paigutatakse hankija pitseri ja allkirjade jaoks ettenähtud kohale. Veoste saatja nimetus ja tema asukoht paigutatakse faktuuri ja nõude kõikidele eksemplaridele.

641. Koondnõudes näidatakse veoste saatja poolt hankija nimel veoste saajatele väljakirjutatud nõuete numbrid (faktuuride rekvisiitide lahtris), veoste saatja ja hankija isikukontode numbrid tasaarvestuse alal või nende arvelduskontode numbrid, samuti aga ka veoste saatja ja hankija vahel sõlmitud lepingu (tellimise) number ja kuupäev või teised käesoleva instruksiooni p. 9-s ettenähtud alused.

642. Faktuurid ja nõuded veoste saajatele kirjutab välja veoste saatja hankija poolt näidatud hindades. Koondnõuded (koondfaktuurid arvelduste puhul VAB kaudu) koostatakse veoste saatja ja hankija vahelisteks arveldusteks kehtestatud hindades.

643. Veoste saajatele välja kirjutatud nõuete kõikidele eksemplaridele ja registritele nende juurde, asetab veoste saatja templijäljendi «Transiit», aga hankijale välja kirjutatud koondnõuetele ja registritele nende juurde templijäljendi «Koond transiitsaadetiste alal».

Veoste saajate arvelduste puhul hankijatega ja hankijate arvelduste puhul veoste saatjatega detsentraliseeritud tasaarvestuste korras nõuetele, koondnõuetele ja registritele nende juurde asetatakse peale selle templijäljend «Detsentraliseeritud tasaarvestuse alal».

II ja g u. Dokumendikäive ja veoste saajate arvelduste tingimused hankijatega ning hankijate ja veoste saatjatega

644. Veoste saatja poolt väljakirjutatud arveldusdokumendid antakse inkassoks teda teenindavasse panku.

645. Koondnõude inkassoks võtmine hankijale toimub panga poolt ainult hankija nimel veoste saajale väljakirjutatud nõuete üheaegsel inkassoks andmisel.

646. Nõuded hankija nimel veoste saajatele kirjutatakse veoste saatja poolt neljas eksemplaris, millest esimesed kolm eksemplari antakse teda teenindavasse panka.

Need nõuded antakse inkassoks registrite juures v. nr. 884 järgi kolmes eksemplaris (või kahes eksemplaris, kui Riigipanga asutus ei pea hankija inkasso kartoteeki).

647. Pärast inkassodokumentide kontrollimist lööb veoste saatja pank nõude kõikidele eksemplaridele oma templijäljendi (lahtrisse, kus on ette nähtud koht hankija panga templijäljendi jaoks) ja posti läbijooksu päevade arvu ühes suunas veoste saatja pangast kuni veoste saaja pangani. Selle teeloleku aja määramiseks vähendatakse dokumendikäibe aega astmiku järgi 11 päeva võrra ja vahe jagatakse 2-le.

See päevade arv näidatakse dokumendikäibe tähtaja lahtris.

648. Veoste saatja poolt veoste saajale esitatud arvel-dusdokumente kasutatakse panga poolt järgmiselt:

nõude esimesed kaks eksemplari koos ühe eksemplari faktuuriga saadetakse harilikus korras veoste saaja pangale; nõude kolmandad eksemplarid ja nende nõuete registri esimene eksemplar saadetakse koos koondnõuete kahe esimese eksemplariga hankija pangale (vt. käesoleva instruksiooni p. 649);

registri teine eksemplar jäetakse kontrolli teostava pangatöötaja märkusega veoste saatja panka ja säilitatakse eri teatiste kaustas;

registri kolmas eksemplar tagastatakse veoste saatjale pangatöötaja allkirjaga.

Neil juhtudel, kui nõuded on välja kirjutatud hankijate nimel, kelle kohta Riigipanga asutused ei pea krediidi tagatiseks olevat inkasso kartoteeki, jäetakse nõuete registri esimene eksemplar dokumentide kontrolli teostava töötaja märkusega veoste saatja panka ja säilitatakse eraldi teatiste kaustas; selle registri teine eksemplar pangatöötaja allkirjaga tagastatakse veoste saatjale.

649. Koondnõuded hankijatele koostatakse blanketidel vorm nr. 883 järgi viies eksemplaris, millest esimesed kolm eksemplari antakse veoste saatja poolt panka, neljas eksemplar saadetakse vahetult hankijale, valgel paberil koostatav viies eksemplar jääb aga veoste saatjale.

Koondnõuded antakse panka registri v. nr. 884 juures

kahes eksemplaris, millest esimene eksemplar asendab teelolevate arveldusdokumentide vastu avatud krediidi tagatiseks võetud nõuete žurnaali, teine eksemplar pangatöötaja allkirjaga tagastatakse veoste saatjale.

Ülejäänud arveldusdokumente kasutatakse panga poolt järgmiselt:

koondnõuete esimesed kaks eksemplari (koos hankija nimel veoste saajale väljakirjutatud nõuete kolmandate eksemplaridega nende juurde kuuluva registri esimese eksemplari juures) saadetakse hankija pangale;

koondnõude kolmas eksemplar kantakse konto nr. 435 deebetisse (kui vahe kauba laadimisest kuni nõuete väljakirjutamise päevani ei ületa kolme päeva) või õmmeldakse eraldi kausta vastavalt käesoleva instruksiooni p. 92 eeskirjadele.

Kui koondnõuded on välja kirjutatud hankijale, kelle kohta pank ei pea nõuete kolmandate eksemplaride inkasso kartoteeki, siis annab veoste saatja teda teenindavasse panka koondnõude neli eksemplari, millest esimesed kolm eksemplari koos hankija nimel veoste saajale välja kirjutatud nõuete kolmandate eksemplaridega saadetakse hankija pangale, koondnõude neljas eksemplar aga kantakse vajalikel juhtudel konto nr. 435 deebetisse või õmmeldakse eraldi kausta.

Nõuete kolmandad eksemplarid veoste saajatele koos koondnõuete kolmandate eksemplaridega hankijale annab hankija pank turustus-peavalitsuse kontoritele mitte hiljem kui kolmandal päeval pärast nende saatmist.

650. Hankija pangas inkasso kartoteegi pidamise korral kontrollib pank, kas nõuete kolmandad eksemplarid on kõik lisatud koondnõude juurde ja võrdleb nende numbreid koondnõudes näidatud nõuete numbritega. Summade kokkuvõtet ei tehta. Peale selle pank võrdleb sissetulnud nõuete kolmandate eksemplaride üldsummat registri kokkuvõttega ning märgib nõuete esiküljele käesoleva instruksiooni p. 661 ettenähtud korras arvutatud dokumendikäibe tähtaja, nende pöördele aga vastava koondnõude tasumise tähtaja.

Hankija arvelduste puhul veoste saatjaga detsentraliseeritud tasaarvestuse korras märgitakse nõuete kolmandate eksemplaride pöördel koondnõude tasumise tähtajana selle perioodi tasaarvestuse päev, millal peab toimuma selle tasumine maksetähtaja järgi.

651. Nõuete kolmandad eksemplarid asetatakse konto nr. 435 kartoteeki hankija lahtri lõppu eri vahelehe taha nende nõuete pöördel märgitud tähtaegade järgi, kandmata neid konto nr. 435 sissetulekusse.

Nõuete kolmandate eksemplaride pöördel näidatud tähtaegade saabumise eelpäeval kantakse nad konto nr. 435 deebetisse, asetatakse ümber selle konto kartoteegi üldossa ja paigutatakse seal nende esiküljel näidatud dokumendikäibe tähtaegade järgi.

Neil kaubandusorganisatsioonidel, kelle erilaenukontodelt tasutakse veoste saatja koondnõuded, kantakse nõuete kolmandad eksemplarid konto nr. 435 deebetisse ja asetatakse ümber selle konto kartoteegi üldossa mitte eelneval, vaid koondnõude tasumise tähtaja saabumise päeval.

652. Kui hankijat teel olevate arveldusdokumentide tagamisel ei krediteerita, siis nõuete kolmandaid eksemplare konto nr. 435 deebetisse ei kanta ja need säilitatakse eraldi tõendite kaustas majandusorganite arvelduskontode numbrite järjekorras nõuete vastuvõtu kuupäevade järgi.

653. Aktsepteerimisest keeldumise või veoste saajal vahendite puudumise teated, samuti ka teised teadaanded nõude saatuse kohta saadetakse hankija pangale.

654. Hankija poolt koondnõude või üksikute koondnõudesse võetud nõuete aktsepteerimisest keeldumise korral hankija avalduses pangale, peab peale aktsepteerimisest keeldumise motiivide olemas näidatud veoste saatja poolt hankija nimel välja kirjutatud nõuete numbrid ja summad, mille järgi on avaldatud koondnõude aktsepteerimisest keeldumine.

655. Veoste saaja poolt nõuete esitamisel, seoses kauba halva kvaliteedi, mittekomplektsuse või mittestandardisusega, hankijalt liigselt tasutud summade sissenõudmisel ilma aktsepteerimata, võivad hankijad omakorda esitada nõuded veoste saatjatele liigselt tasutud summade sissenõudmiseks ilma aktsepteerimata.

Need nõuded veoste saaja akti juurdelisamisel materiaalsete väärtuste kvaliteedi üle, võetakse panga poolt inkassoks 10 päeva jooksul, arvates veoste saaja nõuete saabumisest hankija panka.

Sellised nõuded ilma aktsepteerimata mahakirjutamiseks võetakse teel olevate arveldusdokumentide vastu avatud krediidi tagatiseks.

656. Nõuete ja koondnõuete tasumine Riigipanga asutustes toimub käesoleva instruksiooni p. 40—50 ettenähtud tähtaegadel.

657. Samalinnaliste pangaasutuste poolt teenindatavate veoste saatja ja hankija vahelised arveldused toimuvad koondnõuete alusel üldises inkasso korras, kuid samuti samalinnalisteks arveldusteks ettenähtud teiste vormide kohaldamise teel.

Kui hankijat ja veoste saatjat teenindavad samalinnalised pangaasutused ja need teostavad arveldusi omavahel maksekorraldustega, tšekkidega (arveldus- või limiteeritud raamatutest) või plaaniliste maksete korras, kuid veoste saajat teenindab teiselinnaline pank, siis veoste saajale väljakirjutatud nõuded võib esitada hankija poolt vahetult teda teenindavasse panku.

Sel juhul hankija pangale nõuete väljakirjutamise põhjendatuse kontrolli teostamiseks näidatakse nõude kolmanda eksemplari pöördel hankija poolt, millises korras toimuvad hankija arveldused veoste saatjaga.

658. Kui veoste saatjat ja veoste saajat teenindavad samalinnalised pangaasutused, hankijat aga teiselinnaline pank, siis kohaldatakse veoste saatja poolt hankija nimel veoste saajale väljakirjutatud nõuetele samalinnaliste arvelduste jaoks kehtestatud aktsepteerimise ja tasumise tähtaegad.

659. Kui veoste saatjat ja veoste saajat teenindavad eri teiselinnalised pangaasutused, siis tasutakse hankija nimel veoste saajatele väljakirjutatud nõuded veoste saaja poolt teiselinnaliste arvelduste jaoks ettenähtud korras, sõltumata hankija asukohast.

III jagu. Veoste saatjate ja hankijate krediteerimine teelolevate arveldusdokumentide tagamisel

660. Krediiti arveldusdokumentide tagamisel veoste saatjatele koondnõuete vastu võimaldatakse üldkehtestatud korras. Kui ühes linnas asuvate veoste saatja ja hankija vahelised arveldused toimuvad plaaniliste maksete korras, siis veoste saatjale võimaldatakse krediiti teelolevate arveldusdokumentide tagamisel vastavalt käesoleva instruksiooni p. 495-le.

661. Krediiti arveldusdokumentide tagamisel võimaldatakse hankijale veoste saatja poolt hankijate nimel väljakirjutatud nõuete kolmandate eksemplaride vastu järgmistele tähtaegadele:

a) kui veoste saatjat, hankijat ja veoste saajat teenindavad eri teiselinnalised Riigipanga asutused — arveldusdokumentide teelolekuks veoste saatja pangast kuni veoste saaja pangani (veoste saatja panga poolt näidatud), käesoleva instruksiooni p. 491, lõige «d» näidatud korras hankija panga poolt arvutatud teeloleku ajast veoste saaja pangast kuni hankija pangani ja ajast dokumentide töötlemiseks, aktsepteerimiseks ja maksmiseks vajaliku päevade arvu alusel määratud dokumendikäibe normaaltähtaja peale.

Näide. Veoste saatja andis hankija nimel veoste saajale väljakirjutatud nõude inkassoks 1. märtsil. Veoste saatja pank märkis kõikidele selle nõude eksemplaridele teeloleku aja kuni veoste saaja pangani — 4 päeva. Hankija pank, saades nõude kolmanda eksemplari, arvab selle tähtajale juurde: posti läbijooksu aja veoste saatja pangast kuni veoste saaja pangani 4 päeva, posti läbijooksu aja päevade arvu veoste saaja pangast kuni hankija pangani 3 päeva, dokumentide töötlemiseks 1 päev, aktsepteerimiseks ja maksmiseks 10 päeva, kokku 18 päeva.

Sel viisil on normaalne dokumendikäibe aeg 18 päeva ja nõue võib olla tagatiseks kuni 19 märtsini.

b) kui hankijat ja veoste saajat teenindab üks Riigipanga asutus, aga veoste saatjat teine mittekohalik Riigipanga asutus, siis krediteerimise tähtaeg arvutatakse 10 päeva nõude kolmandate eksemplaride hankija panka saabumise päevast, kui veoste saaja tasub nõude 10-päevase tähtaja jooksul, või 4 päeva, kui veoste saaja teostab arveldused ilma makse edasilükkamiseta. Selle juures nõuete saabumise päeva arvesse ei võeta.

Kui hankijat ja veoste saajat teenindavad eri samalinnalised Riigipanga asutused, pikendatakse krediidi tähtaega ühe päeva võrra;

c) kui veoste saatjat ja veoste saajat teenindavad samalinnalised Riigipanga asutused, hankijat aga teiselinnalised Riigipanga asutused, arvutatakse tähtaeg 3 päeva, arvates nõuete kolmandate eksemplaride hankija panka saabumise päevast;

d) kui veoste saatjat ja hankijat teenindavad samalinnalised Riigipanga asutused, veoste saajat aga teiselinna-

line Riigipanga asutus, arvutatakse tähtaeg teiselinnaliste otseste arvelduste jaoks kehtestatud korras.

Neil juhtudel, kui hankija ja veoste saaja võtavad osa VAB või detsentraliseeritud tasaarvestustest, suurendatakse lõigetes «a», «b» ja «c» näidatud dokumendikäibe aega poole tasaarvestuse perioodi võrra või vastavalt järjekordse tasaarvestuseni jäänud päevade arvu võrra.

662. Nõuete kolmandad eksemplarid võetakse hankijale teelolevate arveldusdokumentide vastu avatud laenukonto tagatiseks sõltumata ajavahemiku kestusest saatmise kuupäeva ja nõude kuupäeva vahel.

663. Koondnõuete tagatisest mahaarvamine veosté saatjate juures ja nõuete kolmandate eksemplaride tagatisest mahaarvamine hankijate juures, nende taastamine tagatiseks ja järelepärimiste saatmine nõuete mittetasumise põhjuste üle toimub käesoleva instruksiooni p. 498—502 näidatud korras.

664. Teelolevate arveldusdokumentide tagamisel hankijale antava krediidi suurus määratakse lähtudes kontole nr. 435 sissekantud jäägi summast, mis asub selle konto kartoteegi üldises osas, maha arvates mittekrediteeritavad elemendid.

665. Krediiti arveldusdokumentide tagamisel nii lao kui ka transiitsaadetiste alal võimaldatakse hankijale ühe laenukonto kaudu.

666. Teelolevate arveldusdokumentide tagamisel avatud laenukonto reguleerimine toimub Riigipanga asutuste poolt kokkuleppel hankijaga iga päev või teistel tähtaegadel vastavalt käesoleva instruksiooni p. 506-le.

667. Hankijatele teelolevate arveldusdokumentide tagamisel väljaantavad laenud suunatakse:

a) möödudes arvelduskontost, veoste saatjate möödunud tähtajaga ja tähtjaliste koondnõuete tasumiseks;

b) möödudes arvelduskontost, tagamata võlgnevuse kustutamiseks ning möödunud tähtajaga panga võlgnevuse kustutamiseks ükskõik millise laenuliigi järgi;

c) tähtjaliste maksete olemasolu korral reguleerimise päeval ükskõik missuguse laenuliigi järgi — möödudes arvelduskontost tähtjaliste maksete kustutamiseks pangale ja

d) ülejäänud osas — arvelduskontole.

IV ja g u. Hankijate krediteerimise kord teelolevate arveldusdokumentide tagamisel, mille kohta Riigipanga asutuste poolt inkasso kartoteeki ei peeta

668. Keemiatööstuse, musta metallurgia, värvilise metallurgia, söetööstuse ja ehitusmaterjalide tööstuse ministeeriumide turustusorganisatsioonidele, kelle kohta Riigipanga asutused nõuete kolmandate eksemplaride inkasso kartoteeki ei pea, võimaldatakse krediiti teelolevate arveldusdokumentide tagamisel:

a) turustuskontoritele, kui neile on pandud arveldused veoste saatjatega transiitoperatsioonide alal;

b) turustuspeavalitsustele tsentraliseeritud korras, kui nemad teostavad neid arveldusi.

669. Turustuskontoritele võimaldatakse krediiti teelolevate arveldusdokumentide tagamisel detsentraliseeritud tasaarvestuse teostamise päeval nende õiendi alusel, tasaarvestuse teostamise päeva peale inkasso kartoteegis olevate nõuete jäägi kohta, arvates maha eri vahelehe taha paigutatud nõuded ja mittekrediteeritavad elemendid.

Keemiaturustuspeavalitsuse kontorid võivad Riigipanga osakonna juhataja (kontori operatsioonide valitsuse ülema) loal esitada õiendeid tagatise jääkide kohta seisuga ühe päeva võrra varem määratud tasaarvestuse teostamise päevast.

670. Turustuskontorid on kohustatud veoste saatjate poolt nende nimel veoste saajatele välja kirjutatud nõuete kolmandate eksemplaride inkasso kartoteeki pidama vastavalt käesoleva instruksiooni p. 650, p. 661 ja p. 662-le. Sealjuures kantakse nõuete kolmandad eksemplarid konto «Ärasaadetud kaubad» deebetisse ja paigutatakse selle konto kartoteegi lõppu eri vahelehe taha nende nõuete pöördel näidatud tähtaegade järgi.

671. Krediidi tagatiseks ei või olla ega asuda inkasso kartoteegis nõuded, mille järgi on laekunud makse ehk on saabunud teade vahendite puudumise kohta veoste saajal või aktsepteerimisest keeldumise kohta, möödunud tähtpäevaga nõuded hankijaga ühes linnas asuvate veoste saajatele turustuspeavalitsuste ja tema kontorite korraldused veoste saatjatelt vaieldamatus korras sissenõutavatele summadele (deebet-noot), korduvalt väljakirjutatud nõuded, tagasikutsutud, tagastatud ja teised toodete saatmisega mitte seoses olevad dokumendid, samuti ka nõuded, mille

kohta pole määratud tähtjal saadetud järelepärimisi nende mittetasumise põhjuste kohta.

672. Dokumendikäibe tähtaja möödumisel ja makse või teate mittesaamisel makse mittelaekumise põhjuste kohta koostab hankija vastava telegraafilise järelepärimise teksti veoste saatja pangale ning esitab selle pangale kolmes eksemplaris mitte hiljem kui 5. päeval, arvates dokumendikäibe tähtaja möödumisest. Järelepärimised vormistatakse ja kasutatakse Riigipanga käesoleva instruksiooni p. 150 ja p. 151 ettenähtud korras. Viiepäevase tähtaja jooksul vastuste mittesaamisel on turustuskontorid kohustatud saatma veelkordse järelepärimise.

673. Veoste saajate pankade postiteated hankijate kartoteegis olevate nõuete aktsepteerimisest keeldumise kohta ja teated vahendite puudumise kohta veoste saajatel, antakse hankija panga poolt allkirja vastu hankija esindajatele.

674. Kui turustuskontori poolt teostatakse lao-operatsioone, võimaldatakse nõuete vastu tema ladudest ostjatele saadetud materiaalsete väärtuste eest krediiti teelolevate arveldusdokumentide tagamisel üldistel alustel.

Maksenõuded nende laosaadetiste eest arvestatakse panga inkasso kartoteegis.

675. Turustuspeavalitsuste kontoreid teenindavad Riigipanga asutused on kohustatud iga kuu kohapeal kontrollima nende kontorite poolt konto «Saadetud kaubad» ja selle konto inkasso kartoteegi pidamise õigsust.

676. Kontroll teostatakse:

a) teelolevate arveldusdokumentide tagamisel krediiti kasutavates turustuspeavalitsuse kontorites ühel õiendi koostamise kuupäevadest laenude tagatise kohta eesmärgiga teha kindlaks nendes näidatud andmete õigsust. Kontrollimise aktid järelduste ja ettepanekutega vaadatakse läbi Riigipanga asutuse poolt;

b) turustuspeavalitsuse kontorites turustuspeavalitsusele tsentraliseeritud korras teelolevate arveldusdokumentide tagamisel krediidi võimaldamise korral — 1. kuupäevale mitte hiljem kui käesoleva kuu 5. päeval. Peale selle kontrollitakse käesoleva kuu 20. päeval veoste saatjate poolt möödunud kuul inkassoks antud ja järgneval kuul turustuspeavalitsuse kontoritesse sissetulnud nõuete summat. Kontrolli teostatakse turustuspeavalitsuse krediteerimise

limiidi määramiseks teolevate arveldusdokumentide tagamisel tsentraliseeritud laenukonto kaudu. Esimese ja teise kontrollimise aktid Riigipanga asutuse juhataja poolt kinnitatud järelduste ja ettepanekutega saadetakse iga kuu 22. päeval Riigipanga Juhatusse vastavatele krediteerimise valitsustele.

Musta metallurgia ja värvilise metallurgia ministereid turustuspeavalitsuste kontorites kontrollitakse konto «Saadetud kaubad» ja selle konto inkasso kartoteegi pidamise õigsust seisuga iga kuu 1. päeval mitte hiljem kui 8. päeval ja aktid saadetakse kontrollimise lõpetamisel viivitamata Riigipanga Juhatusse metallurgia ja keemiatööstuse krediteerimise valitsusele. Teist kontrolli 20. kuupäeval ei teostata.

Neil juhtudel, kui inkasso kartoteegi arvestust turuskontorites peetakse hästi, võivad Riigipanga kontorite juhatajad lubada ülalnäidatud kontrolli teostada harvemal tähtaegadel, kuid mitte harvem kui üks kord kvartalis, kvartali aruande päeva seisuga.

677. Kõigil eelmistes punktides näidatud juhtudel peavad Riigipanga asutused inkasso kartoteegis olevate nõuete kontrollimisel tegema kindlaks konto «Saadetud kaubad» pidamise õigsuse ja selle konto jäägi selle kartoteegi üldosas olevate nõuete ja eraldi vahelehe taga asuvate nõuete kokkuarvamise teel, sealjuures selgitama, kas pole dokumente, mis ebaõigelt asuvad inkasso kartoteegis (vt. käesoleva instruksiooni p. 671).

Peale selle peavad Riigipanga asutused siseturustuspeavalitsuse ja ehitusmaterjalide turustuspeavalitsuse kontorites tegema kindlaks veoste saatjate poolt möödunud kuul inkassoks antud ja pärast jooksva kuu esimest päeva turuskontorisse sissetulnud nõuete summa, näidates nõuete summa, mis esimesel kuupäeval pidi asuma vahelehe taga.

Hankijate poolt transiitoperatsioonidele inkasso kartoteegi pidamise õigsuse kontrollimise akti vormid lisatakse juurde (lisad nr. 13 ja nr. 14).

Inkasso kartoteegi pidamisel võtab hankija pank reeglite rikkumisel ja vigade avastamisel, mille tulemusena tagatise jääk osutub kõrgendatuks, tarvitusele järgmised abinõud:

a) nõuab viivitamata sisse liigselt väljaantud krediidi;

b) üleastumiste kordumisel esitab tagatise jääkide kohta moonutatud andmete küsimuse prokuratuurile süüdlaste vastutusele võtmiseks.

678. Neil juhtudel, kui siseturustuspeavalitsuse kohalikud kontorid ja volinikud kirjutavad nõudearved ära-saadetud toodete eest ostjatele oma nimel, peetakse konto nr. 435 inkasso kartoteek neid teenindavates pankades, kuid krediiti arveldusdokumentide tagamisel ei võimaldata kontorile (volinikule) kohapeal, vaid siseturustuspeavalitsusele tsentraliseeritud korras.

Seoses sellega saadavad kohalikke kontoreid (volinikke) teenindavad Riigipanga asutused igakuuliselt Riigipanga Juhatuse kütte- ja energeetikatööstuse ja ehituse krediteerimise valitsusele õiendi siseturustuspeavalitsuse kohalike kontorite ja volinike bilansivälise konto nr. 435 kartoteegis iga kuu esimeseks päevaks pangas olevate nõuete summa kohta.

679. Riigipanga asutused turustuspeavalitsuse kontorites teatavad konto «Saadetud kaubad» inkasso kartoteegi kontrollimisel avastatud vastustega viivituse korral järelepärimistele maksenõuete mittetasumise põhjuste kohta, samuti ka nõuete kolmandatel eksemplaridel posti läbijooksuks veoste saatja pangast kuni veoste saaja pangani vajaliku aja puudumise korral või ilmselt vale posti läbijooksu tähtaja märkimise korral Riigipanga kontorite juhatajatele, kellele alluvad need Riigipanga asutused, kus esinesid üleastumised abinõude tarvitusele võtmiseks.

V j a g u. **Dokumendikäive ja krediteerimine veoste saajate arvelduste akreditiivvormile üleviimisel**

680. Veoste saaja (maksja) arvelduste akreditiivvormile üleviimisel toimub operatsioonide vormistamine järgmises korras:

a) arvelduste akreditiivvormile viidud veoste saaja esitab akreditiivi materiaalsete väärtuste eest tasumiseks hankija pangas.

Hankija annab veoste saatjale korralduse materiaalsete väärtuste saatmiseks, näidates ära akreditiivi summa, tingimused ja kehtivuse tähtaja, samuti ka veoste saatjale väljakirjutatud arveldusdokumentide saatmisest hankija panka nende tasumiseks akreditiivi arvel.

Pärast kauba saatmist esitab veoste saatja teda teenin-

davasse panka hankija nimel veoste saatjale registri vorm nr. 888 juures faktuuri neljas eksemplaris ja kehtestatud korras eraldi koondnõude oma nimel hankijale, lisades juurde faktuuride teised eksemplariid.

Koondnõude kõikidele eksemplaridele lüüakse templi jäljend «Transiit» ja pealdis «Hankija arveldused veoste saajaga akreditiivi järgi».

Veoste saatja pank kontrollib esitatud transpordidokumentide järgi kauba veoste saajale saatmise fakti, teeb selle kohta märkuse registri esimesele eksemplarile ja kinnitab panga pitseriga. Pärast kontrollimist tagastatakse transpordidokumendid veoste saatjale nende saatmiseks veoste saajale, faktuur registri juures kolmes eksemplaris ning samuti koondnõue koos faktuuri teise eksemplariiga saadetakse hankija pangale.

Hankija pank, veendudes nimetatud dokumentide saamisel veoste saatja panga märkuse ja templijäljendi olemasolus registril, teostab tasumise akreditiivi arvel üldistel alustel, kandes vahendid hankija kontole.

Koondnõude tasumine ja veoste saatja krediteerimine teelolevate arveldusdokumentide tagamisel toimub üldistel alustel:

b) kui veoste saajat ja hankijat teenindavad samalinalised Riigipanga asutused, veoste saatjat aga teine mittekohalik Riigipanga asutus, kuid ka siis, kui hankijad (turustuspeavalitsused) teostavad arveldusi veoste saatjatega nende asukoha järgi isikukontodelt tasaarvestuse alal, esitatakse akreditiiv veoste saaja poolt hankija nimele veoste saatja asukoha järgi.

Pärast materiaalsete väärtuste laadimist kirjutab veoste saatja hankija nimel veoste saajale käesoleva punkti lõikes «a» näidatud arveldusdokumendid ja esitab need teda teenindavasse panka.

Pärast kauba kaubasaajale saatmise fakti vastavat kontrollimist tasub veoste saatja pank registri akreditiivi arvel üldistel alustel, kandes vahendid FVK kaudu hankija kontole, aga veoste saatja nõude esimesed kaks eksemplari, lisades juurde faktuuri teise eksemplari, saadab hankija pangale selle tasumiseks.

Koondnõude tasumine ja veoste saatja krediteerimine teelolevate arveldusdokumentide tagamisel toimub üldises korras.

Kui hankijad (turustuspeavalitsused) teostavad arveldusi veoste saatjatega veoste saatjate asukoha järgi detsentraliseeritud tasaarvestuse alal avatud isikukontodelt, tasub veoste saatja pank pärast dokumentide kontrollimist registri akreditiivi arvel, kandes vahendid hankija (turustuspeavalitsuse) sellele isikukontole tasaarvestuse alal ja üheaegselt tasub sellelt koondnõude, kandes vahendid veoste saatja isikukontole tasaarvestuse alal.

Sel juhul võimaldatakse veoste saatjale krediiti teelolevate arveldusdokumentide tagamisel tähtajaga kuni järjekordse tasaarvestuse päevani.

Musta ja värvilise metallurgia ettevõtete või organisatsioonide poolt nende ministereeriumide turustuspeavalitsuse kontorite nimel väljakirjutatud arveldusdokumentide tasumisel veoste saajate akreditiivide arvel makse summa kantakse turustuspeavalitsuse arveldus-allkontole või turustuskontori isikukontole detsentraliseeritud tasaarvestuste alal tema asukoha järgi.

VI jagu. Dokumendikäive ja krediteerimise kord arvelduste puhul transiitoperatsioonide alal VAB kaudu

681. Arvelduste puhul transiitoperatsioonide alal VAB kaudu toimub dokumendikäive järgmises korras:

a) kui veoste saatja, hankija ja veoste saaja on VAB liikmed, kirjutab veoste saatja hankija nimel veoste saajale faktuuri, hankija nimele aga koond-faktuuri.

Veoste saatja annab faktuuride esimesed eksemplarid registri v. nr. 869 juures neljas eksemplaris ja koond-faktuuri esimese eksemplari samuti registri juures neljas eksemplaris teda teenindavasse panku.

Pärast arveldusdokumentide kontrollimist kehtestatud korras kasutab pank neid järgmiselt:

esimesed kaks faktuuride registre eksemplari koos faktuuri ühe eksemplariga ja esimesed kaks koond-faktuuride registri eksemplari koos koond-faktuuride ühe eksemplariga saadab vastavatesse VAB-desse; faktuuride registre kolmandad eksemplarid saadab hankija pangale, kus need kantakse konto nr. 435 deebetisse ja kuuluvad teelolevate arveldusdokumentide vastu väljaantud laenu tagamiseks, sõltumata kaupade ärasaatmise ja dokumentide välja-

kirjutamise ajavahemikust; koond-faktuuride registrite kolmandad eksemplarid, silmas pidades nende väljakirjutamise aega (vt. käesoleva instruksiooni p. 479) kantakse konto nr. 435 deebetisse ja kuuluvad veoste saatjale teelolevate arveldusdokumentide vastu väljaantud laenu tagatiseks;

faktuuride registri ja koond-faktuuride registri neljandad eksemplarid panga allkirjaga tagastatakse veoste saatjale;

b) kui veoste saatja ja hankija on VAB liikmed, aga veoste saaja ei ole VAB liige, kirjutab veoste saatja hankija nimel välja nõuded veoste saajale ja annab kolm eksemplari nendest registri juures teda teenindavasse pank, esimesed kaks eksemplari veoste saaja pank ja kolmanda eksemplari hankija pank saatmiseks.

Saadetud toodete eest vahendite saamiseks kirjutab veoste saatja hankijale koond-faktuuri ja annab selle registri juures Riigipanga asutusele VAB-sse saatmiseks;

c) kui hankija ja veoste saaja on VAB liikmed, veoste saatja aga ei ole, siis kirjutab veoste saatja hankija nimel faktuuri veoste saajale ja annab registri juures teda teenindavasse pank faktuuri koos registri kahe eksemplariga VAB-sse, registri kolmanda eksemplari aga hankija pangale saatmiseks.

Veoste saatja annab üheaegselt registri juures inkassoks koondnõude hankijale vajalikus eksemplaride arvus hankija pangale saatmiseks koos faktuuride registri kolmanda eksemplariga arvelduste alal VAB kaudu.

682. Hankija pank märgib nõude kolmanda eksemplari või faktuuride registri kolmanda eksemplari esiküljele krediteerimise tähtaja, nende pöördede aga koondnõude või koond-faktuuri tasumise tähtaja. Nimetatud dokumendid paigutatakse konto nr. 435 kartoteeki käesoleva instruksiooni p. 650 ja p. 651 ettenähtud korras.

Kui VAB ja hankija asuvad eri linnades või neid teenindavad eri samalinnalised Riigipanga asutused, kantakse nõude kolmas eksemplar hankija laenukonto tagatiseks selle sissetuleku päeval. Sel juhul nõudeid inkasso kartoteegis vahelehe taha ei paigutata, kuna pole võimalik nende pöördede märkida VAB-s olevate koond-faktuuride tasumise tähtaega.

Neil juhtudel, kui VAB asub hankija pangas, märgitakse

veoste saatja poolt hankija nimel veoste saajale väljakirjutatud nõuete kolmandate eksemplaride pöördel veoste saatja koond-faktuuride tasumise tähtajana järjekordne tasaarvestuse päev VAB-s.

683. Arvelduste puhul transiitoperatsioonide alal VAB kaudu krediteeritakse teelolevate arveldusdokumentide tagamisel: veoste saatjat — hankijale väljakirjutatud koond-arveldusdokumentide (koondnõuded, koond-faktuuride registrid) tagamisel üldises korras;

hankijat — veoste saajale väljakirjutatud nõuete kolmandate eksemplaride või faktuuride registrite kolmandate eksemplaride tagamisel vastavalt käesoleva instruksiooni p. 661—667.

Kui veoste saatja, hankija ja veoste saaja on ühe VAB liikmed, siis võimaldatakse krediiti teelolevate arveldusdokumentide tagamisel ainult veoste saatjale.

III p e a t ü k k

DOKUMENDIKÄIVE JA KREDITEERIMISE KORD TEELOLEVATE ARVELDUSDOKUMENTIDE TAGAMISEL TRANSIITOPERATSIOONIDE ALAL HANKIJATE ARVELDUSTEST OSAVÖTUTA

684. Veoste saatjate vahetute arvelduste puhul veoste saajatega on hankijal õigus nõuda veoste saajalt või veoste saatjalt juurdearvutuste, komisjoni ja organisatsiooniliste kulude tasu.

Veoste saatjate arvelduste puhul veoste saajatega materiaalsele väärtustele kinnitatud võõndi hulgihindades franko sihtjaam, on hankijal õigus esitada nõue veoste saatjalt vahe saamiseks summade vahel veoste saatja poolt veoste saajalt saadud ja hankijalt veoste saatjale kuuluvate summade vahel. Kui see vahe kujuneb veoste saatja kasuks, siis on viimasel õigus esitada nõue hankijale.

685. Nõuded juurdearvutuste, komisjoni, organisatsiooniliste kulude tasu vahendite ja ülalnäidatud vahe saamiseks võetakse inkassoks alates 250 rublast majandusorganitele krediidi võimaldamisega teelolevate arveldusdokumentide tagamisel tingimusel, et need dokumendid antakse inkassoks mitte hiljem kui 10-ne päeva möödumisel lepingus nendeks kulutusteks ettenähtud perioodist.

Näide. Lepingus on ette nähtud, et arveldused juurdearvutuste, komisjoni, organisatsiooniliste kulude ja ülalnäidatud vahe alal toimuvad kuu möödumisel.

Antud juhul võimaldatakse arvelduste puhul jaanuarikuu eest krediiti teelolevate arveldusdokumentide tagamisel tingimusel, kui arveldusdokumendid antakse inkassoks hiljemalt 10-ndal veebruaril.

Arveldusi nende operatsioonide alal võib teostada ka maksekorraldustega.

686. Veoste saatjate krediteerimine teelolevate arveldusdokumentide tagamisel vahetute arvelduste puhul veoste saajatega toimub üldises korras.

687. Neil juhtudel, kui eri ministereeriumide koosseisu kuuluvate veoste saatja ja ostja vahelises lepingus on ette nähtud saadetud toodete vastuvõtmine ja tasumine teise organisatsiooni (veoste saaja) poolt ja õigus ostjalt sisse nõuda summat nõude järgi, mille aktsepteerimisest veoste saaja keeldus või mida ta ei tasunud tähtjaks, toimub nõudmine järgmises korras:

a) aktsepteerimisest keeldumise korral esitab veoste saatja nõude inkassoks ostjale, lisades juurde faktuuri ja telegrammi (teadaande) ära kirja veoste saaja aktsepteerimisest keeldumise kohta. Nõudes peab tingimata olema vihjatud ostjalt makse sissenõude õigust andvale lepingu punktile.

Ostjal omakorda on õigus esitada nõuet veoste saajale vihjega veoste saatja nõude tasumise tähtjale. Ostja nõue võetakse panga poolt teelolevate arveldusdokumentide vastu avatud krediidi tagatiseks tingimusel, et see antakse inkassoks mitte hiljem kui kolme tööpäeva jooksul, arvates veoste saatja nõude tasumisest ostja poolt;

b) veoste saaja poolt nõude tähtjal mittetasumise korral esitatakse ostjale veoste saatja poolt uus nõue mittetasumise teate alusel veoste saajal vahendite puudumise tõttu. Veoste saatja on kohustatud koos nõudega esitama pangale avalduse kahes eksemplaris ostjale õiguste andmiseks esialgse nõude järgi. Selles avalduses näidatakse: nõude number, kuupäev ja summa ning veoste saaja (maksja) nimetus, samuti ka andmed vahendite uue saaja kohta: ostja nimetus, tema arvelduskonto number ja asukoht. Avalduse teine eksemplar lisatakse ostjale esitatud nõude juurde.

Veoste saatja pank teatab nimetatud andmed uue vahendite saaja kohta telegraafi teel (veoste saatja arvel) veoste

saaja pangale, kes selle alusel teeb vastavad muudatused nõude mõlemas eksemplaris ja selle tasumisel kannab nõude summa (viivistega) ostja panka.

Ostjale esitatud veoste saatja nõudeid teel olevate arveldusdokumentide vastu avatud krediidi tagatiseks ei võeta.

688. Juhul, kui veoste saatja saab makse veoste saajalt pärast nõude esitamist ostjale, on veoste saatja kohustatud selle nõude telegraafi teel tagasi kutsuma, selle tasumise puhul aga tagastama viivitamata telegraafi teel ostjale temalt saadud summa.

IV p e a t ü k k

DOKUMENDIKÄIVE JA KREDITEERIMINE HANKIJATE VAHETUTE ARVELDUSTE PUHUL VEOSTE SAAJATEGA PÄRAST VEOSTE SAATJATE NÕUETE TASUMIST

689. Käesoleva instruksiooni p. 637 lõikes «c» ettenähtud juhtudel esitab veoste saatja nõude ja teised arveldusdokumendid hankija korraldusel veoste saajale saadetud materiaalsete väärtuste eest hankijale ja nende dokumentide kõikidele eksemplaridele lööb templijäljendi «Transiit».

Veoste saajalt saadud arveldusdokumentide alusel kirjutab hankija omakorda välja arveldusdokumendid veoste saajale.

Nõuded veoste saajale esitatakse hankija poolt panka eraldi registrite juures n. nr. 884 järgi, templijäljendi või pealdisega «Transiit». Nõuete kolmandate eksemplaride pöördel näitab hankija transiitoperatsioonide alal veoste saajale nõuete väljakirjutamise aluseks olevate veoste saatjate nõuete kohta järgmised andmed:

- 1) veoste saatja nimetus,
- 2) nõuete numbrid,
- 3) nende nõuete panka saabumise kuupäev,
- 4) maksetähtpäev nende nõuete järgi.

690. Hankija poolt väljakirjutatud nõuded teiselinnaliste arvelduste alal, samuti ka registrid samalinnaliste arvelduste alal võetakse Riigipanga asutuse poolt teel olevate arveldusdokumentide vastu avatud laenukonto tagatiseks, kui ei ole möödunud üle 3 tööpäeva veoste saatja nõuete saamisest hankija panga poolt (arvestamata nende saamise päeva panga poolt).

Nii näiteks, kui veoste saatja poolt hankija nimele väljakirjutatud nõue saabus panka 1. veebruaril ning järgmised kolm päeva on tööpäevad, siis võetakse hankija nõue veoste saajale laenu tagatiseks juhul, kui ta on antud panka mitte hiljem kui 5. veebruaril.

691. Kui ühes ja samas linnas asuvate veoste saatja ja hankija vahelised arveldused toimuvad maksekorraldustega, tšekkidega või plaaniliste maksete korras, siis hankija poolt vahetult veoste saajale väljakirjutatud nõuete tagamisel hankijale võimaldatakse krediiti teelolevate arveldusdokumentide vastu tingimusel, et nõuded on hankija poolt pankas esitatud mitte hiljem kui neli tööpäeva pärast materiaalsete väärtuste saatmist veoste saajale.

692. Veoste saatja krediteerimine hankijale väljakirjutatud nõuete tagamisel ja hankija krediteerimine veoste saajale väljakirjutatud nõuete tagamisel toimub üldises korras. Selle juures hankija nõuded veoste saajale kantakse konto nr. 435 deebetisse hankija poolt veoste saajale väljakirjutatud nõuete pöördel näidatud veoste saatja poolt hankijale väljakirjutatud nõuete tasumise tähtpäevale eelneval päeval.

Kuni sissetuleku kande teostamiseni kontole nr. 435 hankija nõuded veoste saajale paigutatakse selle konto kartoteeki hankija lahtri lõppu eri vahelehe taha nende pöördel näidatud tähtaegade järgi.

V p e a t ü k k

MUSTA METALLURGIA, VÄRVILISE METALLURGIA JA EHITUSMATERJALIDE TÖÖSTUSE MINISTEERIUMI VEOSTE SAATJATE JA HANKIJATE (TURUSTUSPEAVALITSUSTE) ARVELDUSTE JA KREDITEERIMISE ISEÄRASUSED

693. Hankijate (turustuspeavalitsuste) arveldused veoste saatjatega turustuste korralduste alusel saadetud toodete eest toimuvad vastastikuste nõuete detsentraliseeritud tasaarvestuse korras veoste saatjate asukoha järgi ilma aktsepteerimiseta ja makse edasilükkamiseta veoste saatjatele kehtestatud hindades, arvates maha kaubandusliku mahahindluse ja komisjoni summad turustusele.

694. Värvilise metallurgia ettevõtted, peale Glavvolframa ja Glavredmeta koosseisu kuuluvate ettevõtete, teostavad arveldusi süsteemisestest hangete alal ilma Glav-

zvetmetsbõti osavõtuta veoste saatjate poolt oma nimel veoste saajatele — detsentraliseeritud arveldustest osavõtjatele — väljakirjutatud maksenõuete alusel.

NSV Liidu Ehitusmaterjalide Tööstuse Ministeriumis peavad arveldused süsteemisest hantete alal ilma turustuspeavalitsuse osavõtuta arveldustes toimuma ainult ühe ja sama peavalitsuse koosseisu kuuluvate ettevõtete vahel.

695. Transiitoperatsioonide alal hankijate osavõtuga arveldustes, peale veoste saatjatele avatavaid isikukontosid tasaarvestuse alal, avatakse isikukontod tasaarvestuse alal hankijatele (turustuspeavalitsustele) Riigipanga asutustes veoste saatjate asukoha järgi; sealjuures avatakse igale hankijale ainult üks isikukonto tasaarvestuse alal, sõltumata veoste saatjate arvust. Musta metallurgia ja värvilise metallurgia ministeriumi hankijatele (turustuspeavalitsustele) avatakse isikukontod tasaarvestuse alal üksikute turustuskontorite lõikes.

696. Musta metallurgia ja värvilise metallurgia turustuskontoritele avatakse isikukontod tasaarvestuse alal neid teenindavates Riigipanga asutustes veoste saajatelt — detsentraliseeritud tasaarvestusest osavõtjatelt — sissetulevate maksete kandmiseks.

697. Ehitusmaterjalide tööstuse ministeriumi turustustele tasaarvestusest osavõtjatelt veoste saajatelt sissetulevad maksed kantakse turustuse isikukontodele tasaarvestuse alal veoste saaja pangas.

698. Detsentraliseeritud tasaarvestusest mitteosavõtvatelt veoste saajatelt sissetulevate maksete kandmiseks avatakse turustuspeavalitsustele arveldus-allkontod Riigipanga asutustes nende kontorite asukoha järgi.

699. Ettevõtted — veoste saatjad — kirjutavad faktuurid ja nõuded veoste saajatele turustuskontorite nimel, mille tegevusrajoonis asuvad veoste saajad.

Detsentraliseeritud tasaarvestusest mitteosavõtivatele veoste saajatele väljakirjutatud nõuetes hankija arvelduskonto numbri märkimiseks ettenähtud lahtris näidatakse turustuspeavalitsuse arveldus-allkonto number, mis avatakse talle tema kontori asukoha järgi, kelle nimel on maksenõue välja kirjutatud.

700. Detsentraliseeritud tasaarvestusest osavõtivatele veoste saajatele väljakirjutatud nõuetes hankija arvelduskonto numbri märkimiseks ettenähtud lahtris näidatakse:

musta metallurgia ja värvilise metallurgia ministeeriumide alal — turustuskontori, kelle nimel on nõue välja kirjutatud, isikukonto number detsentraliseeritud tasaarvestuste alal; ehitusmaterjalide tööstuse ministeeriumi alal — turustuspeavalitsuse isikukonto number detsentraliseeritud tasaarvestuse alal, aga veoste saaja arvelduskonto numbri märkimiseks ettenähtud lahtris näidatakse mõlemal juhul tema isikukonto number tasaarvestuste alal.

701. Veoste saatja esitab panka:

a) turustuskontorite nimel veoste saajatele väljakirjutatud nõuete kolm eksemplari koos faktuuri ühe eksemplari. Nõuetele ja nende juurde lisatud registritele asetatakse veoste saatja poolt templijäljend «Transiit»;

b) inkassoksantavate nõuete registrid kolmes eksemplaris vorm lisa nr. 15 järgi. Igasse registrisse võetakse ainult ühe turustuskontori nimel väljakirjutatud nõuded;

c) registri üks eksemplar vorm lisa nr. 16 järgi.

702. Veoste saatja pank kasutab dokumente järgmiselt:

nõuete esimesed kaks eksemplari koos faktuuridega saadetakse nende inkassoksvõtmise päeval veoste saaja panka;

registri esimene eksemplar vorm lisa nr. 15 järgi jäetakse inkasso gruppi;

selle registri teine eksemplar koos registriga vorm lisa nr. 16 järgi kasutatakse veoste saatjale krediidi vormistamiseks teelolevate arveldusdokumentide tagamisel vastavalt käesoleva instruksiooni p. 711—715-le, ning pärast seda registri teised eksemplarid vorm lisa nr. 15 järgi tagastatakse veoste saatjale koondregistri koostamiseks vorm nr. 889 järgi, vastavalt käesoleva instruksiooni p. 703-le;

registrite kolmandad eksemplarid vorm lisa nr. 15 järgi koos vastavate nõuete kolmandate eksemplaridega tagastatakse veoste saatjale saatmiseks vahetult turustuskontorile, kelle nimel need dokumendid on koostatud. Veoste saatja on kohustatud viivitamata saatma need dokumendid turustuskontorile.

703. Turustuskontorite nimel väljasaadetud kaupade eest vahendite saamiseks esitab veoste saatja tasaarvestuse perioodi viimasel päeval panka koondregistri kolm eksemplari v. nr. 889 järgi, ette näidates registrite teised eksemplarid vorm lisa nr. 15 järgi, mis pärast koondregistri koos-

tamise ja vormistamise õigsuse kontrollimist tagastatakse veoste saatjale.

Musta metallurgia ja värvilise metallurgia ministereidude alal koostavad veoste saatjad koondregistri v. nr. 889 järgi eraldi iga turustuskontori kohta, kelle nimel toimus toodete saatmine.

NSV Liidu Ehitusmaterjalide Tööstuse Ministeriumi alal võetakse sellesse koondregistrisse kokkuvõtted iga registri vorm lisa nr. 15 järgi, grupeeritult turustuskontorite järgi, kusjuures saadetiste kannete jaoks igale turustuskontorile joonistatakse koondregistri eraldi leht, tuues sellel välja kokkuvõtte antud kontori kohta. Viimasel lehel, enne veoste saatja allkirja, korratakse tema esimesel lehel näidatud koondregistri üldkokkuvõtet.

704. Nõudeid, mis on välja kirjutatud veoste saatja poolt, rikkudes käesoleva instruksiooni p. 479 näidatud tähtaegu, koondregistritest maha ei arvata ja tasutakse samuti turustuse isikukontolt tasaarvestuse alal.

705. Enne inkassoks antud nõuete koondregistri tasumist kontrollib pank koondregistrite vormistamise õigsust ja nende andmete vastavust esitatud registrite teiste eksemplaride andmetele vorm lisa nr. 15 järgi, samuti ka inkasso grupi templijäljendi olemasolu nendel nõuete inkassoks võtmise kohta.

Koondregistri summa kirjutatakse ilma aktsepteerimata maha turustuspeavalitsuse vastavalt isikukontolt tasaarvestuse alal tema esitamise päeval ja kantakse veoste saatja isikukontole tasaarvestuse alal.

Koondnõude tasumisel kasutatakse selle registri esimest eksemplari memoriaalorderina, mis jääb panga päevadokumentide hulka; teine eksemplar tagastatakse veoste saatjale väljavõtte juures tema isikukontost tasaarvestuse alal (NSV Liidu Ehitusmaterjalide Tööstuse Ministeriumi alal veoste saatja on kohustatud viivitamata saatma turustuspeavalitsuse kontoritele neile kuuluvad koondregistri lehed); kolmas eksemplar lisatakse mitte hiljem kui järgmisel päeval pärast arvestuste teostamist tasaarvestuse alal musta metallurgia ja värvilise metallurgia ministereidude vastavale turustuskontorile, NSV Liidu Ehitusmaterjalide Tööstuse Ministeriumi Turustuspeavalitsusele saadava väljavõtte juurde turustuse kontost tasaarvestuse alal; selle juures lisatakse väljakirjutustele isikukontodest tasaarvestuse alal tasutud nõuete ja korralduste (de-

bet-noot) teised eksemplarid, mille summad on kantud neile kontodele.

706. Nimetatud ministriumide turustuspeavalitsus-tele ja nende kontoritele, seoses veoste saatjate koondregistrite tasumisega nende isikukontodelt ilma aktsepteerimata, on antud õigus vaieldamatuks mahakirjutamiseks veoste saatjate isikukontodelt nende poolt turustuskontorite nimel saadetud toodete eest koondregistrite järgi liigselt saadud summasid.

Korraldused liigselt saadud summade vaieldamatuks mahakirjutamiseks (deebet-noot) kirjutatakse blankettidel v. nr. 853 (vajalikel juhtudel v. nr. 854 ja v. nr. 855) järgi.

Korralduse pöördel peab olema näidatud, millise faktuuri (kuupäev ja number) järgi on ettevõtte — veoste saatja poolt turustuspeavalitsuse kontolt detsentraliseeritud tasaarvestuse alal summa ebaõigelt saadud ning teostatud väljamakse ebaõigeks tunnustamise motiivid.

Turustuskontorid või turustuspeavalitsus annavad need korraldused Riigipanga asutustele inkassoks nende asukoha järgi registri v. nr. 884 juures kahes eksemplaris.

Krediiti teel olevate arveldusdokumentide tagamisel inkassoks võetud korralduste vastu ei võimaldata.

Korraldused liigselt väljamakstud summade vaieldamatuks mahakandmiseks, mis on välja kirjutatud 45 päeva möödudes nende faktuuride tähtajast, millele need korraldused kuuluvad, panga poolt inkassoks ei võeta.¹

Inkassoks antud korralduste registri esimene eksemplar jäetakse dokumente inkassoks võtvasse panka; registri teine eksemplar tagastatakse turustuskontorile või turustuspeavalitsusele allkirjaga dokumentide vastuvõtmise kohta.

Nende korralduste tasumine toimub panga poolt ettevõtte — veoste saatja asukoha järgi tema isikukontolt tasaarvestuse alal ilma aktsepteerimiseta ja makse edasilükkamiseta.

Maksed korralduste (deebet-nootide) järgi kantakse korralduses näidatud turustuskontori või turustuspeavalitsuse isikukontole tasaarvestuse alal.

707. Riigipanga asutused kannavad määratud tasaarvestuse päevadel turustuskontorite või turustuste isiku-

¹ Käesolev juhised laiendatakse ka keemiatööstuse peavalitsuse kontorite poolt väljakirjutatud korraldustele liigselt väljamakstud summade vaieldamatuks mahakandmiseks.

kontode deebet- ja kreditsaldod tasaarvestuse alal vastavate turustuste isikukontodele detsentraliseeritud tasaarvestuse alal Riigipanga Juhatus Operatsioonide Valitsuses. Ülekandmine toimub posti teel või telegraafi teel juhul kui aviisi posti läbijooksu aeg kuni Moskvani ületab 5 päeva. Detsentraliseeritud tasaarvestuse saldo ülekandmisel posti ja telegraafi aviisis näidatakse peale turustuste nimetuse nende isikukontode numbrid detsentraliseeritud tasaarvestuse alal:

Glavmetallošbõt	nr. 6295001
Glavzvetmetsbõt	nr. 6295006
Ü/K Ogneuporsbõt	nr. 6295003
Ü/K Sojuzkoksohimsbõt	nr. 6295008
Glavstroisbõt	nr. 1295001
K/K Standartdomsbõt	nr. 1295002

Musta ja värvilise metallurgia turustuste detsentraliseeritud tasaarvestuste isikukontode deebet- ja kreditsaldode ülekandmisel lisatakse aviisile iga turustuskontori kohta saldo summade nimekiri, mille kokkuvõtte peab vastama aviisi summale.

708. Turustuste arveldus-allkontodele vahendite kuhjumisel üle 100 tuhande rubla, kantakse kogu vahendite jääk tuhandetes rublades telegraafi teel Riigipanga Juhatus Operatsioonide Valitsusse turustuste võlgnevuse kustutamiseks arvelduskrediidi laenukontode järgi. Need ülekanded toimuvad ilma turustuskontorite korraldusteta. Telegraafi kulud vahendite ülekandmise alal arveldus-allkontodelt kirjutatakse maha nendelt kontodelt.

Vahendite ülekandmisel arveldus-allkontodelt näidatakse peale turustuste nimetuse nende arvelduskrediidi laenukontode numbrid:

Glavmetallošbõt	nr. 51573077
Glavzvetmetsbõt	nr. 51575048
Ü/K Ogneuporsbõt	nr. 51573050
Ü/K Sojuzkoksohimsbõt	nr. 51573002
Glavstroisbõt	nr. 51579013

709. Nimetatud ministriumide turustuspeavalitsuste arveldus-allkontodelt lubatakse üle kanda nende kontorite arvelduskontodele saadud komisjoni summasid realiseeritud toodete eest ja viiviseid saadetud toodangu eest ost-

jate poolt mitteõigeaegselt tasutud arvetelt, maha kirjutada summased turustuskontorite maksekorralduste järgi toodete ja tariifi ümberarvestuste alal, nõuete kahekordseks tasumiseks sissetulnud summade tagastamiseks, transiitoperatsioonidelt käibemaksu makse eelarvesse kandmisi, aga samuti vahendite kandmisi ettevõtete eelarvelistele kontodele nende poolt turustuste korralduste alusel saadetud toodete eest.

Realiseeritud toodete eest saadud komisjoni summade ja saadetud toodete eest ostjate poolt mitteõigeaegselt tasutud arvetelt viiviste ülekandmine turustuskontorite arvelduskontodele toimub turustuskontorite maksekorralduse ja raamatupidamise tõendi alusel nende summade tegeliku laekumise kohta turustuspeavalitsuse arveldus-allkontole.

710. Musta ja värvilise metallurgia ministriumide turustuskontorites tuleb nõuete kolmandad eksemplarid veoste saatjatele vastavalt saabumisele asetada inkasso kartoteeki dokumendikäibe tähtaegade järgi ning arvestada konto «Saadetud kaubad» deebetis ja konto «Hankijad aktsepteeritud maksenõuete järgi» kreditis. Vastavalt turustuspeavalitsuste aviiside saamisele veoste saatjate koondregistrite tasumise kohta, kantakse vastavad summad maha kontolt «Hankijad aktsepteeritud maksenõuete järgi» ning kantakse kontole «Arveldused turustuspeavalitsustega».

Inkasso kartoteegi kontroll musta ja värvilise metallurgia ministriumide turustuskontorites toimub pangaasutuste poolt käesoleva instruksiooni p. 675—679-s kehtestatud korras.

Inkasso kartoteegi pidamine, samuti ka Riigipanga asutuste kontroll NSV Liidu Ehitusmaterjalide Tööstuse Ministriumi turustusorganisatsioonide arvelduste dokumendikäibe üle toimub käesoleva instruksiooni p. 668—679-s esitatud korras.

Nõuete, mille järgi maksjateks on detsentraliseeritud tasaarvestustest osavõtjad, krediteerimise tähtaeg NSV Liidu Ehitusmaterjalide Tööstuse Ministriumi alal määratakse nõuete tähtajast posti läbijooksu päevade arvuga veoste saatja pangast kuni veoste saaja pangani, arvates juurde päevade arvu aktsepteerimiseks ja järjekordse tasaarvestuseni jäänud päevade arvu.

711. Ettevõtetele — veoste saatjatele (vastastikustest arveldustest osavõtjatele) võimaldatakse krediit teelolevate

arveldusdokumentide tagamisel tähtajaga kuni järjekordse tasaarvestuse teostamise päeva saabumiseni.

Krediidi tagatiseks teelolevate arveldusdokumentide vastu avatud laenukonto järgi võetakse inkassoks võetud dokumentide registrid vorm lisa nr. 16 järgi.

712. Detsentraliseeritud tasaarvestuse korras tasutavate teelolevate arveldusdokumentide tagamisel veoste saatjatele — detsentraliseeritud tasaarvestusest osavõtjatele musta metallurgia ja värvilise metallurgia ministereiumide alal võimaldatakse krediiti arveldusdokumentide täies summas, aga väljaspool detsentraliseeritud tasaarvestusi tasutavate teelolevate arveldusdokumentide tagamisel võimaldatakse krediiti maha arvates mittekrediteeritavad elemendid.

Väljalaskehinna mittekrediteeritavate elementide mahahindlusprotsent arvutatakse mittekrediteeritavate elementide erikaalust realiseerimise alal detsentraliseeritud tasaarvestusest osavõtjatele ja mitteosavõtjatele mittekrediteeritavate elementide üldsummas möödunud kvartalis.

Näide. Vastavalt majandusorgani tõendile moodustab realiseerimise üldsumma plaani järgi jooksva kvartali peale 2 000 000 rubla, millest mittekrediteeritavad elemendid moodustavad 80 000 rubla. Möödunud kvartali mittekrediteeritavate elementide üldsummas 60 000 rubla, moodustasid mittekrediteeritavad elemendid toodetele, mille eest arveldused toimuvad väljaspool detsentraliseeritud tasaarvestusi 15 000 rubla ehk 25%.

Mahahindluse protsent määratakse arvutusest: 80 000 rublast 25% = 20 000 rubla

$$\frac{20\,000 \times 100}{2\,000\,000} = 1,0\%$$

Tõend mittekrediteeritavate elementide jagunemise kohta möödunud kvartali eest esitatakse veoste saatjate — detsentraliseeritud tasaarvestusest osavõtjate poolt mitte hiljem aruandebilansside esitamiseks määratud tähtaegadest.

Kuni nimetatud tõendi esitamiseni veoste saatjate — musta metallurgia ja värvilise metallurgia ministereiumide detsentraliseeritud tasaarvestusest osavõtjate krediteerimine teelolevate arveldusdokumentide tagamisel toimub arvesse võttes möödunud kvartaliks määratud mahahindlust.

713. Riigipanga asutus on kohustatud inkassoks antavate dokumentide registri vorm nr. 15 teiste eksemplaride

alusel kontrollima registri vorm nr. 16 veoste saatja poolt täitmise õigsust. Üheaegselt kontrollitakse, kas vahe laadimise ja registrisse vorm lisa nr. 15 võetud nõuete pank inkassoks esitamise vahel ei ületa käesoleva instruksiooni p. 479 näidatud tähtaegu.

Nõuete õigeaegse pank inkassoks andmise üle teostatud kontrolli kohta vorm lisa nr. 15 järgi teeb Riigipanga asutus inkassoks võetud dokumentide registri teistel eksemplaridel märkuse «Kontrollitud» ja kinnitab oma allkirjaga.

Pärast kontrollimise teostamist Riigipanga asutus täidab registri vorm lisa nr. 16 lahtrid 7 ja 8 ning märgib sellele krediidi summa ja tähtaja, mille peale see register võetakse krediidi tagatiseks teelolevate arveldusdokumentide vastu avatud laenukonto järgi.

714. Register vorm lisa nr. 16 järgi võetakse teelolevate arveldusdokumentide vastu avatud laenukonto tagatiseks turustuselt veoste saatjale kuuluv summas, arvates maha kehtestatud tähtaegade rikkumisega pank esitatud arveldusdokumentidesse puutuvad summad, samuti ka hinnaalanduse turustuse kasuks.

Register kantakse bilansivälise konto nr. 435 deebetisse.

715. Veoste saatjate — detsentraliseeritud tasaarvestustest osavõtjate laenukontode võlgnevuse reguleerimine teelolevate arveldusdokumentide tagamisel toimub üldises korras.

VI p e a t ü k k

SÕETOOSTUSE MINISTEERIUMI SÕETURUSTUSPEAVALITSUSE ETTEVÖTETE ARVELDUSTE JA KREDITEERIMISE ISEÄRASUSED VEOSTE SAATJATEGA

716. Sõeturustuspeavalitsuse organisatsioonide arveldused veoste saatjatega (kaevandustega, karjääridega ja rikastamisvabrikutega) toimuvad vastastikuste nõuete detsentraliseeritud tasaarvestuse korras.

717. Pärast kütuse ärasaatmist (väljaandmist) annavad veoste saatjad (kaevandused, karjäärid, rikastamisvabrikud) ärasaatmist (väljaandmist) kinnitavad dokumendid sõeturustuspeavalitsuse kohalikele kontoritele (volinikele), kes nende dokumentide alusel kirjutavad välja eri vormi järgi arved — maksenõuded teiselinnalistele veoste saatja-

tele s eturstuspeavalitsuse valitsuste (kontorite) nimel, kelle tegevusrajoonis asuvad veoste saajad, ja kohalikele veoste saatjatele oma nimel.

718. S eturstuspeavalitsuse kohalikud kontorid (volinikud) esitavad neid teenindavasse panku s eturstuspeavalitsuse valitsuste (kontorite) nimel veoste saajatele v lajakirjutatud arvete-nõuete neli eksemplari (esimesed kolm ja viies) eri vormi järgi registri kahe eksemplari juures, pealdisega nõuetele ja registril «Transiit», arvete-nõuete neljandad eksemplariid saadetakse aga vahetult veoste saajatele aktsepteerimiseks (faktuuride asemel).

719. Pank kasutab esitatud arveldusdokumente järgmiselt:

arve-nõude esimesed kolm eksemplari saadab veoste saaja pangale; nendest kolmas eksemplar saadetakse pärast tasumist maksjale;

inkassoks võetud nõuete registrite esimesed eksemplariid jäetakse panku;

registri teised eksemplariid koos nõuete viiendate eksemplariidega tagastatakse kliendile, saatmiseks vahetult s eturstuspeavalitsuse valitsusse (kontorisse), kelle nimel need dokumendiid on välja kirjutatud.

720. S eturstuspeavalitsuse kontorid (volinikud) annavad uheaegselt veoste saajatele nõuete inkassoks andmisega käesoleva instruksiooni p. 479 kehtestatud tähtaegadel panku samuti korraldused neile avatud isikukontodelt detsentraliseeritud tasaarvestuste alal veoste saatjate ja s et ostuse transpordiorganisatsioonide kontodele detsentraliseeritud tasaarvestuse alal saadetud kütuse ja tariifi eest neile kuuluvate vahendite ulekandmiseks.

721. Neil juhtudel, kui trustid võtavad osa arveldustest kütuse eest veoste saatjatega, kannavad nad hiljemalt järgmisel päeval maksekorraldustega ule laaditud kütuse ja tariifi eest s eturstuspeavalitsuse kontoritelt saadud vahendiid kaevandustele ja transpordiosakondadele.

722. Juurdemaksete ulekandmise kahjumite katteks vastavalt Riigipanga Juhatuse erikorraldustele ja lisandite ulekandmise kütuse kvaliteedi eest teostavad s eturstuspeavalitsuse organisatsioonid ja vastavalt s et ostuse trustid (seal, kus nad võtavad osa arveldustest ärasaadetud kütuse eest) korraldustega.

723. Krediti teel olevate arveldusdokumentide tagami-

sel veoste saatjatele (kaevandused, karjäärid, rikastamisvabrikud) võimaldatakse:

a) Moskvaugoli, Tuulaugoli, Stalinugoli, Vorošilovgradugoli, Rostovugoli, Kuzbassugoli, Molotovugoli, Sverdlovskugoli, Tšeljabinskugoli, Karagandaugoli kombinatide ja Riigipanga Juhatuse loal ka teiste kombinatide kaevandustele, karjääridele ja rikastamisvabrikutele nende isikukontodele detsentraliseeritud tasaarvestuste alal laekuvate vahendite summa ulatuses, keskmiselt poolele tasaarvestuse perioodile võrduva päevade arvu peale;

b) ülejäänud kaevandustele, karjääridele ja rikastamisvabrikutele söeturustuspeavalitsuse trustide või kontorite (volinike) maksekorralduste kolmandate eksemplaride tagamisel tähtajaga kuni järjekordse tasaarvestuse päevani.

Need maksekorralduste eksemplarid maksja kontot pidava töötaja märkega korralduse täitmisele võtmise kohta antakse määratud tähtaja peale konto nr. 435 deebetisse kandmiseks. Tähtaja saabumisel arvatakse korraldused maha teelolevate arveldusdokumentide vastu avatud laenukonto tagatisest ning kirjutatakse maha kontolt nr. 435.

724. Krediidi suurus p. 723 lõikes «a» näidatud ettevõtetele määratakse üks kord kuus ja mitte hiljem kui 5. kuupäeval tõendi vorm lisa nr. 17 alusel möödunud kuul nende isikukontodele detsentraliseeritud tasaarvestuste alal laekunud vahendite summa kohta.

Neil juhtudel, kui kütuse saatmine jooksva kuul on tunduvalt suurem möödunud kuust, võib pank kaevanduse taotluse alusel temale suurendada krediiti teelolevate arveldusdokumentide tagamisel. Kui kütuse saatmine jooksva kuul on väiksem kui möödunud kuul, võib pank vähendada ettevõttele kehtestatud krediidi määra.

Kehtestatud krediidi muutmine ettevõttele jooksva kuu peale toimub teelolevate arveldusdokumentide tagamisel avatud laenukonto erakorralise reguleerimise teel jooksva kuu esimese poole jooksva ettevõtte isikukontole sissetulnud vahendite summa kohta esitatud õiendi alusel.

725. Käesoleva instruksiooni p. 723 lõikes «b» näidatud ettevõtete võlgnevuse reguleerimine teelolevate arveldusdokumentide tagamisel avatud laenukonto järgi toimub üldises korras.

726. Söeturustuspeavalitsuse organisatsioonidest kauge vahemaa taga asuvate kaevanduste (karjääride) poolt saa-

detud kütuse eest võivad arveldused Riigipanga Juhatuse kütte- ja energeetikatööstuse ja -ehituse krediteerimise valitsuse loal toimuda kaevanduste endi poolt veoste saajatele nõuete väljakirjutamise teel nende poolt üheaegselt koondnõuete esitamisega söeturustuspeavalitsuse organisatsioonidele, kelle nimel nõuded on veoste saajatele välja kirjutatud.

Dokumentikäive ja krediteerimine teelolevate arveldusdokumentide tagamisel toimub neil juhtudel käesoleva instruksiooni p. 668—679-s kehtestatud korras.

727. Veoste saajatelt — vastastikustest arveldustest osavõtjatelt söeturustuspeavalitsuse valitsustele, kontori-tele ja volinikele kütuse eest laekuvad vahendid kantakse nende isikukontodele detsentraliseeritud tasaarvestuste alal.

Saadetud kütuse eest vastastikustest arveldustest mitteosavõtjatelt veoste saajatelt laekuvad vahendid kantakse:

vahetult peavalitsusele alluvate söeturustuspeavalitsuse valitsuste (kontorite) nimel väljakirjutatud nõuete järgi — nende valitsuste (kontorite) asukoha järgi söeturustuspeavalitsusele avatud arveldus-allkontodele;

söeturustuspeavalitsuse valitsustele (kontoritele) alluvate kohalike kontorite ja volinike nimel väljakirjutatud nõuete järgi nende arvelduskontodele.

Valitsustele (kontoritele) alluvate kohalike kontorite (volinike) arvelduskontode vahendite jäägid kuhjumisel üle 50 tuhande rubla kantakse nende korralduste alusel valitsuste (kontorite) asukoha järgi söeturustuspeavalitsusele avatud arveldus-allkontodele.

Vahendite jäägid söeturustuspeavalitsusele vahetult alluvate ja saadetud kütuse eest veoste saatjatega arveldusi teostavate valitsuste (kontorite) asukoha järgi söeturustuspeavalitsusele avatud arveldus-allkontodelt kantakse pärast deebetsaldo tasumist detsentraliseeritud tasaarvestuse alal söeturustuspeavalitsuse tsentraliseeritud laenukonto võlgnevuse kustutamiseks Riigipanga Juhatuse Operatsioonide Valitsuses.

Vahendite ülekandmine söeturustuspeavalitsuse arveldus-allkontodelt, mis on avatud saadetud kütuse eest veoste saatjatega arveldusi mitteostavate tema valitsuste (kontorite) asukoha järgi, toimub Riigipanga asutuste poolt vahendite kuhjumisel nendele kontodele üle 100 tuhande rubla, ilma nende korraldusteta.

Sõeturustuspeavalitsuse organisatsioonide kontodelt toimub vahendite ülekandmine täistuhandetes rublades.

Telegraafi kulud vahendite ülekandmise alal kohalike kontorite (volinike) arvelduskontodelt ja sõeturustuspeavalitsuse arveldus-allkontodelt kirjutatakse maha nendelt kontodelt.

Vahetult peavalitsusele alluvate sõeturustuspeavalitsuse valitsuste ja kontorite kreditsaldod isikukontodelt tasaarvestuse alal kantakse nende valitsuste ja kontorite asukoha järgi sõeturustuspeavalitsusele avatud arveldus-allkontodele.

728. Sõeturustuspeavalitsuse kohalike kontorite ja volinike kontode deebetsaldod tasaarvestuse alal nõutakse sisse sõeturustuspeavalitsusele tema valitsuste (kontorite) asukoha järgi avatud arveldus-allkontodelt. Vahendite puudujäägi korral nendel kontodel debiteeritakse tasumata summad Riigipanga Juhatuse Operatsioonide Valitsusse tasumiseks sõeturustuspeavalitsuse tsentraliseeritud laenukontolt.

729. Sõeturustuspeavalitsuse arveldus-allkontodelt, mis on avatud tema valitsuste (kontorite) asukoha järgi, lubatakse Riigipanga asutustel teostada valitsuste (kontorite) arvelduskontodele saadud komisjoni-summade ülekandeid realiseeritud toodete eest ja viiviseid saadetud toodete eest ostjate poolt mitteõigeaegselt tasutud arvetelt, maha kirjutada summasid valitsuste (kontorite) korralduste järgi toodete ja tariifi ümberarvestuse eest ning nõuete kahekordseks tasumiseks sissetulnud summade tagastamine.

Realiseeritud toodete eest saadud komisjonisummade ja saadetud toodete eest ostjate poolt mitteõigeaegselt tasutud arvetelt viiviste ülekandmine sõeturustuspeavalitsuse valitsuste (kontorite) arvelduskontodele toimub valitsuste (kontorite) maksekorralduse ja raamatupidamise tõendi alusel nende summade tegeliku laekumise kohta sõeturustuspeavalitsuse arveldus-allkontole.

730. Inkasso kartoteegi pidamine Sõeturustuspeavalitsuse valitsustes (kontorites), samuti ka Riigipanga asutuste kontroll dokumendikäibe üle turustusorganisatsioonide arvelduste alal toimub käesoleva instruksiooni p. 668—679-s esitatud korras.

VII peatükk

ARVELDUSTE ISEÄRASUSED METSAMATERJALI JA IGA LIIKI LIIMITUD VINEERI HANKIJATE, VEOSTE SAATJATE JA OSTJATE VAHEL NING KREDITEERIMISE KORD NENDE ARVELDUSTE ALAL

731. Rahvamajanduse varustamine metsamaterjaliga toimub metsaturustuspeavalitsuse oblastite, kraide ja vabariiklike valitsuste (osakondade) ning NSV Liidu Metsatööstuse Ministeeriumi ja vabariiklike metsatööstuse ministeeriumide teiste turustusorganisatsioonide kaudu, kes annavad veoste saatjatele korraldused metsamaterjali saatmiseks tarbijaile ning teostavad arveldusi selle realiseerimise alal tarbijatega ja veoste saatjatega. Need arveldused vormistatakse käesoleva instruksiooni p. 638—659-s kehtestatud korras.

732. Metsamaterjali saatmisel metsaturustuspeavalitsuse valitsuste (osakondade) ja metsatööstuse ministeeriumide teiste turustusorganisatsioonide (allpool hankijateks nimetatud) korralduste alusel kirjutavad ettevõtted — veoste saatjad välja faktuurid ja nõuded vastavate hankijate nimel, kelle tegevusrajoonis nad asuvad.

733. Ostjate arveldused neile paberi ja puidutöötlemise ministeeriumi «Glavbumsbōti» ja «Glavfanspitšproma» (edaspidi nimetatud samuti hankijateks) korralduste alusel saadetud iga liiki fondeeritud liimitud vineeri eest toimuvad vahetult ettevõtetega — veoste saatjatega möödudes «Glavbumsbōtist».

734. Veoste saatjate poolt hankijate korralduste alusel ostjatele välja kirjutatud nõuetele metsamaterjali eest — hankijate nimel, ja liimitud vineeri eest — oma nimel, lõõvad veoste saatjad templijäljendi või teevad pealdise: «Vahendite puudumisel arvelduskontodel kuuluvad maksmisele erilaenukontolt arvelduste alal metsamaterjali eest».

735. Metsaturustuspeavalitsuse valitsuste (osakondade) ja teiste metsatööstuse ministeeriumide turustusorganisatsioonide, paberi ja puidutöötlemise ministeeriumi «Glavbumsbōti» ja «Glavfanspitšproma» korralduste alusel saadetud metsamaterjali ja iga liiki liimitud vineeri eest põhitegevuseks aktsepteerimise korras arveldusi teostavatele ostjatele — veoste saajatele, vahendite puudumisel ostjate arvelduskontodel annavad Riigipanga asutused neile laene aktsepteeritud nõuete maksmiseks korras, mis

on kehtestatud Riigipanga instruksiooniga ülenormatiivsete materiaalsete väärtuste varude ja hooajaliste kulutuste krediteerimiseks.

Märkus: Samas korras antakse välja laenuid jõe- ja mereveevanduse ministeeriumi puulaevaehituse tehastele nõuete maksmiseks sama ministeeriumi metsavarumisorganisatsioonide poolt neile saadetud puidu eest.

736. Kapitaalehituste vajadusteks, samuti ka Riigipangas krediteerimise õigust mitteomavatele eelarvelistele ja muudele organisatsioonidele, peale NSV Liidu Riigikaitse Ministeeriumi sõjaväeosade ja asutuste ning NSV Liidu Siseministeeriumi sõjaväeosade, saadetud metsamaterjal ja liimitud vineer tasutakse teiselinnaliste arvelduste puhul akreditiivi esitamise teel ja samalinnaliste arvelduste puhul erikontode avamise teel.

Akreditiivid esitatakse hankijate nimel, kelle tegevusrajoonis asuvad veoste saatjad, tähtajaga kuni 45 päeva.

Samalinnaliste arvelduste puhul metsamaterjali ja liimitud vineeri eest avatakse erikontod ostja arveldus- või jooksvakonto asukoha järgi.

737. Metsamaterjali ja liimitud vineeri eest maksmiseks erikontolt kantakse vahendid ostja arvelduskontolt tema korralduse alusel ostja nimele eraldi avatavale isikukontole bilansikonto nr. 221 järgi «Erikontod veoste käibe alal». Ostja nõudel annab pank temale välja õiendi vastavatele hankijatele esitamiseks. See õiend peab sisaldama: maksja täieliku nimetuse, ministeeriumi või keskasutuse nimetuse, kelle alluvuses on maksja, erikonto numbri, selle avamise kuupäeva ja vahendite summa erikontol.

Õiend antakse välja pangaasutuse juhataja ja pearaamatupidaja allkirjaga.

Nõuded tasutakse erikontolt korras, mis on kehtestatud samalinnalistele arveldustele aktsepti vormis.

738. Arvelduste puhul ostjatega akreditiivide järgi saadavad veoste saatjad, möödudes Riigipangast, vastavatele hankijatele nende nimel ostjatele väljakirjutatud faktuurid, saate- ja teised akreditiivide järgi vahendite saamiseks vajalikud dokumendid.

Enne akreditiivi saabumist hankija pank saadetud metsamaterjali ja liimitud vineeri eest faktuuride maksmine akreditiivi järgi lubatakse siis, kui vahe saatmise ja akreditiivi Riigipanga asutusse saabumise vahel ei ületa 10 päeva.

See kord kohaldatakse juhtudel, kui akreditiivi tingimustes ei ole klauslit, et tasumisele kuuluvad faktuurid teatud kuupäevast alates teostatud saadetiste eest.

739. Arvelduste puhul akreditiivide järgi kirjutavad veoste saatjad välja koondnõuded ja koondfaktuurid eraldi aktsepti vormis arveldustele kuuluvatest koondnõuetest ja koondfaktuuridest, löövad neile templijäljendi või teevad pealdise: «Akreditiivide järgi» ning annavad need koondnõuded inkassoks neid teenindavatesse Riigipanga asutustesse kehtivas korras.

Need koondnõuded võetakse teelolevate arveldusdokumentide vastu avatud krediidi tagatiseks üldistel alustel.

740. Veoste saatjate ja hankijate krediteerimine teelolevate arveldusdokumentide tagamisel toimub käesoleva instruksiooni p. 660—667 korras. Seejuures võetakse hankijatele teelolevate arveldusdokumentide vastu avatud laenukonto tagatiseks nende nimel veoste saajate peale hulgihindades franko vagun (laev, parv) sihtjaam (sadam, laevasõidu punkt) väljakirjutatud nõuded.

741. Hankijate arveldused NSV Liidu Riigikaitse Ministeeriumi väeosadega ja asutustega, NSV Liidu Siseministeeriumi väeosadega, valitsuse üksikute otsuste alusel metsamaterjali ja liimitud vineeri eest tasumiseks pikaajaliste mahutuste panga garantii krediiti kasutavate ehitusorganisatsioonidega, samuti ka valitsuse otsuste alusel tellijate konto-korrent kontodelt makstavate standardmajade ja nende üksikosade hangete alal toimuvad aktsepti korras, võttes sellised nõuded veoste saatjatele ja hankijatele teelolevate arveldusdokumentide vastu avatud laenukonto tagatiseks üldistel alustel.

NSV Liidu Riigikaitse Ministeeriumi väeosad ja asutused ja NSV Liidu Siseministeeriumi väeosad, samuti ka nimetatud ministeeriumide isemajandavad ettevõtted võivad samalinnaliste hangete puhul arveldusi teostada korraldustega või Riigipanga poolt aktsepteeritud tšekkidega.

Neil juhtudel, kui maksjate poolt vahetult saadava metsamaterjali ja liimitud vineeri tasumine toimub ülalnäidatud ministeeriumide väeosade, asutuste ja mitteisemajandavate ettevõtete eelarvelistelt ja jooksvatelt kontodelt, toimuvad samalinnalised arveldused summas alates 500 rublast ainult korraldustega või panga poolt aktsepteeritud arveldustšekkidega.

742. Metsatööstuse ministeeriumide metsaturustuspeavalitsuse valitsused (osakonnad) ja teised turustusorganisatsioonid omavad õiguse tasaarvestuseks vastava veoste saatja ükskõik missuguse ülalnimetatud hankija nimel väljakirjutatud koondnõude ostja poolt osalise aktsepteerimisest keeldumise summa peale hindade kõrgendamise või aritmeetiliste vigade motiividel, samuti ka nõuete täieliku või osalise aktsepteerimisest keeldumise summade peale eri sortimendi eest.

Telegrammi esitamisel panka koondnõude osalise aktsepteerimise kohta lisavad hankijad ostjate telegrammide ära kirjad aktsepteerimisest keeldumise kohta.

743. Metsaturustuspeavalitsuse valitsustele (osakondadele) lubatakse esitada panka korraldused ülekandmiseks oma arvelduskontoilt metsaturustuspeavalitsusele metsamaterjali maksumuse vahe franko vagun (laev, parv) sihtjaam (sadam, laevasõidu punkt) hulgihindades ja tema maksumuse vahel hulgihindades franko vagun (laev, parv) saatejaam (sadam, laevasõidu punkt), võttes arvesse preiskurantide hulgihindadele kehtivaid mahahindlusi ja juurdehindlusi hankijate arvete tasumiseks kehtestatud korras.

Korraldused esitatakse Riigipanga asutustele positiivsete hinnavahe summade ülekandmiseks metsaturustuspeavalitsuse valitsuste (osakondade) arvelduskontodelt metsaturustuspeavalitsuse arvelduskontole Riigipanga Juhatus Operatsioonide Valitsuses nr. 485178.

Vahendite puudumisel metsaturustuspeavalitsuse valitsuste (osakondade) arvelduskontodel võetakse positiivsete vahesummade ülekande korraldused Riigipanga asutuste poolt kartoteeki nr. 2 ja tasutakse viienda grupi järjekorra maksete korras.

Negatiivsete vahede tasumine metsaturustuspeavalitsuse poolt metsaturustuspeavalitsuse valitsuste (osakondade) kasuks toimub samuti korraldustega oma arvelduskontoilt Riigipanga Juhatus Operatsioonide Valitsuses. Vahendite puudumisel metsaturustuspeavalitsuse arvelduskontol võetakse ülalnäidatud korraldused kartoteeki nr. 2 ja tasutakse viienda grupi järjekorra maksete korras.

Riigipanga asutused kannavad nimetatud summad üle posti teel, kuid juhtudel, kui posti läbijooks Riigipanga asutuste vahel kestab üle 5 päeva — telegraafi teel. Sealjuures nõutakse telegraafi kulud sisse ülekande saatjatelt.

SEITSMES OSA

KONTROLL JA SANKTSIOONID

I p e a t ü k k

KONTROLL ARVELDUSTE JA TEELOLEVATE ARVELDUS- DOKUMENTIDE VASTU AVATUD KREDIIDI TAGATISE ÜLE

744. Riigipank teostab kontrolli selle üle, et majandusorganite poolt esitatavad arveldusdokumendid kirjutatakse välja tegelikult ärasaadetud materiaalsete väärtuste, täidetud tööde ja teenuste eest, arveldusdokumentide õigeaegse inkassoks esitamise üle, nimetatud dokumendikäibe tähtaegade õigsuse üle, lepingulise distsipliini ja teiste käesolevas instruksioonis ettenähtud arvelduste ja krediteerimise reeglite silmaspidamise üle.

Kontroll toimub panka sissetulevate arveldusdokumentide alusel, bilansside analüüsi juures ja majandusorganite dokumentide ning aruandluse kohapealse kontrollimise teel.

745. Krediidiinspektor peab vaatlust panga võlgnevuse tagatise seisukorra üle teelolevate arveldusdokumentide vastu avatud laenukonto järgi krediidi tagatiseks olevate dokumentide perioodilise kontrollimise teel mitte harvem kui üks kord kvartalis. Seejuures kontrollitakse:

nõuete ja faktuuride krediidi tagatiseks võtmise õigsust ajavahemiku järgi saatmise ja inkassoks andmise kuupäeva vahel;

dokumendikäibe tähtaja märkimise õigsust dokumentidel astmiku järgi ja nende tagatisest mahaarvamise õigsust;

tagatise vähendamise õigeaegsust täieliku või osalise aktsepteerimisest keeldumise summa võrra käesoleva instruksiooni p. 499-s toodud motiividel ja nõuete tagasikutsumisel.

Samuti kontrollitakse järelevalve silmaspidamist operatiivala töötajate poolt, õigeaegse vastuste saamise üle

majandusorganite avalduste alusel saadetud järelepärimistele nõuete tagatiseks jätmiseks, mille järgi tähtajaks ei saanud makse ning pole teadet mittemaksmise põhjuste kohta.

Kontrolli tulemuste üle koostatakse akt ning ettepanekud esitatakse Riigipanga osakonna juhatajale (kontori operatsioonide valitsuse ülemale) kinnitamiseks.

Märkuste puudumise korral akti ei koostata, kuid tehakse vastavate hankijate arvestuskaartidel pealdis: «Kontrollitud. Märkusi ei ole» ja märgitakse kuupäev ning krediidiinspektori allkiri.

746. Arveldusdokumentide kaubalisuse ja arveldusreeglite silmaspidamise kontrollimiseks krediidiinspektor perioodiliselt, kuid mitte harvem, kui üks kord nädalas, vaatab läbi maksjate poolt nõuete aktsepteerimisest keeldumise ja hankija poolt nende tagasikutsumise arvestuse kaardid v. nr. 310 ning kui üksikutel majandusorganitel registreeritakse mitmekordsed aktsepteerimisest keeldumise ja nõuete tagasikutsumise juhud jm., on krediidiinspektor kohustatud tarviduse järgi teostama kontrolli kohapeal nõuete väljakirjutamise õigsuse üle.

747. Krediidiinspektor kõrvutab majandusorganite aruandebilansside järgi võlgnevuse teelolevate arveldusdokumentide tagamisel antud laenude alal konto «Saadetud kaubad dokumentide järgi, mille tasumise tähtaeg pole saanud» jäägiga ja selgitab oluliste kõrvalekaldumiste põhjused.

748. Krediidiinspektor on kohustatud majandusorgani juures kohapeal kontrollima inkassoks antud nõuete, akreditiivide ja VAB kaudu teostatud arvelduste faktuuride registrite kaubalisust ja koostamise õigsust, plaaniliste maksete alal krediidi saamise õiendi õigsust jne., möödunud tähtajaga nõuete krediidi tagatiseks jätmise avaldusse sissevõtmise õigsust, krediteerimise ja arvelduste reeglite ja tähtaegade silmaspidamist käesoleva instruksiooni korras, samuti ka majandusorganitele ilma limiidi summat deponeerimata kaupade ja teenuste eest arvelduste teostamiseks välja antud limiteeritud raamatutest tšekkide kasutamise õigsust.

Need kontrollimised teostatakse kõikide krediteeritavate majandusorganite juures pangasutuse juhataja poolt kinnitatud graafiku kohaselt sellise arvestusega, et iga majan-

dušorgani juures oleks kontroll teostatud mitte harvem, kui üks kord poole aasta jooksul.

Kontroll toimub valiku korras, kusjuures kontrollitav periood määratakse Riigipanga asutuse juhataja poolt.

749. Majandusorganite suhtes, kes lubavad nõuete vormistamise rikkumisi, ebaõigete avalduste koostamisi nõuete laenu tagatiseks jätmise kohta, põhjendamatute aktsepteerimisest keeldumiste esitamisi jne., on Riigipanga osakonna juhatajal (kontori operatsioonide valitsuse ülemal) õigus kehtestada täielikult või osaliselt:

a) lepingu originaalide, ostjate tellimuste või teiste neid asendavate dokumentide sundusliku ettenäitamise hankija poolt nõuete inkassoks andmisel;

b) krediidi tagatiseks esitatavate nõuete sundusliku kaubalisuse ja õigeaegse väljakirjutamise eelkontrolli. Sel juhul on hankija kohustatud koos nõuetega esitama originaaltranspordidokumentid, üleande-vastuvõtu aktid või teised dokumendid kauba saatmise (väljaveo) kontrollimiseks;

c) dokumentaalsete tõendite sundusliku esitamise pangale hankija poolt lepingu tingimuste rikkumise kohta (väljakirjutused lepingust, õiendid lepingu täitmise käigu üle ja teised andmed), mis on vajalikud aktsepteerimisest keeldumise põhjenduse kontrollimiseks.

Peale selle on Riigipanga osakonna juhataja (kontori operatsioonide valitsuse ülem) õigustatud tähtajaga kuni ühe kuuni hankijalt ära võtma õiguse möödunud dokumendikäibe tähtajaga nõuete summa taastamiseks krediidi tagatiseks, kui ilmneb, et hankija poolt on avaldusse võetud nõuded, mille järgi olid maksed kantud tema arvelduskontole enne tema poolt avalduse andmise päeva või mille kohta oli juba saadud mittemaksmise põhjuse teade.

750. Sanksioonina nõuete kaubalisuse eelkontrolli teostamisel kontrollib krediidiinspektor originaaltranspordidokumentide või üleande-vastuvõtu aktide numbrid ja kuupäevad ja nõuetes näidatud kauba liigid, samuti ka faktuuris näidatud veoste, saaja ja sihtjaama nimetuse, ning kui nimetused, rekvisiidid on õiged, lööb oma allkirjaga templijäljendi: transpordidokumentidele (aktidele) — «Maksenõue kontrollitud» ja nõuete registritele — «Maksenõuete kaubalisus kontrollitud».

Pärast seda tagastatakse kõik dokumendid hankijale, kes annab nõuded faktuuridega dokumente inkassoks võt-

vale operatsioonide teostajale, kuid faktuurid ja teised lepingus ettenähtud dokumendid saadab samal päeval maksjale.

Neil juhtudel, kui nõuete ja faktuuride rekvisiidid (transpordidokumentide või aktide numbrid ja kuupäevad, kauba liigid, veoste saaja ja sihtjaama nimetus) ei vasta transpordidokumentide ja üleande-vastuvõtu aktide rekvisiitidele, samuti ka maksenõuetes ja faktuurides vihje puudumisel lepingule või tellimusele, või ostja (veoste saaja) volituse numbri ja kuupäeva puudumisel aktides tagastatakse vastavad nõuded hankijatele ja tõmmatakse registrist maha.

Erikorras, ilma fakture nõuetele juurde lisamata teostatavate arvelduste alal eelkontrolli ei teostata.

751. Seadusega määratud tähtjaks majandusorgani poolt raamatupidamisbilansi koos lisadega mitteesitamise juhul võib Riigipanga asutus kohaldada temale sanktsiooni teelolevate arveldusdokumentide tagamisel avatud laenukonto reguleerimise tulemusena temale kuuluvate vahendite tema arvelduskontole kandmise katkestamise kujul kuni bilansi esitamiseni.

752. Samalinnalisteks arveldusteks kaupade ja teenuste eest limiteeritud raamatutest tšekkide kasutamise õiguse kontrolli ja sanktsioonide kohaldamise kord majandusorganite suhtes, kes andsid tšeki välja, ületades raamatu vaba limiidi, on näidatud käesoleva instruksiooni p. 400 ja 402.

753. Sanktsioonide kohaldamise kord teelolevate arveldusdokumentide väljalaskehinna mittekrediteeritavate elementide hinnaalandi suuruse määramiseks finantsplaani näitajate kohta kehtestatud tähtjaks õiendi mitteesitamise puhul on näidatud käesoleva instruksiooni p. 485.

II peatükk

MAKSMATA VEOSTE VASTUTAVA HOIU REŽIIM

754. Riigipank võib majandusorganilt, kes süstemaatiliselt viivitab maksmisega, võtta ära õiguse käsutada maksmata veoseid, kehtestades selliste ostjate suhtes nende veoste vastutava hoiu režiimi kuni nende maksamiseni.

Vastutava hoiu režiimi rakendatakse majandusorganite suhtes:

a) kes vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu ja NLKP Keskkomitee määrusele 21. augustist 1954. a. nr. 1789 krediteerimise ja arvelduste režiimile viidud Riigipanga Juhatuses või kontori või ka Riigipanga asutuse juhataja korraldusega, kui temale oli omistatud õigus iseseisvalt otsustada küsimus halvasti töötavale ettevõttele nende või teiste sanktsioonide kohaldamiseks;

b) kes pole viidud krediteerimise ja arvelduste eri režiimile sõltumata alluvusest, lubavad süstemaatilisi maksete viivitusi hankijatele oma käibevahendite mitteplaanilise eemaldamise tõttu (välja arvatud debitorset võlgnevust aktsepteeritud, kuid ostjate poolt tähtjaks tasumata nõuete järgi), Riigipanga asutuse juhataja korraldusega.

755. Vastutava hoiu režiimi ei kohaldata:

a) kiirelt riknevatele veostele (lisa nr. 3);

b) riigikaitse ja siseministeeriumide ning Riikliku Julgeoleku Komitee asutustele ja ekspordi, turustuse ning kaubanduse organisatsioonidele adresseeritud veostele;

c) kasumi plaane täitvaile ja oma käibevahendeid säilitavatele ettevõtetele ja organisatsioonidele adresseeritud veostele, millistel möödunud tähtjaga võlgnevus hankijatele tekkis maksete viivituse tõttu ostjate poolt või teistel majandusorganist mitteolenevatel põhjustel (välja arvatud juhtumid, kus võlgnevus ostjatel tekkis nende aktsepteerimisest keeldumise tulemusena seoses mittekvaliteetse, mittekomplektse, mittestandardse toodangu hanke või tellimata toodangu saatmise tõttu.

756. Maksmata veoste vastutava hoiu režiimi kohaldamisel varustusorganisatsioonidele omistatakse neile õigus ära saata maksmata materiaalsed väärtused, kui nende tasumine on tagatud ostja poolt esitatud akreditiiviga, erikonto avamisega, korraldusega eelmakse korras või tšekiga limiteeritud raamatust.

757. Riigikaitse tööstuse ettevõtetele võidakse vastutava hoiu režiim kohaldada igal üksikul juhul Riigipanga kontori juhataja loal.

758. Vastutava hoiu režiimi kohaldamisest teatab pank ostjale kirjalikult viis päeva ette, tema peamistele hankijatele (neid teenindavate pangaasutuste kaudu), aga selle sanktsiooni kohaldamisel käesoleva instruksiooni p. 754 lõike «b» korras — ostja kõrgemalseisvale organisatsioonile ja Riigipanga kontorile.

Vastutava hoiu režiimi laiendatakse kaupadele, mis on loetletud teiselinnaliste ja kohalike nõuete juures olevates faktuurides ja on pank sisse tulnud pärast vastutava hoiu režiimi kehtestamist.

Märkus. Vastutava hoiu režiimi laiendatakse ka kaupadele tähtajaks maksmata nõuete järgi detsentraliseeritud vastastikuste arvelduste alal.

759. Vastutava hoiu režiim katkestatakse pangaasutuse juhataja korraldusega, kui mittemakseid esilekutsunud põhjused on kõrvaldatud ja möödunud tähtajaga võlgnevus hankijatele täielikult või tunduval määral kustutatud.

Vastutava hoiu režiimi katkestamisest teatab pank ostjale, oma kontorile, samuti ka neile hankijatele, kellele olid saadetud teated vastutava hoiu režiimi kohaldamisest (neid teenindavate pangaasutuste kaudu).

760. Pank teostab kontrolli tasumata kaupade üle kogu vastutava hoiu režiimi kehtivuse perioodi jooksul, kuid mitte harvem kui üks kord kuus. Kaupade kulutamise fakti avastamisel võtab pank tarvitusele käesoleva instruksiooni p. 56 näidatud abinõud.

761. Hankija võib anda korralduse ostja juures vastutaval hoiul olevate maksmata kaupade ümbersuunamiseks või nende müümiseks teisele organisatsioonile. Selle korralduse võib hankija anda panga poolt ostjale vastutava hoiu režiimi kehtestamise või ostja aktsepteerimisest keeldumise teate saamisel. Pank täidab hankija müügikorralduse iseseisvalt ilma Riigipanga Juhatuses esimehe loata.

Materiaalsete väärtuste üleandmine või saatmine toimub ostja jõudude ja vahenditega hankija arvel.

762. Kaupade müük toimub faktuuri hindades; müük alla nende hindade võib toimuda panga poolt ainult hankija eri korralduse alusel.

Neil juhtudel, kui hankija faktuur on välja kirjutatud hinna järgi ilma käibemaksuta, annab kauba ostja organisatsioon pangale kohustuse esitada kolme päeva jooksul rahandusorganile arvutus käibemaksu alal saadaolevate maksete kohta. Saadud kohustus saadetakse panga poolt rahandusorganile ostja asukoha järgi.

Pank müüb kauba tema eelmakse tingimusel uue ostja poolt käesoleva instruksiooni p. 140 korras.

763. Esialgse ostja poolt kauba väljaandmisest keeldumise juhul uuelt ostjalt saadud summa tagastatakse. Üheaegselt kohaldab pank maksmata veose mitteväljaandva esialgse ostja suhtes käesoleva instruksiooni p. 56 ettenähtud sanktsioonid.

Pank ei kanna uue ostja ees peale sissemakstud summa tagastamise muud vastutust.

764. Kui enne arvestust uue ostjaga esialgse ostja kontole, kelle suhtes on kehtestatud vastutava hoiu režiim, teki- vad vabad vahendid, paneb pank müügi seisma ja kirjutab nõude summa esialgse ostja kontolt maha.

765. Kõik kauba hoidmisega ja selle ümbersuunamisega seoses olevad kulud nõuab pank sisse hankijalt, pidades need kinni kauba realiseerimisest laekunud summadest või kirjutab maha hankija kontolt panga pretensioonidele kehtestatud järjekorras vastavalt käesoleva instruksiooni p. 140-le.

766. Maksmata veoste vastutava hoiu režiimile viidud või aktsepteerimisest keeldunud ostja on kohustatud võtma tarvitusele kõik abinõud veoste hävinemise või riknemise vältimiseks, kiirelt riknevate veoste suhtes aga müüma need hulgi- või jaemüügi korras hankija arvel. Realiseerimisest laekunud summad kantakse ostja panga poolt hankija käsutusse, möödudes ostja arvelduskontost, käesoleva instruksiooni p. 140 kehtestatud korras.

Ostja on kohustatud õigeaegselt teatama pangale kiirelt riknevate kaupade müügist laekunud summadest.

III peatükk

SANKTSIOONID MAKSEDISTSPLIINI RIKKUMISE EEST

767. Majandusorgani-hankija poolt mittekaubaliste faktuuride (maksenõuete) väljakirjutamise ja esitamise faktide avastamisel või süstemaatilisel tellimata kaupade saatmisel Riigipanga osakonna juhataja (kontori operatsioonide valitsuse ülema) korraldusel pank:

a) viivitamata arvab maha tagatisest mittekaubalised nõuded ja vajalikel juhtudel teostab teelolevate arveldusdokumentide tagamisel avatud laenukonto erakorralise reguleerimise;

b) nõuab majandusorganilt sisse trahvi 5%-lises suu-

ruses mittekaubalise faktuuri (nõude) summast vastavalt määrusele trahvidest dokumendikäibe rikkumise eest;

c) kehtestab tema suhtes inkassoks esitatavate arveldusdokumentide kaubalisuse eelkontrolli;

d) esitab küsimuse majandusorgani kõrgemalseisvale organisatsioonile süüdlaste karistamiseks või annab materjalid prokuratuurile süüdlaste kohtulikule vastutusele võtmiseks.

Nende sanktsioonide äramuutmine toimub Riigipanga osakonna juhataja (operatsioonide valitsuse ülema) korraldusega, kui majandusorgani poolt on võetud tarvitusele abinõud kuritarvitusi esilekutsunud põhjuste kõrvaldamiseks, aga kuritarvitusi lubanud isikutele on määratud karistus.

768. Arvelduste akreditiivvormile üleviimisel krediteerimise ja arvelduste eri režiimi kehtestamise korras, halvasti töötavat majandusorganit teenindav Riigipanga asutus saadab sellest teate peamistele hankijatele ja neid teenindavatele Riigipanga asutustele.

Kui hankija vaatamata ostja panga poolt saadud teatele arvelduste akreditiivvormi sisseseadmises jätkab materiaalsete väärtuste saatmist sellele ostjale ilma akreditiivi saamata, siis on hankija pank kohustatud katkestama ettevõtete ja organisatsioonide, kellele on kohaldatud sanktsioon, arveldus- ja erilaenu kontodelt või VAB ja detsentraliseeritud tasaarvestuste isikukontodelt maksmiseks väljakirjutatud nõuete ja faktuuride inkassoks võtmise.

769. Neil juhtudel, kui halvasti töötav ettevõtte viiakse arveldustele samalinnaliste hankijatega materiaalsete väärtuste ja teenuste eest ainult maksekorraldustega eelmakse korras või tšekkidega limiteeritud raamatutest, saadab pank selle kohta teated põhilistele samalinnalistele hankijatele ja neid teenindavatele pangaasutustele. Viimased katkestavad hankijatelt nõuete ja faktuuride inkassoks võtmise nendele ostjatele.

770. Riigipanga osakondade juhatajatele (kontorite operatsioonide valitsuse ülematele) omistatakse õigus süstemaatiliselt üleplaaniisli tooraine, kütuse ja teiste tootmis- materjalide varusid koguvatele ettevõtetele sisse seada arveldused üksikute hankijatega akreditiivi korras, kohalike hangete alal aga tšekkidega limiteeritud raamatutest või maksekorraldustega kauba materiaalsete väärtuste eelmakse korras.

Sel juhul ostjat teenindav pank teatab:

a) teiselinnalistele hankijatele ja neid teenindavatele Riigipanga asutustele sellest, missugused väärtused hankija võib saada alles pärast antud ostjalt akreditiivi saamist;

b) kohalikele hankijatele ja neid teenindavatele Riigipanga asutustele materiaalsete väärtuste väljaandmisest eelmakse korras, korraldustega või tšekkidega limiteeritud raamatutest.

Kui hankija jätkab sellisele ostjale nimetatud materiaalsete väärtuste saatmist (väljaandmist) ilma akreditiivi saamata või ilma eelmakseta korraldustega või tšekkidega limiteeritud raamatutest, siis on hankija pank kohustatud katkestama nõuete inkassoks võtmise nendele väärtustele.

Ostja pank ei tohi selliselt ostjalt vahendite puudumisel tema arvelduskontol võtta täitmiseks (kartoteeki nr. 2) korraldusi maksmiseks kohalikele hankijatele saadud materiaalsete väärtuste eest, mida tal on liigselt, kuid samuti tagastab ilma maksmata sellise ostja peale sissetulnud nõuded ja faktuurid.

Nimetatud režiim kehtestatakse kuni ostja poolt reaalsete abinõude tarvituselevõtmiseni liigsete materiaalsete väärtuste realiseerimiseks või nende kasutamiseks tootmises. Selle arvelduste režiimi äramuutmiseks on ostja pank kohustatud teatama hankijatele ja neid teenindavatele pangaasutustele.

771. Kõikide laenu liikide järgi krediteerimiselt mahavõetud, krediteerimise eri režiimile üleviidud ettevõtetele ja organisatsioonidele, kelle kohta pole esitatud kõrgemalseisvate organisatsioonide garantiid käibevahendite puudujäägi katteks või maksuvõimetuks tunnistatud ettevõtetele ja organisatsioonidele krediiti teelolevate arveldusdokumentide tagamisel ei võimaldata ning võlgnevus pangale nõutakse sisse.

Kui sanktsiooni kohaldamise otsustamisel ei olnud juhi-seid panga võlgnevuse ennetähtaegseks sissenõudmiseks möödunud tähtajaga laenude kontole kandmisega, siis toimub laenu tasumine majandusorgani arvelduskontolt järjekorras, mis on kehtestatud maksete suhtes pangale, ilma möödunud tähtajaga laenude kontole kandmata. Laenukonto järjekordsel reguleerimisel kantakse võlgnevus teelolevate arveldusdokumentide tagamisel tagatise puudujäägi summas vahendite puudumise korral majandusorgani

arvelduskontol möödunud tähtajaga laenude kontole ning nõutakse sisse üldkehtestatud korras.

Ülaltoodud sanktsioonide kehtestamise momendist alates inkassoks antavaid maksenõudeid panga poolt teelolevate arveldusdokumentide vastu avatud laenukonto tagatiseks ei kanta. Erilaenukonto kaudu krediteeritavate ettevõtete ja organisatsioonide suhtes, kellele sissetulek kantakse selle konto kreditisse, kohaldatakse see sanktsioon pärast võlgnevuse täielikku kustutamist erilaenukonto järgi.

Käesoleva instruksiooni väljaandmisega tühistatakse:

instruksioon nr. 7 — 1945 a. redaktsioonis; instruksiooni nr. 21—26. maist 1948. a. punktid 96—102 ja 105—115; Riigipanga Juhatuse kirjad nr. 5372, 5657, 6202, 6263, 1206, 1323, 1334, 1352, 1414, 1467, 1490, 1528, 1567, 1581, 1586, 1630, 1631, 1638, 1639, 1641, 1649, 1661, 1687, 1689, 1693, 1702, 1732, 1738, 1744, 1748, 1776, 1800, 1802, 1818, 1871, 1943, 2022, 2040, 2054, 2083, 2121, 2143, 2162, 2163, 2211, 2233, 2244, 2256, 2265, 2268, 2282, 2312, 2345, 2346, 2350, 2387, 2390, 2391, 106, 122 ja osaliselt kirjad: nr. 2284 — p. 9; nr. 2292 — p. 10—14; nr. 2332 — p. 3; nr. 2334 — p. 1—12.

Lisad nr. 1—17.

Riigipanga Juhatuse esimees

V. Popov

Dokumendi kätbe tähtaeg	Hankija ja tema address	Arveldusarve nr. _____ Riigipanga _____	osk. _____
määratakse hankija poolt		linn _____	kral oblast _____
1		195 a.	MAKSUNÕUE NR.
eks.			(teiselinna)
Maksja pankasitami kuupäev	Maksja ja tema address		
Arveldusarve nr. _____	Riigipanga _____	osk. _____	kral oblast _____
Leping		linn _____	
Tellimine nr. _____	195 a.		
Arve nr. _____	Transpordi dokumendi nr. _____	kuupäev _____	Summa _____
Rbl.			

maksunõude summa sõnades

Arved koos lisadega saadetud maksjale _____ 195__ a.

Hankija pitsir ja allkirjad

Hankija panga pitsir

Maksutähtpäev

Raamatupidaja Operatsioon nr. _____ liik nr. _____

DEEBET

maksja konto nr.

KREEDIT

bilansikonto nr. **263**

Rbl. maksunõude summa

viivis Rbl. _____ päeva eest

Rbl. koos viivisega

Tasumise kuupäev _____ 195__ a.

Kontrolör

Raamatupidaja

Kasutatakse alusena vahendite mahakandmisel maksja kontolt ja hoitakse päevadokumentide juures.

Dokumenti käibe tähtaeg _____ ja tema address _____	Hankija _____ ja tema address _____	maksu tähipäev _____	FVK nr. _____
Arveldusarve nr. _____	Riigipangas linnas _____	Operatsiooni liik Nr. 2 _____	
Maksja pankas esitam. kuupäev _____	" " _____ 195__ a.	DEEBET	
Maksja ja tema address _____	" " _____ 195__ a.	maksja konto nr. _____	
Arveldusarve Nr. _____	Riigipangas linnas _____	KREDIT	
Leping Nr. _____	" " _____ 195__ a.	bilansikonto nr. 263	
Tellimine _____	" " _____ 195__ a.	hankija konto nr. _____	
I eks. _____	(sõnades) _____	Rbl. _____	
Kasu atakse alusena vahendite mahakandmisel maksja kontolt ja hoitakse alal päevadokumendid juures	Saadetud _____ 195__ a.	summa numbrites _____	
Täiendus _____	Saatimise viis ja kviitungi/saatelehe nr. _____	Viivis _____ päeva Rbl. _____ eest	
Arve koos lisadega saadetud maksjale " " _____ 195__ a.	" " _____ 195__ a.	Rbl. _____	
Vorm nr. 900a-4.	Hankija piltser ja allkirjad _____	summa koos viivisega _____	
_____	Hankija panga piltser _____	Tasumise päev _____	
_____	_____	" " _____ 195__ a.	
_____		Kontrollör Raamatupidaja _____	

MAKSUNÕUE Nr.
(teiselinna)

krai
oblast

Riigipangas
linnas

Kauba või
teenuste liik

" " _____ 195__ a.

" " _____ 195__ a.

Mõõtühik	Arv	Hind	Nimetus	Summa

b) alumine osa

MÄRKMED OSALISTE MAKSETE KOHTA

Kuupäev	Osalise makse summa	Maksu jäägi summa	Viivistatud päevade arv	Viivise summa	
				Raamatu- pidaja	Kontrolör

Teiste vorm nr. 900 blankettide komplektide eksemplaridel märgitakse maksunõuete järgmised sihid:

2. eksemplaril: «Saadetakse pärast tasumist hankija pangale väljaandmiseks viimasele».
3. eksemplaril: «Jätetakse hankija pank».
4. eksemplaril: «Pärast tasumist saadetakse maksjale».
5. eksemplaril: «Jääb hankija juurde».

Panga või hankija märkmete jaoks ettenähtud blankettide alumised osad muutuvad vastavalt vorm nr. 900 blankettide komplekti eksemplaris analoogiliselt vormile nr. 883.

KIIRESTI RIKNEVATE KAUPADE NOMENKLATUUR

1. Loomad
2. Elusad linnud
3. Mesilaste tarud koos elusate mesilastega
4. Piim ja piimasaadused (välja arvatud kaseiini, koorevõi, sulatatud ja muud juustuliigid)
5. Lihasaadused, tapetud linnud ja metslinnud (välja arvatud soolatud ja suitsutatud lihasaadused).
6. Aedvili, seemned ja värsked aedvili.
7. Kala, elus ja värsked, värsked jääs, külmutatud kala, igasugune kalamari, krabid, vähjad, suitsukala (külm-suitsu) ja soolakala
8. Puuvili, värsked puuvili ja marjad
9. Siidiussi munad, toore siidiussi kookonid
10. Pärm — kuiv, pressitud ja vedel, tükksuhkur, mineraalveed (naturaalsed ja kunstlikud), puuvili, marja- ja muud karastavad joogid, õlu, porter, õlleraba ja mesi (meejook).

Lisa nr. 4
(p. 112 juurde).

RIIGIPANGA ASUTUSTE LOETELU,

kellele on antud õigus teostada maksunõuete järele laekunud summade ülekandeid telegraafi teel ning nõuda ka teistelt Riigipanga asutustelt summade ülekandmist telegraafi teel.

Altai kontori Mägi-Altai oblast

	osakond	FVK	Nr.	
Koš-Agatši				10202
Turotšaki	"	"	"	10204
Ust-Ulagani	"	"	"	10205
Ust-Kani	"	"	"	10206
Ust-Koksai	"	"	"	10207

Arhangelski kontori

	osakond	FVK	Nr.	
Karpogorõ				10309
Lešukonskoje	"	"	"	10315
Mezeni	"	"	"	10316
Narjan-Mari	"	"	"	10318
Nižnjaja-Peša	"	"	"	10319
Oksino	"	"	"	10335
Amderma	"	"	"	10337
Sura	"	"	"	10341

Burjaat-Mongoli kontori

	osakond	FVK	Nr.	
Barguzini				10702
Bagdarini	"	"	"	10704
Nižne-Angarski	"	"	"	10710
Orliki	"	"	"	10711
Priisk-Tsipakani	"	"	"	10718
Kurumkani	"	"	"	10724

Irkutski kontori

	osakond	FVK	Nr.	
Bodaibo				12503
Elantsõ				12505
Erbogatšeni				12506
Zigalovo				12507
Kazatšinskoje				12511
Kirenski				12513
Nižne-Ilimski				12515
Ust-Uda				12524
Šitka				12526
Mama				12540

Komi kontori

	osakond	FVK	Nr.	
Ižma				13805
Koslani				13806
Troitsko-Petšorski				13810
Ust-Usa				13813
Ust-Tsilma				13814

Krasnojarski kontori

	osakond	FVK	Nr.	
Baikiti				14406
Bogutšanõ				14411
Vanavara				14413
Port Diksoni				14417
Igarka				14421
Kežma				14428
Severo-Jeniseiski				14440
Tura	ringkonna	kontor		14445
Turuhanski	osakond	FVK	Nr.	14446
Južno-Jeniseiski				14451
Jartsevo				14453
Dudinka	ringkonna	kontor		14461
Volotšanka	osakond			14462
Karauli				14463
Hatanga				14464
Norilski				14465
Ust-Porti				14468

Magadani kontori

kõik oblasti osakonnad ja kontori operatsioonide valitsus

Murmanski kontori

	osakond	FVK	Nr.	
Lesnoi				22105
Teriberka				22109
Gremiha				22111

Omski kontori

	osakond	FVK	Nr.	
Tara				22754
Bolšije-Uki				22755
Znamenskoje				22757
Kolosovka				22758
Muromtsevo				22759

Sedelnikovo	osakond	FVK	Nr.	22760
Tevrizi	"	"	"	22761
Ust-Išimi	"	"	"	22762
Vasissi	"	"	"	22781

Primorski kontori

Olga	osakond	FVK	Nr.	24105
Ternei	"	"	"	24109
Tetjuhe	"	"	"	24110
Buhta-Preobraženije	"	"	"	24113
Kavalerove	"	"	"	24125
Lazo	"	"	"	24126
Tšugujevka	"	"	"	24212
Novo-Pokrovka	"	"	"	24214

Tomski kontori

Aleksandrovskoje	osakond	FVK	Nr.	22602
Baktšari	"	"	"	22605
Belō Jari	"	"	"	26606
Kargasoki	"	"	"	26608
Kolpaševo	"	"	"	26610
Krivošeino	"	"	"	26611
Moltšanovo	"	"	"	26612
Novō-Vassjugani	"	"	"	26614
Parabeli	"	"	"	26615
Parbigi	"	"	"	26616
Podgornoje	"	"	"	26617
Pudino	"	"	"	26618
Teguldeti	"	"	"	26620
Baturinoi	"	"	"	26622

Tjumeni kontori

Uvati	osakond	FVK	Nr.	26821
Hantō-Mansiiski ringkonna kontor	"	"	"	26861
Berezovo	osakond	"	"	26862
Kondinskoje	"	"	"	26863
Larjaki	"	"	"	26864
Leuši	"	"	"	26865
Nahratši	"	"	"	26867
Nižne-Vartovskoje	"	"	"	26868
Saranpauli	"	"	"	26870
Surguti	"	"	"	26871
Sōtomiņo	"	"	"	26872
Urmannō	"	"	"	26873
Salehardi	ringkonna kontor	"	"	26881
Akjarka	osakond	"	"	26882
Muži	"	"	"	26886
Novō-Porti	"	"	"	26887
Nōda	"	"	"	26888
Tārko-Sale	"	"	"	26890
Tazovskoje	"	"	"	26891
Jar-Sale	"	"	"	26892
Krasnoselkupi	"	"	"	26893

Amuuri kontori

Kumara	osakond FVK	Nr.	27208
Ekimtšani	"	"	27215
Zeja	"	"	27223
Tõndinski	"	"	27227

Habarovski kontori Nižne-Amuuri oblast

Ajani	osakond FVK	Nr.	27302
Bogorodskoje	"	"	27303
Polinõ Osipenko nim.	"	"	27304
Ohhotski	"	"	27305
Uraki	"	"	27306
Tšumikani	"	"	27307
Agnije-Afanasjevski	"	"	27310
Mõs Lazareva	"	"	27311
Inja	"	"	27312

Kamtšatka oblast

kõik oblasti osakonnad ja kontori operatsioonide valitsus

Sahalini oblast

kõik oblasti osakonnad ja kontori operatsioonide valitsus

Tšita kontori

Kõra	osakond FVK	Nr.	28214
Nertšinski Zavodi	"	"	28217
Tupiki	"	"	28225
Ust-Karski	"	"	28227
Tšara	"	"	28229
Tungokotšeni	"	"	28233

Jakuudi kontori

kõik vabariigi osakonnad ja kontori operatsioonide valitsus

Kasahhi kontori

Alma-Ata oblasti

Zelanaši	osakond FVK	Nr.	60112
Narõnkoli	"	"	60116
Tšundža	"	"	60117

Aktjubinski oblasti

Karabutaki	osakond FVK	Nr.	60306
Uili	"	"	60312

Ida-Kasahstani oblasti

Akžari	osakond FVK	Nr.	60402
Aleksejevka	"	"	60403
Bolšoje-Narõmskoje	"	"	60404
Zaisani	"	"	60406
Zõrjanovski	"	"	60407
Katon-Karagai	"	"	60408
Kumaškino	"	"	60409

L ä ä n e - K a s a h s t a n i o b l a s t i

Kalmõkova	osakond FVK	Nr. 60506
Kara-Tjube	„ „	„ 60508

K a r a g a n d a o b l a s t i

Aktogai	osakond FVK	Nr. 60803
Egendõ-Bulaki	„ „	„ 60806
Karkaralinski	„ „	„ 60807

K u s t a n a i o b l a s t i

Amangeldõ	osakond FVK	Nr. 61102
Turgai	„ „	„ 61114

G u r j e v i o b l a s t i

Ganjuškino	osakond FVK	Nr. 61203
Fort Ševtšenko	„ „	„ 61208

D ž a m b u l i o b l a s t i

Akkuli	osakond FVK	Nr. 61302
--------	-------------	-----------

S e m i p a l a t i n s k i o b l a s t i

Aksuati	osakond FVK	Nr. 61502
Kara-Auli	„ „	„ 61508
Kainari	„ „	„ 61509
Makantši	„ „	„ 61511

K o k t š e t a v i o b l a s t i

Kiškinekuli	osakond FVK	Nr. 61606
Ruzajevka	„ „	„ 61608

T a l d o - K u r g a n i o b l a s t i

Panfilovi	osakond FVK	Nr. 61704
Dzeržinskoje	„ „	„ 61705
Utš-Arali	„ „	„ 61711

K i r g i i s i k o n t o r i

D ž a l a l - A b a d i o b l a s t i

Toktoguli	osakond FVK	Nr. 70303
Iangi-Bažari	„ „	„ 70310
Utštereki	„ „	„ 70313

T j a n - Š a n i o b l a s t i

Kazarmani	osakond FVK	Nr. 70906
-----------	-------------	-----------

T a d ž i k i k o n t o r i

Javani	osakond FVK	Nr. 71117
Mikojanabadi	„ „	„ 71133
Saartuzi	„ „	„ 71135

Gorno-Badahšani oblasti

Horogi	kontor	FVK	Nr.	71201
Murgabi	osakond	"	"	71202
Vantši	"	"	"	71203
Rušani	"	"	"	71205
Iškašimi	"	"	"	71206
Rošt-Kala	"	"	"	71207

Garmi oblasti

Novobadi	kontor	FVK	Nr.	71301
Komsomolabadi	osakond	"	"	71302
Tavil-Dora	"	"	"	71304
Kalan-Humbi	"	"	"	71306
Garmi	"	"	"	71307
Džirgatali	"	"	"	71308
Tadžikabadi	"	"	"	71309
Obi-Garmi	"	"	"	71311

Kuljabi oblasti

Muminabadi	osakond	FVK	Nr.	71405
Hovalingi	"	"	"	71407
Sarō-Tšašma	"	"	"	71408
Dašti-Džumi	"	"	"	71413

Leninabadi oblasti

Ašti	osakond	FVK	Nr.	71502
Zahmatabadi	"	"	"	71702
Matša	"	"	"	71704

Turkmeeni kontori

Krasnovodski oblasti

Gasan-Kuli	osakond	FVK	Nr.	72302
------------	---------	-----	-----	-------

Tšardzōu oblasti

Burdalōki	osakond	FVK	Nr.	72802
-----------	---------	-----	-----	-------

Usbeki kontori

Buhhaara oblasti

Tamdō-Bulaki	osakond	FVK	Nr.	73122
--------------	---------	-----	-----	-------

Kara-Kalpaki ANSV

Nukuse	kontor	FVK	Nr.	73201
Kegeili	"	"	"	73202
Kiptšaki	"	"	"	73203
Kungradi	"	"	"	73204
Muinaki	"	"	"	73205
Tahta-Kupōri	"	"	"	73207
Turtkuli	"	"	"	73208
Hodžeili	"	"	"	73209

Tšimbai	osakond FVK	Nr. 73210
Šabbazi	" "	73211
Kara-Uzjaki	" "	73212
Halkabadi	" "	73213
Šumanai	" "	73214
Tahia-Taši	" "	73215
II Tšimbaiskoi masina-traktoriijaama	" "	73216
Samarkandi oblasti		
Nurata	osakond FVK	Nr. 73312
Fergana oblasti		
Sohi (Ravani)	osakond FVK	Nr. 73535
Horezmi oblasti		
Mangiti	osakond FVK	Nr. 73603
Surhan-Darja oblasti		
Baissuni	osakond FVK	Nr. 73802
Karjala-Soome kontori		
Pudoži	osakond FVK	Nr. 74116
Kemerovo kontori		
Tsentralnõi	osakond FVK	Nr. 80027

Lisa nr. 5

(p. 193 juurde vorm nr. 352)

..... Riigipanga osakonna
väljaantud akreditiivide žurnaal

Akreditiivi väljaandmise kuupäev	Akreditiivi järjekorra number	Ostja akreditiivi andja	Linna nime- tus, kelle peale akredi- tiiv välja antud	Summa	Märkused

Lisa nr. 6

(p. 200 juurde vorm nr. 353)

..... Riigipanga osakonna
saabunud akreditiivide žurnaal

Akreditiivi saabumise kuupäev	Järje- korra number (sisse- tulek)	Panga nimetus, kes andis välja akreditiivi	Akredi- tiivi nr.	Kelle kasuks (hankija nimetus)	Summa	Märkused

Nr. _____

_____ 195__ a.

(Sideettevõtte nimetus)

Esitame siinjuures _____ täidetud rahakaardi blanketi
nimekirjaga nende kohta kahes eksemplaris.

Meilt saada olev summa _____ rubla _____ kop.
ja posti (telegraafi) tariifi summa _____ rbl. _____ kop.
kokku _____ rbl. _____ kop. (korrata sõnades) kand-
sime Teie kontole nr. _____ meie juures.

Lisa. 1. _____ täidetud rahakaarti.

2. Nimekiri nr. _____ kahes eksemplaris, igaüks
_____ leheküljel.

Riigipanga asutuse allkirjad

(esimene)

(teine)

Riigipanga asutuse
vapipitser

Lisa nr. 8

(p. 397, 441 ja 455 juurde)

AKT

(akti koostamise koht, kuupäev, kuu ja aasta)

Meie, allakirjutanud _____

(perekonnanimed ja ametikohad)

koostasime käesoleva akti selle kohta, et _____

(sadama, jaama, lennujaama,

_____ poolt rahasaatekirjaga _____
lennusalga või TTEK nimetus) _____ (päev, kuu, aasta)

nr. _____ juures saadetud kassalaekumiste koostises
leidunud tšekid limiteeritud raamatutest arveldusteks transpordi-
organisatsioonidega, ei ole tasumiseks vastu võetud järgmistel põh-
justel:

1. Nr. _____
(Tšeki number) (Tšekiraamatu omaniku nimetus)

Rbl. _____ suuruses summas _____

(tasumiseks mittevastuvõtmise põhjuste üksikasjaline seletus)

2. Nr. _____

Pangaasutuse templi jäljend ja selle akti koostanud kaastöölised
allkirjad.

Riigipanga O/K

ARVELDUS-KOHUSTUS

Organisatsiooni nimetus

Palume võimaldada meile krediiti laenu kontolt meie samalinnalistele ja teiselinnalistele ostjatele lähetatud kaupade ja neile osutatud teenuste eest teelolevate arveldusdokumentide tagatisel.

Laenude võlgnevuse tagatiseks palume vastu võtta meie poolt inkassoks esitatavad maksunõuded, väikesaadetiste arvete registrid, siselinnaliste arvelduste ja Vastastikuste Arvelduste Büroo kaudu teostatavate arvelduste registrid ning samuti õiendid plaaniliste maksude korras teostatavate arvelduste kohta.

Anname Riigipangale õiguse kanda meie arvelduskontole ilma meie igakordse erikorralduseta laenukonto järgset võlgnevust ületavale kindlustatud osale langeva krediidi summa ja ka tasuda meie arvelduskontolt võla teelolevate arveldusdokumentide tagastamisel antud laenu järgi, kui see ületab meie poolt esitatud tagatiste summa.

Riigipanga instruksioon arvelduste kohta ettevõtete, organisatsioonide ja asutuste vahel ja majandusorganisatsioonide krediteerimise kohta arvelduste alaliste operatsioonide alal on teada ja kohustame neid täitma.

« . . . » 195 . a.

Majandusorgani juhataja
Peraamatupidaja

Lisa nr. 10
(p. 550 juurde)

.
(Hankija nimetus)
laenukonto nr.

« . . . » 195 . . a.
Riigipanga O/K

AVALDUS NR.

Palume jätta teelolevate arveldusdokumentide krediidi tagatisse alljärgnevad tasumata jäänud maksunõuded möödunud dokumendi käibetähtpäevaga, mille kohta pole saadud teateid ostjatelt aktseptist arüütlemise ja ka ostjatel vahendite puudumise kohta.

Dokumendi inkassoks esitamise kuupäev	Ostja nimetus ja tema asukoht	Maksunõude nr.	Dokumendi käibe tähtpäev	Summa	Panga märkused
					Teate iseloom ja kuupäev

K o k k u r b l.

(sõnades)

P. k.

Hankija allkirjad

Krediidiinspektor

(tuhandetes rublades)

**Teelolevate arveldusdokumentide tagatisel antud laenude
võlgnevuse reguleerimise**

LOETELU

195 a.

(kuu)

Majandusorgani nimetus _____ Arvelduskonto nr. _____

Address _____ Telefon _____

Võlgnevuse reguleerimise päevad _____

_____ kvartalis kehtestatud mahaarvamised _____

Kuupäevaks	Konto nr. 435 arveldusdokumentide jääk	Inkassogrüpi töötaja allkiri, mis tõestab lahtris 2 mär- gitud summat	Kehtestatud protsendi maha- arvamiste summa	Kokku kind- lustusi (lah- ter 2 miinus lahter 4)	Laenukonto võlgnevus	Raamatupidaja allkiri, kes tõestab 6-ndas lahtris märgi- tud summat	Kindlustuse ülejääk	Kindlustuse puudujääk	Krediidiinspek- tori allkiri
2	3	4	5	6	7	8	9	10	

Lisa nr. 12
(p. 568 ja 581 juurde)

**NSV Liidu raudteedel tarbijateni saadetavate kaupade käibe tähtaegade
SKAALA**

(päevades)

Jrk. nr.	Kaugus kilomeetrites	Väikese kiirusega vedudel		Suure kiirusega vedudel
		Marsruuti- dega	Vagunitega ja väikeste saadetistena	
1	2	3	4	5
1	kuni 200	5	5	5
2	201—400	6	7	6
3	401—600	7	9	8
4	601—800	8	10	9
5	801—1000	9	11	10
6	1001—1200	10	13	12
7	1201—1400	11	15	13
8	1401—1600	13	17	15
9	1601—1800	13	18	16
10	1801—2000	14	20	17

Jrk. nr.	Kaugus kilomeetrites	Väikese kiirusega vedudel		Suure kiirusega vedudel
		Marsruuti- dega	Vagunitega ja väikeste saadetistena	
1	2	3	4	5
11	2001—2200	15	22	19
12	2201—2400	16	23	20
13	2401—2600	17	25	21
14	2601—2800	17	26	22
15	2801—3000	18	27	23
16	3001—3200	19	30	25
17	3201—3400	20	31	26
18	3401—3600	21	32	27
19	3601—3800	21	34	28
20	3801—4000	22	35	29
21	4001—4200	22	36	30
22	4201—4400	23	38	31
23	4401—4600	24	39	32
24	4601—4800	24	40	33
25	4801—5000	25	42	34
26	5001—5200	26	44	36
27	5201—5400	27	45	37
28	5401—5600	28	47	38
29	5601—5800	28	48	39
30	5801—6000	29	49	40
31	6001—6200	30	51	41
32	6201—6400	30	52	42
33	6401—6600	31	53	43
34	6601—6800	31	55	44
35	6801—7000	32	56	45
36	7001—7200	34	58	47
37	7201—7400	34	60	48
38	7401—7600	35	61	49
39	7601—7800	35	62	50
40	7801—8000	36	64	51
41	8001—8200	37	65	52
42	8201—8400	37	66	53
43	8401—8600	38	68	54
44	8601—8800	38	69	55
45	8801—9000	39	70	56
46	9001—9200	41	73	58
47	9201—9400	41	74	59
48	9401—9600	42	75	60
49	9601—9800	43	77	61
50	9801—10000	43	78	62
51	10001—10200	44	79	63
52	10201—10400	44	81	64
53	10401—10600	45	82	65
54	10601—10800	46	83	66
55	10801—11000	46	85	67

Kinnitan:

Riigipanga asutuse juhataja

A K T

«...» 195 .. a. Linn

Mina, krediidiinspektor teostas in kontrolli kaubad» ja inkasso kartoteegi õige pidamise kohta, selle konto laenu kindlustuse õiendi kohta seisuga.

«...» 195 .. a.

Kontrollimisel tehti kindlaks:

1. Konto «Lähetatud kaubad» inkasso kartoteegis tegelikult olevate maksudokumentide summa «...» 195 .. a. kuupäevaks moodustab tuh. rubla, selle hulgas tuh. rubla ulatuses maksunõudeid väljaspool kartoteegi alljaotust.

2. Nimetatud dokumentide hulgas oli tuh. rbl. ulatuses inkasso kartoteeki valessti võetud dokumente, mis kuuluvad sealt kõrvaldamisele, ja milliste tagastamisel ei või välja anda teele olevate arveldusdokumentide alast krediiti.

Sealhulgas:

a) maksunõuete summa, milliste kohta saabusid kas tasu või teade vahendite puudumise või aktseptist äraütlemise kohta;

b) maksunõuete summa rbl. milliste mittemaksmise põhjuste kohta esmakordseid või korduvaid järelepärimisi ei ole saadetud, või saadeti pärast kindlaksmääratud tähtpäeva;

c) turustuse poolt kaubasaatjate nimele välja kirjutatud deebetkorralduste summa rbl. ulatuses, mis asuvad inkasso kartoteegis;

d) turustusega ühes linnas asuvate ostjate nimele välja kirjutatud möödunud tähtpäevaga maksunõuete summa tuh. rbl.;

e) teistkordselt välja kirjutatud ja teised maksudokumendid, mis ei saa olla krediidi tagatiseks tuh. rbl.;

f) võrreldes dokumentide käibe skaalaga pikema dokumendi käibe tähtpäevaga maksunõuete summa tuh. rbl., mille tasumise tähtpäev peab olema kinnitatud kuni jooksva kuu 1-se kuupäevani.

3. Kaubasaatjate-ettevõtete poolt turustuskontori nimel ostjate peale väljakirjutatud maksunõuete üldsumma, mille tagatisel tuleks välja anda krediiti kohapeal turustuskontorile või turustusele tsentraliseeritud korras teele olevate arveldusdokumentide tagatisel tuh. rbl.

Konto «Lähetatud kaubad» inkasso kartoteegi kontrollimisel on Riigipanga asutuste poolt kindlaks tehtud mitteõigeaegsete vastuste saatmise fakte tähtajaks tasumata turustuskontori nimele väljakirjutatud maksunõuete põhjuste kohta ning samuti maksunõuete posti läbijooksu tähtpäevade hankija pangani märkimise reeglite rikumise kohta.

Tähtajaks maksmata maksunõuete põhjuste mitteõigeaegsete vastuste saatmiste faktide kõrvaldamiseks on tarvitusele võetud järgmised abinõud:

Järeldused ja ettepanekud

Krediidiinspektor

Turustuskontori juhataja

Turustuskontori pearaamatupidaja

AKT

« . . . » 195 . . a. Linn
Mina, krediidiinspektor teostasin kontrolli
. kontoris, kontorisse saabunud maksu-
(turustuse nimetus)

nõuete kohta, mis on antud inkassoks kaubasaatjate-ettevõtete poolt
möödunud kuul ja mis saabusid turustuskontoris
tuh. rbl. ulatuses 1. kuni 20. 195 . . a.

Kontrollimisel ilmnis, et turustuskontoris saabus 1. kuni
20. 195 . . a. kaubasaatjate-ettevõtete poolt inkas-
soks antud maksunõudeid tuh. rbl. suu-
ruses summas, nendest jooksva kuu 1-ks kuupäevaks pidid olema
inkasso kartoteegi tagalahtris tuh. rbl. summa
ulatuses, mis kuuluvad krediteerimisele teelolevate arveldus-
dokumentide tagatisel tuh. rbl. ulatuses.

Nende maksunõuete üldsumma ulatusest tuh. rbl.
käesoleva kuu esimese kuupäeva seisuga ei ole arvatud turustus-
kontori bilanssi.

Krediidiinspektor
Turustuskontori juhataja
Turustuskontori pearaamatupidaja

Transiit _____
(kaubasaaja nimetus ja aadress)

Lisa nr. 15
(p. 701 juurde)

Arvelduskonto nr. _____
Riigipanga K/O-s _____

Registri vastuvõtmise kuu-
päev panga poolt.

REGISTER NR.

Esitame _____ maksunõuet koos
arvetega rbl. _____
(numbrites)

„ _____ 195 a.

Kontrollitud

(sõnades)
ulatuses.

Raamatupidaja

Palume need vastu võtta inkassoks
kontori nimel.

Ekspeditsiooni allkiri maksu-
nõuete vastuvõtmise kohta

Allkiri

(turustuskontori nimetus)

Jr.k. nr.	Maksunõuete nr.	Kaubasaatmise kuupäev	Maksja nimetus	Vastuvõetud maksunõude summa		Kuulub tasumi- sele turustus- peavalitsuse poolt	Täidetakse kaubasaatja poolt turustuskontori juhtnõõride alusel								
				Krediidi kindlus- tuseks	Kredii- dita		8	9	10	11	12	13	14		
1 ^a	2	3	4	5	6	7									

Kokku . . .

Mahaarvestus _____ % ulatuses turustuskontori ülalpidamiseks
Kokku kuulub tasumisele peale mahaarvestamist _____

Panga juhised inkasso operatsioonide alal on meil teada ja
kohustume neid täitma. Allkiri

Riigipanga kontorile
osakonnale

ÕIEND-OTSUS

teelolevate arveldusdokumentide tagatisel laenu suuruse kindlaksmääramiseks.

Sõetööstuse Ministeeriumi kaevandusele
(kaevanduse nimetus)

1. Laekus vahendeid isikukontosse detsentraliseeritud tasaarves-
tamisel nr. kuul 195 . . a. rbl.

Selle hulgas keskmiselt päeva jooksul rbl.
« . . . » 195 . . a. Raamatupidaja

2. Teelolevate arveldusdokumentide tagatisel kuuluv krediidi
suurus kuul 195 . . a. rbl.

3. Laenukonto nr. võlgnevus
« . . . » 195 . . a. rbl.

4. Lisakrediidi vajadus rbl.

5. Kuulub sissenõudmisele rbl.

Krediidiinspektor:

« . . . » 195 . . a.

KORRALDUS OPERATSIONIBRIGAADILE

Kaevanduse teelolevate arveldusdokumentide tagatisel laenukonto võlgnevuse reguleerimise tulemusena andke välja lisakrediiti rbl. ulatuses, või nõudke sisse rbl.
(mittevajalik tekst maha tõmmata)

Memoriaalorder nr. . . . « . . . » 195 . . a.	Operatsioonitöötaja nr. . . .	Operatsiooni liik nr. 9
Lisakrediidi väljaandmisel laenukonto nr. . . . deebet rbl.	Sissenõudmisel Konto nr. . . . deebet	rbl.
	„ nr. . . . „	„
Konto nr. kreedid rbl.	„ nr. . . . „	„
Konto nr. kreedid rbl.	„ nr. . . . „	„
Konto nr. kreedid rbl.	Laenukonto nr.	kreedid rbl.

Riigipanga asutuse juhataja

Krediidiosakonna juhataja

Krediidiinspektor

« . . . » 195 . . a.

Läbi kantud

(allkiri)

« . . . » 195 . . a.

SISUKORD

ESIMENE OSA

TEISELINNALISED ARVELDUSED

I peatükk. Arvelduste aktseptivorm	3
I jagu. Üldsätted	3
II jagu. Maksenõuete koostamine ja inkassoks andmine	4
III jagu. Maksenõuete aktsepteerimine	7
IV jagu. Täielik ja osaline aktseptist keeldumine	8
V jagu. Maksenõuete tasumine	13
VI jagu. Kaubakäive arvelduste aktseptivormi korral	16
VII jagu. Majandusorganite arveldused kauba ümbersuunamise korral	17
VIII jagu. Arveldused faktuurimata kaubalis-materiaalsete väärtuste hangete alal	17
IX jagu. Arveldused nõudmata jäänud, dokumentideta ja ennetähtaegselt väljalaaditud kaupade realiseerimise alal	18
X jagu. Teiselinnaliste inkassooperatsioonide vormistamise ja arvestuse kord	19
XI jagu. Teiselinnaliste maksjate nimele kirjutatud maksenõuete pankas inkassoks andmise kord	23
XII jagu. Hankijaid teenindavate pangaasutuste töö dokumentide inkassoks vastuvõtmisel	23
XIII jagu. Maksjaid teenindavate pangaasutuste töö	26
XIV jagu. Töö hankija pangas inkasso-operatsioonide alal krediti-aviiside ja teiste teatiste saamisel	43
XV jagu. Kartoteekide kontrollimise kord	47
XVI jagu. Tähtpäeval tasumata jäänud maksenõuetelt viivise arvestamise ja sissenõudmise kord	47
II peatükk. Arveldused akreditiivide abil	50
I jagu. Üldsätted	50
II jagu. Akreditiivide vastuvõtmine ja vormistamine ostjaid teenindavates Riigipanga asutustes	56
III jagu. Akreditiivide arvestus ja tasumine hankijaid teenindavates Riigipanga asutustes	58
IV jagu. Ostjaid teenindavatesse pangaasutustesse akreditiivide kohta saabunud deebet-aviiside töötlemine	63
V jagu. Ostjate omavahendite arvel avatud akreditiivide kasutamata jääkide ostjaille tagastamise kord	64
VI jagu. Akreditiivide tagasikutsumine ja nende tingimuste muutmine	65

VII jagu. Riigipanga ja pikaajaliste mahutuste pankade vastastikuste arvelduste kord akreditiivide järgi	67
III peatükk. Arveldused kaubakäibe erikontode järgi	70
I jagu. Üldsätted	70
II jagu. Erikontode avamise korralduste vastuvõtmine ja täitmine maksjat teenindavates pangaasutustes	72
III jagu. Erikontode avamise ja summade väljamaksmise vormistamine hankijaid teenindavates pangaasutustes	73
IV jagu. Erikonto tagasikutsumine ja tingimuste muutmise	75
IV peatükk. Arveldused ülekannete korras	76
I jagu. Ülekanded Riigipanga asutuste kaudu	76
II jagu. Ülekanded sideministeeriumi ettevõtete kaudu	84

TEINE OSA

KOHALIKUD (SAMALINNALISED) ARVELDUSED KAUPADE JA TEENUSTE EEST

I peatükk. Üldsätted	88
II peatükk. Arvelduste aktseptvorm	89
I jagu. Arvelduste juhised	89
II jagu. Operatsioonide vormistamine ja arvestus	91
III peatükk. Arveldused makskorraldustega	95
I jagu. Arvelduste juhised	95
II jagu. Operatsioonide vormistamine makskorraldustega arveldamisel	97
IV peatükk. Arveldused arveldustšekkidega	99
I jagu. Üldsätted	99
II jagu. Maksude vormistamine arveldustšekkidega	100
III jagu. Juhised arveldusteks aktsepteeritud tšekkidega	100
IV jagu. Aktsepteeritud tšekkidega arvelduste vormistamine ja arvestus	102
V peatükk. Arveldused kaupade ja teenuste eest tšekkidega limiteeritud tšekiraamatutest	104
I jagu. Üldsätted	104
II jagu. Arvelduste juhised	104
III jagu. Operatsioonide vormistamine ja arvestus	107
VI peatükk. Arveldused plaaniliste maksete korras	109
I jagu. Arvelduste juhised	109
II jagu. Operatsioonide vormistamine ja arvestus	110

KOLMAS OSA

ARVELDUSED TRANSPORDIORGANISATSIOONIDEGA KAUBA VEO EEST JA NSV LIIDU SIDEMINISTEERIU MI ETTEVOTETEGA POSTISAADETISTE EEST

I peatükk	112
I jagu. Arvelduste juhised	112
II jagu. Operatsioonide vormistamine ja arvestus	117

III jagu. Pikaajaliste mahutuste pankadele nende klientide arveldusteks transpordiorganisatsioonidega limiteeritud tšekiraamatute väljaandmise kord .	124
---	-----

NELJAS OSA

ETTEVÖTETE JA ORGANISATSIOONIDE KREDITEERIMINE ARVELDUSTEGA SESES OLEVATE OPERATSIOONIDE ALAL

I peatükk. Krediidid teelolevate arveldusdokumentide tagamisel	125
I jagu. Üldsätted	125
II jagu. Krediidi suuruse määramine	127
III jagu. Krediteerimise tähtajad	129
IV jagu. Krediidid tšekide maksmiseks limiteerimata tšekiraamatutest arvelduste teostamiseks transpordiga	134
V jagu. Krediidi väljaandmise ja reguleerimise kord teelolevate arveldusdokumentide tagamisel	135
II peatükk. Krediidid ostjatele akreditiivide esitamiseks	138
III peatükk. Krediidid erikontode avamiseks ja täiendamiseks	141
IV peatükk. Krediidid limiteeritud tšekiraamatute ostuks kaupade ja teenuste eest samalinnaliste arvelduste alal	142

VIIES OSA

ARVELDUSTE JA KREDITEERIMISE ISEÄRASUSED TEELOLEVATE ARVELDUSDOKUMENTIDE TAGAMISEL

I peatükk. Arvelduste iseärasused riigikaitse tööstuse ettevõtete ja organisatsioonidega	144
II peatükk. Arvelduste iseärasused saadetiste alal riigikaitse ministriumide ja Siseministriumide vägedele	145
III peatükk. Ettevõtete ja organisatsioonide arvelduste iseärasused NSV Liidu Ministrite Nõukogu juures asuva Riiklike Materiaalsete Reservide Peavalitsusega	151
IV peatükk. Iseärasused arveldustes vanaraua ning mustade ja värviliste metallide jäätmete eest ja vanaraua üleandjate krediteerimisel	152
V peatükk. Ostjate arvelduste iseärasused loomade ja lindude, mittestandardsete kalatoodete ja toorkarunaha hankijatega	158
VI peatükk. Teraviljasalve organisatsioonide ja suhkrutööstuse ettevõtete arvelduste iseärasused käibemaksu alal	162
VII peatükk. Piirituse ja viinatehaste arvelduste iseärasused käibemaksu alal	164
VIII peatükk. Maa tarbijate kooperatiivide ja hankijate vaheliste arvelduste iseärasused	166

IX peatükk.	Naftatööstuse ministeeriumide ettevõtete ja organisatsioonide arvelduste ja krediteerimise iseärasused	167
X peatükk.	Arvelduste iseärasused juurdeveoteede valdajatega, teede konteiner-transpordi ekspeditsiooni kontoritega (TKTEK) ning mere- ja jõesadamatega	168
XI peatükk.	Hankijate arvelduste ja krediteerimise iseärasused nende mitteisemajandavate ettevõtete ja organisatsioonide poolt teostatud saadetiste alal	169
XII peatükk.	Arvelduste iseärasused kapitaalehituste ja kapitaalremondi alal	170

KUUES OSA

ARVELDUSED JA KREDITEERIMINE TEELOLEVATE ARVELDUS-DOKUMENTIDE TAGAMISEL TRANSIITOPERATSIOONIDE ALAL

I peatükk.	Üldsätted	175
II peatükk.	Dokumendikäive ja krediteerimise kord veoste saatja ja hankija vaheliste arvelduste puhul koondokumentide alusel	176
I jagu.	Arveldusdokumentide vormistamine veoste saatja poolt	176
II jagu.	Dokumendikäive ja veoste saajate arvelduste tingimused hankijatega ning hankijate ja veoste saatjatega	177
III jagu.	Veoste saatjate ja hankijate krediteerimine teelolevate arveldusdokumentide tagamisel	181
IV jagu.	Hankijate krediteerimise kord teelolevate arveldusdokumentide tagamisel, mille kohta Riigipanga asutuste poolt inkasso kartoteeki ei peeta	184
V jagu.	Dokumendikäive ja krediteerimine veoste saajate arvelduste akreditiivvormile üleviimisel	187
VI jagu.	Dokumendikäive ja krediteerimise kord arvelduste puhul transiitoperatsioonide alal VAB kaudu	189
III peatükk.	Dokumendikäive ja krediteerimise kord teelolevate arveldusdokumentide tagamisel transiitoperatsioonide alal hankijate arveldustest osavõtuta	191
IV peatükk.	Dokumendikäive ja krediteerimine hankijate vahetute arvelduste puhul veoste saajatega pärast veoste saatjate nõuete tasumist	193
V peatükk.	Musta metallurgia, värvilise metallurgia ja ehitusmaterjalide tööstuse ministeeriumi veoste saatjate ja hankijate (turustuspeavalitsuste) arvelduste ja krediteerimise iseärasused	194
VI peatükk.	Söetööstuse ministeeriumi söeturustuspeavalitsuse ettevõtete arvelduste ja krediteerimise iseärasused veoste saatjatega	202
VII peatükk.	Arvelduste iseärasused metsamaterjali ja iga liiki liimitud vineeri hankijate, veoste saatjate ja ostjate vahel ning krediteerimise kord nende arvelduste alal	207

KONTROLL JA SANKTSIOONID

I peatükk. Kontroll arvelduste ja teelolevate arveldusdokumentide vastu avatud krediidi tagatise üle . . .	211
II peatükk. Maksmata veoste vastutava hoiu režiim . . .	214
III peatükk. Sanktsioonid maksedistsipliini rikkumise eest . . .	217
Lisad nr. 1—17	221

ИНСТРУКЦИЯ О РАСЧЕТАХ МЕЖДУ ПРЕД-
ПРИЯТИЯМИ, ОРГАНИЗАЦИЯМИ И УЧРЕЖ-
ДЕНИЯМИ И О КРЕДИТОВАНИИ ПРЕДПРИЯ-
ТИИ И ОРГАНИЗАЦИИ ПО ОПЕРАЦИЯМ,
СВЯЗАННЫМ С РАСЧЕТАМИ

На эстонском языке.

Эстонское Государственное Издательство
Таллин, Пярну маантэз 10.

Toimetaja L. Riikoja

Tehniline toimetaja L. Uuspõld

Korrektorid M. Sepp ja P. Hiie

Ladumisele antud 15. III 1956. Trükkimisele
antud 10. V 1956. Paber 54×84, 1/16. Trüki-
poognaid 15,5. Formaadile 60×92 kohalda-
tud trükipoognaid 12,71. Arvutuspoognaid 14,12.
Trükiarv 3000. MB-03299. Tellimise nr. 1055.
Trükkoda «Tartu Kommunist», Tartu,
Ülikooli 17/19.

Hind rbl. 7.15

Rbl. 7.15

A

21126

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 01021742 2